

10
69

LACĂRA

NUL XVIII
R. 718
MARTIE 1969

PENTRU SOCIALISM ȘI PACI VOTAȚI

Măine, 2 martie, cu toții, vom vota! Pentru creșterea forței industriale a patriei, pentru propășirea agriculturii socialiste, pentru dezvoltarea științei și învățămîntului, pentru satisfacerea tot mai deplină a cerințelor materiale și culturale, pentru ridicarea României la nivelul statelor avansate!

Măine, 2 martie, cu toții, vom vota candidații Frontului Unității Socialiste!

Votați pentru învățămîntul de toate gradele!

Se va generaliza învățămîntul cu durată de 10 ani; va fi extins, diferențiat și se va perfecționa învățămîntul liceal, de cultură generală și de specialitate; în pas cu progresul continuu al economiei și cu nevoile ei de cadre, se va lărgi rețeaua școlilor profesionale și tehnice. Va continua procesul de modernizare a structurii și conținutului învățămîntului superior, potrivit nivelului atins de știința contemporană și cerințelor practicii.

Statul va alocă fonduri însemnate pentru construirea de noi unități școlare și înzestrarea lor corespunzătoare, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale elevilor și studenților. Numai în 1969 și 1970 vor fi construite 7 000 săli de clasă pentru învățămîntul de cultură generală, tehnic și profesional, spații pentru învățămîntul superior, în suprafață de 100 000 mp, precum și noi cămine și cantine. Vor fi date în folosință noua clădire a Institutului politehnic din București, precum și numeroase alte construcții pentru învățămîntul de toate gradele.

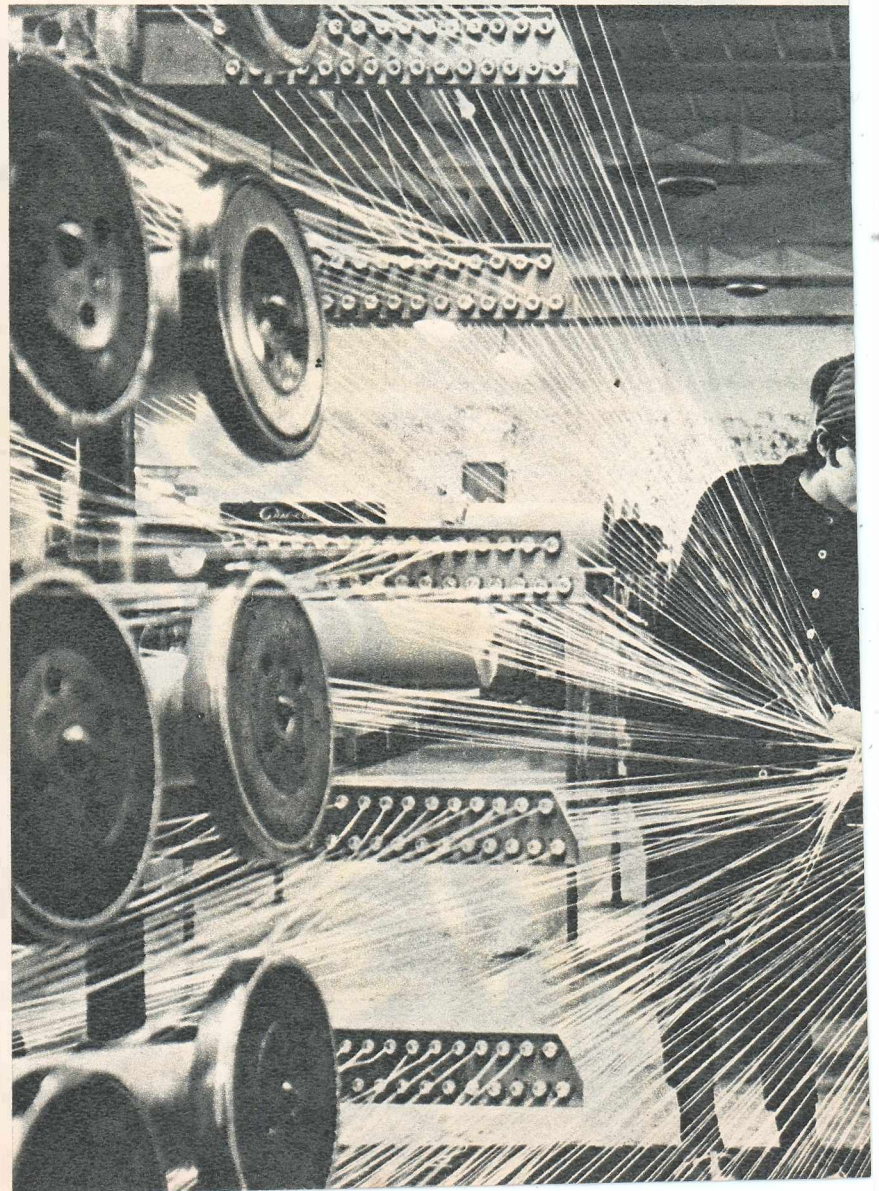
Votați pentru îmbunătățirea condițiilor de trai materiale și spirituale ale populației și asigurarea bunăstării sale. Tot ceea ce înfăptuim azi, tot ce ne propunem pentru viitor este destinat omului, fericirii lui.

Venitul național va fi în 1969 cu peste 9 la sută mai mare decât în anul trecut și se va crește în continuare în ritm susținut. Pe baza rezultatelor obținute în economie se va asigura sporirea veniturilor bănești ale populației. Pînă la sfîrșitul acestui cincinal acțiunea de majorare a salariilor și aplicarea noului sistem de salarizare vor beneficia de majorări în toate domeniile. Astfel, în 1970 toți salariații vor beneficia, pe întregul an, de salarii suplimentare pe care le vor obține anual oamenii muncii de pe urma creșterii veniturilor suplimentare în acest cincinal se vor ridica în 1970 la circa 11,8 miliarde lei. Se va înfăptui prevederea din Directivele Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român ca salariul real să crească pînă la sfîrșitul anului viitor cu 20—25 la sută față de nivelul din anul 1965.

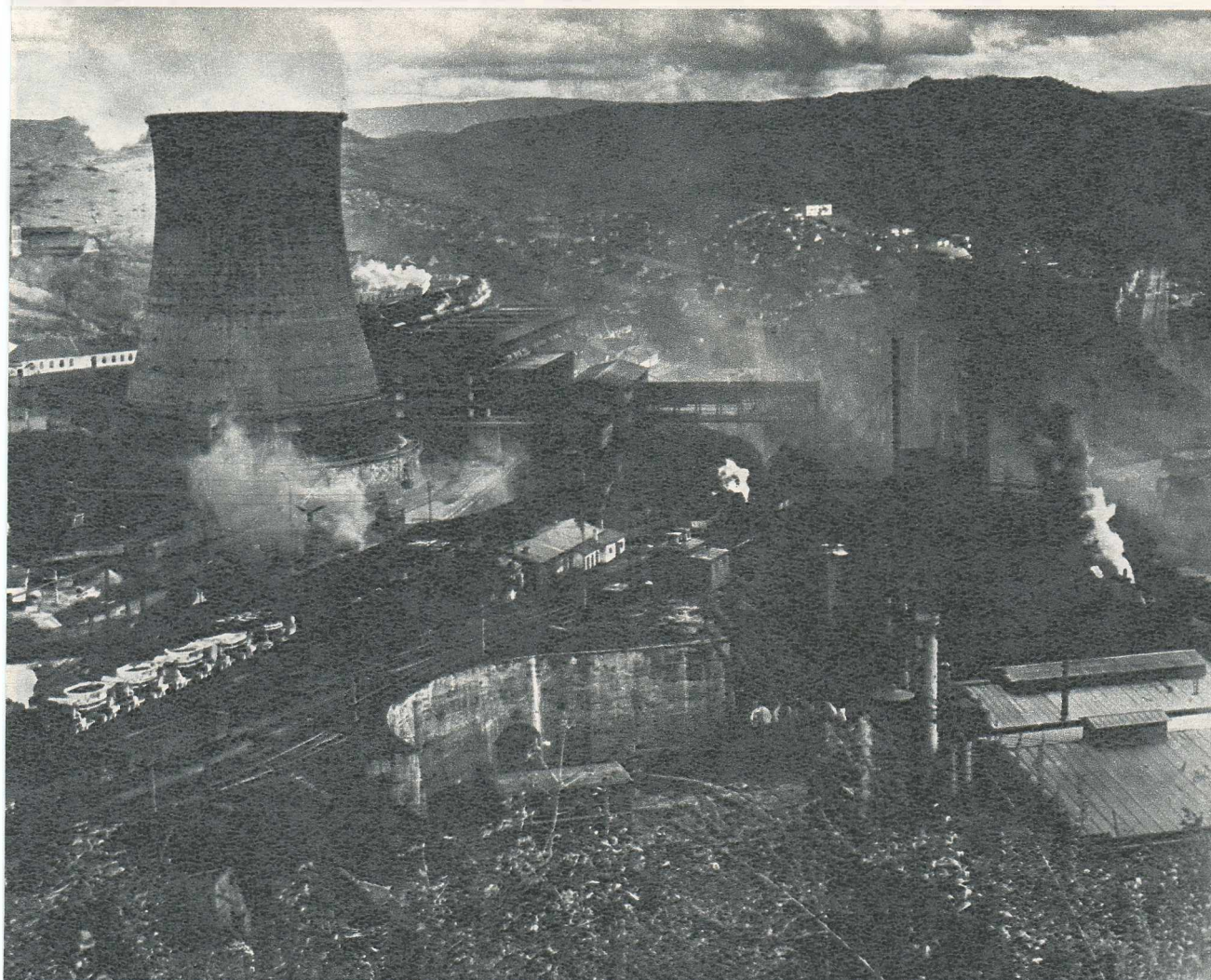
În următorii doi ani și în viitorul plan cincinal se va acorda o atenție sporită dezvoltării și extinderii sistemului de locuințe din fondurile populației cu sprijinul financiar al statului; numai în acest an se vor construi la orașe 25 000 de locuințe propriu-zise.

Creșterea puterii economice a cooperativelor agricole, ca și a vânzărilor de produse agricole către stat, va duce la sporirea veniturilor reale ale țărănimii, care vor fi cu circa 20 la sută mai mari decât în 1965. Se vor desfășura mai multe măruri și servicii de servicii pentru populația din mediul rural. Înființarea programului de modernizare a satelor va înlesni pătrunderea în mediul rural a noi elemente ale culturii contribuind, alături de modernizarea agriculturii, la crearea condițiilor pentru dezvoltarea treptată a deosebirilor dintre sat și oraș.

Cheltuielile social-culturale efectuate de stat, de care beneficiază fiecare cetățean, vor constitui în continuare un mijloc important de ridicare a nivelului de trai. Sunt destinate în acest scop sume care depășesc cu 3,6 miliarde lei prevederile din planul cincinal pentru acest an. În 1970 cheltuielile social-culturale ale statului se vor ridica la peste 5 300 miliarde lei pe o familie.

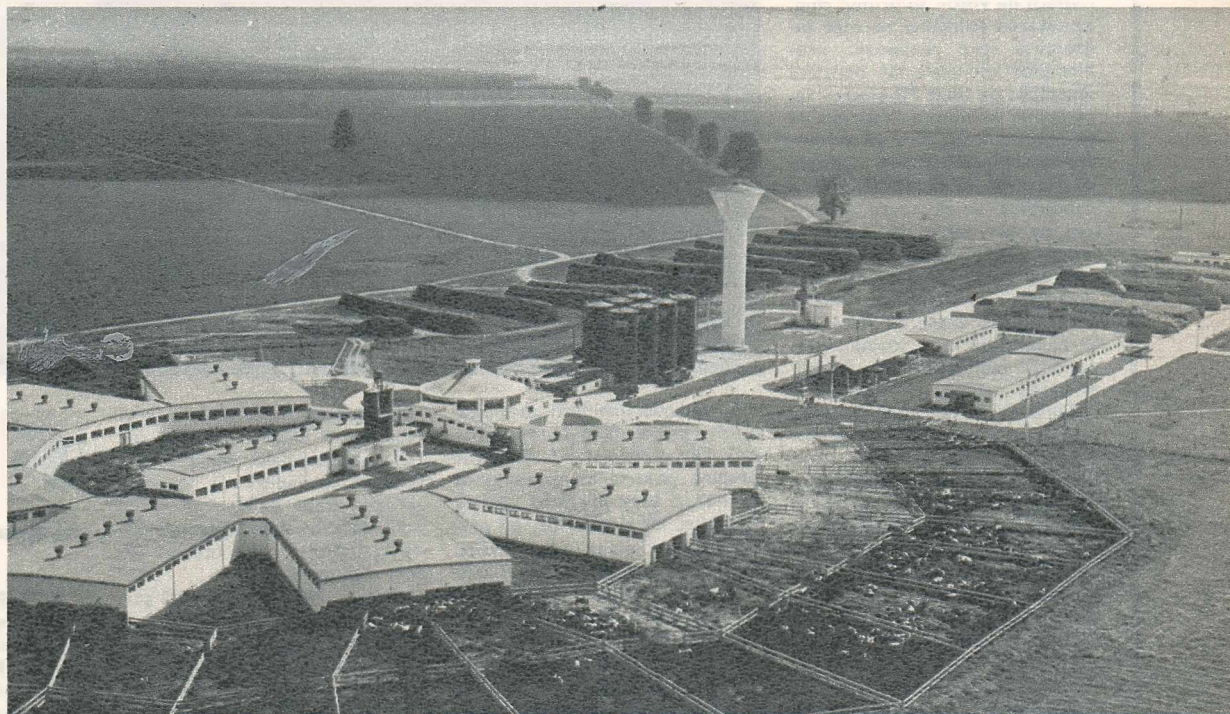
FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE!

«Frontul Unității Socialiste va acorda cea mai mare atenție continuării în ritm susținut a industrializării, dezvoltării forțelor de producție — obiectiv central al programului de înflorire multilaterală a României socialiste. Industrializarea este și va rămâne factorul hotărâtor al progresului societății socialiste, al ridicării nivelului de trai al populației, al asigurării independenței și suveranității naționale.

O necesitate de prim ordin pentru continuarea industrializării și dezvoltarea economiei naționale o constituie menținerea unei rate înalte a acumulării, înfăptuirea în continuare a unui volum sporit de investiții. Până în 1970 vor mai fi date în funcțiune aproape 1 000 de noi capacități industriale, înzestrate cu tehnică modernă. Este semnificativ faptul că numai investițiile anului 1970 vor fi cu peste 8 miliarde lei mai mari decît totalul investițiilor realizate în perioada 1951-1955».

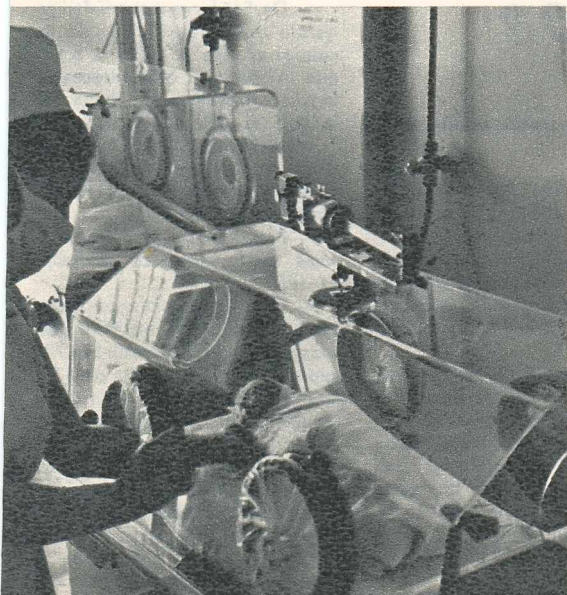
Votați pentru dezvoltarea și perfecționarea sistemului de ocrotire a sănătății! În anii 1969—1970, de pildă, vor fi construite noi spitale, policlinici și dispensare. Se va îmbunătăți asistența medicală în întreprinderi, instituții și cartiere, se vor organiza centre de asistență medicală comunală cu profil complex, se va extinde tratamentul în stațiunile balneare. Va fi asigurată o mai bună asistență medicală mamelor și noilor născuți. Familiile cu mulți copii se vor bucura în continuare de sprijinul social al statului.

Votați pentru dezvoltarea agriculturii!

În anii 1969—1970 și în perioada următorului cincinal, agricultura va fi dotată cu noi mașini, utilaje și agregate moderne pentru mecanizarea complexă a lucrărilor, va primi importante cantități de îngrășăminte chimice și insectofungicide. În 1969 se vor folosi de 2,5 ori mai multe îngrășăminte decît în anul 1965. Vor continua să crească suprafețele irigate, se vor întreprinde noi măsuri pentru combaterea eroziunii solului, desecarea și îndiguirea terenurilor supuse inundării. În 1970 suprafața amenajată pentru irigații va ajunge la un milion de hectare.

Își vor perfecționa activitatea întreprinderile agricole de stat, care trebuie să folosească mai bine potențialul tehnic și uman de care dispun, să obțină recolte mai mari, să reducă cheltuielile de producție, să-și sporească rentabilitatea. Unitățile agricole de stat vor livra sectorului cooperatist cantități sporite de semințe de soi, material săditor de calitate, reproducători de rasă, le vor sprijini în generalizarea metodelor moderne de producție.

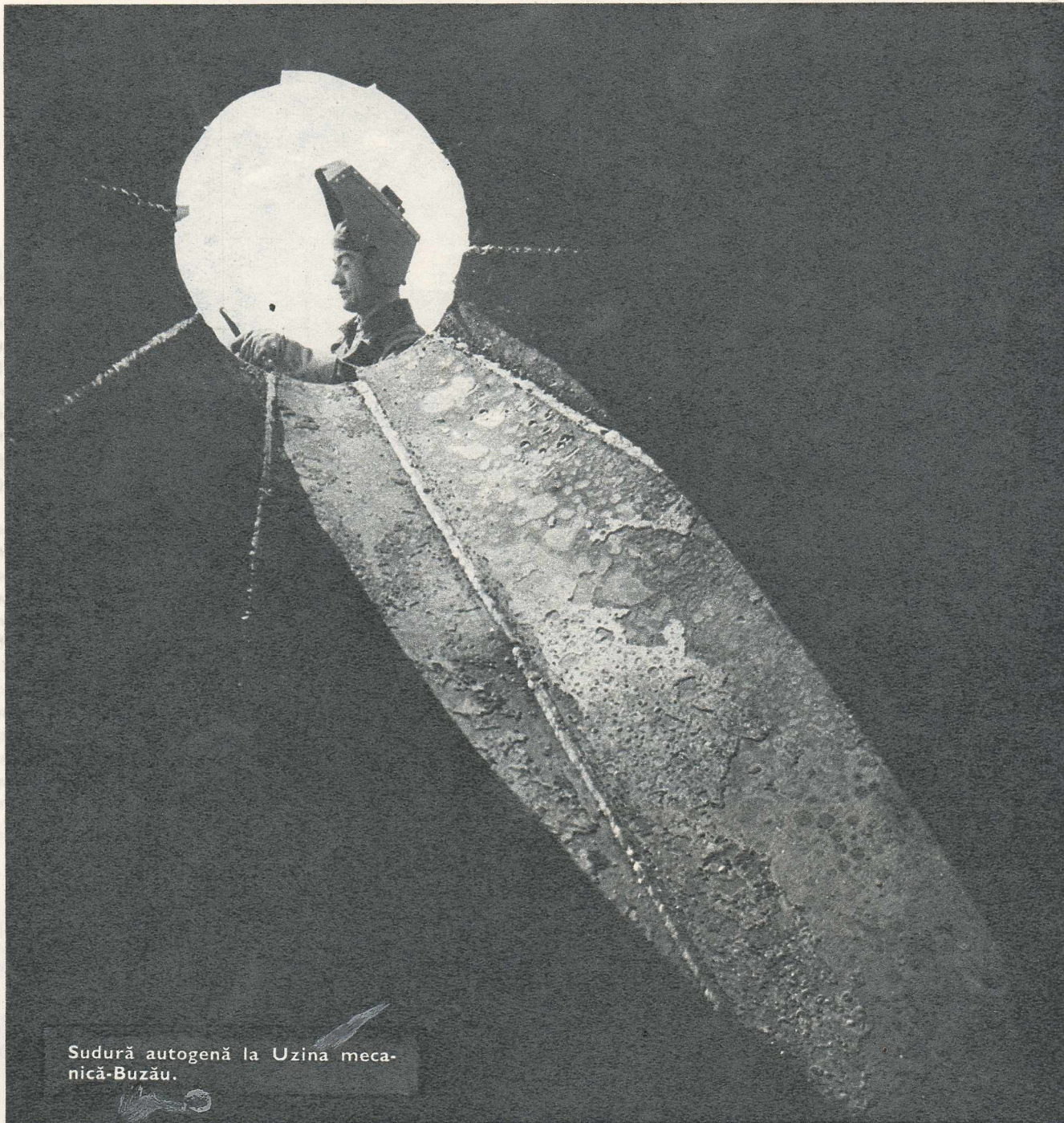

Coordonate noi ale ocrotirii sănătății

Directivile Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la îmbunătățirea asistenței medicale a populației din țara noastră se înscriu în contextul larg al preocupărilor conducerii de partid și de stat pentru îmbunătățirea traiului, pentru ridicarea nivelului de civilizație materială și spirituală al întregii populații, pentru perfecționarea organizării și conducerii vieții noastre economice și sociale. În acest sens, partidul a ridicat problema ocrotirii sănătății publice la rangul de politică de stat, situând-o printre obiectivele de bază ale programului de construire a noii orânduiri. Ceea ce se concretizează într-o multitudine de măsuri luate în ultimii ani pentru dezvoltarea bazei materiale și îmbunătățirea deservirii medicale; în creșterea sumelor destinate acestui sector de la 644,7 milioane lei în 1950, la 6 147,6 milioane anul acesta (deci în medie, pe un locuitor, peste 300 lei anual); în realizarea și a altui indice pozitiv: 1 medic la 636 de locuitori.

Pornind de la realitatea pe care o reprezintă starea de sănătate a populației — cu o natalitate în continuă creștere, dar și cu o morbiditate specifică societății și condițiilor vieții moderne, Directivile stabilesc jaloarele activității de viitor. În primul rând, cercetarea științifică se cere îndreptată spre rezolvarea problemelor esențiale ale ocrotirii sănătății; pe lângă Ministerul Sănătății se va înființa Academia de științe medicale, care va concentra toate forțele științei medicale din țară și va cuprinde, sub o conducere unică, toate instituțiile de cercetare medicală. În același timp, unitățile de cercetare existente vor fi mai judicios profilate, comasându-se și concentrându-se unele colective, ca și baza materială. Scopul final: condiții mai bune de studiu, eficiență mărită.

Directivile se referă apoi, în amănunt, la modalitățile unei mai bune organizări a rețelei, prin adaptarea acesteia la condițiile și cerințele actuale din orașe și comune. La nivelul fiecărei comune vor lua ființă dispensare, adevărate centre medicale, asigurând asistența de medicină generală, stomatologică și de pediatrie. În mediul urban — se va perfecționa asistența de specialitate acordată prin policlinici, crește rolul spitalului unificat în coordonarea activității din teritoriu, se întăresc unitățile medicale din întreprinderi, se iau măsuri pentru perfecționarea asistenței de urgență. Paralel, se preconizează modernizarea organizării și deservirii medicale în stațiunile balneoclimaterice, precum și măsuri pentru creșterea și diversificarea producției de medicamente, în care scop se va înființa Centrala industrială a medicamentului.

Sudură autogenă la Uzina mecanică-Buzău.

În vederea lichidării unor neajunsuri existente în momentul de față, Directivile stabilesc norme precise pentru formarea unor specialiști bine pregătiți (atit în facultate, cit și ulterior, pe parcursul practicii) și indică măsuri pentru o mai justă repartizare teritorială a medicilor și cadrelor medii sanitare. Capitole distincte se referă la posibilitățile folosirii mai eficiente a bazei materiale existente și a celei în curs de realizare, în această direcție existând încă mari rezerve nevalorificate, la metodele de îmbunătățire a conducerii ocrotirii sănătății — de către minister și consiliile populare județene.

Acordând o înaltă prețuire realizărilor școlii românești de medicină, activității oamenilor de știință, medicilor și cadrelor sanitare medii, contribuției tuturor lucrătorilor din domeniul asistenței medicale la îmbunătățirea stării de sănătate a maselor, Comi-

tetul Central al partidului a făcut totodată o analiză profund critică a problemelor sănătății publice și, în raport cu cerințele actuale etape de dezvoltare cu noile cuceriri ale medicinei mondiale, indică și alte acțiuni corespunzătoare.

Este de relevat în această privință crearea, în baza Directivelor, a unor organisme noi — Comisia națională de demografie, Consiliul sanitar superior, colegiile medicilor și farmaciștilor — întreaga activitate practică fiind strins legată de o muncă responsabilă de concepție, de acea atitudine în care trebuie să se afirme tot mai pregnant conștiința și etica medicală socialistă puse în slujba și în apărarea intereselor maselor largi de oameni ai muncii.

Dic. BABOIAN

F 03

CONSTANTIN CARAS,
directorul direcției sanitare
județene — Suceava

— În 1956, sectorului sanitar sucevean i s-au alocat 42 milioane lei, iar anul trecut — 141 milioane. Activitatea a crescut corespunzător? Și cum?

— Desigur că da. În clipa de față avem 15 spitale urbane și rurale, 121 de dispensare, 7 policlinici etc. (În 1956 aveam 78 de circumscripții medicale iar anul acesta 113.) Dispunem la această oră de 517 medici și 3 400 cadre sanitare medii. Anul trecut, acest personal a acordat 3 400 000 consultații.

— Alți indici ne puteți furniza?

— Da. Scăderea mortalității generale de la 19,6 la mie de locuitori cit era în 1938, la 8,1 la mie în 1968, iar mortalitatea infantilă, în aceeași ani, de la 198 la 40,5 la mie de locuitori.

NICOLAE IANCU, președintele Uniunii județene a cooperativelor meșteșugărești — Galați

— Pe scurt, ce își propune cooperatia meșteșugărească gălățeană în 1969?

— Mai întâi, despre anul trecut. Planul producției-marfă a fost îndeplinit în proporție de 104,7%, față de anul 1967. S-au remarcat cooperativele «Arta lemnului» și «Infrățirea». Și acum, în 1969: planul producției-marfă prezintă o creștere de 10,1% față de realizările anului trecut, iar la indicatorul «deservirea populației» ne-am propus un plus de 17%, în timp ce livrările către fondul pieței vor spori cu 5,7%.

F

Prezentarea
artistică:
Vasile
OLAC

COPERTA NOASTRĂ

Pe malul lacului

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Casașu poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

IOAN CHIRA, inginer-șef al Direcției județene Cluj de gospodărire comunală

— Care sînt realizările direcției dv.?

— Ceia mai importantă (și care le determină pe toate celelalte) e creșterea fondului locativ; în doi ani, cu aproape 6 000 de apartamente, în Cluj, Dej, Turda, Gherla și Aghireș. Anul trecut, rețelele de alimentare cu apă au fost extinse cu 18 km, rețeaua de canalizare cu 24 km, parcul de troleibuze s-a mărit cu 130 de autovehicule noi și au fost modernizați peste 164 000 mp de străzi.

— Ne-ar interesa perspectiva construcțiilor de locuințe.

— În Cluj, anul acesta vor apărea două noi cartiere: Plopiilor (aici se vor construi încă 640 de apartamente) și Gheorghieni. În total 1 800 apartamente. În Turda va fi definitivat cartierul Oprișani, iar în Dej cartierul Dealul Florilor.

F 07

DEMETRIOS A. KAPPOS, profesor la Universitatea din Atena

— Vizitați pentru prima oară România?

— Nu, am fost aici în anul 1962, ca participant la un congres care s-a ținut la Brașov. Vin în România cu plăcere, impresiile mele despre țara dv. fiind admirabile. Ori de câte ori mă aflu

aici constat succesele mereu mai remarcabile ale dv. în sectoare foarte diverse, ceea ce confirmă eficiența eforturilor care se fac pentru evoluția rapidă a țării.

— Care a fost obiectul actualei dv. vizite la București?

— Am venit ca participant la lucrările reuniunii Comitetului executiv al Uniunii Balcanice a matematicienilor, în cadrul căreia au fost discutate o serie de probleme organizatorice. S-a hotărât între altele: să se editeze o revistă; să se organizeze diverse schimburi și întâlniri între matematicieni, printre care anul viitor un congres în Turcia, la care vor fi invitați matematicieni din țările balcanice etc. În cadrul reuniunii de la București am avut fericirea de a fi cooptat președinte a.i. al Uniunii, fapt care mă onorează și-mi va păstra veșnic în amintire frumoasa dv. Capitală.

KIRIL IGNATOV, ministrul ocrotirii sănătății al R.P. Bulgaria

— Cum puteți caracteriza relațiile de colaborare în domeniul medico-sanitar dintre România și Bulgaria?

— Tradițiile de prietenie dintre țările noastre sînt foarte vechi. În domeniul ocrotirii sănătății, acestea au ca efect concret, de mulți ani, semnarea unor acorduri de colaborare. Aplicarea lor este rodnică.

— Ultimul acord pe care l-ați semnat, ce semnificație are?

— De fapt nu-i un acord, ci un plan pe doi ani. Este un plan foarte concret, care creează condiții multilaterale de contacte directe între institute, catedre și ministerele de resort. Se vor putea rezolva în condiții excelente o serie de probleme de in-

teres comun. Nu ne îndoim că ansamblul schimbului de experiență făcut de țările noastre în domeniul sanitar va contribui mai mult la prietenia, colaborarea și frăția dintre popoarele noastre, care au adînci rezonanțe în istorie.

AMIENS. La telefon: Magdalena Popa

— Alo!... Amiens? 916.744... Grand Hotel?... Cu Magdalena Popa...

— Imediat... Cu plăcere...

Urmează discuția telefonică dintre redacția noastră și Magdalena Popa, prim-balerină a Operei Române.

— «Flacăra» la telefon. Bună ziua. Cititorii noștri doresc noutăți despre ultimele dumneavoastră spectacole din Franța.

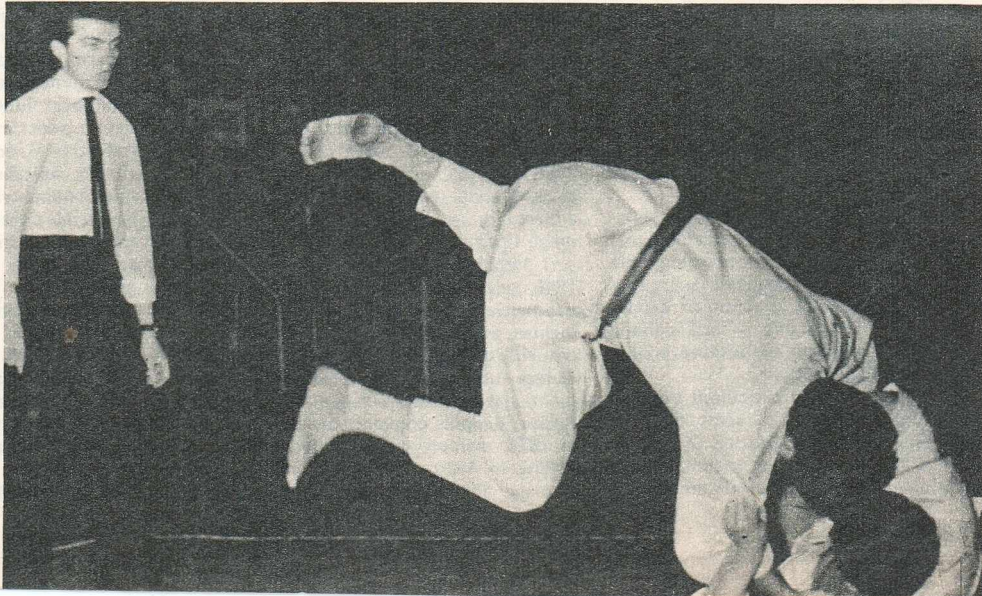
— Le mulțumesc. Pe scurt, pot să vă spun că sînt aici pentru un turneu cu o durată de peste trei luni... Împreună cu «Ballet Théâtre Contemporain» continui seria spectacolelor mele. În luna februarie am dat un număr de reprezentații la Paris. S-au bucurat de un frumos succes. Am prezentat spectatorilor parizieni, în sala «Théâtre de L'Est Parisien», împreună cu partenerul și soțul meu, Amatto Checiulescu, baletul «Aquatem» în coregrafia lui Françoise Adret, și baletul «Hai-Kai», după partitura muzicală semnată de Webern, în coregrafia lui Jean Babilie, renumit balerin care mi-a fost totodată partener. Aș mai aminti baletul «Soarele apelor» în care am evoluat împreună cu balerinul de renume mondial James Urbain...

— Ce itinerar aveți pentru zilele viitoare?

— Aș rectifica: pentru săptămînile viitoare... Împreună cu «Ballet Théâtre Contemporain» ne continuăm turneul într-o seamă de orașe franceze, printre care Bourges, Rennes, Saint Etienne, Le Creusot, Grenoble, Cannes, Nissa și din nou Paris și Amiens. După care, împreună cu baletul Operei Române, vom participa la o suită de spectacole date în Portugalia, Spania și Insulele Canare. Repertoriul: «Lacul lebedelor», «Giselle», «Preludii» de Liszt, «Ucenicul vrăjitor» de Dukas, «Rapsodii» de Enescu și «Valsuri» de Strauss.

— Mult succes și așteptăm vești noi!

Aspect de la primul Campionat național de judo.

Fotografie de V. BAGEAC

Em. VALERIU

SPORT

Trufandale

Iarna a devenit sezon de trufandale pentru sport. După ce am asistat la infiltrarea în gustul public a handbalului în 7, la strămutarea atletismului de pe pista descoperită pe cea de interior, foarte recent, am înregistrat și primul campionat național al unei discipline de sorginte orientală, devenită, cvasiinstanțaneu, internațională: judo-ul.

Am mai avut prilejul să punctăm aci ritmul primilor săi pași. Acum înregistrăm un marș mereu mai viu și mai decis spre afirmarea unui sport încărcat cu o bogată zestre, atît în ceea ce privește vocabularul său aparte (dar ale cărui file sînt parcurse cu sîrguință de noii discipoli), echipament bizar pentru arenă, tehnică mai curînd spectaculoasă decît greoaie, riscuri de integritate corporală și fulgerătoare schimbări ale stării de echilibru, o încordată pîndă guvernată mai ales de atenție și reflexe, o îndeminare felină conducînd spre o șlefuire a supleței, în condiții de forță.

Primul campionat de judo nu a fost întîmpinat cu zîmbete, ca atîtea alte sporturi la începuturile lor, ci cu acea cută a seriozității înscrisă pe fruntea celui care gîndește concentrat și nu lasă să-i scape amănuntul, pentru că tocmai acesta poate fi decisiv.

Provincia, de data asta, a fost umăr la umăr cu Capitala, deși primul titlu a poposit la București. Dar și-au luat partea și cei din Arad, Roman, Timișoara, ceea ce demonstrează explozia de interes declanșată de noul sport înscris pe lista cetățeniei românești.

Publicul vine la judo și învață să pronunțe «tori» și «uke» și «o-soto-gari», se bucură atunci cînd este considerat în grup drept «judocani» și are tot dreptul s-o facă deoarece avem impresia că la acest sport o noutate o constituie și faptul că cei din tribune nu sînt simpli spectatori, ci ama-

tori de judo în cel mai adevărat sens posibil, foarte mulți chiar practicîndu-l ori pregătindu-se s-o facă.

O fericită coincidență cu premiера de proporțiile unei competiții republicane este apariția lucrării profesorului Ion L. Avram, dedicată judo-ului și ale cărei 13 000 exemplare au dispărut în mai puțin de 48 de ore din librării.

Nu pentru prima oară tineretul nostru face cunoștința unei noi discipline, dar parcă un asemenea amor de la prima vedere n-am mai înregistrat încă. S-a încercat ceva cu polo-ul pe iarbă (sport devenit olimpic), cu tirul cu arcul (onorat de asemeni cu promisiuni olimpice) și cu alte câteva noutăți, fără a se putea stabili însă afinitatea necesară adopțiunii. S-a vrut desigur o acomodare rapidă în vederea marilor competiții de care am amintit și s-a recurs la metode de laborator, lucrîndu-se izolat, cu un grup restrîns, destinat perfecționării după grafic. Și poate tocmai de aceea nu s-a reușit.

Judocanii au procedat invers: și-au dus sportul printre tineri, l-au proliferat și abia apoi federația de resort s-a impus de la sine, iar grupul inițial de animatori s-a «bătut» în continuare și pe frontul propagandei scriind, forțînd ușile unor redacții, întrerupînd inerțiile și plictisurile unor activiști de prin cluburi și asociații, acceptînd și săli mai puțin corespunzătoare și nesolicînd, ca element primordial, «condiții».

Azi judo-ul, sprijinit desigur involuntar, dar merituos, de către televiziune, prin eroii peliculelor sale (deținînd pe lîngă perfecțiunile somatice de rigoare și subtilitățile decisive ale sportului în chimonouri) a devenit bun prieten cu tineretul citorva orașe românești. Cum se va reflecta noua amicitie în palmaresele oficiale este greu de anticipat și poate nici măcar prea interesant, întrucît — în ceea ce ne privește — am vedea cu mai multă plăcere 10 000 de tineri luptîndu-se, în arenă, decît 3-4 ținînd o medalie la cine știe ce concurs.

Avîndu-i pe cei 10 000, probabil vor putea apărea și cei 3-4. Ca excepții însă...

TEMELIILE DE OTEL

de Mihai HETCO

O perpetuă aspirație spre trâncie, spre construcția dacă se poate definitivă, a determinat descoperirea și folosirea cât mai variată a metalelor. Fierul, apoi arama, chiar prelucrate la început grosolan, au creat, grație calităților lor naturale, alte dimensiuni vieții. Nu degeaba mari intervale de timp din istoria omenirii se diferențiază calitativ tocmai datorită unor asemenea descoperiri revoluționare. În luptă cu lemnul sau silexul, fierul și arama au învins fără drept de apel, influențând profund nu numai traiul de zi cu zi al omului, ci însăși conștiința sa. În mici cuptoare, arzînd undeva în fund de codri, meșteri anonimi topesc metalul, făurind uneltele noii civilizații. În decurs de secole, oamenii au învățat să-i descopere alte calități și noi întrebări. Au învățat să-l obțină mai pur prin aplicarea, de pildă, a forței hidraulice la suflarea aerului în cuptoare. Fierul sau arama, n-aveau însă nici ele să rămână definitivii și singurii învingători într-o competiție a descoperirii sau fabricării metalelor, competiție ce se confunda cu însăși progresul multilateral al umanității. Căci procesul dialectic al dezvoltării, obliga ca ceea ce mult timp fusese factor dinamic, de progres, să fie asimilat, la un moment dat, cu stagnarea sau chiar cu regresul. Pînă într-un punct a fost și cazul fierului, căruia la sfîrșitul secolului al XVIII-lea i se opune fonta, aliaj cu calități superioare și, mai tîrziu, oțelul, ale cărui performanțe din ce în ce mai înalte îl aduc în postura finală de coloană vertebrală a oricărei economii. De la cuptoarele medievale de fier, la o industrie siderurgică producătoare de milioane și milioane tone de oțel, fontă sau laminate, de la micile oțelării care încep să se dezvolte în unele țări ale Europei, la imensele furnale care au modificat profund nu numai structura economică a diferitelor state dar chiar geografia, topografia lor, creînd cu prezența lor ciclică peisajul industrial, extragerea și prelucrarea metalului au cunoscut o dezvoltare ce desfide orice comparație. Marile descoperiri în materie ale epocii moderne, coacsificarea, convertizorul Bessemer, apariția cuptoarelor Martin, ca să le enunțăm doar pe cele devenite de mult «clasice», au impulsat siderurgia (prelucrarea minereurilor feroase) spre cote tot mai înalte. În 1900, producția mondială de oțel depășea cu puțin cifra de 10 milioane tone, pentru ca în prezent ea să se ridice la peste 300 milioane tone.

Oțelării și laminoare, furnale și convertizoare de tot felul, munți de cărbune ori mii de kilometri de conducte pentru gazele naturale — siderurgia modernă antrenînd și dezvoltînd cu sine și alte ramuri economice, în special extractive — iată peisajul marii industrii, sinonim cu puterea economică, progres și dezvoltare.

Zidită, la propriu, pe articulații de oțel, economia modernă solicită acest metal și derivatele sale în cantități sporite. O «hrană» indispensabilă, un obiectiv major pentru orice națiune ce dorește să se afirme plenar.

Cu atît mai imperioasă devine necesitatea de a produce cît mai mult oțel și derivate, de a poseda o puternică industrie grea și constructoare de mașini în cazul țărilor socialiste, a căror dezvoltare nu se produce haotic ci după legități demonstrate științific. Siderurgia, ca parte componentă a metalurgiei și factor extrem de important al dezvoltării economice, a stat și stă în permanență în atenția partidului și statului nostru. Fără giganticul efort care s-a depus în decursul anilor și care continuă fără întreruperi și azi, fără acordarea unui sprijin multilateral acestei ramuri, industrializarea socialistă a țării noastre, dinamismul economiei, n-ar fi cunoscut creșteri atît de înalte, rezultate care au făcut pe bună dreptate înconjurul lumii. Este meritul politicii științifice, consecvent marxist-leniniste, a partidului nostru de a clădi din temelii o puternică și modernă industrie grea. În cadrul ei, siderurgia — atît de vițegită odinioară — și-a cîștigat locul cuvenit.

O VOCAȚIE MULT TIMP ÎNĂBUȘITĂ

Paradoxal, sau numai aparent paradoxal, România de odinioară «eminamente agricolă», România, sursă de materie primă dar niciodată prelucrătoare a ei, avea în urma sa, chiar și în domeniul atît de «tehnic» prin excelență ca cel al siderurgiei, un trecut, mai mult, o tradiție. Bogatele zăcăminte de minereuri ale țării noastre au fost exploatare încă din antichitate iar mărturiile evului mediu nu fac decît să confirme această îndeletnicire constantă. Am continuat secole de-a rîndul să scoatem din măruntaiele pămîntului minereul de fier pentru a-l prelucra apoi în cuptoare. Pe teritoriul țării noastre, în regiunea Hunedoarei, atît de bogată în tot felul de minereuri, se va naște unul din primele centre metalurgice ale Europei. Cele cinci «cohuri» (cuptoare) aflate în producție aici pe la 1682, topeau fierul extras de la Ghelar și Telic, după cum avem cunoștință de cuptoarele înalte de doi metri de la Baia de Fier din Oltenia, acționate hidraulic. Acum 150 de ani, apariția primelor furnale la Hunedoara, determină creșterea considerabilă a producției de fier. O dată cu pornirea primului furnal de la Oravița, se poate afirma că era industria grele cuprindea în sfera sa și teritoriul patriei noastre. Așadar, tradiția de a prelucra metalul, mai mult, vocația, nu ne-au lipsit, în pofida unor vitrege conjuncturi istorice. În timpul Revoluției de la 1848, cele două cuptoare de la Reșița, cu o producție anuală de 1 000 tone fontă, sînt închise, pentru ca în 1854, guvernul austriac, datorită unor mari dificultăți financiare, să cedeze unor societăți particulare uzinele din Banat. În 1868 s-a pus în funcțiune la Reșița primul convertizor Bessemer, iar în 1876, primele cuptoare Martin.

Pînă în 1920, în întreg Banatul se construiesc 19 furnale, amplasate la Toplița,

Covădja, Rușchița, Rusca, Nădrag, Căvăran. Călan, Hunedoara etc.

Trebuie arătat că dacă în secolul XIX și în perioada dinaintea primului război mondial, siderurgia din țara noastră a ținut pasul cu progresele realizate în alte țări (dovadă convertizoarele Bessemer și cuptoarele Martin, introduse la numai 12 ani de la inventarea lor), perioada interbelică a constituit o stagnare, mai mult, o importanță rămînere în urmă.

Lipsa de interes manifestată de regimul burghezo-moșieresc și de capitaliști față de o ramură industrială care nu aduce beneficii imediate este demonstrată de faptul că afară de vechile centre din Banat și de o uzină, două la București sau Brăila, nimic nu s-a mai construit, nici un fond important nu s-a mai alocat. Industria metalurgică, industrie de bază pentru orice națiune ce dorește să prospere și să fie stăpînă pe soarta sa, nu numai că nu se dezvoltă, dar este folosită sub capacitățile sale de producție.

Chiar în anul 1938, cînd producția metalurgică mondială a atins nivelul maxim antebelic, capacitatea agregatelor din țara noastră era utilizată doar în proporție de 50% la furnale și 75% la oțelării și laminoare. Nevoită să se supună jocului pieței capitaliste, fiind la bunul plac al marilor monopoluri internaționale, România burghezo-moșieră este silită să rămînă în rolul de furnizor de materii prime, nereușind să-și dezvolte o industrie puternică și multilaterală, așa cum bogățiile subsolului nostru o reclamau. Iată de ce, în urmă doar cu trei decenii, ne situăm în privința industriei metalurgice pe unul din ultimele locuri din Europa. În același an, 1938, moment de vîrf al producției antebelice, se obțineau doar: 80 000 tone cocs metalurgic, 135 000 tone fontă, 284 000 tone oțel și 319 000 tone laminate finite (parte dintre acestea din urmă fiind realizate din țagile importate). La finele războiului, în anul 1945, producția scade catastrofal, ajungînd la numai 55 000 tone fontă și 144 000 tone oțel.

Revoluția populară, instaurarea socialismului în patria noastră, au reprezentat, practic, acea declanșare de energii care au determinat într-un timp istoricește limitat, schimbări fundamentale, aproape inimaginabile pentru cei familiarizați cît de cît cu industria și economia românească din perioada capitalistă. În cîțiva ani doar, grație unor concentrări de forțe cum numai socialismul le poate produce, siderurgia românească a pornit din punctul mort într-o ascensiune ce n-avea să slăbească nici un moment.

Planurile cincinale, o politică economică clarvăzătoare, fundamentată științific, au produs acest salt extraordinar. Încă în 1951, ca urmare a reconstruirii și modernizării vechilor agregate siderurgice, producția de fontă reprezenta 250% iar cea de oțel 210% față de anul 1938.

Se afirma astfel cu strălucire o voca-

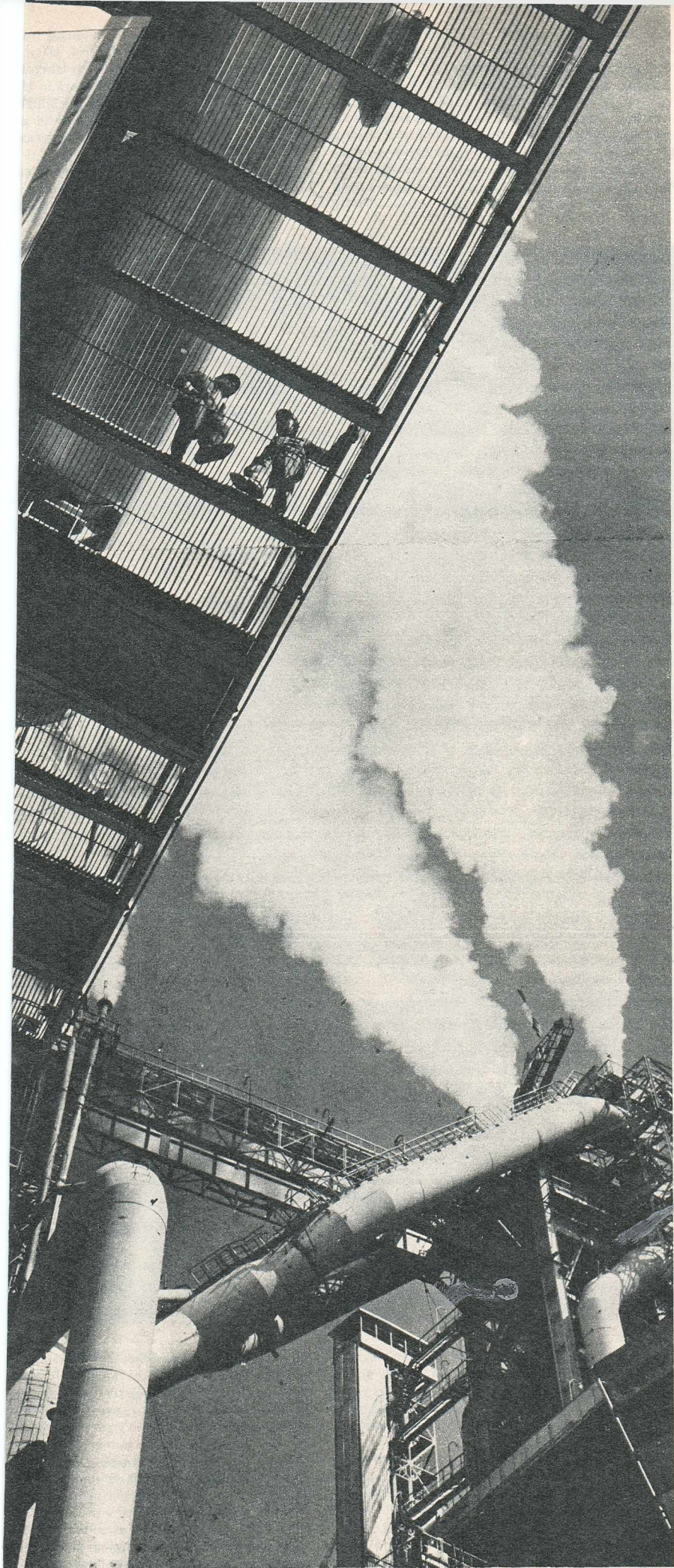
ție seculară a poporului nostru, cea de constructor al unei industrii puternice de producător nu numai de bunuri agricole ci și de mașini de mare randament ori hipersensibile, dispăreau și dată pentru totdeauna răuvoitoarelor sau condescendentele calificative de «eminamente...». România socialistă își cucerea cu siguranță un loc de onoare în concertul națiunilor industriale.

MILIOANE TONE DE OTEL FONTĂ, LAMINATE...

Filmul ultimilor douăzeci și ceva de ani de industrie siderurgică românească, filmul unor realizări de mare anvergură care au modificat destinul unui popor, este de bogăție faptică ce face inerentă, măcar în parte, omisiunea. Evocarea atîtor premieri de prim ordin, a unui efort național ce n-a întîrziat să-și arate roadele, ar necesita precizia și memoria infailibilă a unei mașini electronice de calcul. Fiindcă se poate afirma fără exagerare, că fiecare zi a acestor ultime decenii a coincis cu noi performanțe, cu noi premieri.

S-a început cu modernizarea și folosirea la capacitățile lor maxime a uzinelor de la Reșița, Hunedoara și București. Planurile cincinale, aceste vaste și atente scrutări în viitorul economiei noastre, executate cu precizia științei, au asigurat condiții optime de dezvoltare siderurgică. În 1952 la Victoria-Călan se pune în funcțiune un furnal de 250 mc, primul agregat de acest gen proiectat și construit de specialiștii români (în trecut, chiar și reparațiile mai complicate necesitau chemarea unor specialiști străini). La Hunedoara se modernizează operațiile de încărcare, de destupare și automatizare a furnalelor, se introduce automatizarea încălzirii aerului etc. La Reșița apar două furnale noi de 700 mc, trecîndu-se rapid la construcția altora, cu capacități sporite, de 1 000 mc. În Banat sau București, industria siderurgică nu numai că-și construiește și dezvoltă noi capacități, ea irradiază experiență pe vaste suprafețe, creînd sute și mii de specialiști ce-și vor folosi priceperea și hărnicia în perimetre geografice pînă atunci neatînse de industrializare. Dezvoltarea industriei de laminate va determina construirea marii uzine de țevi de la Roman, obiectiv ce revoluționează viața de pe aceste plaiuri moldovene, accesibile cîndva numai agriculturii și, poate, evocărilor literare. În lașul sinonim atîtea veacuri cu imobilismul, cu reveria și rememorările nostalgice, o uzină metalurgică de prim ordin avea să afirme vitalitatea acestor locuri. Brăila își dezvoltă industria metalurgică, trecînd complet în umbră mica uzină din perioada interbelică. La București, o fabrică de țevi sudate întărește și mai mult prestigiul de centru siderurgic puternic al Capitalei. Într-o competiție a cîștigului de forțe, vechile și noile cetăți ale

(Continuare în pag. 8)

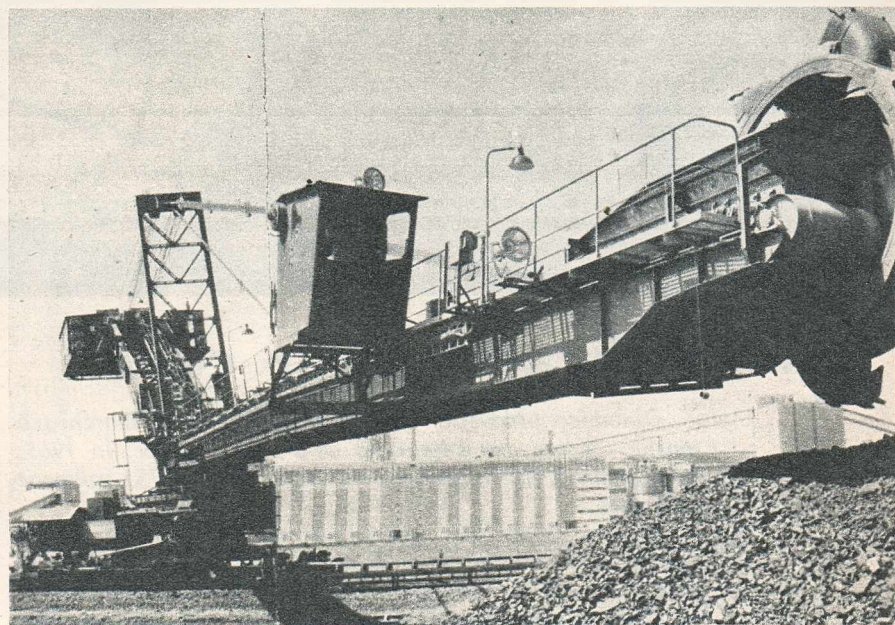

uriașul de pe dunăre

De câțiva ani, bătrînul port dunărean — Galațiul — trăiește momente de epopee. O prezență extraordinară, siderurgia, îl transformează, modificîndu-i substanțial înfățișarea și viața. Această erupție, această explozie ce se produce fără întrerupere pe malul stîng al Dunării, își are explicațiile și motivările de rigoare. Un puternic centru metalurgic amplasat aici, beneficiază de o lesnicioasă cale de transport: apele bătrînului Danubiu. Noul destin de mare centru siderurgic al Galațiului se împlinește zi de zi, sub ochii noștri, o dată cu înălțarea combinatului metalurgic, veritabil voinic din poveste care crește-ntr-o zi cît alții-ntr-o lună. Pe o suprafață ce însumează 640 ha, o armată de 30 000 de oameni înalță marile obiective. Un șantier de o asemenea amploare, puține țări europene au cunoscut. Puse cap la cap, drumurile sale interioare alcătuiesc o șosea echivalentă cu cea care unește Galațiul de Suceava, iar cablurile montate echivalează cu o rețea telefonică Galați-Londra. S-au excavat pînă-n prezent 15 milioane mc de pămînt, spațiul săpat putînd să cuprindă foarte lesne un lac cît Snagovul, de pildă. Cu betonul încorporat construcțiilor s-ar putea înălța un zgîrie-nori de 7 000 etaje!

Conceput ca un combinat cu ciclu integrat, marele centru metalurgic va cuprinde în linii mari o uzină cocschimică, o fabrică de aglomerare a minereurilor, furnale, oțelărie, laminoare, sector de întreținere, de deservire și alimentare cu apă, abur, gaz și energie electrică. Furnale de mare capacitate de 1 700 mc (primul dat în funcțiune în 1968), fabrică de aglomerare (intrată de asemenea în producție în anul trecut), laminoare complet automatizate etc. vor determina ca încă în 1970 producția de oțel a combinatului să atingă 2 milioane tone, urmînd ca în viitor ea să ajungă la 5 milioane tone. Galațiul a trăit în vara trecută zile și, mai ales, nopți febrile, ca aceea din 7 iunie, cînd prima șarjă incandescentă de metal a început să curgă cascadă în oala de turnare. Se consumau clipele unice ale mării premiere, clipe trăite grație punerii succesive în funcțiune a furnalului de 1 700 mc, a fabricii de oxigen, a laminorului Slebing precum și a centralei termoelectrice. Dar, după cum am mai spus, premierele gălățene se țin lanț. Anul 1969 va fi martorul punerii în funcțiune a celui de-al doilea furnal de 1 700 mc precum și a unui convertizor.

Dimensiunile gigantice ale șantierului gălățean sînt practic imposibil de surprins în întregime. Propunem, spre edificare, cîteva din obiectivele intrate în funcțiune, ale căror proporții vorbesc mai elocvent decît orice comentariu: furnalul de 1 700 mc (fotografia din stînga) și o parte a depozitului de materii prime (fotografia de jos).

Reșița, centru metalurgic de veche tradiție, își începe cariera de producător de oțel acum 200 de ani, la 31 octombrie 1768.

În 1771, sînt puse în funcțiune două cuptoare și trei ateliere. Cei aproximativ 220 de muncitori care au participat la lucrări locuiau în localitatea numită «Reșița română». Din mărturiile învățatului de origine italiană Francisco Grisellini aflăm că «minereul îndată ce iese din munți, se transportă la cuptorul cel mare din Reșița și i se adaugă calcar pentru a-i grăbi topirea...» Pe la 1814, cele două furnale reșițene produceau 1 000 tone de fontă. Acum 100 de ani, mai precis în 1868, introducerea la Reșița a primului convertizor Bessemer

urcă producția pînă la 48 000 tone laminate. Perioada interbelică a însemnat și pentru producția de metal reșițeană un regres, agregatele învechite lucrînd sub capacitatea lor normală.

Socialismul a dat un impuls extraordinar Reșiței. Prin succesive modernizări și construcții noi (înlocuirea furnalelor de 250 mc cu furnale moderne de 700 mc, construirea a 5 cuptoare de mare capacitate, punerea în funcțiune a unor baterii de cocs de 40 000 tone anual etc.), Reșița se prezintă la ora actuală ca un centru siderurgic de prim rang. Un vechi oraș își trăiește în acești ani tinerețea de aur.

TEMELII DE OȚEL

siderurgiei românești își dispută întâietatea. Experiența Hunedoarei și Reșiței a înflorit plenar, cuprinzând întreaga țară, dar transferul permanent de inteligență n-a secătuit sau devitalizat nici o clipă aceste orașe. Mai mult, pe lângă rolul lor de școală a siderurgiei românești, Hunedoara și Reșița își sporesc neîntrerupt capacitățile de producție. Numai noua oțelărie Martin de la Hunedoara produce peste 2,5 milioane tone oțel pe an, de la un singur cuptor Martin

oras care în toată istoria sa milenară nu întâlnit niciodată nu cu industria, ci cu prezentările ei cele mai firave, o fabrică produse refractare, dată în folosință în 19 produce anual 100 000 tone cărămizi 150 000 tone șamotă, aproape dublul producției românești de refractare din perioadă antebelică.

Fără îndoială că obiectivul major al siderurgiei noastre, care va determina cea spectaculoasă creștere de producție de

semnificația unor cifre

Dinamica producției de oțel a țării noastre marchează marile succese ale siderurgiei de-a lungul anilor. În 1965, produceam 3,426 milioane tone, iar în 1968, 4,751 milioane tone oțel.

În anii 1966-1968, producția industriei siderurgice a crescut într-un ritm anual de 12,4 la sută, față de 12,3 la sută cât se stabilise prin planul cincinal pentru această etapă. În 1968, producția de fontă a sporit cu 973 000 tone față de 1965, cea de laminate finite cu 1 046 000 tone. Anul trecut, producția de oțel pe cap de locuitor era de 13,4 ori mai mare decât în 1938.

O atenție deosebită se acordă în continuare creșterii producției de oțeluri aliate, al cărui nivel a fost în 1968 cu peste 32 la sută mai mare decât în 1965.

Pentru anul în curs, sînt prevăzute creșteri însemnate la toți indicatorii fizici: cu 408 000 tone la fontă, cu 757 000 tone la oțel și cu 400 000 tone la laminate finite pline, față de producția lui 1968.

de 400 tone obținându-se în prezent o cantitate echivalentă cu producția anuală antebelică de oțel a României! La Reșița, cupoarele noi construite, cu capacități din ce în ce sporite, fac, practic, orice comparație cu trecutul, ridicolă.

Ramuri metalurgice adiacente, care condiționează prin produsele lor sporirea cantității de metal, precum industria materialelor refractare și cea a produselor carbonace (electrozi, asmă carbonică etc.), cunoscută o dezvoltare pe măsură. De la o producție de cocs de 80 000 tone pe an, în ajunul celui de-al doilea război mondial, am ajuns, grație unor importante lucrări datorate specialiștilor noștri, la obținerea de cocs metalurgic din cărbuni necocsificabili, în cantități ce se cifrează la milioane de tone. Numai uzina cocsochimică de la Hunedoara, construită succesiv în anii 1955, 1960, 1961, atinge în prezent o producție anuală de 1000 000 tone cocs. Fabricile de produse refractare își măresc necontenit capacitățile, grație reprofilării sau construirii unor noi obiective la Turda, Azuga, Alejd, Pleașa-Plăiești, Comarnic etc. La Alba Iulia,

este marele combinat de la Galați. Pe o suprafață de 640 hectare mina și inteligența constructorilor noștri au concentrat în cîteva ani o forță extraordinară, captată și eliberată după vrere din gigantice agregate de oțel. Circa 30 000 de muncitori, maiștri ingineri, o adevărată armată a inteligenței și forței creatoare, înalță la malul Dunării capitala siderurgiei românești. Rînd pe rînd obiectivele de-aici sînt sau vor fi traduse-r viață, într-o suită mereu ascendentă: uzina cocsochimică, fabrica de aglomerare a minereurilor, furnale, oțelărie, laminoare, sector de întreținere, de deservire etc., etc. Dotat cu o tehnică de prim ordin, Combinatul siderurgic de la Galați este încă o dovadă a capacităților creatoare și-a evidentei vocații industriale a poporului nostru. **Cîteva cifre, alcărora laconism este mai convingător poate decît orice comentarii, arată sintetic drumul parcurs: producția de oțel a României socialiste a fost în anul 1968 de 4,76 milioane tone oțel și de circa 3 milioane fontă. Ca urmare a intrării în producție a unor obiective gălățene, în 1970 vom obține**

Două imagini,
după părerea noastră
semnificative,
surprinse
de fotoreporter
la Combinatul metalurgic
Hunedoara.
De-aici,
din magazia de țagle,
începe prelucrarea laborioasă
a metalului,
care trece
în final
prin probele
calculatorului electronic,
infailibilul controlor
atașat marelui bluming.

peste 6 milioane tone oțel. Să reamintim că în 1938 produceam 284 mii tone oțel și 133 mii tone fontă, pentru a avea imaginea cu adevărat grandioasă a drumului parcurs.

UN AN HOTĂRÎTOR

Anul încheiat a fost anul marilor premiere gălățene: punerea în funcțiune a furnalului de 1 700 mc, a aglomeratorului de minereu, a fabricii de oxigen și a laminorului Slebing. Cele două convertizoare care funcționează cu insuflare de oxigen, au dat pe la mijlocul anului trecut primele șarje de oțel gălățean. În ultimele zile ale anului trecut, la Galați, laminorul de tablă groasă, pus în funcțiune în urmă cu doi ani, a produs primul milion de tone. Dar dacă spectaculozitatea dezvoltării combinatului siderurgic gălățean captează, firesc, interesul general, nu-i mai puțin adevărat că și alte centre metalurgice din țară au avut în anul care s-a sfârșit, destule motive de orgoliu. Punerea în funcțiune a blumingului de 1 300 la Combinatul de la Hunedoara, agregat printre cele mai puternice din Europa, darea în exploatare a noului laminor de șase țoli de la uzinele Republica și noua uzină de electrozi de sudură care a intrat în funcțiune lângă Cîmpia Turzii, sînt punctele «de vîrf», rezultate majore ale unui an rodnic. 1969, an hotărîtor al cincinalului, va însemna pentru siderurgie noi ritmuri înalte de dezvoltare. Galațiul își va dezvolta pe mai departe capacitățile, prin punerea în funcțiune a celui de-al doilea furnal și a unui nou convertizor. Încă în 1970, producția de oțel a combinatului va atinge aproximativ 2 milioane tone, în perspectivă urmărindu-se să se obțină aici 5 milioane tone oțel anual. Diversificarea producției este la ordinea zilei. Vom construi noi secții pentru producția în primul rînd a oțelurilor aliate, se vor lua măsuri pentru reducerea consumurilor specifice, în special la coacă și metal, pentru extinderea gamei tipodimensionale a produselor siderurgice. Acestui an — cînd vom sărbători un sfert de veac de viață descătusată și vom fi martorii unui alt mare act istoric menit să deschidă noi și fertile căi: Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român — siderurgia îi răspunde printr-o efervescentă și un dinamism sporit. Activitatea de cercetare științifică se amplifică, angajamentele cercetătorilor în domeniul siderurgiei materializîndu-se în studii și metode de sporire a producției și a calității metalelor. O recentă sesiune a Institutului de metalurgie din București s-a bucurat de o participare prestigioasă internațională, dovadă elocventă a renumelui cîștigat de siderurgia și cercetările noastre în acest domeniu.

Oțelul, această cheie de boltă a oricărei industrii, această demonstrație de vitalitate și forță a unei economii demne de acest nume, «apă și aer» pentru orice construcție, și-a cîștigat aici, în țara de la nord de Dunăre, drept de împămîntenire și dezvoltare. Produs în cantități ce ne situează printre statele economiceste dezvoltate, el stă la baza progresului acestei țări și se călătorește pe multe meridiane ale lumii, sub forma celor mai diverse și complicate mașini, emisar glorios al geniului românesc.

DRUMURI ȘI IDEI AUSTRIECE

de Eugen MANDRIC

Două fețe ale aceleiași nopți vieneze: barocul sobru al Schönbrunn-ului imperial și una din arterele comerciale ale capitalei austriece (fotografia din dreapta).

Printre cele mai enorme paradoxuri pe care le prezintă istoria, faptul că Austria este cea mai mică din țările constituite după dezmembrarea imperiului habsburgic, ne tentează să metem, o dată cu psalmistul, la zădărnici zădărniciilor și la inutilitatea vanității. Moștenitoare a unui imperiu mondial în care, pe la anii 1500, sub Carol V-lea, soarele nu apunea niciodată, Austria nu mai este, ca mărime, decât al 19-lea stat din Europa, după Portugalia și înaintea Olandei, măsurând doar ceva peste optzeci și trei de mii de kilometri pătrați și numărând ceva mai mult de șapte milioane locuitori.

Ar fi fost posibilă, pentru urmașii un trecut atât de încărcat, o perspectivă nostalgică la adresa imperiului care nu mai există.

Cu o inteligență care oferă o lecție de etică și de justiție, austriecii își stimează însă cu mult mai mult compozitorii, ca la Gluck, Haydn și Mozart la dinastia Strauss și la modernii Schönberg, Beethoven și Webern, decât toți Babenbergii la un loc, se mândresc, mai mult decât cu Maria Teresia, cu Ressel, inventatorul elicei marine, cu Mitterhofer, care a inventat mașina de scris, cu Kaplan, autorul turbinei care-i poartă numele și știu mai multe despre Madersperger, inventatorul mașinii de cusut, decât despre Franz Joseph și urmașii. O mare parte din apartamentele palatelor imperiale au fost, pur și simplu, date în chirie: înaintea gloriei austriece așază lucrativul. Cu o seriozitate și o soliditate care impun respect, Austria prețuiește înaintea de orice, munca bine făcută și ideile care produc.

În această ordine nu mă pot împiedica să remarc că cerneala cu care se tipăresc aceste rânduri este fabricată într-uzină construită la noi după brevet vienez.

În aria țărilor cu care Austria schimbă bunuri și idei, soarele nu apune, într-adevăr, niciodată. Ceea ce confirmă convingător că nu proporțiile determină în primul rând destinul unei națiuni, ci calitatea muncii sale de creație.

Am făcut, în Austria, o vizită relativ scurtă, dar foarte bogată în contacte relevante. Impresia pe care ți-o impun austriecii despre ei este de solid, măsurat și echilibrat. De la stradă, a cărei sobrietate nu-i alterată de nici un fel de extravagante mai mult sau mai puțin moderne, la marile complexe industriale evidențiind o ordine științific determinată, de la teatrele vieneze pentru care se cheltuiesc averi, până la gospodăriile țărănești care, dispunând de numai 20%

(Continuare în pag. 12)

e improspăteze aerul (intensificând circulația lui), deschisă o a doua gură de apă, strigând să iasă toți osindiții. Apărură umină alți opt haiduci.

De undeva fură trase mai multe focuri de armă, fără a nimeri pe cineva, dar criul scăpă și, desfășurându-se în direcția trară, grupul de osindiți agățați ciorne de sfoară căzu inapoi în fundul ocni. În timp, cei 13 scăpați apucară pe culmea dealurilor din apropiere. Respirau ușor și curat. Era întuneric în jur, dar în inimile lor strălucea soarele de artății.

«DUEL» SPECTACULOS ÎNTRE STĂPÎNIRE ȘI HAIDUCI

La numai cinci zile după evadare, stăpînirea a putut să constate cu uimire că Grozea dispune de arme și de cai. Este greu de ghicit secretul: de bună seamă că locuitorii, sprijinitori ai haiducilor, făcuseră rost de toate.

A început atunci spectaculosul duel dintre forțele mobilizate de stăpînire și mica ceată de haiduci neînfricați. Întreaga țară asista un adevărat triumf al cetei lui Grozea, care, în ciuda hărțuirii permanente din partea puterilor, circula peste tot în cimpie, vinzându-se cu «înrași».

Ca un trăsnet picară haiducii la conacul arendașului din Crevedia tocmai în momentul cînd acolo se găsea stringătorul pentru claca datorată de sătenii din jur. După ce pe urma «perceptorului» și arendașului din Crevedia nu aveau tihnă de trei ani de zile. Haiducii făcuseră dreptate în locul, executîndu-l pe omul care smulgea cruțător sătenilor banii clăcii. Atît aici și la Slobozia, unde ceata săvîrși o lăcare asemănătoare, sătenii au dat concurs haiducilor. Cum ar fi putut locuitorii să aibă o altă atitudine de vreme ce Grozea, în zilele acestea, nu uita gîla condusei haiducești de a da chînțe pentru banii publici luați de la slujbași pentru a-l absolvi de răspundere pe cel care (cauză) și nu neglija să dea ajutor bănesc unui sărac, cum a făcut bunăoară la Sîntin din Vale?

Pe măsură ce faima isprăvilor lui Grozea creștea, cu atît mai înverșunată devenea ura. Ea a mobilizat toate forțele militare disponibile din județele Argeș, Vlașca și Teleorman, precum și din orașul Giurgiu. În cel deosebit îl depunea în urmărire pe Mihailache Conea, același care a pus calea prinderea lui Tunsu.

Înciudate de insuccese, autoritățile au luat măsuri rar întîlnite în istoria haiduciei. Ele au dispus, printre altele, să fie cercetate toate colțurile județului Argeș, iar pe sătenii din cele trei județe amintite i-a obligat să scrie chezășii scrise că nu-i vor sprijini pe haiduci.

Nefiind totuși sigure de succes, autoritățile au recurs la metoda des folosită: înlocuirea de a recruta de undeva un trădător și un agent. Circulări secrete trimise la isprăvnicile județelor din întreaga țară cereau să se recruteze vreun om care «prin tratamente viclene» să atragă pe haiduci în țară și astfel «să se prade căpetenia lui Grozea cu cetașii săi».

(Cîntinuară în pag. 16)

**Haiduci, ctitori de biserică?!
Da, există. Iată cum sînt reprezentate haiducii-ctitori ai bisericii din Ciunget, sat înființat «pe timpul zaverii» (răscoalei) de către haiducul Ciungu, cum spune tradiția locală.**

În județul Vîlcea, de unde este originar haiducul Grozea, există vechi tradiții despre haiduci. Această bisericuță de lemn din satul Ciunget adăpostește cîteva portrete de haiduci de altădată.

minciuna

V-ați întrebat vreodată care este cauza mai adâncă a minciunii? Nu vorbesc de minciunile convenționale: «imi pare bine de cunoștință», «sincere felicitări», de aplauzele politicoase la o piesă de teatru proastă, la care cortina se ridică de șapte ori. Nu, ci de minciuna clară, netedă, crudă, în accepția obișnuită a cuvântului, sau de acea minciună care, nefiind contrariul adevărului, îl ascunde totuși, de acel «nu știu» sau de acea tăcere penibilă care exprimă pe «nu vreau» sau «nu pot să spun».

De ce mint oamenii?

Lăsând la o parte pe mitomani, lăsând la o parte multiple cauze accidentale: mila, dorința de a străluci, de a impresionare etc., în cele mai multe cazuri cauza profundă socială este teama. Copilul minte din teamă de pedeapsă. Adultul minte de teama șefului, de teamă că pierde prima, avansarea, slujba.

«Nu mi-o iartă toată viața», «pină la Dumnezeu te mănincă sfinții», «dacă spun parcă se schimbă ceva?», iată expresii pe care din păcate le poți auzi destul de frecvent. Și concluzia: «n-am văzut, n-am auzit».

Cu mulți ani în urmă, un hoț de buzunare îmi spunea:

— Experiența mi-a arătat, domnule, că în cele mai multe cazuri crima este un accident în viața unui om. Am cunoscut ucigași pasionali, crime la beție, din bătaie... Hoția însă este o profesiune. Am început să fur fiindcă n-am găsit de lucru, am continuat deoarece oricum am cazier și... pentru că e mai comod decât să muncesc.

Viciul acesta social nu poate fi extirpat doar prin măsuri educative sau represive. Acestea sînt, desigur, absolut necesare, dar hoția va dispărea, complet sau aproape complet, cînd societatea va lichida rămășițele trecutului în care nu era acoperit nici măcar necesarul existenței (necesar înțeles nu numai ca o simplă, elementară refacere a forței de muncă).

Să revenim la minciună. Ea dispăre o dată cu teama pentru ziua de mîine, ea dispăre în procesul luptei împotriva abuzurilor diferiților «șefi» care consideră întreprinderea, instituția ca o moșie.

Minciuna este un reflex de apărare. Tăcerea, de multe ori mincinoasă, este și ea un asemenea reflex. Dar nu este oare atacul cea mai bună apărare? Nu este oare dezvăluirea adevărului, a lipsurilor, a nedreptăților, atitudinea cea mai eficientă, cea mai practică, care îți dă pînă la urmă și satisfacția de a te putea privi în oglindă fără să scuipi?

— Eh, tovarășe, ce frumos e în teorie. Dar dumneata...

— Spun ca Terențiu: Homo sum et humani nihil a me alienum puto. Om sînt și nimic din ce-i omenesc nu mi-e străin.

Am arătat și eu ce consideram că este drept. Și am pățimit. Apoi am tăcut. Și am aplaudat la piese proaste. Și am rostit privindu-mă în oglindă. Să arunce cu piatra cel care este fără păcat.

Dar nimic nu rămîne schimbător. Nici vremurile, nici oamenii...

Nu se găsi însă în țară un asemenea om, în ciuda tentației ce o reprezentau cei 5 000 lei (sumă enormă pentru vremea aceea) puși pe capul lui Grozea, la care se adăuga o pensie viageră de 200 lei lunar, cu care ar fi fost gratificat trădătorul.

TRAGEDIA DE LA «TUFANII GROZII»

Evenimentele se precipită în urma concentrării tuturor puterilor în plasa Mijlocului. La Tătărăști de Sus, țărani băgați cu forța în putere ajunseră foarte aproape de haiduci, dar evitară să pună mina pe ei și-i lăsară să se desprindă de urmăritori și să intre în pădure. Nici haiducii, potrivit obiceiului de totdeauna, nu traseră cu arme în săteni. Cu militarii, în schimb, angajară o luptă crîncenă.

Cu prețul pieirii unuia dintre tovarăși și al rănirii lui Grozea, haiducii respinseră șapte atacuri. Comandanții căutară să justifice față de superiori eșecul, aruncînd vina pe... caii lor care, «au stat de multă goană după haiduci județe întregi», în timp ce haiducii dispuneau mereu de cai odihniți, puși la dispoziție din partea locuitorilor.

Lupta de la Tătărăști, date fiind proporțiile ei, a constituit un eveniment important în ochii stăpînirii. Consemnînd-o ca atare într-un jurnal special, Sfatul Administrativ al țării a conceput un adevărat plan strategic de a prinde ceata în clește la satul Bălana.

Ceata haiducilor însă, distanțîndu-se, trecu în județul Vlașca și ajunse la Comoară, aproape de Drăgănești. Dar ziua de 24 februarie a fost fatală pentru haiduci. Oboșiți, ei s-au culcat lingă niște clăi, ignorînd o măsură elementară de precauție, aceea de a-și pune străji. Observînd acest lucru, Dinu Froniu, ultimul arendaș lovit de haiduci, găsi mijlocul de a transmite căpitanului Conea informații despre locul unde se găsea ceata. Conea se apropie cu catanele și ordonă să se tragă prin surprindere. Doi haiduci rămăseră morți pe loc, iar Pîrvu fu rănit. Grozea cu alți doi răspunseră îndată cu focuri de arme și reușiră să se retragă în pădurea de lingă Drăgănești (Vlașca).

Privit astăzi dinspre satul Tirnavele, codrul se întinde pînă departe la stînga pe tot platoul Drăgăneștilor, o limbă a lui trecînd la dreapta șoselei. În departare peste ogoare întinse, tot la dreapta, se zărește «Leasa Stanii». Potrivit tradiției, păstrată pînă astăzi în partea locului, Stana, al cărei nume îl poartă pădurea respectivă, a fost o femeie-haiduc, iubită a lui Grozea.

Venind dinspre Comoară, Grozea cu cei doi tovarăși a trecut prin partea de pădure numită astăzi «Greci» și urmînd spre «lacul Stroiia» a ajuns mai departe pînă la locul numit Colnice. Haiducii s-au oprit aci, întrucît putera a atacat din două părți împănînd pădurea grozavă.

După o luptă îndirjită de trei ore Grozea, rănit grav, este prins — pune un document — «de o catană spină». Întocmai ca în basmul popular! Spinul, pocitania de om, întrușiparea răului — el este acela care ține cu orice preț să răpună viața haiducului, craiul dreptății — ca să folosim în continuare limbajul basmului...

Ne putem imagina că scena finală a răpunerii lui Grozea va fi decurs ca cea descrisă în poveste, cînd spinul «să repede ca un cine turbat și-i zboară capul dintr-o singură lovitură de paloș».

Versurile populare următoare, deși se referă la un alt haiduc, ne pot da imaginea clipei care au urmat: «Căzu trupul la pămînt, / singele bolborosind, / din picioare tot bătînd. / Cînd soarele scăpăta, / nici trupul nu mai mișcă».

Nimeni nu se găsea lingă haiducul căzut. (Ultimii tovarăși ai lui au fost prinși vii.) Doar liniștea codrului în amurg de seară îi era răsplată, și freamătul tainic al frunzelor celor doi stejari sub care căzuse Grozea îi mîngîia trupul decapitat.

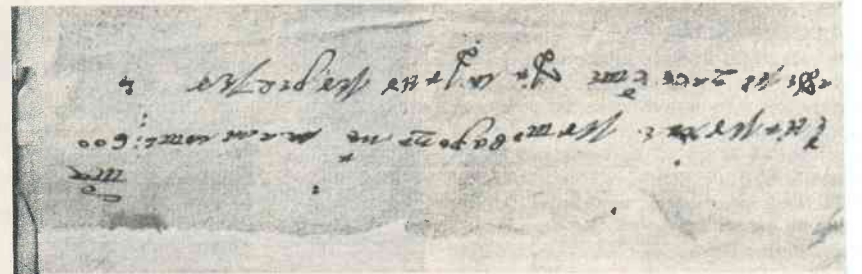
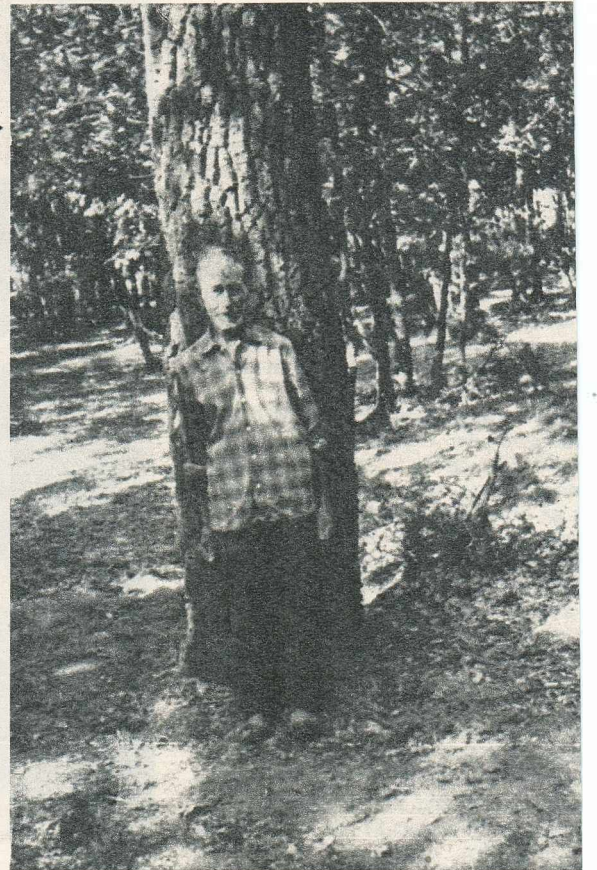
Unul dintre stejarii aceia există și în zilele noastre, înălțîndu-se falnic la marginea unui luminiș. Acel loc din pădurea Drăgăneștilor poartă și acum numele «Tu-

Haiducii (II)

«Au fost doi stejari ai Grozii. Unul era scorburos, cu albine, și l-au tăiat. A mai rămas acesta. Pe aici, tot drumurile lui Grozea au fost» — ne spune Călin Baltă din Drăgănești.

Obligațiile țăranilor erau grele în vremea punerii în aplicare a Regulamentului organic; birul era apăsător și însuși modul de percepere constituia o formă de cruntă exploatare. De aceea, haiducii aveau obiceiul de a lua «cu sila ceea ce s-a luat prin silă», cum arăta Nicolae Bălcescu. Pentru ca slujbașii în cauză să nu sufere

nevinovați, haiducii dădeau chitanțe pentru banii luați. Cel două rînduri de mai jos reprezintă o astfel de chitanță — «țidulică» — dată din partea lui Grozea. El scrie cu mina lui «Eu Niculae cu tovaroși mei am luat 600 taleri, adică șasute, di la Dinu curier».

fanii Grozii», iar poteciile din codru sînt tot «drumurile lui Grozea»...

ECOUL

Într-un asemenea cadru al naturii ne putem reprezenta scena imaginată de Vasile Alecsandri și descrisă în balada «Grozea» (într-o altă ediție: «Groza»). Poetul descrie cum poporul stă adunat în jurul haiducului mort, binefăcător al săracilor. Un bătrîn povestește cum, atunci cînd a dat peste el o nenorocire mare și i-a ars casa, Grozea l-a ajutat cu bani, consolidîndu-l astfel:

«N-ai grije, române.
Fă piept bărbătesc!
Na, să-ți cumperi haine
și casă și pîine».

Tradiția din Drăgănești spune că sătenii au luat trupul haiducului din pădure și în taină l-au îngropat într-o biserică.

Întimplarea cea adevărată este mult mai frumoasă decât aceea închipuită de către ziaristul din Apus care a afirmat că Grozea

și-ar fi pus capăt zilelor în anul 1838 în bindu-se cu capul de zidurile închisorii. Mai tîrziu, scriitorul Panait Istrati, în opera sa «Haiducii», a oferit publicului cititor francez un tablou mult mai atrăgător a vieții lui Grozea. Și totuși nici Panait Istrati n-a cunoscut faptele autentice ale vieții acestui haiduc, relatate în documentele vremii și depistate abia în anii din urmă.

Ecolul faptelor haiducului Grozea, care «potcovea calul cu colții în față ca să-nșel puterile», care «lua bani de la bogați și dădea la săraci», străbate pînă la noi în povestirea poporului și din documentele vremii. Cu toate că, după cum spunea un țăran: «Nu poate să aprecieze nimenea de unde a plecat acel Grozea; ca și cînd a fost un copil năpăstuit în pădure și pe urmă a trăit mereu în codru; nu poate să-l știe nimenea!» — astăzi știm adevărul. Cercetarea științifică are darul de a-l scoate la iveală.

La «Tufanii Grozii» se confruntă documentul istoric cu tradiția și cu urmele concrete rămase pe teren, toate concurînd la reconstituirea sfîrșitului unui viteaz haiduc.

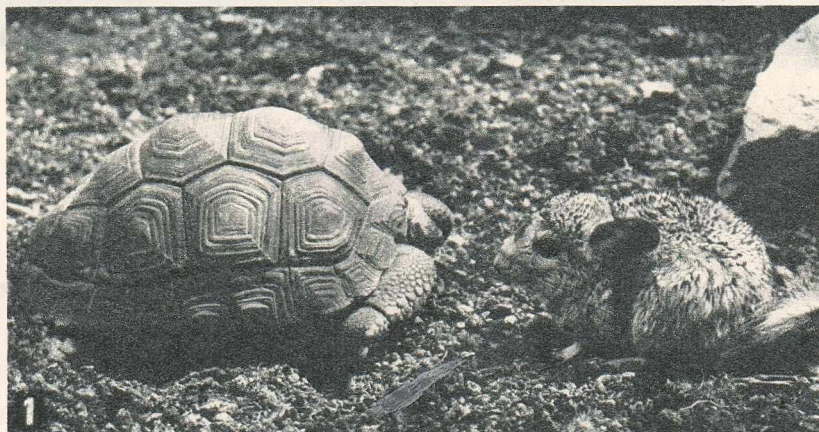
**ȘI TOTUȘI
SE ÎNVÎRTEȘTE...**

Zece oameni pe o singură bicicletă în mers este una din ultimele performanțe ale marelui circ din Tokyo, care face senzație în Japonia și în turnee pe toate continentele.

PE SĂTURATE

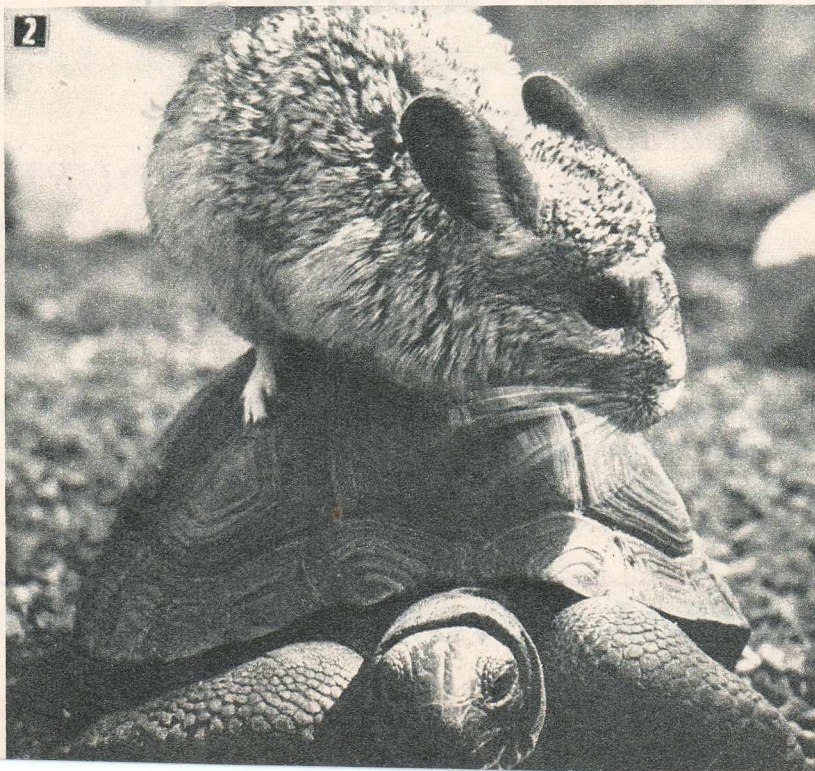
La un târg alimentar londonez a sosit dintr-un oraș vest-german, purtat de șapte tinere fete, acest cîrnat gigant măsurînd nu mai puțin de 1,7 m și 13 cm. El va fi expus, iar publicul — invitat să-i ghicească greutatea. Cîștigătorii vor primi drept premiu o călătorie de două săptămîni în țara de baștină a celui mai mare cîrnat din lume.

UMOR

— Alo, Georgică! Spuneai că-ți trebuie un apartament?...

**LIZ
ȘI SEBASTIAN**

Tare-i simpatică Liz, micuța chinchila din «Flamingo Park Zoo» din Yorkshire! E atît de simpatică încît pînă și bătrînul și morocănosul Sebastian, broscoiul cu carapace, a îndrăgit-o. Ei pot fi adesea văzuți stînd de vorbă. De-ale lor, desigur... (foto 1) Alteori, cînd Liz vrea să se plimbe (și nu e prea grăbită) ia loc pe spinarea lui Sebastian și hai la drum... (foto 2)

VIZITATORI!

**NU VĂ FACETI PROBLEME ATUNCI CÎND TRECETI PRIN TÎRGU JIU!
UNITĂȚILE T.A.P.L. VĂ STAU LA DISPOZIȚIE!**

- *Restaurantul MODERN*
- *Restaurantul POPASUL PANDURILOR*
(local tradițional)
- *Grădina de vară DOINA GORJULUI*
- *Terasa GRĂDINIȚA CU ZORELE*

- Preparate culinare specifice localurilor tradiționale
- Servire ireproșabilă
- Cadru plăcut

DEVIZA NOASTRĂ: TUTUROR O MASĂ APETISANTĂ

varietăți

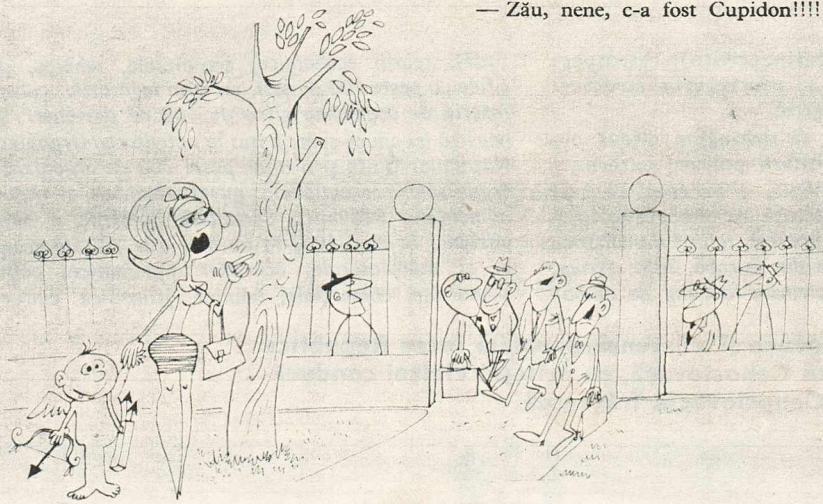
UMOR

AMOR... AMOR

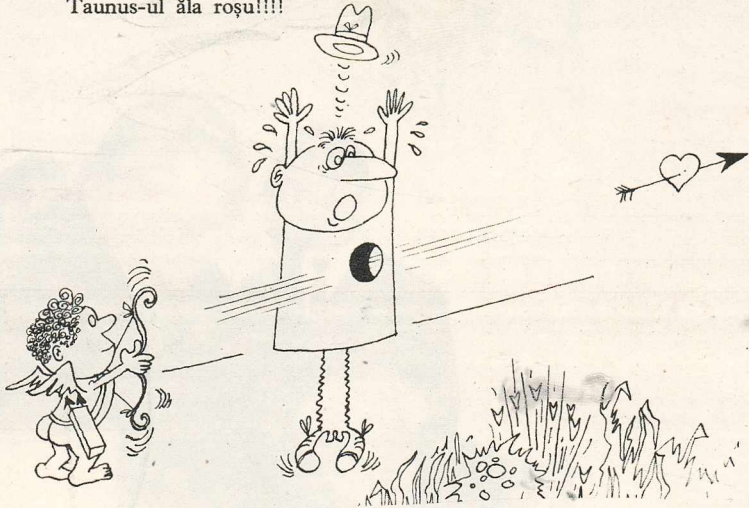
de Adrian ANDRONIC

— Zău, nene, c-a fost Cupidon!!!!

— Dintre toți să mi-l țintesti pe cel care a coborît din Taunus-ul ăla roșu!!!!

— Ce mi-ai făcut, zezecule, despre cealaltă era vorba!!!!

MĂRȚIȘOR

11x11 crossword grid with black squares in a checkerboard pattern

ORIZONTAL: 1) O inimioară — Un Mărțișor care... te fixează. 2) Mare pe mare — Scump giuvaer. 3) Se pregătește-n primăvară cu mărțișoare de floare — Un coșar... — ...zece! 4) Șir de mărțișoare ce crește an de an — Vas. 5) Două potcoave — Costumul cavalerilor... 6) ...voinici ca brazii — Cu alte cuvinte... 7) ...imită cojocul mioriței — Inel cu încrustații de mărgan. 8) Mărțișoare care te leagă pe viață — A strîns puzderie de ghiocci. 9) Mărțișoare pentru restanțieri — Prins în ace — Se-mbracă cu catrință. 10) Tu, cînd ești scos din cutie! — Gravate-n mărțișor! — Ogarnitură de călătorie. 11) Servește! — Mărgele comestibile — Mărgele înșirate pe firul vremii.

Dacă-s cu soare, sînt «mărțișoare»! 2) Înfloresc în mărțișor și-s chiar ele mărțișoare — Cea de acolo. 3) Mărțișorul sunător al poeziei — Mărgele purtate de slujitorii Dianei. 4) Dragoste abia înflorită! — Pornesc la cîmp în mărțișor. 5) Peștișori ca argintul — Un scul jumătate! 6) Cel ce nu-i de față — Stea în «Stea fără nume». 7) Mărgelele dimineții pe firele de iarbă — Un pieptene și un inel. 8) Mărțișorul nuntașilor — Cete, cete! 9) Înnotată la mijloc! — Banca de la poartă — Cuore! 10) Mărțișor cu delicat parfum și colorit ce seamănă speranță — Mărțișor din perle sau mărgele. 11) Mărțișor de tras la țintă — Aurii, ca mărțișoarele ce înfloresc pe plai.

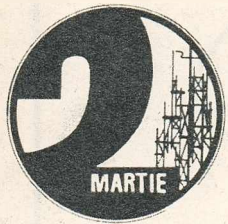
VERTICAL: 1) «Mărțișorul» pe care ai dori să-l dezlegi —

Sofia BUCURESCU

Dezlegarea jocului «GRĂDINA BOTANICĂ», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) MARULA — PRUNI. 2) AMARANT — ANIN. 3) RASAD — CODITE. 4) ARI — AV — BAT — L. 5) R — NA — IN — CALE. 6) CALIN — VITA. 7) BO — BRAD — NE — V. 8) APA — ATOMI — RI. 9) NARI — ACE — MOS. 10) ACATI — URIASI. 11) NECAZURI — LIN. 12) ALINARI — STEI.

PE COORDONATELE PĂCII, SOCIALISMULUI, COOPERĂRII INTERNATIONALE

de Cristian POPIȘTEANU

Oricât de citate sau oricât de lapidare, cifrele au totuși darul de a exprima mai pregnant decât orice alte modalități raporturile de sinteză. Totuși politica externă a unei țări este dificil de exprimat în date statistice. Efortul de politică externă decantat în acțiuni și activități diplomatice transpune mai greu sub calcule aritmetice. Atitudinile adoptate în viața internațională, orientarea politicii externe a unui stat, desfășurarea sa în linie diplomatică implică totodată consecvență și fermitate, per-

manență și inițiativă, încât devin, privite în retrospectivă, capitoarele unei opere cu arhitecturi și structuri de amplă rezistență și precizie.

Și totuși, să încercăm să distingem câteva din liniile principale ale dezvoltării politicii externe a Republicii Socialiste România, prin ceea ce s-ar putea numi datele de referință ale trecutului imediat. România întreține în prezent relații diplomatice și consulare cu 90 de state din Europa, Asia, Africa, America (aproape în exclusivitate la rang de amba-

sadă), relații economice, comerciale, tehnice, științifice cu peste 100 de țări, iar aria legăturilor culturale înscrie de asemenea cifra de 100 de parteneri. Țara noastră își aduce contribuția la activitatea Organizației Națiunilor Unite și a altor peste 300 de organizații și organisme internaționale, guvernamentale și neguvernamentale. Republica Socialistă România a devenit partener în anul 1968 la aproximativ 200 de acorduri bi și multilaterale, acorduri diplomatice, politice, economice, comerciale, tehnice, științifice, culturale.

Semnarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Republica Socialistă Cehoslovacă, cu prilejul vizitei conducătorilor de partid și de stat români în Cehoslovacia frățească.

Aspect din timpul convorbirilor dintre președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și generalul De Gaulle, cu prilejul vizitei președintelui Republicii Franceze în România.

Tovarășul Corneliu Mănescu împreună cu Otto Winzer — ministrul de externe al R.D. Germane — în timpul vizitei ministrului de externe român în capitala R.D. Germane.

turistice, sportive.

Este tabloul sinoptic al momentului prezent în evoluția relațiilor internaționale ale României. Înseși datele acestuia — care nu mai pot de mulți ani să fie comparate cu cele din urmă cu 2-3 decenii — glăsuiesc fără echivoc despre aportul României socialiste la dezvoltarea relațiilor internaționale ale lumii contemporane în direcția idealurilor de pace și progres.

Tabloul politicii externe românești, așa cum poate fi el dedus din datele și faptele acestei politici, din mărturiile care atestă prestigiul pe care-l deținem astăzi în viața mondială, este indisolubil legat de ceea ce înfăptuiesc muncitorii, țărani, intelectualii patriei noastre. S-a mai spus, și este firesc să se spună și de aici înainte, că între politica internă și cea externă a țării noastre există o unitate dialectică, o deplină concordanță. «Secretul» solului trainic în care sînt ancorate ideile pentru care Republica Socialistă România militează cu atîta fermitate, spirit constructiv și dinamism este unul singur: politica marxist-leninistă a Partidului Comunist Român, activitatea sa pentru înflorirea și prosperitatea țării. Transformările înnoitoare de amploare pe care le cunoaște țara noastră — și în acest sens cel de-al IX-lea Congres și Conferința Națională a P.C.R. au pus în fața întregii noastre națiuni un însuflețitor și complex program care a inaugurat o etapă nouă în procesul de desăvîrșire a construcției socialiste — își găsesc un corolar în politica fermă de apărare a păcii și de dezvoltare a colaborării internaționale. Pentru țara noastră — în care întreaga operă de construcție pașnică se situează pe o treaptă mai înaltă, vizibilă în întregul ansamblu de măsuri sociale, economice, politice, de natură să asigure creșterea rolului forței conducătoare a societății, Partidul Comunist Român, angrenarea mai organică a maselor la viața social-politică (Frontul Unității Socialiste întru chipind din acest punct de vedere unitatea indestructibilă a tuturor componentelor națiunii noastre), progresul multilateral al economiei și culturii în raport cu exigențele contemporane — condițiile de pace și colaborare internațională reprezintă o imperioasă cerință a realizării planurilor de viitor.

Îndeplinindu-și atît datoria națională cît și cea internaționalistă, Partidul Comunist Român, preocupîndu-se de studierea legilor dezvoltării societății socialiste în țara noastră, ia în considerare în permanență fenomenele și evenimentele internaționale, tendințele și direcțiile evoluției contemporane mondiale.

Pentru politica externă românească axul central îl constituie prietenia, alianța, colaborarea multi-

(Continuare în pag. 26)

laterală cu toate țările socialiste. Ne simțim legați de celelalte state socialiste prin comunitatea intereselor de construire a noii orânduiri și prin ideologia marxist-leninistă. În anul care s-a încheiat nu de mult, țara noastră a acționat pentru adâncirea și întărirea relațiilor de prietenie cu toate statele socialiste. Dacă vom privi cronică relațiilor internaționale ale României vom vedea că ponderea principală o ocupă dezvoltarea colaborării economice, politice, științifice, tehnice, culturale cu toate statele socialiste.

Sînt edificatoare pentru profundul spirit internaționalist care animă relațiile României cu celelalte țări socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, multiplele vizite pe linie de partid și de stat. În 1968 au avut loc vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat, și ale tovarășului Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, în R.S.F. Iugoslavia și R.S. Cehoslovacă, vizita ministrului de externe român Corneliu Mănescu în R.D. Germană. Tot în 1968 a avut loc semnarea noului tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală cu R.S. Cehoslovacă, negocierea și parafarea tratatelor de prietenie, colaborare și asistență mutuală cu U.R.S.S. și cu alte țări socialiste. În același cadru se înscriu participarea României la Sesiunea de la Sofia a Consiliului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia, la întrunirile Consiliului Economic de Ajutor Reciproc și la alte reuniuni ale țărilor socialiste.

Desprinzînd aceste cîteva imagini din relațiile țării noastre cu țările socialiste putem să adăugăm exemple din legăturile pe care România le dezvoltă cu toate celelalte state de pe glob pe baza principiului respectării reciproce a suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, nemestecului în treburile interne, avantajului reciproc. Consecvența politicii de bună înțelegere și cooperare cu toate statele, dorința de a contribui la îmbunătățirea climatului și la destinderea internațională pot fi regăsite în acțiuni cum sînt stabilirea de relații diplomatice și consulare cu un număr de 13 state în 1968, în semnarea a numeroase noi acorduri comerciale și de colaborare cultural-științifică și tehnică, a noi convenții consulare și de asistență juridică, în activă participare a delegațiilor române la lucrările Adunării Generale a O.N.U. (a cărei președinție a fost asigurată pînă la 19 septembrie de către ministrul de externe român) și a altor organisme ale Națiunilor Unite — dintre care menționăm Comitetul celor 18 pentru dezarmare — la Conferințele UNESCO și UNCTAD, la Comisia Economică pentru Europa, și în alte zeci și zeci de dezbateri internaționale. Să notăm de asemenea că anul 1968 a fost anul unor bogate contacte internaționale. La invitația președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, au fost oaspeții României șefi de state cu care țara noastră întreține relații prietenești; tovarășul Ion Gheorghe Maurer precum și alți membri ai guvernului Republicii Socialiste România au efectuat vizite de prietenie în numeroase țări.

Prezentînd cîteva fapte din domeniul politicii externe românești (și în mod necesar nu am putut include aici propunerile noastre — însușite de importante foruri internaționale — cum sînt cele recente privind educarea tineretului în spiritul respectului drepturilor omului, cooperarea culturală europeană, valorificarea resurselor umane, formarea de personal național în vederea dezvoltării economice, cooperarea științifică și tehnologică,

cooperarea în domeniul utilizării ordinaroanelor și al tehnicilor de calcul în folosul dezvoltării economice etc., etc., etc.), nu am subliniat contribuția adusă la căutarea soluțiilor marilor dosare de pe agenda mondială. Aici eforturile diplomației românești au fost direcționate în sprijinul dezarmării, al realizării securității, destinderii și cooperării europene, al respectării dreptului fiecărui popor de a-și decide soarta, al stingerii focarelor de război sau de tensiune, al curmării agresiunilor imperialiste, al dejucării manevrelor cerculilor reacționare.

Conceptul fundamental care inspiră politica noastră externă unește indisolubil noțiunile care exprimă pregnant în vremea noastră dimensiunile progresului: *pacea și socialismul*. Opțiunea definitivă pe care poporul român a pronunțat-o pentru socialism, acțiunea constantă și temeinică pentru asigurarea mersului înainte al noii orânduiri din patria noastră, contribuțiile pline de răspundere față de sistemul mondial socialist, față de mișcarea muncitorească, comunistă internațională, sînt *argumente istorice* ale înscrierii noastre în sensul progresului, în sensul efortului antiimperialist. Este firesc, deci, ca noțiunile egalității, echității, legalității internaționale, cărora politica noastră externă le acordă deplina însemnătate, să definească, laolaltă cu respectul integral al principiilor dreptului și eticii internaționale, înscrierea noastră în sensul păcii.

Sensul profund al tuturor acțiunilor noastre de politică externă și al fiecăreia în parte poate fi reperat după coordonatele pe care le afirmă tovarășul Nicolae Ceaușescu: «România, țară socialistă, angajată într-un vast proces de construcție economică și socială care asigură dezvoltarea poporului român pe calea civilizației materiale și spirituale, înflorirea multilaterală a personalității umane — își exprimă, în acțiunile ei de politică externă, adeviunea deplină și conștientă la ideile dezvoltării cooperării între națiuni, conlucrează activ la explorarea tuturor căilor și mijloacelor eficiente de colaborare și înțelegere între state».

Desfășurîndu-se pe asemenea coordonate, politica externă românească, fidelă alianțelor și opțiunilor sale, se înscrie — în perspectiva anilor ce vin — în rîndul factorilor de influență și acțiune statornică în favoarea prieteniei, păcii, progresului popoarelor. Este o perspectivă în care autoritatea morală a politicii noastre externe justifică întru totul prestigiul internațional de care este ea înconjurată. Și la acest capitol, voi cita din cuvintele care mi-au fost spuse nu demult de doi interlocutori. Primul — Maurice Couve de Murville, primul ministru al Franței: «Participarea și prezența României la circuitul intereuropean care începe să caracterizeze relațiile de pe continent este sinonimă unei opere eficiente de bunăvoință și cooperare atât de necesare în prezent». Cel de-al doilea — Amir Abbas Hoveida, premierul iranian: «România aduce cu sine în lumea de astăzi exemplul încurajator a ceea ce înseamnă pentru o națiune a fi tu însuși». Sînt cuvinte care explică și ele de ce niciodată ca acum România nu a jucat un rol atât de activ în viața internațională, nu a participat atât de intens la circuitul mondial de valori materiale și spirituale, în cauza progresului și civilizației, a bunei înțelegeri între popoare, nu a avut atîtea legături internaționale și atîția prieteni pe toate meridianele pămîntului. Niciodată de-a lungul mii de ani sale istorii poporul român nu a fost ceea ce a devenit în cei 25 de ani pe care aniversarea eliberării îi va aureola în acest an 1969.

În fiecare zi, printre scrisorile sosite de la cititorii noștri, găsim numeroase propuneri și sugestii privind îmbunătățirea conținutului și prezentării revistei noastre. Am mai spus-o, o repetăm: considerăm aceste scrisori drept un ajutor important și le acordăm tuturor cea mai mare atenție. Nu există propuneri care să nu fie discutate cu seriozitate în colectivul redacțional și căreia să nu căutăm o rezolvare corespunzătoare, excepție făcînd doar cele care se îndepărtează cu totul de obiectivele și profilul revistei.

Și totuși, ca să fim sinceri, resimțim uneori la unii din cititorii noștri o anumită nemulțumire provocată de sentimentul că multe dintre sugestiile lor se materializează prea încet sau sînt, cu timpul, uitate. Credem că această impresie — categoric eronată sau, cel puțin, exagerată — e determinată în primul rînd nu de lipsa noastră de atenție, ci de caracterul uneori foarte general, abstract, al propunerilor făcute. De pildă, cînd citim în scrisorile — de altminteri foarte interesante — ale cititorilor Ștefan Plesca din Iași și Gheorghe Ștefănescu din comuna Aluniș, județul Prahova, că «ar fi interesant să apară (în revistă) note de călătorie care să ne înfățișeze colțuri de lume mai puțin cunoscute» sau că «doresc cît mai multe fotoreportaje din lumea întreagă», sîntem înclinați să răspundem că asemenea fotoreportaje și note de călătorie apar de mult și cu destulă regularitate în revista noastră și că ne rămîne doar să urmărim ca ele să fie mai dese și de o calitate mai bună. Același lucru l-am putea răspunde și cînd ni se solicită, la modul general, materiale pe teme științifice sau sportive, prezentarea monumentelor istorice ale patriei sau mai ample informații cinematografice. E foarte posibil că cei care ne-au scris s-au gîndit la anumite subiecte care-i interesează în mod deosebit și care pot interesa și pe mulți alții, dar propunerea lor a îmbrăcat o formă atît de generală, încît a încetat să mai fie stimulativă pentru noi.

De aceea, ne adresăm cititorilor noștri cu rugămintea de a ne sugera — în măsura posibilităților — cît mai multe teme concrete, cît mai multe subiecte precise. Nu putem, desigur, garanta — și din cauza spațiului redus — satisfacerea tuturor cererilor dar, în orice caz, ajutorul pe care-l vom primi în acest fel va fi mult mai substanțial și mai eficient.

În aceeași ordine de idei, răspundem cititorului Fr. Hagia din comuna Vinga, județul Arad, că propunerea d-sale — de astă dată foarte concretă — de a publica mai multe portrete de sportivi și-a găsit un început de realizare în paginile Almanahului 1969 și că vom continua să publicăm asemenea portrete și în revistă.

Așa cum aminteam și într-un număr precedent, primim numeroase scrisori cu privire la *Festivalul de la Brașov* și, mai ales, cu privire la componența «echipei» românești care într-un fel ne reprezintă la concurs. Așa cum era de așteptat, fiecare cititor are părerea sa fermă și de nezdruccinat cu privire la cine ar trebui să participe la concurs. Înutil de adăugat, pentru cine cunoaște slăbiciunile omeniei, că aceste păreri diferă de selecția făcută de televiziune. Într-o scrisoare din Turnu Severin se preconizează chiar organizarea unui fel de referendum național, pentru desemnarea participanților. Autorul sugestiei a uitat probabil că acești concurenți — de la noi și din alte țări — sînt pur și simplu desemnați de către televiziunile care participă la festival. Altfel, după sfința dreptate, am putea să cerem ca referendumuri să fie organizate, nu numai în România, ci în toate țările din care vin cîntăreți, căci regula trebuie să fie egală pentru toți. Tot din scrisoarea de la Turnu Severin ne permitem să mai cităm o frază: «Trimiteți la concurs pe Anda Călugăreanu, pe Mihaela Mihai... și pe Sergiu Cioiu pe răspunderea mea (subl. ns) și veți vedea că toți, dar absolut toți se vor întoarce acasă cu cîte ceva». Fraza își valorifică întreaga ei savoare dacă ținem seama de faptul că cel care-și asumă singur răspunderea de a hotărî asupra participării României la un concurs internațional nu-și asumă și răspunderea de a semna scrisoarea pe care ne-o trimite. Așa răspundere și așa responsabili, mai bine lipsă.

În încheiere, îl sfătuiți pe cititorul Iosif Feyer din Oradea, care ne-a scris în legătură cu situația d-sale familială, să se adreseze cu o cerere Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România.

film

E ECRANE

CUȚITUL N APĂ

Deși Polanski — cineast polonez de notorietate internațională — a părăsit de mult emblemele antice și încearcă să-și astîmpere lemoniile artistice pe sub cupolele pline de volute ale altor stiluri, filmele sale, șase la număr, se ordonează în jurul aceleiași idei, care probabil că nu-i va da pace pînă la moarte: reacțiile particulare ale unor oameni împinși să facă față laolaltă unor împrejurări deosebite, revelarea acestor reacții. «Asta mă interesează întotdeauna» — declara regizorul cu foarte puțin timp în urmă, ziarului «International Herald Tribune». Roman Polanski face, cu alte cuvinte, o treabă de om de știință încăpăținat și destul de umblat prin rele. Dacă nu taie totuși în carne vie este pentru că nu și-a pierdut încrederea că din ciocnirea a două ființe poate să țîșnească și o scintie de omenie. Chiar atunci cînd deschide larg porțile grotescului — cum se întîmplă în ultimele sale filme — tînărul artist își apără această credință. Ceea ce vedem noi astăzi pe ecrane este un Polanski aflat la început de drum, un Polanski care avea cu el cîțiva saci uriași încărcăți cu răbdare: ca să-și șlefuiască filmul precum Mestrovici pietrele, ca să-l domolească pe nărăvașul de Skolimowski (coautor al scenariului) și, mai ales, ca să urmărească în tihnă cum dau în floare conformismul, căpătuiala, platitudinea. Cum, o dată instalate, își văd de lucru, cu sau fără știința noastră. Macină pe nevăzute și numai ce ne trezim într-o bună zi că unii dintre semenii noștri privesc cerul doar ca să vadă dacă trebuie sau nu să pună prelată pe mașină ori că singurul gest protector pe care-l mai cunosc este acela de apărare a volanului. Cu un sarcasm tăvălit prin durere autorul își aruncă cei trei eroi ai săi pe un iaht înzestrat cu tot ce are omul nevoie pentru un week-end ca la carte și îi lasă acolo, față în față cu ei înșiși și cu *îmburghezirea* (a traiului, a minții, a întregului comportament): a *îmburghezirii* după care unii au alergat, în care alții o rivnesc fără să aibă curajul mărturisirii («nici tu nu ești mai bun — îi spune soția posesorului de automobil și de iaht băiatului cules de pe drum. Dacă ai tupeu o să reușești»). Într-un film ce ar putea avea drept moto acel «urâsc mișcarea care deplasează liniile», cineastul urmărește doar mersul sentimentelor «de sfîrșit de săptămînă» ale celor doi soți chivernisiți și ale unui intrus cu traista în spate. A făcut gol în jur — ca orice om de știință care-și asigură un mediu aseptice — a lăsat lacul pustiu (peisajul seamănă degeaba cu un desen de Degas, n-are cine să-l ia în seamă) și așa, printre vele, parime, supe concentrate. ra-

(Continuare în pag. 32)

◀ *Rex Harrison, unul dintre cei mai distinși actori englezi, se află în aceste zile pe ecranele noastre, ca interpret al comediei lui Anthony Asquith «Rolls Royce-ul galber».*

Actrița engleză Samantha Eggar, a cărei interpretare în filmul «Obsedatub» i-a adus un premiu Palme d'Or.

vine poșta!

Din cite înnoiri se vor fi produs sau sînt eventual pe cale de apariție la televiziune, cea mai semnificativă și mai promițătoare mi se pare a fi introducerea în programe a «Poștei televiziunii». Introducerea, nu reintroducerea, pentru că ceea ce s-a făcut sporadic înainte era un pseudodialog cu telespectatorii, o rezolvare formală a unei obligații considerate probabil plicticoasă sau lipsită de importanță. Să sperăm că cele 10—15 minute în care directorul programelor de televiziune, Tudor Vornicu, răspunde scrisorilor primite de la telespectatori, reflectă o nouă concepție a relațiilor televiziune-public. Faptul că discuția este condusă de un om cu putere de decizie, care cunoaște perfect atît intențiile cit și posibilitățile televiziunii, conferă emisiunii un caracter pe deplin responsabil. Și chiar dacă «secretele» pe care ni le dezvăluie nu sînt totdeauna senzaționale, avem cel puțin garanția că vin direct de la sursă, că aflăm lucruri certe, că sîntem informați cu seriozitate. De altfel, televiziunea nu face decît să-și îndeplinească o veche și complet neacoperită datorie față de public. Ziare și reviste care nu primesc poate nici într-un an arțtea scrisori — peste 5 000 — cite sosesc pe adresa televiziunii numai într-o lună, și-au format obiceiul de a le consacra o rubrică permanentă, care apare oricând s-ar întimpla, indiferent de alte obligații ale respectivei publicații sau de eventuala indisponibilitate a semnatarului.

Cine va cîștiga cel mai mult din contactul stabilit prin intermediul «Poștei televiziunii»? Evident, televiziunea însăși. Renunțînd la aerul de mister cu care, n-aș putea spune de ce, se înconjurase, dezvăluind unele aspecte puțin sau de loc cunoscute ale procesului de fabricație (și implicit unele dificultăți obiective, în general necunoscute publicului larg) va spori încrederea, simpatia și, aș spune, înțelegerea cu care este privită de telespectatori. Suplinind laconismul — încă neremediat — al programului tipărit, «Poșta televiziunii» ne introduce în problemele teoretice și practice ale structurării programelor pe o zi, pe o săptămînă etc. Aflăm — de fapt asta o aflăm pentru a suta oară, deși mai sînt telespectatori care par a nu fi auzit — de ce nu putem vedea filme străine noi pe micul ecran, sîntem informați despre stadiul tratativilor pentru achiziționarea de noi seriale și, spre satisfacția celor ce nu iubesc muzica de jazz, despre înălțurarea Aurei Urziceanu dintre concurențele de la Brașov.

Toate bune și frumoase. Dar pentru că telecronicarul a fost educat să fie suspicios, să înregistrăm și o notă care i s-a părut cam stridentă. Un telespectator din provincie a făcut, în scrisoarea sa, observații interesante. Este invitat ca, atunci cînd va veni la București, să treacă pe la televiziune, pentru a se discuta pe larg pe marginea lor. Un altul, din Capitală, a formulat sugestii utile. Este anunțat că va fi vizitat la domiciliu pentru o dezbateră amplă. S-ar zice că televiziunea este atît de dornică de idei proaspete încît s-ar deplasa și pe Lună dacă ar ști că un lunar (sau un lunatic) o așteaptă pentru a-i da un sfat. Dacă așa stau lucrurile, de ce cronicile de televiziune care reprezintă, luate în totalitatea lor, un depozit destul de bogat de observații, idei, propuneri sînt trecute cu vederea sau sînt băgate în seamă numai pentru a fi persiflate global? E, aici, ceva care mi se pare nefiresc.

Revenind la informațiile despre modul în care sînt concepute programele, reținem un fapt esențial: televiziunea începe să le calculeze și la noi, așa cum se face în întreaga lume, pornind de la ideea că există un «prime time», adică o parte a serii cu maximum de telespectatori probabili și, de asemenea, ore cu audiență redusă. Poate că nu reușește să reamplaseze din prima lovitură diversele emisiuni în spațiul optim în funcție de acest criteriu, dar faptul că se ține seama de el este oricum un mare pas înainte. Aș sugera, în această ordine de idei, să nu fie uitați cu totul elevii: sînt ore cînd se află la școală, sînt ore cînd dorm, dar în timpul pe care-și pot permite să-l petreacă în fața micului ecran să li se ofere ceea ce așteaptă de la el: desene animate, emisiuni distractive, emisiuni tip teleenciclopedie, seriale de aventuri.

Intr-adins n-am menționat programele etichetate ca fiind pentru ei: cu mici excepții, în ultima vreme au fost parcă anume făcute ca să-i îndepărteze pe copii de ispita de a prefera televizorul obligațiilor școlare.

Felicia ANTIP

CUȚITUL
ÎN APĂ

dio cu cască, labe pentru înot etc. week-end-ul începe să semene cu naufragiul într-un pustiu a trei dușmani. Fără îndoială, Polanski este un artist persecutat de relația om-obiect (chiar dacă nu realiza la începutul carierei *Doi oameni și un dulap*, tot s-ar fi observat mai tirziu această preocupare). Nu sînt convinsă însă că Polanski nu poate dormi din cauza implicațiilor formale (cum le place unora să spună) ale mult citatei relații. Să mai lăsăm cuvintele să-și facă și ele somnul lor. Alăturarea om-obiect înseamnă aici, pentru Polanski, un țipăt împotriva înstrăinării de autentic, de valorile adevărate.

Magda MIHĂILESCU

Un week-end naufragiu.

PROFIL

«MÎNIOSUL»
BURTON

Jimmy Porter — alias Richard Burton — năvălea în istoria free-cinema-ului strigîndu-și revolta într-o trompetă. «Urâsc ordinea voastră burgheză, tihna voastră de rumegătoare» tuna glasul-anatemă al acestui prim furios al ecranului, cap de serie celebră, întregită ulterior cu opere mai importante decît *Privește înapoi cu minie*. Dar începutul fusese făcut. După cîteva rolișoare neînsemnate de debut, timbrul aspru-amar, privirile verzui-scinteietoare, gesturile dezordonate ca de vietată rînită ce se apără, totul în acest tînăr interpret rima cu textul lui Osborne. Cu teatrul, literatura și cinematograful furioșilor anti-conformiști englezi.

În partituri deosebite și ca valoare ar-

tistică și ca diversitate de probleme, Burton își caută cu înfrigurare personajul: erou în permanent război cu ceilalți și mai ales cu sine însuși, cu sentimentalismul pe care și-l maschează într-un zîmbet dezabuzat ori în invective fulminante. Vi-l amintiți tunînd și fulgerînd de la amvonul din *Noaptea iguanei* împotriva ipocriziei, filistinismului, apoi purtîndu-și pașii impliciti prin lume, în căutarea unei libertăți pe care nici în dragoste n-o poate găsi așa cum o visează el?

Falimentul unei utopii, energie telurică și totodată spiritualizată, un fel de Foma Gordeev al epocii jazzului, iată ce reprezintă, cu o intensitate dureroasă, acest actor-creator de personaje.

Cariera sa numără și cîteva drame sentimentale imposibil de salvat cu toată efervescența pătimașă a actorului și inteligența lui tăioasă («Corpuri sălbatice», «Tu-fisuri arzătoare», ca să nu cităm decît vreo două), apoi o «Cleopătră» somptuoasă dar neînsemnată și abia în ultimii ani marile lui filme: «Becket», «Scorpiia îmblînzită», «Cui îi e teamă de Virginia Woolf?»

Moderna piesă a lui Anouilh «Becket» și prezența strălucitului partener Peter O'Toole îl solicită pe Burton la maximum. E un regal actoricesc soldat nu însă cu o rivalitate între două mari talente (cum se mai obișnuiește) ci cu o emulație efervescentă, creatoare. Prietenia celor doi interpreți nu se dezmente nici cînd «Oscar»-ul e cedat numai lui O'Toole, deși îl merita cu prisosință și imperialul cardinal Burton. Pe scenă cele două roluri fuseseră susținute de alți doi titani: Laurence Olivier și Anthony Quinn.

Din mîinile oboșite ale lui Sir Olivier, Burton preia nu numai strălucitul personaj istoric dar și ștabela realismului romantic al școlii engleze, orientînd-o energic în direcția noului realism psihologic (patetic și totodată critic, analitic) fructificată de tineri ca Albert Finney, Tom Courteney, David Hemmings.

O altă fericită întîlnire cu literatura a fost *Cui îi e teamă de Virginia Woolf?* după Albee, unde își consumă, pînă la cenușă, istoria unei zbuciumate pasiuni, avînd-o ca parteneră (pe ecran ca și în viață) pe Liz Taylor.

Recent, actorul a terminat două filme în regia lui Losey (care se pronunță cu mult respect față de personalitatea interpretului).

Cu «Virginia Woolf» Burton trecuse din nou foarte aproape de «Oscar», cedîndu-l de data aceasta în favoarea soției. E oare Burton un cavalier al renunțărilor? Sau poate doar un ambițios răbdător, căruia — cine știe — Losey îi va aduce lozul cel mare?

Alice MĂNOIU

DEMNITATE ȘI NIMIC

Ne este dat să auzim când ne e lumea mai dragă multe fraze mărețe. Când nici nu te aștepți, cineva își demonstrează brusc competența. Așa mi-a întâmpinat s-aud următoarea conversație.

— Eu am mâncat multe supe...

Întorc spatele să văd și mai bine chipul fericitului. Într-adevăr, avea o figură impunătoare, puțin brăzdată de riduri, a omului care a trecut prin multe în viață. Nu părea să mintă. Părea într-adevăr să fi cunoscut multe în viață, să fi suferit mult, și inevitabil să fi mâncat multe supe.

Dar faptul că mîncase multe supe i se părea un lucru extraordinar și se uita de sus la noi ceilalți, care în mod evident mîncaserăm mai puține supe. Desigur că mîncînd multe supe ajungi la un anumit rafinament, nu se poate nega eficacitatea experienței.

— Eu îmi dau imediat seama dacă o supă e supă sau nu-i decît impostură.

Toată demnitatea lui, gonită din alte părți, se refugiase în mîncare.

— Drept cine mă iei, domnule? se adresa el plin de dispreț ospătarului. Eu sînt omul care să mînce o asemenea supă? Mă vezi pe mine mîncînd supă asta?

M-am uitat și eu la el și i-am dat dreptate. Într-adevăr nu se putea ca el să mînce o asemenea supă.

Continua masa, continua și demnitatea. Era o atît de strînsă legătură între demnitate și mîncare încît magnifica demnitate părea să țină de biologie, să joace rolul digestiei.

— Eu nu sînt bărbatul care să mînce o asemenea friptură. Nici cînd eram student n-am mîncat o asemenea friptură...

Și arată cu un gest superb spre friptură și spre părul lui alb și distins pentru ca nemernicul de ospătar să observe și mai limpede imensa diferență dintre autoritatea lui morală și friptura pricîjită.

— Eu n-am să mînc o așa ceva. Așa ceva n-ai decît să mînci dumneata...

Mîndru și stoic aștepta o friptură pe măsura măreției lui.

— Domnule, eu am mîncat multe fripturi în viața mea. Domnule, eu am mîncat multe fripturi chiar și în străinătate. Eu știu ce este o friptură, pe mine nu poți să mă duci...

În toate celelalte probleme ale vieții individul nostru e de o lașitate totală. Numai în ceea ce privește burta s-a hotărît să fie demn și intransigent. Aici în stomac s-a concentrat toată măreția lui. De aceea și-acum mă înfior cînd îi aud vocea solemnă ca un sunet de gong.

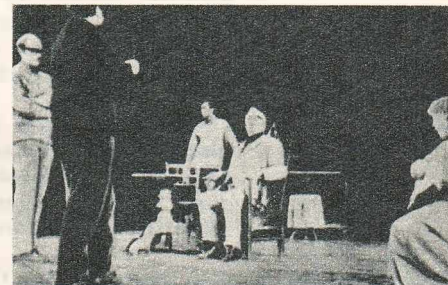
— Domnule, eu nu sînt bărbatul care să mînc o asemenea friptură...

O IMPUNĂTOARE EDITIE BAUDELAIRE

Începutul noului an literar ne-a întâmpinat cu o realizare editorială de însemnătate cu totul deosebită: ediția bilingvă cvasiintegrală a tălmăcirilor în românește din lirica lui Charles Baudelaire, marele poet francez de la a cărui moarte s-au împlinit o sută de ani, eveniment ce a determinat o impresionantă desfășurare de manifestări comemorative pe plan mondial. Ediția de care vorbim, fără îndoială că reprezintă contribuția cea mai importantă adusă de România în cadrul acestor sărbătoriri, ea marcînd totodată în istoria relațiilor dintre cele două literaturi încă un moment de binefăcătoare apropiere și cunoaștere.

Îndrăzneța inițiativă și ducerea ei la bun sfîrșit, echivalînd în semnificație și consecințe cu un prețios act de cultură, aparțin poetului Geo Dumitrescu, autor, astfel, al unei întreprinderi de antologare poetică de singulară formulă și impresionantă dimensiuni. El a năzuit să cuprindă în paginile ediției aproape tot ce s-a tradus în românește din poezia lui Baudelaire, punînd la contribuție nu numai texte publicate, dar și versiuni care nu cunoscuseră tiparul, pe unele chiar provocîndu-le anume cu prilejul elaborării acestei antologii. Folosim totuși acest termen fiindcă editorul, deși hotărît să nu lase afară nimic din ce-ar putea prezenta fie și un minim interes documentar, a operat cu criteriul de antologare. Cuvîntul la ediție e în privința aceasta lămuritor, avertizîndu-ne că versiunea de bază care ni se propune exprimă gustul strict al autorului, volumul *Les fleurs du mal* în transpunerile românești pe care el le consideră cele mai apropiate de litera dar și de spiritul originalului: «Am lăsat (...) să precumpănească criteriul fidelității, acordîndu-i caracter eliminativ, fidelitate imediată, de ordin tehnic, prozodic etc., dar mai ales, desigur, fidelitatea în substanță, de înțeles și atmosferă». Această «Versiune nr. 1» se sprijină mai cu seamă pe textele furnizate de traduceri ale lui Al. Philippide, cărora Geo Dumitrescu le recunoaște merite de rigoare și expresivitate pe care alte versiuni le întrunesc numai sporadic: «În confruntarea cu atîtea și atîtea versiuni paralele, traduceri ale sale rămîn, mai toate, superioare, nu numai printr-o maximă fidelitate și scrupulozitate față de original și față de propriul manuscris (autorul le-a reluat de mai multe ori, în cursul anilor, în variante minuțios revizuite și ameliorate), dar și printr-o deosebită fluentă, limpezime și muzicalitate și, de multe ori, prin acea întîlnire majoră de sensuri, de atmosferă, de ecou, cu originalul, ce definește, pe deasupra cuvintelor, o bună traducere». Versiunii acesteia îi este alăturată o foarte voluminoasă *addenda* (întreaga ediție însumează peste 1 500 de pagini!) unde fiecare poemă baudelaireană e reluată în toate variantele românești pe care autorul a reușit să le descopere, astfel încît la capătul lecturii cititorul să-și poată forma o impresie nuanțată despre felul cum Baudelaire a fost receptat în literatura română de-a lungul unui secol, de la primele transpuneri în limba noastră datorate junimistului Vasile Pogor (1870) pînă la cele mai noi tălmăciri aparținînd unor poeți din tînăra generație actuală (Grigore Hagiu, Cezar Baltag ș.a.). Dincolo de însemnătatea contribuției în domeniul istorico-literar, antologia are darul să stimuleze puncte de vedere fertile și noi privind asimilarea spiritului baudelairean în variate etape ale contactului românesc cu lirica marelui poet, un cîmp deschis analizei și disocierilor.

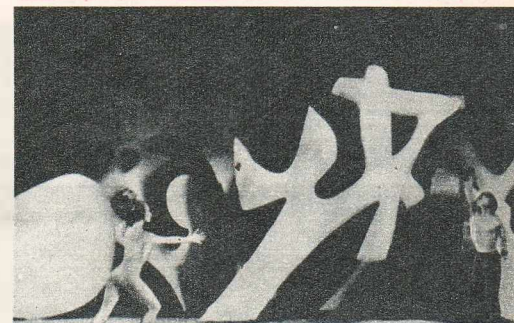
Studiul introductiv de înaltă competență, atît de bogat în nuanțări și sugestii fecunde, datorat lui Vladimir Streinu (care alcătuiește și *cronologia*), sporește valoarea acestei admirabile cărți, o realizare ce-ar trebui să încurajeze și alte inițiative asemănătoare.

Teatrul din Basel prezintă Play Strindberg, o prelucrare bizară a Dansului morții. Fr. Dürrenmatt, autorul și regizorul spectacolului, recunoaște că, în piesă, «aproape nu a rămas nici o frază întreagă din Strindberg» și că tragedia a fost transformată într-o «comedie gen... Dürrenmatt». Și totuși nu e o parodie anti-Strindberg ci doar o viziune contemporană sau mai bine-zis o replică modernă a aceleiași opere.

Pasiunea de a «comenta» personal clasicul a devenit, pare-se, contaminantă. Teatrul Academic din Talin (R.S.S.Estonă) a realizat un Faust I după opera lui Goethe. Muzica spectacolului este semnată de compozitorul M. Schwartz. Noua viziune scenică a lui Faust poartă indicativul I deoarece colectivul din Talin are în pregătire un Faust II, continuare a primului spectacol.

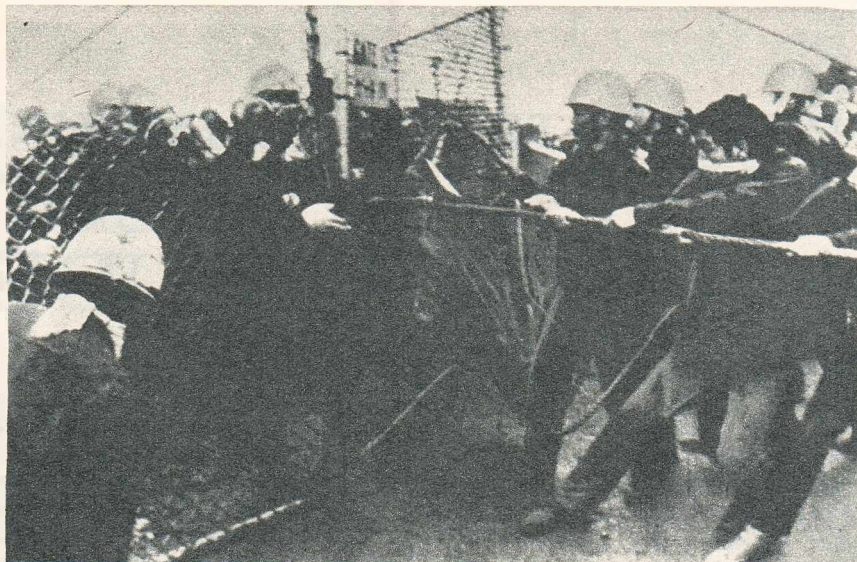

Al doilea program al Baletului contemporan de la Amiens, inegal, se pare, valoric, este primit de critici cu serioase rezerve. Dacă despre Cantata profană (foto) se afirmă că e bogată în idei dar din păcate dispersate și nesudate, baletul lui Pomegiani și Erlih culege aprecieri unanime ca fiind o realizare de înaltă artă. Coreograful, autorii, scenograful și interpreții reușesc un unison intelectual-artistic remarcabil.

Centrul teatral din Limousin aduce pe scenă Cîntecul fantomei lusitane de Peter Weiss, în remarcabila regie a lui Pierre Larruy. Luînd ca punct de plecare lupta de eliberare a poporului angolez, autorul a dat acestei înclăștări un sens universal.

- HAGA** Într-un răstimp de câteva luni, circa 1 000 clerici olandezi «și-au dat demisia». Motivul: dezacordul cu obligația celibatului impusă de Vatican și — după cum atestă ziarul «Times» — «nemulțumirea crescândă față de ierarhia rigidă» a bisericii catolice.
- ATENA** UNESCO a inițiat întocmirea unor documente fotografice asupra vechilor monumente de pe Acropole, în scopul păstrării pentru posteritate a imaginii acestui tezaur supus eroziunii, umidității, vibrațiilor traficului aerian tot mai intens.
- NEW MEXICO** Cunoscutul pictor David Alfaro Siqueiros a acuzat agenți ai F.B.I.-ului și ai C.I.A. de deteriorarea frescei sale «Omul și teatrul». El a arătat că frescele mexicane cu caracter revoluționar sînt tot mai des obiectul unor asemenea acte de vandalism.
- TRIPOLI** Compania «Mobil Oil Libya Limited» a anunțat descoperirea unor noi zăcăminte petrolifere în apropierea localității Amal. Se apreciază că din exploatarea acestora vor rezulta 1 000 barile țitei pe zi.
- MOSCOVA** F.A.O. va organiza în vara 1969 un seminar plutitor în sud-vestul Atlanticului, pe nava științifică sovietică «Academicianul Knipovici». Se vor dezbate probleme legate de pescuit.
- ALGER** Într-un mesaj adresat de președintele Mobutu președintelui Boumedienne se afirmă că autoritățile din Congo (Kinshasa) nu se opun eliberării lui Chombe și trimerii acestuia dincolo de limitele continentului african.
- RIO DE JANEIRO** Patru studenți canadieni care intenționează să parcurgă cu automobilul drumul dintre Montréal, orașul Expoziției Mondiale 1967, și Osaka, gazda ediției '70 a expoziției, au părăsit capitala braziliană plecînd spre Africa de sud.
- DJAKARTA** 60 000 comuniști și patrioți deținuți în închisorile indoneziene vor fi trimiși în junglele din Kalimantanul central, în Irianul de vest și insulele Moluce «pentru reducerea cheltuielilor în închisori», «folosirea rezervelor de muncă» și «rapidă reeducare».

Okinawa. Ciocnire între poliție și demonstrați, pentru retrocedarea insulei către Japonia și desființarea bazelor militare americane de pe insulă.

REVIZUIRILE NU SÎNT EXCLUSE

Amplora crescîndă a mișcării de protest a populației japoneze împotriva bazelor militare americane de pe teritoriul țării a devenit un fenomen greu de ignorat chiar și de cei care ar fi avut interes «să închidă ochii», între aceștia numărîndu-se atît cercurile de dreapta ale administrației japoneze cît și conducătorii Pentagonului.

Armamentul nuclear aflat pe teritoriul Okinawei, radioactivitatea crescută în porturile vizitate de nave americane cu încărcătură atomică readuc în conștiința japonezilor coșmarul de la Hiroshima și Nagasaki. Marșurile, manifestațiile, grevele se succed cu amploare crescîndă. La lupta pentru lichidarea bazelor militare și împotriva reinnoirii tratatului japo-american — care urmează să expire în iunie 1970 — participă un mare număr de organizații, reprezentanți ai celor mai diverse păături sociale. «Întreg poporul, nu numai cercurile de stînga — scria ziarul «Mainiți» — pune în prezent rîspicat problema renunțării la reinnoirea tratatului de securitate». Opoziția cere cu insistență în Parlament retrocedarea Okinawei, evacuarea bazelor militare străine, revizuirea poziției guvernului în legătură cu așa-zisul «tratată de securitate».

Autoritățile nipone și comandamentul

american încearcă să «calmeze spiritele», să liniștească opinia publică pentru a crea, cît de cît, condiții mai prielnice prelungerii termenului de valabilitate a tratatului de securitate. În acest sens guvernul japonez a alocat suma de un miliard yen pentru «reglementarea conflictelor» în acele regiuni în care sînt amplasate baze militare americane. Totodată au fost instalate o serie de dispozitive de protecție în școli, spitale, clădiri ale municipalităților etc. împotriva «bang»-ului supersonicelor americane. Măsurile derizorii care nu pot diminua voința de luptă a unui popor întreg împotriva coșmarului atomic, pentru asigurarea securității Japoniei.

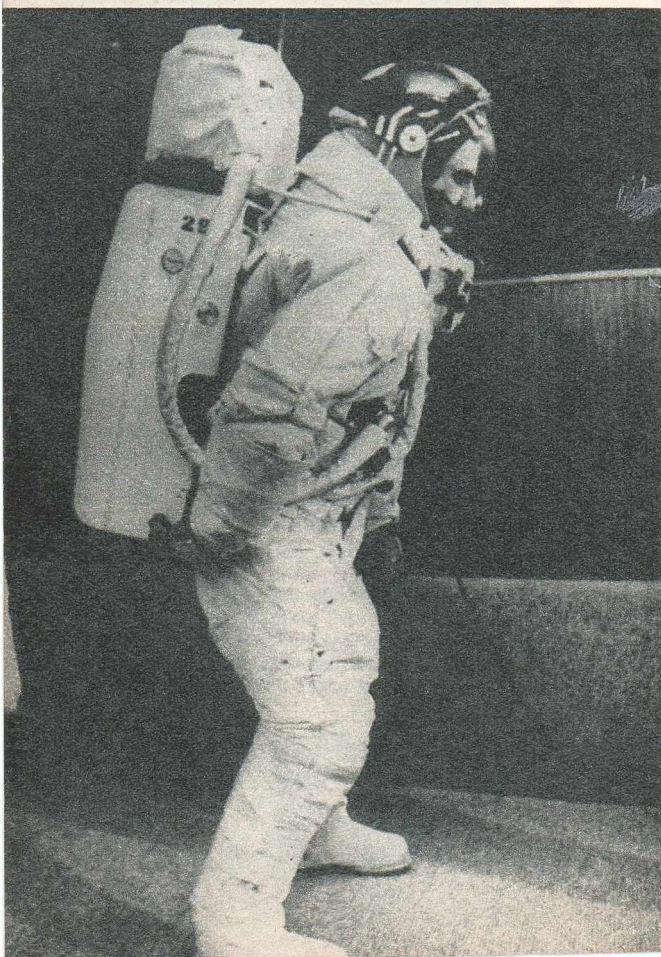
În ultimele luni se discută intens eventualitatea dizolvării Dietei și a organizării unor noi alegeri generale în cadrul cărora să fie prezentată o nouă platformă în problema tratatelor japo-american. Este așteptată cu interes vizita ministrului de externe japonez în S.U.A. — urmînd să aibă loc în mai-iunie — precum și rezultatele proiectatei întrevederi Sato-Nixon. Observatorii nu exclud posibilitatea unor revizuii care să satisfacă într-o anumită măsură interesele Japoniei.

Delia ȘTEFAN

DIALOG MONETAR DIFICIL

Ecoul favorabil pe care l-a produs în Europa occidentală recenta declarație a președintelui Nixon cu privire la acordul S.U.A. de a se proceda la o reformă a sistemului monetar interoccidental, se explică prin faptul că este pentru prima dată cînd o oficialitate americană de prim rang își exprimă consensul cu o asemenea reconsiderare. Crizele monetare, atît de frecvent și atît de primejdios repetate, dovedesc că sistemul monetar occidental nu mai corespunde ca atare condițiilor actuale ale economiei internaționale și că monedele-cheie (dolarul și lira sterlină) nu se mai bucură de încrederea inițială, care le investea în ochii tuturor cu o putere de cumpărare similară cu cea a aurului. Cauzele acestei evoluții se găsesc în deficitele cronice ale balanțelor externe de plăți ale statelor ce emit monede-cheie (S.U.A. și Anglia),

deficite care își află, ele însele, explicația în privilegiile de care s-au bucurat respectivele monede pe piața internațională a devizelor și capitalurilor. Pentru a remedia, deci, neajunsurile actualului sistem monetar interoccidental, ar trebui întreprinse astfel de măsuri încît să fie înlăturate cauzele înseși ale unei evoluții negative a balanțelor de plăți ale statelor privilegiate, ca și scurgerea în străinătate a metalului prețios din tezaurele acestor state. Ceea ce a fost însă observat cu o oarecare surpriză, de către experții financiari, a fost faptul că președintele Nixon nu a precizat în ce sens înțeleg Statele Unite reforma sistemului monetar, lăsînd în același timp să se înțeleagă că ea ar putea fi redusă la echilibrarea balanțelor externe de plăți și la reglementarea circulației capitalurilor pe piața occidentală. Pe de altă parte, declarațiile făcute de

Unul din cei trei membri ai echipei «Apollo-9» în costum de plimbare spațială cîntărind peste 30 de kg, ceea ce nici măcar nu se simte, ca greutate, în cosmos. De unde se vede că nu-i de loc precum în cer așa și pe pămînt.

Bomba diplomatică occidentală

de Silviu BRUCAN

S-a abuzat atât de mult de cuvântul *criză* pentru a descrie relațiile politice, diplomatice sau monetare dintre țările occidentale, încât acum când cuvântul ar fi la locul său trebuie să se recurgă la alte formule pentru ca lumea să înțeleagă și să creadă că este vorba de o adevărată *criză în alianța atlantică*. «Bomba diplomatică a sezonului» numesc zările dezvăluirea de către «surse informate britanice» a conținutului unei convorbiri confidențiale avute de președintele De Gaulle la 4 februarie cu ambasadorul britanic la Paris, Soames. Iar agenția «France Presse» transmite: «În nici un moment de la terminarea celui de-al doilea război mondial Europa occidentală nu a fost atât de violent și profund divizată ca în ziua în care președintele Nixon își inaugura primul său turneu internațional».

Într-adevăr, față de «bomba sezonului», altercațiile reciproce desfășurate cu o săptămână înainte între Londra și Paris pe chestiunea neparticipării Franței la reuniunea parlamentară a U.E.O. par niște amabile jocuri de societate. Potrivit versiunii britanice date publicității, rezultă că, cu prilejul unui dejun intim, președintele De Gaulle ar fi spus ambasadorului britanic că Piața comună ar putea fi înlocuită cu o asociație economică europeană mai suplă, un fel de zonă a liberului schimb în care Anglia ar ocupa un loc proeminent, iar pe de altă parte că această asociație ar putea fi condusă de un directoriu politic compus din Franța, Anglia, R.F.G. și Italia, care ar face inutil N.A.T.O. aflat sub dominația Statelor Unite. Explozia bombei diplomatice s-a resimțit mai întâi la Paris, unde s-a protestat energic împotriva încălcării uzanțelor diplomatice și s-a precizat imediat că în cursul întrevederii de la 4 februarie președintele n-a exprimat «orientări diferite de cele care au fost în mod public și constant definite de el în cursul ultimilor ani». Cum s-ar spune, o răfuială în cea mai bună tradiție a Antantei Cordiale!

Prima întrebare pe care și-o pun observatorii politici este: ce anume a determinat Londra, atât de pedant în respectarea regulilor jocului diplomatic, să recurgă la o procedură atât de neobișnuită? După cum tot atât de legitimă este întrebarea: ce anume a determinat pe președintele De Gaulle să declanșeze o asemenea reacție diplomatică în lanț exact în momentul când se definitivau pregătirile pentru iminentă vizită a președintelui Nixon în Europa? Doar era de presupus că Londra își va informa partenerii prin canalele diplomatice potrivit uzanțelor diplomației secrete.

Din comentariile presei britanice, care trece de astă dată foarte ușor peste indelicatetea gestului făcut de Foreign Office, reies două explicații majore: 1) guvernului Wilson

nu i-au suris propunerile franceze, deoarece în pofida declarațiilor de loialitate făcute Europei, alianța cu Statele Unite rămâne elementul-pivot al politicii externe britanice și 2) același guvern Wilson, sensibilizat și frustrat la maximum de restrângerea patetică a rolului și influenței britanice în politica mondială, se teme că nu cumva dorința vădită a noii administrații americane de a-și restabili poziția în Europa să meargă pînă la a acorda prioritate relațiilor cu partenerul cel mai dificil, Franța, mai ales că generalul De Gaulle este singurul lider vest-european care poate da președintelui Nixon o mîină de ajutor pentru a scoate din impas negocierile vietnameze.

În ce privește a doua întrebare, inițiativa franceză apare în mod evident ca o mișcare tactică menită a contracara o revenire în forță a hegemoniei americane în Europa occidentală prin deschiderea în fața Angliei a unei perspective care să o facă să uite năduful și exasperarea pricinuite de vetoul francez sistematic opus aditerii ei în Piața comună. După cum se vede însă Parisul pare să fi subapreciat puterea de supraviețuire a «relațiilor speciale anglo-americane» pe care numeroase capitale, inclusiv Washingtonul, se obișnuiseră să le considere ca pe niște moaște. S-a emis și ipoteza că proiectele privind reformarea Pieței comune și în special a N.A.T.O. ar fi fost lansate la Paris în preajma vizitei președintelui Nixon pentru a se obține o «poziție de negocieri» mai favorabilă părții franceze la întrevederea Nixon-De Gaulle. Comentatorii avizați obiectează însă că procedura nu este caracteristică stilului diplomatic gaullist și că, în definitiv, dacă se dă la o parte interpretarea britanică dată propunerilor franceze, fondul acestora, cuprins în formula «Europa fără S.U.A.», corespunde destul de fidel concepției gaulliste.

Oricum, New York Times are de astă dată dreptate cînd constată că «sarcina președintelui Nixon de a pune capăt dezintegrării celei mai importante alianțe a S.U.A. a devenit mai dificilă din cauza recente manevre a generalului De Gaulle împotriva Pieței comune și a N.A.T.O.». De altfel, anturajul președintelui american a procedat înțelept atunci cînd a prevenit opinia publică să nu se aștepte la rezultate senzaționale de pe urma vizitei, deoarece ea are numai un caracter de «informare și consultare». Experiența arată într-adevăr că, cu cât speranțele trezite într-o acțiune politică sînt mai reduse, cu atât mai mică este dezamăgirea în caz de nereușită.

Un lucru este clar: Europa occidentală, cu diversitatea ei de interese naționale urmărite cu o tărie crescîndă, nu mai este aceeași cu cea din anii de după război și deci nu mai poate fi controlată și strunită de la Washington.

recururile apropiate trezoreriei americane — potrivit cărora S.U.A. resping ideea devalorizării dolarului în raport cu aurul — au ridicat multiple nedumeriri cu privire a conținutul propunerilor americane referitoare la reforma sistemului monetar interoccidental. Căci, e clar, o reformă a acestui sistem presupune o reevaluare a actualului preț al aurului (35 de dolari uncia de metal), fixat cu peste trei decenii în urmă. Mulți observatori au considerat că partenerii S.U.A. se pot aștepta la propunerea de a se menține paritatea dolarului în raport cu aurul, modificîndu-se însă paritatea acestuia în raport cu celelalte monede occidentale. O asemenea măsură ar spori însă considerabil competitivitatea și puterea de penetrație

a mărfurilor americane pe piețele vest-europene, ceea ce ar provoca, fără îndoială, reacții negative ale statelor din Europa occidentală. De aceea, dialogul monetar cu aceste țări, preconizat de președintele Nixon, se anunță a fi dificil și îndelungat. Conștiente de aceste dificultăți, cercurile financiare americane și-au și exprimat public speranța că dialogul va reuși să ducă la un compromis interoccidental înainte de a interveni o nouă criză gravă a sistemului monetar. În acest sens, termenul de doi ani prevăzut de președintele S.U.A. pare excesiv de optimist.

Dr. N.S. STĂNESCU

ORIENTUL APROPIAT: ELEMENTE NOI?

Activitatea politico-diplomatică prilejuită de conflictul arabo-israelian se axează de mai bine de un an de zile, sau cel puțin ar trebui să se bazeze, în mod realist, pe rezoluția adoptată la 22 noiembrie 1967 de către Consiliul de Securitate al O.N.U.

În planul diplomatic cel mai concret, centrul de greutate s-a mutat de pe eforturile mediatorului desemnat de secretarul general al O.N.U., U Thant — diplomatul suedez Gunnar Jarring — pe activitatea reprezentanților celor 4 țări membre permanente ale Consiliului de Securitate, în vederea imprimării unui nou impuls strădanilor menite să contribuie la relaxarea atmosferei din Orientul Apropiat.

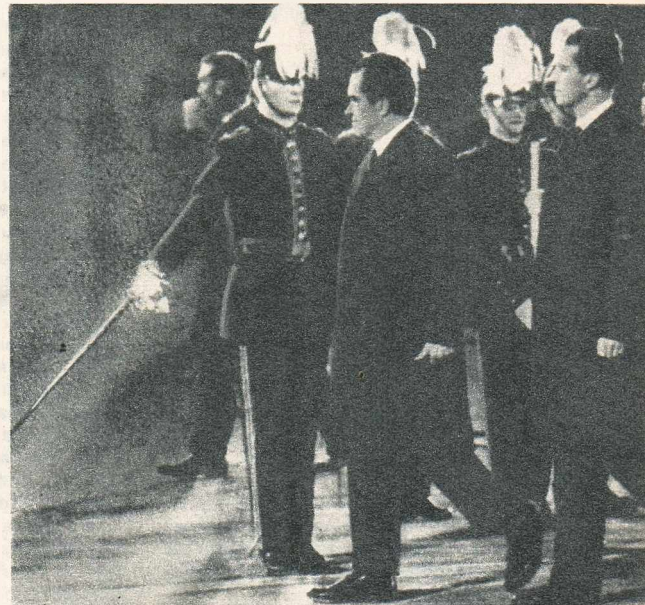
Între pozițiile oficiale exprimate în capitalele direct implicate în conflict rămîi încă notabile cuvintele încredințate săptămînalului american «Newsweek» de către președintele Nasser și premierul Esh-

kol. Șeful statului egiptean a enunțat cinci puncte: declarație de nebeligeranță, recunoașterea dreptului fiecărei țări de a trăi în pace, integrarea teritorială a tuturor țărilor din regiune (inclusiv a Israelului) în interiorul unor frontiere sigure, libertate de navigație în apele teritoriale o soluționare justă a problemei refugiaților. Premierul israelian, neimpărtășind acest plan, s-a declarat totuși gata de a-l înțîlni pe președintele R.A.U. «îndiferent unde și cînd». Afirmînd că țara sa nu revendică «nici o parte din teritoriul ocupat pe țărmul vestic al Iordanului», Eshkol n-a amintit însă de restituirea colinelor Golan și declară în afara discuției restituirea sau internaționalizarea părții estice a Ierusalimului.

Presa internațională remarcă faptul că «poziția arabă» apare nuanțată, în funcție de diferitele țări arabe. (Noul regim irakian, de pildă, s-a pronunțat de curînd în mod tranșant împotriva rezoluției din 22

TURNEUL NIXON

Turneul vest-european al președintelui Nixon a început cu vizita în capitala Belgiei. În fotografie: aspect de la sosirea pe aeroportul din Bruxelles.

noiembrie 1967, delimitîndu-se astfel de alte guverne arabe, care au recunoscut rezoluția.) În plus, ca un element ce se conturează tot mai distinct în contextul arab, observatorii menționează activitatea organizațiilor palestinieni. Acțiunile lor s-au intensificat în ultima vreme, mai ales după ce o bună parte a lor au fuzionat de curînd în Organizația pentru eliberarea Palestinei, a cărei armătură o reprezintă grupul El Fatah. Aceste forțe, angajate în numeroase incidente izbucnite la liniile de demarcație arabo-israeliene și în atacarea avioanelor companiei israeliene El Al, se străduiesc să se afirme ca o entitate distinctă în cadrul conflictului din Orientul Apropiat. La rîndul lor forțe armate israeliene angajează schimburi de focuri și atacuri aeriene pe teritoriile țărilor arabe vecine.

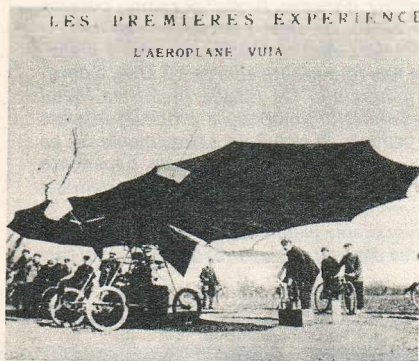
Actele de forță, fie ele desfășurate de către o parte sau de cealaltă, sînt fără îndoială profund dăunătoare evoluției situației din regiune. Dimpotrivă, orice indiciu menit să contribuie la micșorarea tensiunii este primit cu încredere și speranță. Este cazul unui mic fapt care, fără a avea pretenția de a aduce o contribuție deosebită la dezvoltarea favorabilă a evenimentelor, a fost înregistrat cu satisfacție de comentarii — demersurile în vederea degajării navelor blocate în Canalul de Suez, devenită posibilă cu concursul guvernelor de la Cairo și Tel Aviv. «Pentru observatorii diplomați — transmiseau agențiile de presă — această hotărîre reprezintă evoluția cea mai semnificativă de peste un an, în regiunea Canalului».

Corneliu VLAD

VUIA

Martie 1906. Pe câmpul din jurul comunei Montesson — lângă Versailles — un cuceritor experimentează o mașină de zbor căreia nimeni nu-i dă nici o atenție; e socotită de specialiști o fantezie. Inventatorul — românul Traian Vuia — încearcă să realizeze imposibilul epocii sale — zborul fără capulturnare, cu un aparat mai greu decât aerul, acționat cu mijloacele proprii de la bord. Mașina este un monoplan, conceput încă din anul 1901 și perfecționat ulterior. Are o elice de 2,20 m, cu 450 ture pe minut; aripile de 7 x 2,20 m; motorul de 20 CP; greutatea totală — 240 kg. La primele experiențe — în decembrie 1905 și februarie 1906 — motorul imprimă mașinii — care se deplasează pe patru roți de bicicletă — o viteză de 40 km/oră. Încercarea decisivă — la 18 martie 1906 — aduce succesul urmărit: avionul lui Vuia se ridică de la pământ, prin forța motorului său. Acesta a fost începutul cert al zborului mecanic în lume, aviația mondială dezvoltându-se pe principiile elaborate de genialul nostru compatriot — fapt recunoscut de întreaga presă a timpului.

Ion MUNTEANU

COMPUTER

- Producția mondială de uraniu este în prezent de 50 000 tone pe an. Zăcămintele cele mai importante se cunosc în S.U.A., Canada, U.R.S.S. și Africa Centrală.

- Datorită construirii unor noi aeroporturi la Ohrid, Sarajevo, Zadar și Rijeka și a modernizării celor existente, până la sfârșitul anului viitor Iugoslavia va dispune de 14 aeroporturi înzestrate potrivit ultimelor cerințe ale tehnicii.

- În 48 de țări membre ale Agenției internaționale pentru energia atomică funcționează 455 reactoare nucleare: 361 la centrele de cercetări științifice și 94 la centralele electrice.

- Potrivit unui raport oficial, în luna ianuarie numărul șomerilor din Canada a fost de 467 000 — 5,4% din totalul forței de muncă — depășind alarmant, cu 94 000, cifra șomajului din decembrie 1968.

- Numărul turiștilor francezi în S.U.A. a scăzut în 1968 cu 33% datorită, după cum se apreciază, în primul rând restricțiilor impuse cheltuirii de franci francezi în străinătate.

- Noul teren de încercare construit de «Volkswagen» cuprinde 100 km străzi și șosele cu diverse curbe și grade de uzură, porțiuni derapante, «dușuri», un «munte» cu respectivelor drumuri alpine. O nouă armă în lupta de concurență.

- În Olanda au avut loc anul trecut peste 200 procese pentru vânzare și folosire de stupefiante. În ciuda eforturilor depuse atât pe plan intern cât și de către organisme internaționale, flagelul stupefiantelor continuă să facă ravagii.

WASHINGTON

RĂZBOI ÎMPOTRIVA... CRIMINALITĂȚII

Correspondență specială
de la C. ALEXANDROAIE

Biroul federal de investigații, Comisia prezidențială pentru combaterea criminalității, organisme autorizate ale poliției din Washington, primăria capitalei, toate au fost mobilizate în ultima vreme într-un efort concentrat pentru întocmirea de studii, adunarea de date statistice și prezentarea de rapoarte — însoțite de propuneri concrete — către președinție în vederea războiului împotriva criminalității.

Presă americană este aproape unanimă în sprijinirea acestei inițiative, publicând în acest sens numeroase date și cifre care oglindesc gravitatea problemei considerate drept «cancerul societății americane». Astfel, citind surse ale Biroului federal de investigații, presa anunță că omuciderile se succed în S.U.A. la un interval de o jumătate de oră, spargările, jafurile, atacurile armate la intervale de minute, iar furturile la intervale de secunde. «New York Times» informează că «În insula Manhattan din New York cu o populație de 1,7 milioane de oameni, se comit anual mai multe omucideri decât în Anglia și Țara Galilor, luate împreună, care au o populație de 49 milioane de oameni». La rândul său, «Washington Post» revind rațiunea, utilitatea și urgența adoptării unor legi aspre pentru curmarea violențelor și crimelor, aduce drept argumente statistice departamentului poliției din Washington, care atestă că numai în districtul Columbia «în luna ianuarie a.c. s-au comis 700 de atacuri armate față de 144 în ianuarie 1965».

Multe rapoarte prezentate noului președinte pe această temă și numeroși comentarii de presă leagă direct creșterea criminalității de dreptul oricărei persoane de a poseda arme de foc. Acest așa-zis drept, neprevăzut de altfel în constituția țării, a costat Statele Unite aproape 800 000 de vieți omenești din anul 1900 până în prezent, adică mai mult decât toate conflictele armate în care a fost angajată țara în aceeași perioadă de timp.

Într-un raport prezentat președinției de către Comisia națională pentru problemele violenței se subliniază că existența unui mare număr de arme de foc în mâini particulare a dus printre altele la facilitarea funcționării neîntrerupte a unor bande criminale ca Ku-Klux-Klan, Cosa Nostra și altele, angajate în omoruri politice, contrabandă, comerț cu stupefiante, spargeri, șantaje etc.

În recenta recomandare a președintelui Nixon privind lupta împotriva criminalității în districtul Columbia — unde este situată capitala țării, Washingtonul — se preconizează începerea unei ofensive asupra criminalității, propunându-se mărirea numărului poliștilor, a tribunalelor pentru judecarea infractorilor, înființarea unor școli pentru delincvenți minori și a unor centre de reeducare, îngrădirea la maximum a dreptului criminalilor de a fi eliberați pe cauțiune, sporirea și operativitatea anchetelor și proceselor. Totodată președintele a dat dispoziții pentru întocmirea unei legislații în acest sens, care să fie prezentată Congresului spre dezbateră și aprobare. Se impune, scrie în legătură cu aceasta săptămânalul «Time», «treccrea prin Congres a unei legi severe care să prevadă nu înregistrarea armelor, ci abolirea proprietății private asupra tuturor armelor de foc, cu excepția celor de vânatoare. Fără un astfel de control orice măsură este doar o jumătate de pas».

Tradiționalul carnaval de la Rio de Janeiro prilejuește de fiecare dată o adevărată explozie de exuberanță. Numai că în acest an cele patru zile de exuberanță s-a soldat cu 68 morți identificați, 109 neidentificați, 17 732 răniți, 1 915 persoane spitalizate, nenumărate mașini și autobuze accidentate.

HAVANA

ÎN SPRIJINUL „ZAFREI”

Correspondență specială
de la V. STAMATE

În mod indiscutabil «zafra» — campania de recoltare și de prelucrare a trestiei de zahăr — reprezintă în Cuba un obiectiv de prim ordin al activității economice. Iar actuala campanie a anului 1969, dincolo de sarcinile ei proprii, constituie, după cum se spune aici, repetiția generală la marea «zafra» a anului 1970, când Cuba urmează să obțină o producție record de 10 milioane tone zahăr.

În Cuba, «zafra» este denumită acum «campania poporului», și aceasta nu este o figură de stil căci ea cuprinde într-un imens efort colectiv pe toți oamenii muncii. Sub aspect tehnic, «zafra» înseamnă mai întâi semănatul trestiei pe suprafețe întinse pregătite în prealabil printr-o acțiune de amenajare și tratare a solului. Urmează apoi operațiunea cea mai grea, tăiatul trestiei, care cere maximum de efort, stringerea trestiei și transformarea

ei în milioane de tone de zahăr.

Tinăra industrie socialistă a Cunei și-a asumat cu curaj sarcina de a produce pentru prima oară mașini agricole necesare urgentării proceselor amintite mai înainte. Mai precis, este vorba de construirea de semănători mecanice, de mașini de destelenit plantațiile, de combine autopropulsate de recoltat trestia și, în sfârșit, de agregate pentru încărcatul trestiei și vagoane pentru transportul trestiei, al melasei și al zahărului.

Uzinele «Cubana de Acero» din Havana, care au fost profilate pe construcția de utilaj agricol și de transport, au reușit să asimileze, într-un timp record, întreaga tehnologie necesară fabricării — în numai trei luni — a primelor 2 500 de semănători mecanice cu brazda dublă, care efectuează simultan trei operațiuni: taie și curăță butașii de frunze, introduce butașii o dată cu îngrășămintele chimice pe două rânduri de brazde și, în sfârșit, acoperă butașii cu pământ. Colectivul de la «Cubana de Acero» și-a câștigat un binemeritat renume și prin montarea în ritm rapid a vagoanelor (fabricate la uzinele mecanice din Turnu Severin) destinate transportului trestiei, melasei și zahărului, care au fost livrate de România în baza acordului de colaborare și cooperare dintre țările noastre.

CRONICA DE TREI SECUNDE

Gangsterii la licitație

În Anglia — unde pasiunea pentru licitații nu ține seamă de destinul lirei sterline — s-au pus la vânzare hainele și obiectele bandiților lui Bruce Reynolds, «băieții» care, spărgând trenul acela bine căptușit, au intrat frumusețea la ocnă și în istorie. E o manieră fair-play de a sugera că ceea ce e al gangsterilor e al gangsterilor (anii de închisoare) dar ceea ce ține de artă — realizarea unei idei la nivel de capodoperă — intră în circuitul artistic, deci și la licitație, așa cum s-a făcut cu pensulele

lui Rubens, cu pantofii lui Bernard Shaw sau correspondenta Virginiei Woolf. Liniștiți dinspre partea materială a afacerii — «băieții» sint la păstrare și oasele le vor putrezi zi și noapte — englezii au ajuns la metafizica bandei: batistele, vestele, portcheile, butonii de manșetă, tot ce era mai intim în viața acelor genii ale păcatului. În ce mă privește, nu ascund că aș fi pus la bătaie câteva lire pentru cheia franceză cu care a fost lovit în cap mecanicul trenului; omul nu a murit, în afacerea aceea n-a curs sînge, s-au evitat scrupulos revolverul și glonțul, cu maximă imaginație. De cite ori am dovezi palpabile că oamenii nu folosesc arme de foc și nu omoară, instinctul meu de colecționar îmi murmura să pun mina pe acea dovadă și s-o trec în testament, spre buna informare a nepoților mei.

Radu COSAȘU

POIANA

Adolescenții din noi au bătut munții pe când Poiana mai era poiană; adică un fabulos luminii, o goliște, cu repeziri montane și inepuizabilul covor alpin, cu iarbă verdebastră, din care musteau izvoare. Abia am ajuns la jumătatea vieții aceia dintre noi care ne-am apucat să împodobim în vacanțele noastre școlare virginalul loc.

Pe o altă Poiană acum. Amintirile lăsate acolo, spre a le egăsi an de an, mi-au fost speriate și izgonite pas cu pas pe teritoriile marelui limpeziș. S-a ridicat hotelul porturilor, s-a croit pirtia, s-a conturat ochiul de apă și u prins să se legene bărcile, telefericul a început să toarcă și oamenii au dat de gustul suitului în cer pe scripete, tacionul de altitudine și-a găsit «vocea» și a proclamat «primatul sănătății urlând din toți bojocii, bărbile chelnerilor de la Șura Dacilor au crescut iute și rumânu s-a pus pe mese pantagruelice, baletul pe patine dă în noaptea spectacole de feerie albastră, recepțiile de mare clasă și mestecul limbilor internaționale s-au mutat sub rustica ogivă de șită a hanului Coliba, înfipt în coastele Postăvarului. Ce mai urmează acum?

Urmează să sosească zimbrii. Vor veni flocoasele animale, suind de undeva din copilăria neamului românesc, ca să-i binedispună pe turiști. Se vor constitui în colonie stabilă și, împreună cu alte vietăți, vor forma un zoo-park. Noutățile vor curge în trombă. Pajiștile vor fi populate cu noi hoteluri, vile, cabane, moteluri, restaurante, baruri de zi și noapte, stabilimente sportive de toate tipurile; un întreg mozaic urbanistic va tinde să fructifice în mod științific și într-o mare varietate de soluții arhitectonice generozitatea naturii de la poalele masivului din Bucegi. Curînd-curînd, încă trei mii de oameni vor putea fi găzduiți acolo sus, cu tot confortul și o întinsă gamă de activități turistice, sportive și de agrement. Șaptesprezece pirtii vor coborî într-o curgere despletită oferind o fantastică arenă albă, ale cărei centuri cu fosforescență magnezică vor acoperi o lungime de aproximativ 24 000 metri, cu variate niveluri și diferențieri de dimensiune, debit orar, grad de dificultate ș.a.; circa 5 000 de prieteni ai iernii vor face aici simultan schi alpin și nordic fără a se incomoda în nici un fel. Spinarea Postăvarului va fi brăzdată de noi strune de oțel pe care vor evolua cabinele noilor teleferice; primul va funcționa în sezonul de iarnă viitor, cu cabine de 40 de persoane și o viteză de peste trei ori mai mare (actualul timp de urcuș de 27 minute va fi micșorat la 8). Alt teleferic cu cabine va țîșni din spatele hotelului sporturilor spre culmile cu rododendroni sau spre noile trambuline de sărituri, în vreme ce încă trei schi-lifturi îi vor sui pe temerari, înșirați pe sîrmă, spre înaltele zăpezi. Iernaticii vor avea terenuri de popice pe gheață, bazin de înot acoperit, poligon de tir și partide de vînătoare; nu va fi mai prejos anotimpul estival, cu călărie, terenuri de tenis, piste de golf, minigolf.

Poiana e pusă pe fapte mari. Cu un ochi rid, desigur, mă bucură neoprita metamorfoză; pajiștile noastre intră, în sfîrșit, în circuitul turistic al lumii moderne. Dar cu alt ochi plîng (de ce să mint?), plîng pe lacrimi perlate, de adolescent, pentru că mă doare tinerețea mea izgonită de pe versant, unde fusese raiul ei; tinerețea aceea abia ieșise din război, n-avea corturi portocalii, pleduri din păr de cămilă, autoturisme și chelneri în frac vișiniu. Tinerețea aceea avea o pereche de bocanci, un hanorac de doc și spirit solar. I-a luat locul în Poiană, cum e și firesc, o tinerețe care alunecă pe schiuri din fibră de sticlă, face călărie alpină, cîntînd «Lady Madonna» și doarme în saci căptușiți cu puf de pinguin.

Măcar de s-ar putea îngîna în limbile de circulație versurile noastre ca o rugăciune, care cresc natură și aștern poiene chiar și pe piatră seacă. Pe-un picior de plai/ pe-o gură de rai/... Să-mi trimiți prin cineva/ Ce-i mai mîndru-n valea Ta: Codrul cu poienele/ Ochii cu sprîncenele/...

Altminsteri degeaba mai urcă atîta lume străină în Poiana căptușită cu iarbă verde-albastră.

CHEILE

Mă gîndesc uneori cu satisfacție și mirare cît de tineri sîntem. Renașterea noastră a fost una țărănească, în timp ce, două sau trei țări mai încolo, foloseau purpura și porfirul. Marmura noastră a fost lemnul, capela noastră Sixtină a fost Voronețul, iar tragediile noastre naționale nici n-au apucat să mai fie trecute din viață în carte. Cînd aș auzi pe cineva că Brîncuși e mai tînăr decît Rimbaud nu m-aș mira de loc.

Poate de aceea — îmi zic — în toate legăturile noastre cu lumea punem o cinste extremă. O, musafirii care măcar ar bănu-i o i-ar duce faima peste tot. Dar cinstea noastră e neverosimilă, e neverosimil de neverosimilă, e invizibil de neverosimilă, și ca atare nimeni n-o ia în seamă pentru că n-o poate concepe, pentru că n-o poate cunoaște (un asemenea lucru nu-l observi pentru că nu-l bănuiești, iar atrăgîndu-ți-se atenția asupra lui riscă să fie înăbușit în propria definiție).

Asupra oricărui raport de conveniență își pune pecetea legea generală, trecînd peste orice aparențe întîmplătoare. Constituția culturilor e maturitatea. Cîndoarea copilului e iubită de toată lumea, dar rămîne o cîndoare copilărească, în afara seriozității, o cîndoare specială, hors-concours. Cîndoarea unui om matur, în schimb, e luată de obicei ca naivitate sau, mai rău, ca prostie. Avem de preferat între a fi niște copii adorabili sau niște naivi întîrziți.

Oriunde călătorim, gazdele caută să ne dea gata prin istoria lor matusalemică. Există țări, trecute peste o anumită limită a vîrstei, care renunță acum, ca niște venerabile doamne, la teribilul secret, păstrînd doar sulimaturile. Pentru ele vîrsta e acum o afacere: atul prin care te pun la respect, pe baza căruia te obligă să le stimezi.

Fără a ne mărgini — Doamne ferește! — la asemenea calități, părinții ne-au lăsat — orfani — lăzi pe care încă nu le-am deschis. Numai lespezile romane pe care le-am moștenit fără să le prea băgăm în seamă ne-ar putea pava un drum spre notorietate. Într-o țară vecină am constatat că numărul inscripțiilor contemporane stelelor funerare — mii — de la Alba Iulia se ridică la numai și numai două. Ghizii făceau însă atîta caz (justificat) de vechimea lor, că aveam cu toții impresia că ne aflăm cel puțin în grottele de la Altamira. Ce-ar face atunci întrepizii de care vorbesc cu Grădiștea noastră? — întrebarea vine firesc pe buze. Probabil că, în primul rînd, o șosea confortabilă. Pe urmă, nu e greu de ghicit.

Tot în acea țară, ca peste tot, vechimea monumentelor e socotită exclusiv după piatra de referință, cea mai îndepărtată, a locului. O singură cărămidă, de pildă, găsită în zid cu o inscripție din secolul 12, e suficientă pentru a-și împrumuta vechimea — fără nici o altă explicație sau precizare — întregului lăcaș din secolul 19. De universități să nu mai vorbim. Academia lui Despot, de la Cotnari, ar figura, după acest criteriu uzual, printre cele mai vechi de pe continent. Iar casele noastre țărănești din Transilvania, purtînd atîtea pietre romane în fundații, ar putea trece drept adevărate incinte antice!

Cît privește rarissima împrejurare de a ne fi născut creștini, de a nu fi avut nevoie de un botezător — ea ar fi fost de mult făcută cap de afiș de către orice businessman.

Depart de a pleda pentru necinste, și nici chiar pentru frivolitate pragmatică, dar un minim de realism se impune! Orice patriot este în primul rînd un sentimental, și în această postură copilăria ne aranjează bine. Dar fără dramul de luciditate necesar vom rămîne în eternitate lîngă lăzile de zestre, păzindu-le cu o pietate infantilă.

Cheile se numesc O.N.T. Mai multă inteligență, mai mult realism și mai multă îndrăzneală din partea unor oameni mai inteligenți, mai realiști și mai îndrăzneți ne-ar repune, poate, în drepturile la tinerețe și la bătrînețe de care nu beneficiem — avîndu-le — deopotrivă.

...DAR UNDE SÎNT ZĂPEZILE... DE LA ANUL?

Poetul se întreba: «Dar unde sînt zăpezile de altădată?...» Ne permitem o parafrază a celebrului vers, consemnînd faptul că blănarii de la fabrica «1 Mai» din Oradea lucrează de pe acum, cînd ghiociei nu au biruit încă pe deplin asupra zăpezii lui 1968-1969, în vederea combaterii gerurilor iernii viitoare. Informația... ne încălzește: creatorii de modele orădeni au lansat către comisia de omologare 56 modele noi de blănărie. În același timp fabrica nu începează să producă zilnic — și să livreze comerțului — 120 haine îmblănite pentru bărbați și copii, 120 de șube, 80 confecții din velur, 1 200 căciuli din blană și din velur etc.

MĂRȚIȘOARE BĂCĂUANE

Se modernizează tot mai mult și comerțul băcăuan. Cele mai înalte catarge ce poartă fanioanele acestei modernizări sînt: magazinul universal «Moinești» (o construcție de factură originală, pe două nivele, cu o suprafață de 3 000 mp) din orașul Moinești și Complexul comercial din str. Milcov din Bacău (magazin alimentar cu autoservire, bufet, centru de legume-fructe, punct farmaceutic). Primii cumpărători au și pășit pragurile acestor unități, atît magazinul universal cît și complexul fiind inaugurate în preajma lui 1 martie.

17 MILIOANE LEI...

...atîta însumează costul investițiilor alocate în perioada 1968—1970 pentru construirea de depozite comerciale în Brașov. Primul obiectiv a și fost dat în funcțiune: un depozit de mobilă în cartierul Bartolomeu. În același cartier se află în construcție și un depozit de textile-încălțăminte cu o suprafață de 9 000 mp. Încă două depozite cu suprafețe similare se mai construiesc în Brașov: unul pentru produse alimentare și altul pentru metalo-chimice. Toate aceste depozite vor întruni condiții optime de depozitare și manipulare a mărfurilor, fiind dotate cu utilaj adecvat.

COMERȚUL CU AUTOCAMIOANE ȘI AUTOUTILITARE...

Prin întreprinderea «Autotractor» au fost livrate la export importante cantități de mașini rutiere și agricole. Spicim câteva date: 258 autobasculante și 25 autocamioane în R.S. Cehoslovacă; 351 autobasculante în R.P. Polonă; 9 autocamioane în R.A.U.; 35 autocamioane în Columbia; 15 autosanitare în Guineea; 1 000 remorci basculante în Cuba etc. Precum se vede, felul în care rulează, pe șoselele de peste mări și țări, produsele industriei autorutiere românești, se bucură de bune aprecieri.

...ȘI AUTOCAMIOANELE ÎN SLUJBA COMERȚULUI

La Constanța a fost dată în exploatare o nouă autobază, de mari dimensiuni, dotată cu hale și ateliere moderne de întreținere a mașinilor. Pusă în cea mai mare parte în slujba comerțului, autobaza dispune de un centru de colectare și expediție operativă a mărfurilor. Dotația stației a fost asigurată la nivelul tehnicii moderne. Să sperăm că și deservirea comerțului va merge... ca pe roate.

Dorințe... vise... Oare cine le va implini? Nu știm... Orice dorință se poate realiza însă în

DECADA MĂRȚIȘORULU

Mărțișorul pe care-l oferiți îi va face o mai mare plăcere dacă îl veți însoți de un articol de cosmetică, de parfumerie sau de podoabă.

În mod deosebit vă recomandăm: ruj de buze SANDA, un flacon de parfum MANON, ROXANA sau ROUA, apa de colonie CRISTAL, un colier, o broșă, o brățară sau un inel. Oferind un asemenea cadou, nu greșiți niciodată.

27 FEBRUARIE – 8 MARTIE

carte

● Cu apariția volumului **Ritmul creșterii economice** de Emilian Dobrescu, Editura politică inaugurează o nouă colecție: «Creșterea economică». Lucrarea de deschidere a colecției prezintă un sumar compus din trei părți: Probleme teoretice, Metode de analiză cantitativă a ritmului și factorilor creșterii econo-

colecția «creșterea economică»

ritmul creșterii economice

emilian dobrescu

mice, Ritmul economiei românești: realizări și tendințe actuale

● Recenta carte a lui Alexandru Balaci **Francesco Petrarca**, în paginile căreia ni se dezvăluie, cu aceeași pregnanță, profilul marelui poet și ambianța în care el a trăit, se bucură — îndreptățit — de frumoase aprecieri din partea criticii literare (Editura tineretului).

● Nu demult a apărut în colecția «Cele mai frumoase poezii» un volum selectiv din creația lirică a lui Emil Giurgiuca. Rinduri comprehensive despre această carte de Poezii semnează Emil Vasilescu în ziarul «Scinteia». Spune, între altele, recenzentul: «Inovator subtil și fără ostentație, Emil Giurgiuca își așază creația pe solul atit de fertil al tradiției noastre îmbogățind-o continuu, încât, după mai bine de trei decenii de rodnică strălucire în ale versului, poezia lui își găsește un loc de frunte în lirica noastră contemporană».

● Sensibilitate și un cald ton confesiv vă dește debutul editorial al poetei Veronica Russo: **Despre suflet, despre cuvânt** (Editura pentru literatură).

● În colecția «Meridiane» a apărut romanul **Stăvilă la Pacific** de cunoscuta scriitoare franceză Marguerite Duras, în care sint dramatic evocate vicisitudinile existenței unei familii din vechea Indochină colonială. Traducerea (bună) și prefața (clară) de Alexandru Baciu (Editura pentru literatură universală).

● Fiziologia adolescenței de Bernard Barhad e o carte cu multe lucruri utile și pentru tineri și pentru părinți (colecția «Lyceum», Ed. tineretului).

plastică

● Expoziția republicană de artă decorativă. Peste 300 de artiști din toate generațiile expun la Dalles lucrări, unele de o excepțională frumusețe. Actuala expoziție cuprinde variate genuri de la sculpturi și obiecte de ceramică, la tapiserii și obiecte din metal ori sticlă, piele etc. În viziuni tradiționale sau moderne.

● **Pictură contemporană din Israel**. O selecție reprezentativă, în care cea mai mare parte e dedicată ilustrării căutărilor celor mai noi generații de pictori. Artă israeliană s-a născut o dată cu primii emigranți. «Emigrarea artiștilor în jurul anilor '30 — remarcă prefațatorul expoziției, Yona Fischer — datorită persecuției fasciste, a îmbogățit arta locală cu noi elemente. Expresionismului «melancolic» al evreilor veniți din diferite țări europene i se va adăuga expresionismul mai violent al unui însemnat număr de artiști care și-au făcut studiile în Germania. Pe de altă parte, influența școlii evreiești de la Paris — cea a lui Soutine, printre alții — se va face simțită până în prezent, mai celi de al doilea război mondial». Remarcabile desenele primilor peisagisti palestinieni

printre care se numără Leopold Krakauer (1890-1954) și Anna Ticho, în care sint descrise priveliști din munții Iudeei sau aspecte din împrejurimile Ierusalimului. La fel și uleiurile lui Menahem Shemi (1897-1951), peisaje din Sefed cu aură expresionistă. Generația nouă, renunțând la descriere și acceptând modalități moderne de expresie, este puternic influențată de curentele de circulație mondială, de la expresionismul liric la pop-art. (Avigdor Arikha, Fima, Lea Nikel, Igael Tumarkin etc.) (Sala de expoziții a Ateneului).

● **Valentina Dinu** — sculptură. Sontând materialul în felii, artista e lipsită de posibilitatea de a modela volume. Trafornid, în schimb, materialul, ea imprimă sensuri decorative formelor, o dinamică spațială plină de fantezie ca în «Zbor», «Carpatină» etc. (Dalles — holul Universității populare.)

● **Aurel Acasandrei** — desene. O linie fluentă, cu accentuări de rigoare, curge pe spațiul hirtiei sau al lemnului, creind scene cu personaje filiforme, sau priveliști. Culoarea potențează atmosfera diafană. Acasandrei se dovedește a fi un desenator talentat în cele 20 de lucrări care le expune (Dalles — holul Universității populare.)

cinema

Margareta Pogonat

● ...Apoi s-a născut legenda. O producție a Casei de filme București. Un film care nu-și ocrotește duos eroii și nu-i falsifică sau complice inutil, ci îi împinge să-și spună adevărul despre neîmpăcarea sau împăcarea cu sine. Autori: regizorul Andrei Blaier, scenaristul Constantin Stoicica, operatorul Nicu Stan. Interpreti: Ilarion Ciobanu, Margareta Pogonat, Dan Nuțu, Ștefan Ciobotărașu, Virgil Ogășanu, Mihai Mereuță, George Calboreanu, Sidonia Manolache.

● **Tată de familie**. Nenni Loy, regizorul-pamfletar («Cele patru zile ale orașului Neapole», «Made in Italy») într-o ipostază blind-amară. Interpreti: Nino Manfredi, Leslie Caron, Claudine Auger, Mario Carotenuto, Antonella Della Porta, Marisa Solinas, Ugo Tognazzi. Filmul a dobândit «Timona de aur» la Veneția, în anul 1967.

● **Dominika și prietenii ei**. Hazul celor mici de pe urma căruia, se știe, ecranul se alege totdeauna cu ceva. Regia — Ian Valasek (R.S.C.). Interpreti: Daša Beranova, Miša Pospisil, Simona Uglirjova, Vladimir Menšik, Milos Kopecky.

● **Mari cinești pe ecranele noastre**: Howard Hawks («Rio Bravo»), Alain Resnais («Hiroshima, dragostea mea»), Roman Polanski («Cușitul în apă»), Ranghel Vilceanov («Soare și umbră»), Michelangelo Antonioni («Strigătul»).

● **Veteranul cinematografului japonez**, Koburo Yoshimura, realizează un film a cărui acțiune este plasată în mediul unor scriitori aparținând diferitelor generații. În rolurile principale: Tomomi Sato, Eitaro Ozawa, Toshiyuki Hosokawa.

● **Pierre și Claude Brasseur** (tatăl și fiul) sint parteneri în filmul **Trei iubituri** al cărui autor este Claude Accursi, aflat la prima sa creație.

● **Actorul american William Holden** pe care l-am văzut de curind pe micul ecran în **Pienic**, debutează în regia de film cu «Beatrice», o peliculă în curs de realizare în studiourile italiene.

muzică

Mihaela Mihai

● La Brașov, se reia, așadar, sub favorabile semne, concursul și festivalul **Corbul de aur**. Deși doar la a doua ediție, manifestarea aceasta a artei celei mai răsăfătate de tinerii noștri contemporani — muzică ușoară — se bucură de prestigiu, stărind nu numai interesul compatrioților ci și al unor largi cercuri din străinătate: radioteleviziuni, soliști consacrați sau aspiranți, telespectatori etc. În ce ne privește, am dori ca succesul «în general» al **Corbului de aur** să fie dublat, anul acesta, de un succes concret al reprezentanților noastre din concurs.

● **Sintem**, în acest sezon concertistic, martori plăcut impresionați la includerea în programele săptămânale a unor capodopere aproape uitate. În această ordine de idei, consemnăm înscrierea în programul concertului Filarmonicii a «Rapsodiei pentru alto, cor bărbătesc și orchestră op. 53» de Johannes Brahms. Distinsa noastră mezzosoprană **Martha Kessler** și-a asumat dificila misiune de solistă a concertului. Vom mai asculta celebra piesă de virtuoziitate violonistică, **Concertul nr. 1 de Niccolò Paganini** (solist, violonistul francez **Régis Pasquier**) și, în sfârșit, încântătorul poem «**Pinii din Roma**» de Ottorino Respighi. Dirijează **Mircea Cristescu** (1 martie, sala Ateneu).

● **Henri Solbiag** (Sibiu) dirijează concertul orchestrei simfonice a RTV în programul căruia a fost de asemenea inclusă o piesă rară — **Concertul pentru harpă și orchestră de Georg Friedrich Haendel**. Solistă, **Martine Gellot** (Franța). Atractiv și restul programului: **Concert pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu**, **Simfonia a VIII-a (Neterminată) de Franz Schubert** și **venura la opera «Maestrul cântăreți din Nürnberg» de Richard Wagner**.

● **Se află în Capitală** o proeminentă figură a belcanto-ului sovietic contemporan: soprana **Evghenia Mirasnicenko**. După rolurile principale din «**Rigolotto**» de Verdi și «**Lakmé de Delibes**, cântăreata va apărea în «**Lucia di Lammermoor**» de Gaetano Donizetti (1 martie, Opera Română).

● **Dirijorul american Lawrence Foster** înțeprinde un turneu în țara noastră conducind o serie de concerte la Oradea, Tg. Mureș, Cluj, Arad, Sighișoara.

● **Viorica Cortez** — primadona operii ieșene — a plecat la Londra într-o serie de spectacole de operă (la 1,6 și 12 martie) în faimoasa sală de concerte **Covent Garden**.

disc

● Recentul recital de orgă al lui **Horst Gehann**, înregistrat de Electrecord, cuprinde două nume majore din compozistica pentru cel mai complex instrument muzical: **Diatrich Buxtehude** și **Johann Sebastian Bach**. «**Canzona în re minor**» și «**Preludiu și fugă în mi bemol major**», aparținând titanului Bach, precum și «**Magnificat octi toni**» și «**Canticum Te deum laudamus**» de Buxtehude, în interpretarea lui Gehann, unul din cei mai cunoscuți organişti români (elev al lui Franz Xaver Dressler), au fost înregistrate la străvechile orgi din **Medias** (1732) și **Codlea** (1783). Sonoritatea lor, cea mai nimerită pentru barocul respectivelor lucrări, dă acestei remarcabile imprimări un farmec aparte, de-o gin-

gașă autenticitate stilistică (ECE-0353).

● **Compozitorul român Marcel Mihalgivici** (București, 1898), fondator al renumitei «**École de Paris**» (împreună cu Bohuslav Martinu, Harsanyi, Cseronin și Beck), apare pe discul ECE-0381, de curind imprimat la noi, cu prilejul aniversării a 70 de ani a compozitorului, cu două lucrări grăitoare pentru substanța muzicii sale: «**Cvartet de coarde nr. 3, op. 52**» și «**Stanța pentru voce și pian pe versuri de Mariana Dumitrescu, op. 91**». Interpretează cvartetul de coarde «**Cantabile**», soprana **Arta Florescu** și pianista **Martha Joja**.

● **Baritonul Mihail Arăutu**, solist de peste treizeci de ani al Operei Române din București, valoros reprezentant al școlii lirice românești, ne oferă un recital de arii din opere, mai mult decât elocvent pentru aprecierea unei voci generoase, calde, omogene, de-o tehnică demnă de invidiat. **Monologul «Credo» din Otello de Verdi**, aria «**Era la notte**» din aceeași operă, aria «**Tosca e un buton falco**» din **Tosca** lui Puccini precum și cele două arii din «**Boris Godunov**» de Modest Musorgski, au fost înregistrate cu participarea fostei Orchestre simfonice a cinematografului dirijate de **Paul Popescu** și **Silviu Panțiru** (EDC-1211).

teatru

Tudorel Popa

● **Prețul de Arthur Miller** la Teatrul Mic. Dramă cu intensități cutremurătoare, dezbateri, pledoarie închinată umanității, realizată cu verbul unuia dintre cei mai profunzi dramaturgi contemporani. Crin Teodorescu semnează un spectacol memorabil prin valențele sale creatoare cu Ion Marinescu, Tudorel Popa, Ionescu Gion și Doina Tușescu.

● **Cafeaua cu lapte de adio de Aurel Storin** — primul «musical» românesc așa cum e anunțat pe afișe — a intrat în repertoriul Teatrului Tănase. Experiment ingenios, presărat cu foarte multe baleturi (bine realizate de Adriana Dumitrescu) și cu o muzică ce conține câteva șlagăre inspirate (Redu Șerban). În regia lui N. Dinescu, un interpret de revistă se impune cu un talent real de actor: **Nicu Constantin**. Un mic debut: **Adina Popescu**.

● **9 1/2** — ciclul de spectacole nocturne ale Teatrului Tănărică își continuă seria. Pe afiș se află numele poetului Emil Botca, care dă glas scenic propriilor sale creații. Un tânăr actor — **Nicki Wolcz**, susține un recital de pantomimă cu interesanta exerciții personale de stil.

● Un debut în dramaturgie: **Mureș Covătaru**. Piesa: **Măria sa Păcală**. Locul debutului: Teatrul de stat Bacău. Regia: **Nic. Moldovan**. De altfel, băcăuanii sint atrași de piesa originală, drept care au înscris în repertoriu: **Travesti de Aurel Baranga**, **Transplantarea inimii necunoscute de Al. Mirodan** ș.a.

● **D-ale carnavalului la Paris!** Teatrul **Lucia Sturdza-Bulandra** va juca în capitala Franței comedia lui Caragiale. Nu vor lipsi **Toma Caragiu**, **O. Cotescu**, **Marin Moraru**, **Șt. Bănică**, **Gina Patrichi**, **Rodica Tapalagă**.

televiziune

Telegrogramul săptămânii este supraîn-cărcat: **Festivalul internațional de muzică ușoară «Corbul de aur» — Brașov 1969**,

pe de o parte, **Campionatul mondial de hochei pe gheață (seria B)**, în care sintem reprezentați, pe de altă parte, **monopolizează — cum era și firesc — numeroase ore de emisie**. Mai rămâne totuși loc pentru principalele emisiuni-cicluri, ca și pentru câteva filme promițătoare. Lipsesc, în schimb, emisiunile de teatru. Și «**Sfintul**» se odihnește o săptămână.

CERBUL DE AUR
4 martie, ora 22.10 — **Prefață** ● 5 martie, ora 20.00 — concurs de interpretare și recitalurile: **linea Cerbacev** (România), **Giuli Ceoheli** (U.R.S.S.) și **Cliff Richard** (Anglia) ● 6 martie, ora 20.00 — concurs și recitalurile: **Tereza Kesovija** (Iugoslavia) și **Udo Jürgens** (Austria) ● 7 martie, ora 20.00 — concurs și recitalurile: **Waldemar Matuska** (Cehoslovacia) și **Barbara** (Franța) ● 8 martie, ora 20.00 — concurs și recitalurile: **Margareta Pîslaru** (România), **Gigliola Cinquetti** (Italia) și **Frankie Avelon** (S.U.A.).

HOCHEI
3 martie, ora 17.00: **România-R.F.G.** ● 4 martie, ora 16.30: **România-R.D.G.** ● 5 martie, ora 16.00: **România-Norvegia** ● 8 martie, ora 16.00: **România-Italia**. Demn de semnalat din restul programelor: **DUMINICĂ 2 MARTIE**. Micul ecran își consacră principalele emisiuni ale ambelor canale evenimentului alegătorilor: programe de muzică cultă, populară și ușoară, filme documentare, emisiuni de cîntece și versuri patriotice, un film artistic românesc.

LUNI 3 MARTIE. **Mihai Stoian** prezintă în **Prim-plan** pe sculptorul **Ion Jalea** (22.05).

MARȚI 4 MARTIE. «**Marsul cel lung**», un film în premieră pe țară, care ne captează atenția prin triumful de interpreti: **Robert Hossein**, **Maurice Ronnet** și **Jean-Louis Trintignant** (20.00).

JOI 6 MARTIE. Program. II. Un alt film în premieră pe țară: «**O femeie excentrică**» cu **Judy Holiday** și **Jack Lemmon** (21.05).

SIMBĂȚI 8 MARTIE. Program II. Spre regretul general, «**Forsythe Saga**» se apropie de deznădămint (21.15) ● **Mezzosoprana Dorothea Palade** și pianistul danez **Helmer Petersen**, invitați ai rubricii **Recitalul de simbătăt seara** (22.05).

Susan Hampshire
(Fleur Forsythe)

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** la concursul nr. 9, din 2 martie 1969

I. Atalanta-Pisa	1
II. Bologna-Fiorentina	x
III. Inter-Milan	2
IV. Juventus-Varese	1
V. Lanerossi-Cagliari	x
VI. Napoli-Torino	x
VII. Sampdoria-Roma	1
VIII. Verona-Palermo	1
IX. Lecco-Brescia	x
X. Perugia-Genoa	x
XI. Mantova-Bergiana	1
XII. Modena-Barri	x
XIII. Cesena-Como	1

Prono

O surpriză de mărtişor!

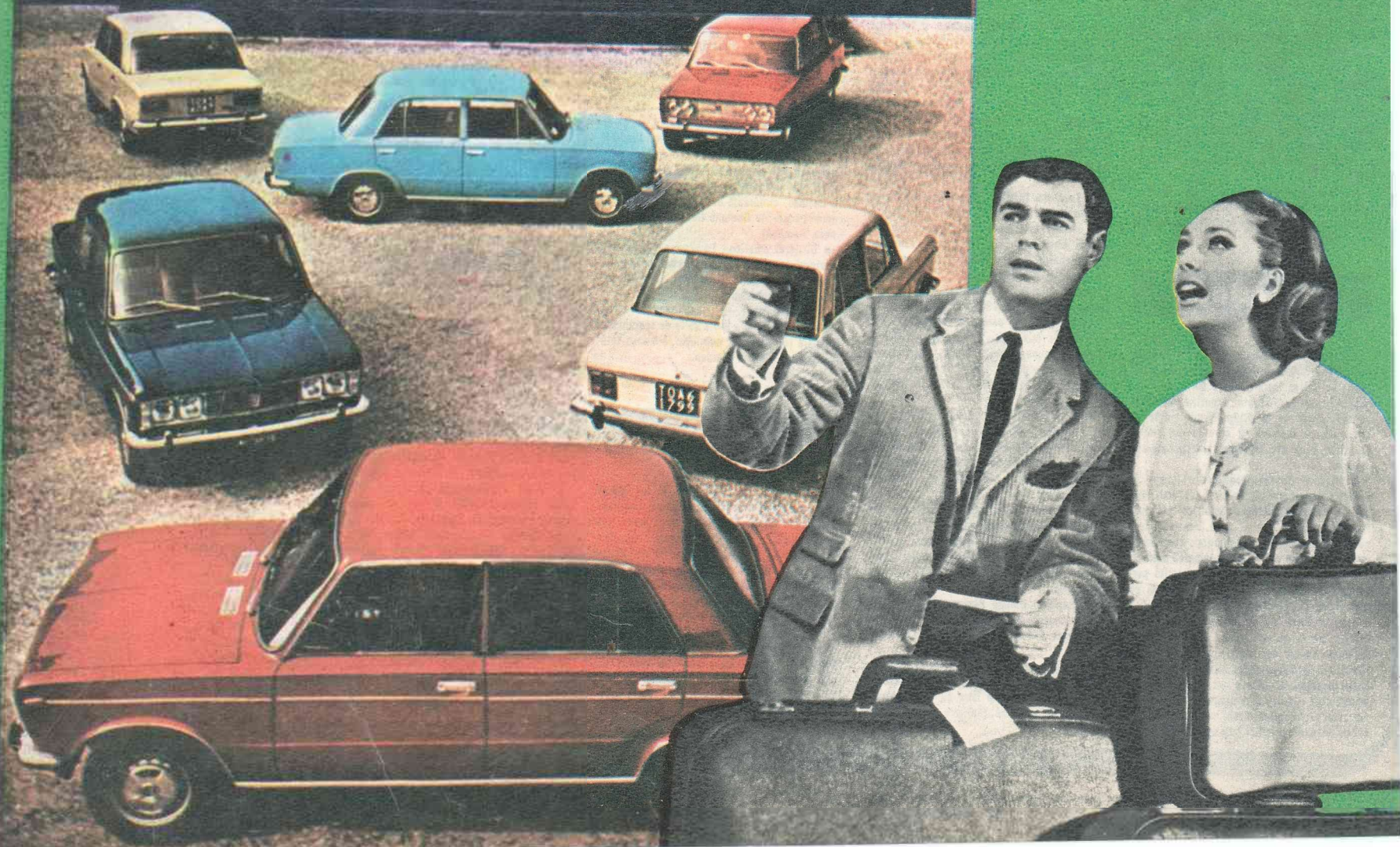
TRAGEREA SPECIALĂ

LOTTO

A MĂRTIŞORULUI

7 MARTIE 1969

autoturisme
excursii
la Paris
şi pe
valea Loarei
numeroase
premiu în bani

VOINȚEI FERME, SOCIALISM!

▲ Rezultatul deplin unanim al alegerilor desfășurate în circumscripția în care a candidat tovarășul Nicolae Ceaușescu reprezintă o manifestare pleneră și deschisă a adeziunii totale față de politica promovată de conducătorul partidului și statului nostru. În această circumscripție s-au prezentat toți cei 30 974 alegători înscriși în listele electorale și absolut toți alegătorii și-au dat votul pentru secretarul general al C.C. al P.C.R.

◀ Socialismul a devenit stăpîn în orașele și satele României, desferecînd energia, talentul și capacitatea creatoare a întregului nostru popor. Votînd pentru candidații Frontului Unității Socialiste, alegătorii și-au dat votul propriului program de muncă și prosperitate.

Duminică, 2 martie, cetățenii României și-au spus răspicat cuvîntul, înmănunchind suflarea întregii națiuni, dragostea și adeziunea pentru politica înțeleaptă a Partidului Comunist Român, demnitatea și optimismul unei națiuni harnice, stăpînă la ea acasă, mîndră de înfăptuirile născute prin gîndul și fapta milioanei de oameni ai muncii.

Cele 13 543 499 voturi acordate candidaților Frontului Unității Socialiste reprezintă 99,75 la sută din numărul total al votanților, o pildă memorabilă a unității de gînduri, fapte și voință, în ființa unui întreg popor. Campania electorală a prilejuit o amplă confruntare de păreri asupra activității desfășurate în toate domeniile, iar prezența în secțiile de votare a unui număr impresionant de alegă-

tori a transformat marea sărbătoare de la 2 martie într-un colocviu al muncii și bucuriei, într-un simbol al împlinirilor prezente și viitoare.

Am votat pentru bunăstarea și civilizația poporului român. Pentru liniștea și viitorul prosper al familiilor noastre. Pentru afirmarea largă a personalității fiecărui cetățean.

La 2 martie, cetățenii României și-au reafirmat încrederea și sprijinul față de politica internă și externă marxist-leninistă a partidului nostru, deplină adeviziune pentru programul constructiv stabilit la Congresul al IX-lea și în cadrul Conferinței Naționale a P.C.R. Sintem contemporanii și făuritorii unei istorii conștiente, inițiată și condusă cu o rigurozitate matematică prin forța și înțelepciunea unui partid, plămădit din ființa unui întreg popor. Viitorul luminos și largă amplitudine a metodelor de perfecționare a societății noastre reprezintă pentru noi toți o certitudine. Un adevăr de necontestat, dovedit prin fapte, concretizat în temelii de oțel ale patriei, prefigurat în vastul program pe care Frontul Unității Socialiste l-a prezentat în fața alegătorilor. În viitorul cincinal — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare electorală din Piața Palatului — țara noastră va obține un volum al producției materiale mai mare decât cel realizat în întreaga perioadă a primelor trei cincinale. O ascensiune îndrăznească spre culmile progresului și civilizației, cimentată prin votul unanim acordat candidaților Frontului Unității Socialiste. O nouă etapă în istoria dinamică a României contemporane, anticipată în zilele prezentului prin largul program pentru continua dezvoltare a economiei, prin perfecționarea organizării sociale și de stat, a legislației țării, a lărgirii și adâncirii democrației socialiste, teren fertil în declanșarea întregului potențial creator al poporului român.

Am votat pentru independență neștirbită și suveranitatea desăvârșită a României, hotărâți de a face zid în jurul cuceririlor revo-

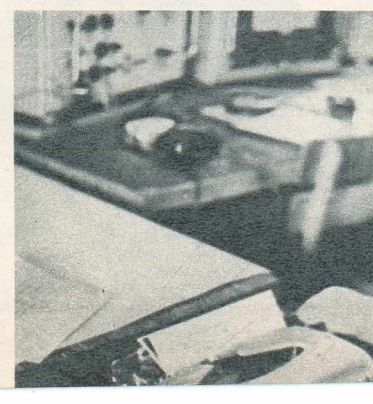
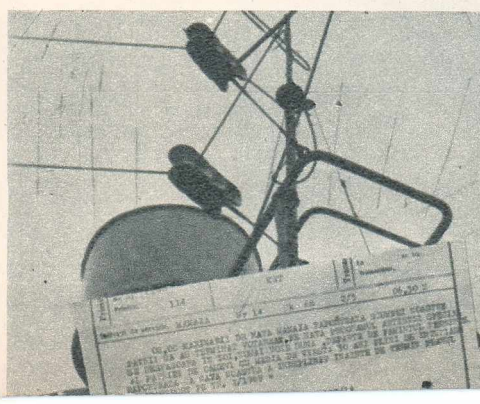
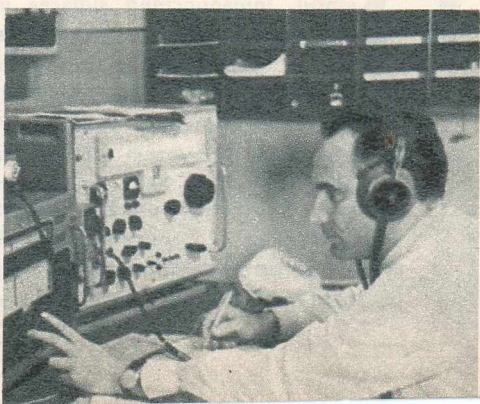
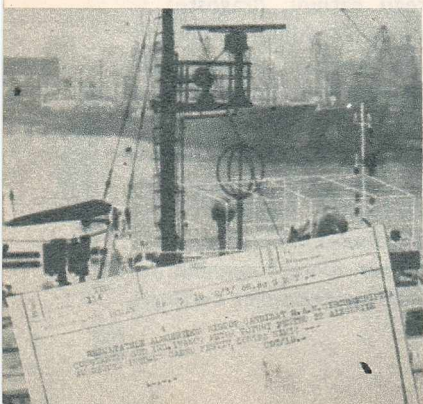
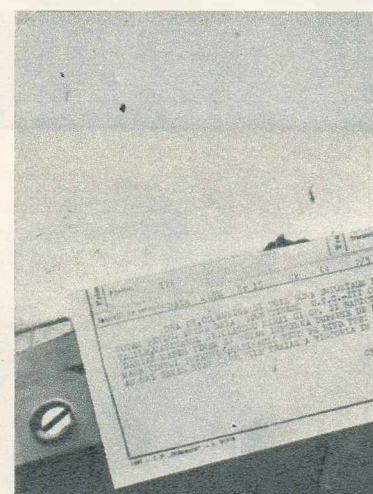
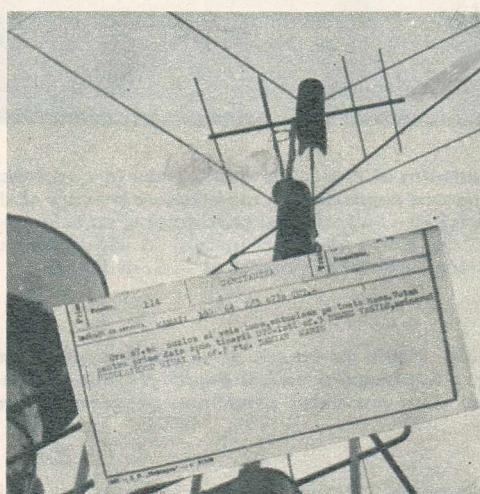
Au votat tineri și bătrâni, aprobând în unanimitate un program al muncii libere, al democrației și energiei creatoare, simbol pentru tinerețea și îndrăzneala întregului popor.

Prezenți în circumscripțiile electorale, reporterii noștri vă înfățișează și aceste câteva imagini, desprinse dintr-o secție de votare mai puțin obișnuită: radiostația Direcției navigației civile Constanța. Rindurile care urmează consemnează desfășurarea alegerilor pe navele românești, călătoare pe mările și oceanele lumii, citind din radiotelegramele recepționate la Constanța.

Transmisie de pe vasul ROMAN:
«Rezultatele alegerilor bispot candidat
M.A.N. circumscripția Constanța sud
ing. Ivanov Petre voturi pentru 22,
contra nimic.

«MAMAIA» Ora 07.00 muzica și
buna, entuziasm pe toata nava. I
pentru prima data spun tinerii UT
of. 3 NEMES VASILE, marinaru
COLAIESCU MIHAI și of. 2 rgt.
MIAN MARIN.

Un legămint solemn pentru apărarea integrității statului nostru, garanție a libertății, independenței și suveranității naționale a României socialiste.

O zi de bucurie și veselie pentru pacea și prosperitatea generațiilor de mâine.

luționare ale poporului nostru. Mandatul acordat reprezentanților Frontului Unității Socialiste a reafirmat încrederea maselor de cetățeni în politica Partidului Comunist Român, concretizată în dezvoltarea colaborării și prieteniei frățești cu toate țările socialiste, în acțiunea permanentă pentru consolidarea sistemului mondial socialist, pentru întărirea marelui front antiimperialist. Am votat sprijinind politica perseverentă de colaborare cu toate țările lumii, în spiritul celor mai nobile cauze ale umanității și în lumina principiilor strictei respectări a independenței și suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne.

Am ales pe cei mai harnici și înțelepți dintre noi, cu deplin asentiment și cu înaltă răspundere civică, mândri de înfăptuirile trecutului, conștienți de viitorul măreț al patriei.

Știm: peste cinci, peste zece ani vom fi mai puternici, mai bogați, mai fericiți. Dragostea nețărnută pentru patria socialistă, înaltul patriotism al poporului nostru, încrederea în conducerea Partidului Comunist Român reprezintă principala cheazășie a biruinței. Cheazășie care întâlnește munca noastră creatoare, munca de fiecare zi, cu care îndată după alegeri, suflecându-ne minecile și ascuțindu-ne ideile, am confirmat și subliniat rezultatul lor.

Amploarea participării la vot a demonstrat încă din zorii zilei unitatea de voință și fapte a unui întreg popor.

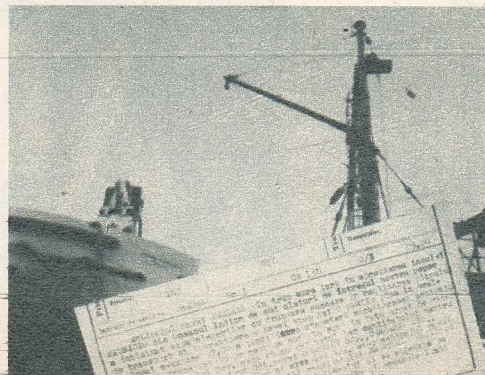
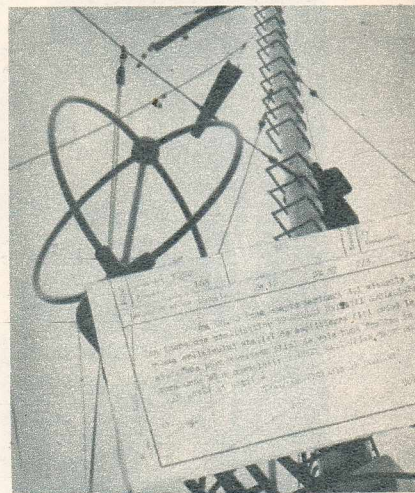
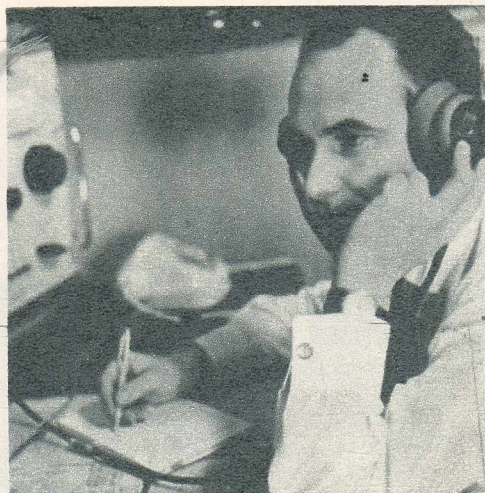
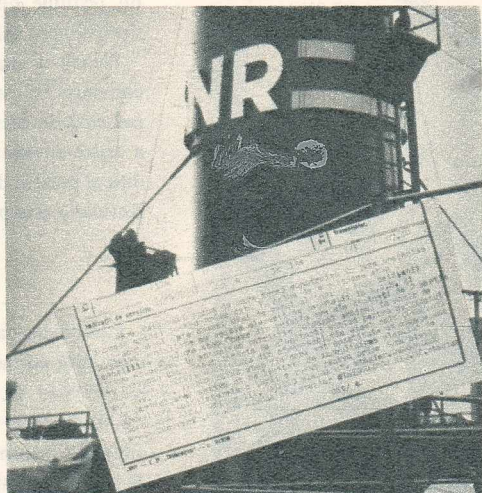
«A MARE» Votam împreună de de patrie, afara pe mare vintul sic, marinarii rind pe rind trec fața urnei au mai ramas doar rile traiasca victoria in alegeri.

«CARPATI»: Transmite mineralierul CARPATI stop Navigam in apele Oceanului Atlantic in punctul latitudine 55,02 Nord Longitudine 06,22 Est. Intregul echipaj compus din 48 membri se afla in fața urnei de vot instalată in careul mare al navei stop.

«PETROSENI». Intregul echipaj in număr de 49 persoane si-au facut datoria de alegatori, votind pentru candidatul FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE.

«PREDEAL». Echipajul navei PREDEAL in drum spre țara in apropierea insu-

lei MAURICIU din Oceanul Indian de sud a întâmpinat ziua alegerilor cu frumoase succese în realizarea planului de transport și întreținere a navei stop Azi 2 MARTIE pînă la orele 10 local echipajul navei s-a prezentat în procent de sută la sută în fața urnei de votare stop.

reportaj de Mihai HETCO
fotografii
de Eugen IAROVICI

SUGESTII PENTRU UN NOU INSEMN HERALDIC

Cine știe dacă Mediașul n-a născut deja o nouă Margot Fonteyn... (Casa de cultură din localitate; antrenament la bară.)

Există o tiranie a definițiilor. Cîteodată, datorită co-
dității de gîndire, acceptăm, după prima impresie, un lu-
il etichetăm și-l trecem în rîndul adevărurilor imua-
Liniștiți, apelăm cu mare siguranță la el, ori de cite
găsim că este necesar. Ca să ieșim din această inerție
nevoie de o evidență care să anuleze adinc înrădăci-
părere, este nevoie de șocul realității, singurul criteriu
merită încredere deplină.

Am resimțit din plin acest șoc, această demonstra-
totală pe care numai realitatea o poate opera, întîlnindu-
cu Mediașul, altul decît cel cunoscut mie. Desele încruci-
de drumuri (cele de demult, încununate cu aura «vacan-
mari», și cele de acum, cu febrila căutare a «subiectelor»
îmi permiteau să-i trec doar superficial în revistă panora-
Impresia veche se păstra cu îndărătnicie: Mediaș, ori
transilvănean, Mediaș, cetate cu ziduri seculare, pierd
între dealuri cu vîi faimoase, Mediaș, molcomă și patri-
hală așezare, aidoma Tîrnavei care o străbate... Am asoc-
dintotdeauna acest oraș cu tîhna și bună-cuvînta, dar și
o anume rutină care parcă excludea, o dată pentru t-
deauna, noutatea violentă, reținînd gelos, pentru sine
familiaritate fără surprize.

Dacă din fuga trenului, cu minutul reglementar
oprire în Mediaș, imaginea sentimentală amenință să
perpetueze, este, fără-ndoială, vina terenului accidentat
nu restituie observatorului avid (dar superficial...) de
fîșnirea spre înălțimi a două-trei turnuri seculare.

Pentru a simți pulsul contemporaneității, pentru a
convinge (și entuziasma mai, apoi...) de noua viață ce
pulsează în seculara urbe, transfigurînd-o, în fine, pent-
a asista emoționat la perfecta fuziune operată aici de tr-
diție și prezent dinamic, un popas mai îndelungat se impur
Revelația este pe măsura așteptărilor.

ÎNTÎLNIRE CU ISTORIA

Paradoxal, dar pornind să investighezi prezentul acest
oraș, fără-ndoială unul dintre cele mai dinamice, raport-
la mărimea sa, nu poți face abstracție de trecutul să-
vizibil de altfel mai peste tot. Ar fi și o impietate. Să n-
uităm că în urmă cu doi ani Mediașul sărbătorea 700 ai
de la prima sa atestare istorică. Vechea așezare românească
primea omagiul și confirmarea importanței sale: înalt
distincții și calitatea de municipiu. Mediaș, oraș adăpostin
22 de bresle, Mediaș, oraș medieval, strîns în succesiv
ziduri de apărare, cu istorie tumultuoasă și nu de puțin
ori tragică, își poate permite o orgolioasă rememorare
Prezența sa dinamică, cei 50 000 locuitori ai săi, precun
și cele 15 întreprinderi republicane, care au dat orașulu
o nouă dimensiune și noi orizonturi, fac parcă și mai pre-
țioasă această noblețe multiseclară.

În orașul de pe Tîrnavă, domniile Moldovei și Muntenie
își găseau adăpost sau alianță. La 1476 descinde aici Vlac
Tepeș, iar la 1529 Petru Rareș. Aventurierului venețiar
Aloisio Gritti, orașul avea să-i fie fatal: năzuind la tronul

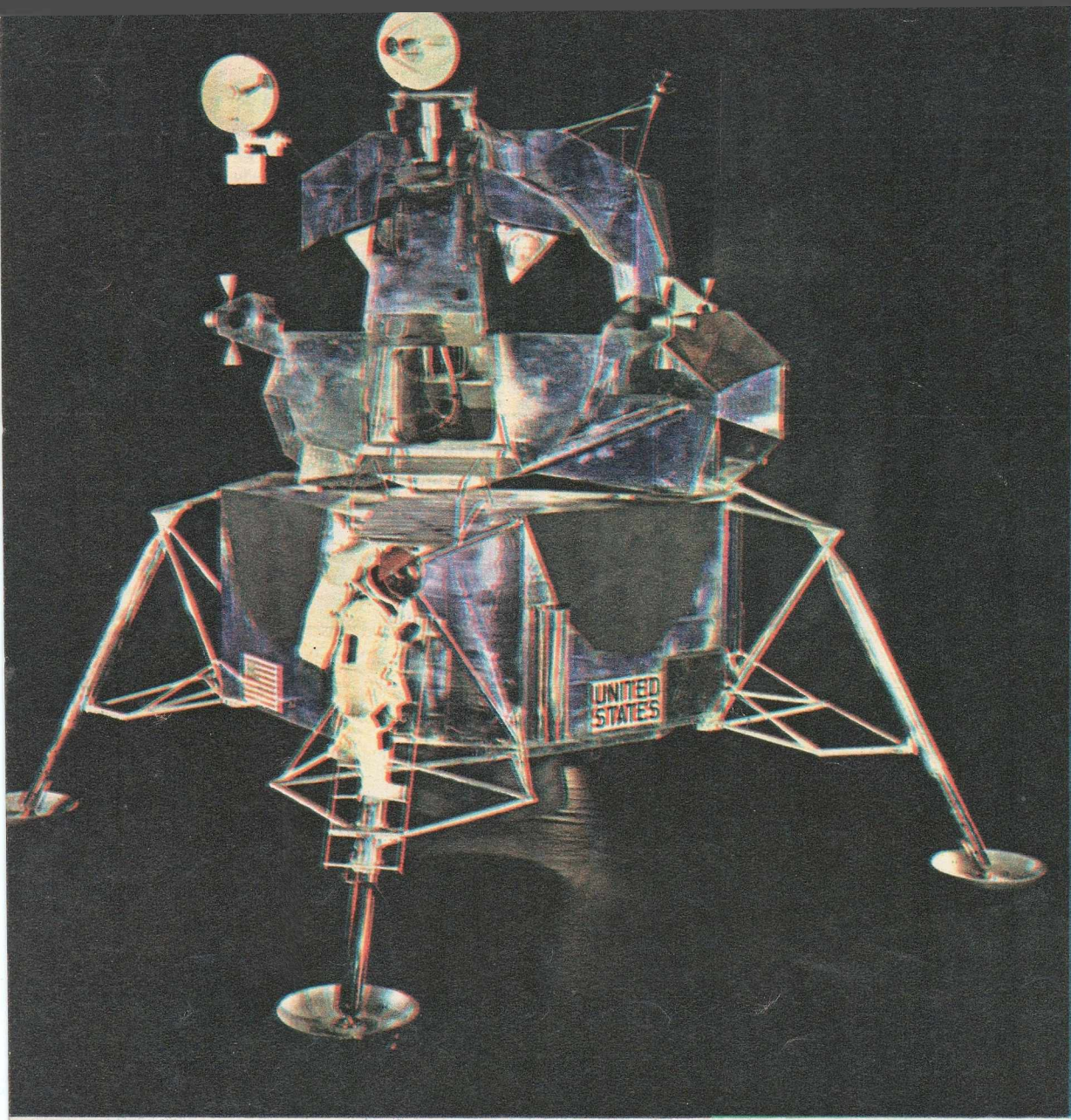
1534 în piața mare a Mediașului. Ecurile luptelor vicioase duse de Mihai Viteazul stârnesc rezonanțe puternice și aici, ca peste un secol, în 1705, orașul să sufere activ de pe urmele războaielor, când tunurile curuților rămă o parte a zidurilor. La 1848 orașul înființează gărzii ționale iar câteva decenii mai târziu se semnalează primele țuni sociale cu scop revendicativ. Tradiția breslelor, re au dat dintotdeauna Mediașului un caracter meștegăresc și, în ultimul secol, muncitoresc, își spune cuvântul, așul fiind proiectat de la început în vîltoarea luptelor evoluționare. La 1 mai 1922, muncitorii români, germani,

maghiari organizează demonstrații revendicînd opt ore de lucru, sufragiu universal etc. Grevele (cea generală, de pildă, din 1936, care a durat trei săptămîni) se succed în toată perioada interbelică, culminînd în timpul celui de-al doilea război mondial cu organizarea unei puternice rezistențe antifasciste, sub conducerea Partidului Comunist Român. Eliberarea găsește Mediașul într-o stare dezolantă. Vechiul oraș, cu ziduri și biserici în ruine, cu un firav nucleu de ceea ce, cu foarte mare indulgență s-ar putea numi «viață modernă», și cele câteva întreprinderi pe care ravigiile războiului își lăseseră amprenta, decădea la o stare

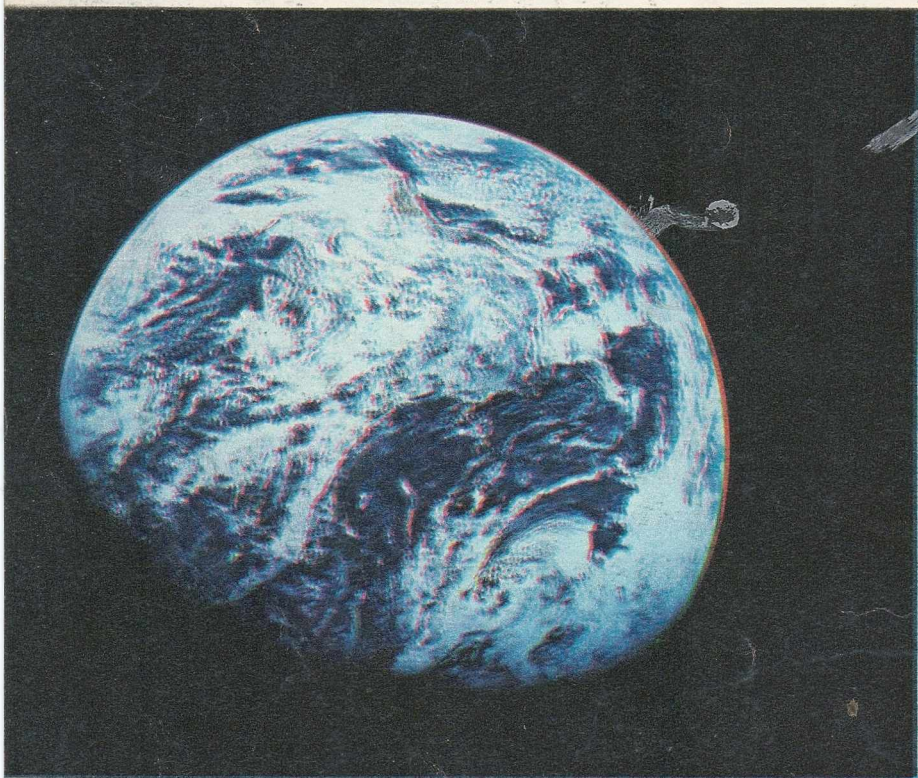
semirurală, accentuată fără îndoială de lipsa aproape completă a canalizării și a precarității aprovizionării cu energie electrică. Un singur element se găsea din abundență la Mediaș: gazul metan, folosit exclusiv drept combustibil căruia nimeni nu-i prevedea viitoarea ascensiune... Fără îndoială, nu era un lucru rău că în Mediaș — dacă nu exista industrie, dacă civilizația întîrzia să se arate, mulțumindu-se parcă cu vetustele și (datorită absenței oricărei preocupări de restaurare...) dărăpănatele-i reprezentări — nu îți era frig iarna. Doar că arderea aceasta nu antrena după sine nici o schimbare structurală, Mediașul și ținutul
(Continuare în pag. 12)

«Turnul trîmbițașilor» domină de cîteva secole policromul conglomerat medieșean...

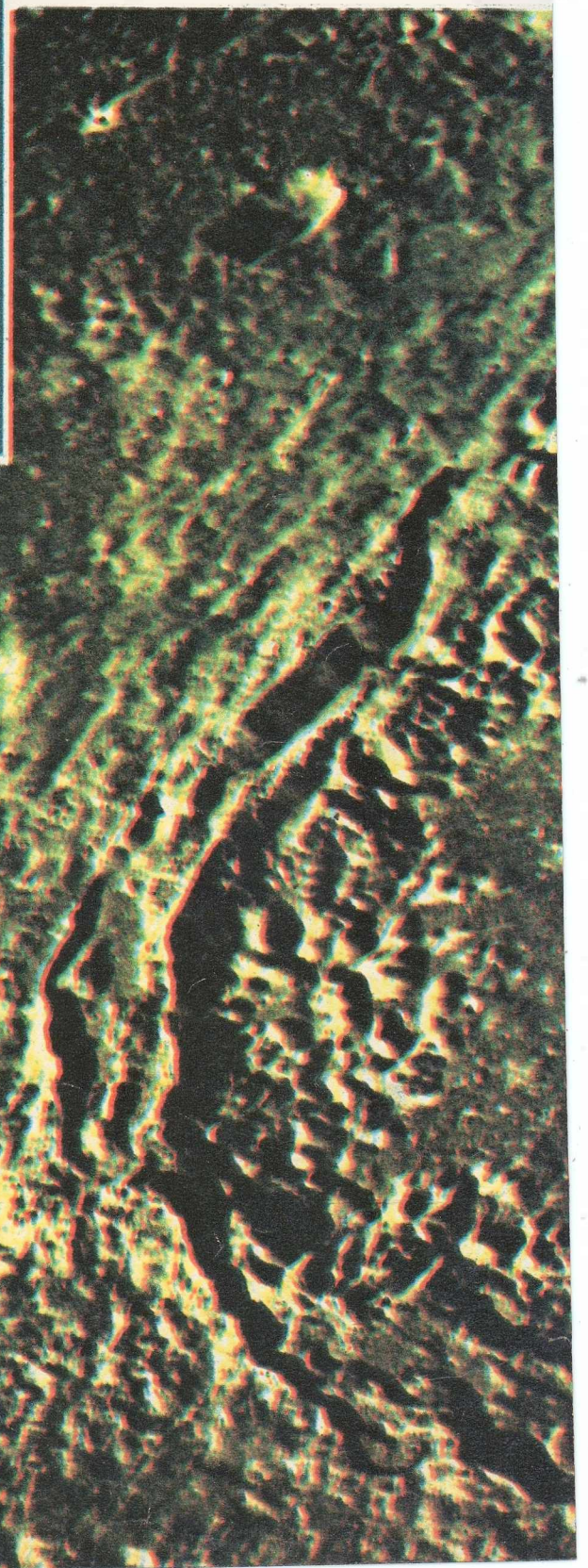
▲ Iată LEM-ul care urmează, conform programului cosmic american, să depună în curând doi astronauți pe Lună. S-a spus că el se aseamănă cu o sculptură de Picasso. Judecați singuri.

▲ Terra apare din depărtări ca o planetă albastră. Întinsul oceanelor și broderia delicată a pinzelor de nori fac uscatul să treacă oarecum pe planul al doilea, deși în fotografie și el își face simțită timid prezența. Distingem (sus) conturul coastei sud-americane a Pacificului.

Una dintre fotografiile craterului Langrenus, adu pe Pământ de «Apollo-8», care a provocat vii discuții în cercurile științifice. În centru se ridică un pic în timp ce pereții interiori ai uriașului crater se struturează în terase, formind un straniu amfiteatru selenar.

Studiindu-se asemenea fotografii s-a ajuns la concluzia că Langrenus s-a produs în urma unei explozii: ba chiar unii specialiști au afirmat că găsesc deplină similitudine între forma și aspectul acestui crater și cel produs în 1944 de explozia unui depozit subteran de muniții din apropiere de Fauld, Angli

LUNA LA EA ACASĂ

La capătul fantasticului său raid circumlunar, capsula «Apollo-8» se odihnește în apele Pacificului, lângă insulele Hawaii. Peste câteva momente astronauții se vor afla pe vasul «Yorktown». Pentru ei, «din nou pe Pământ» a însemnat așadar... din nou pe ocean

Luna, satelitul natural al Pământului, se află la o distanță medie de 384 000 km de Pământ. Diametrul ei este de 3 476 km (0,27 din diametrul Pământului), masa sa este cît 1,3 din masa Pământului, iar densitatea medie este de...» etc., etc. Iată ce aflăm din Dicționarul enciclopedic român. Un limbaj poetic și precis, așa cum îi șade bine oricărei enciclopedii.

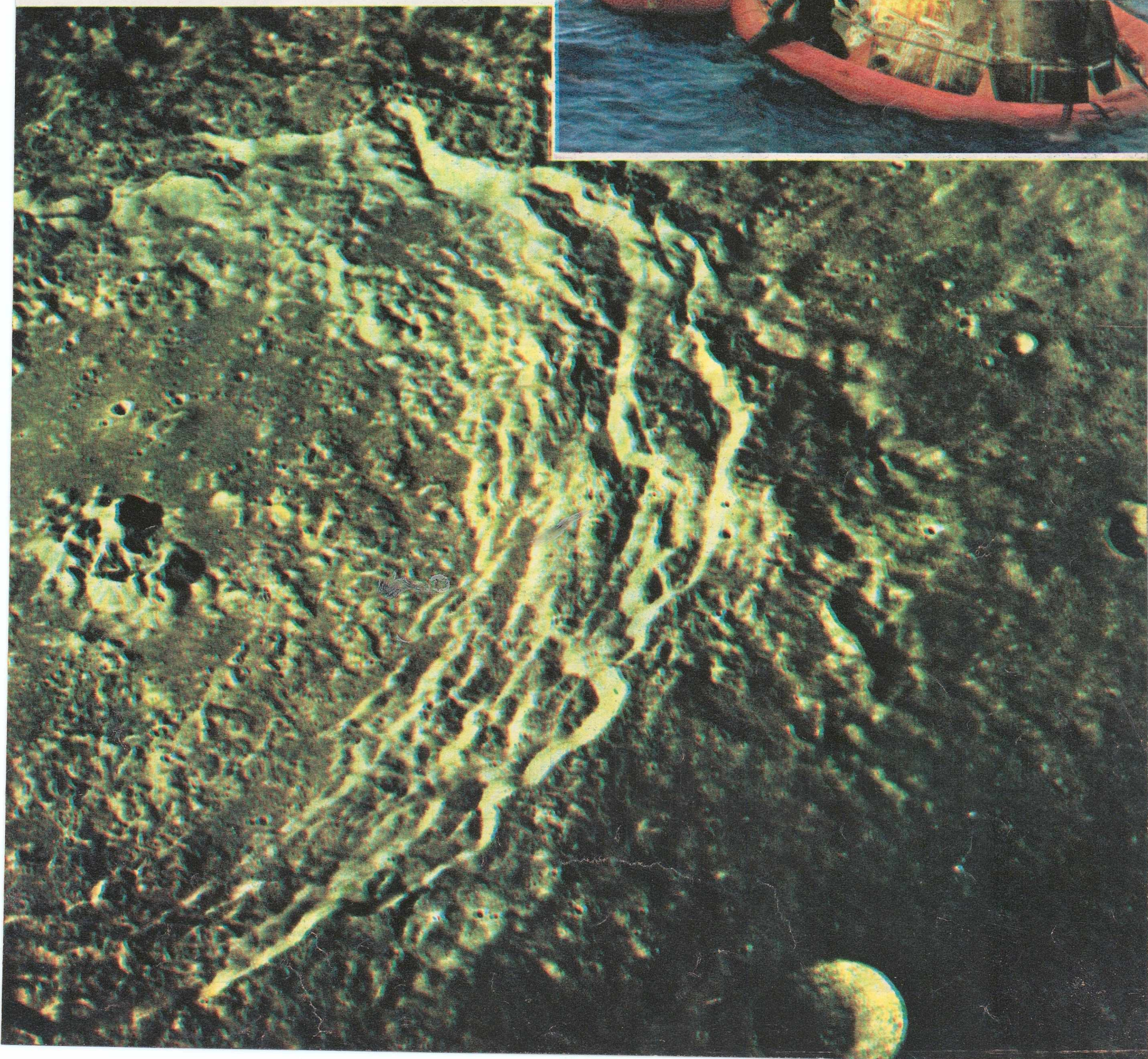
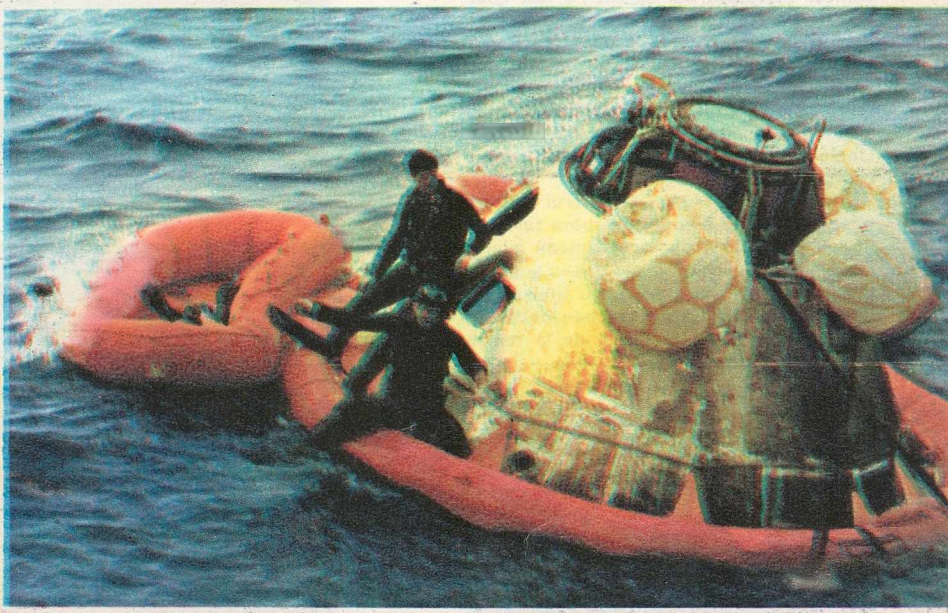
dar poetul ne spune:

Peste virfuri trece lună,
Codru-și bate frunza lin,
Dintre ramuri de arin
Melancolic cornul sună.

Mai departe, mai departe,
Mai încet, tot mai încet,
Sufletu-mi nemiștie
Îndulcind cu dor de moarte.

Luna în cele două ipostaze — obiect de cercetare științifică și izvor de inspirație poetică — o simțim astăzi mai aproape ca oricînd. Pe drumul deschis de luni Gagarin pășesc noi și noi exploratori ai cosmosului, apropiind tot mai mult clipa cînd Luna va deveni primul punct de oprire pe magistrala care duce spre Necunoscutul altor lumi.

Este poate un semn al timpului că azi poezia și știința își dau mîna, într-o înțele-

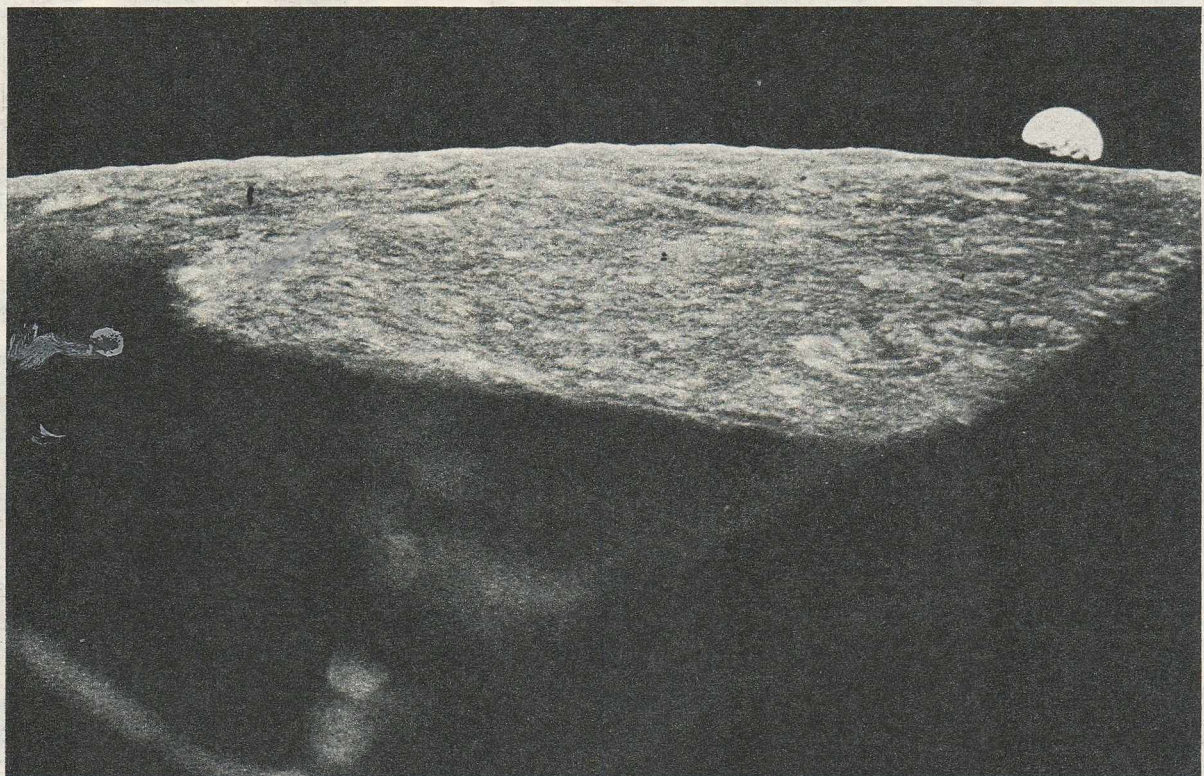
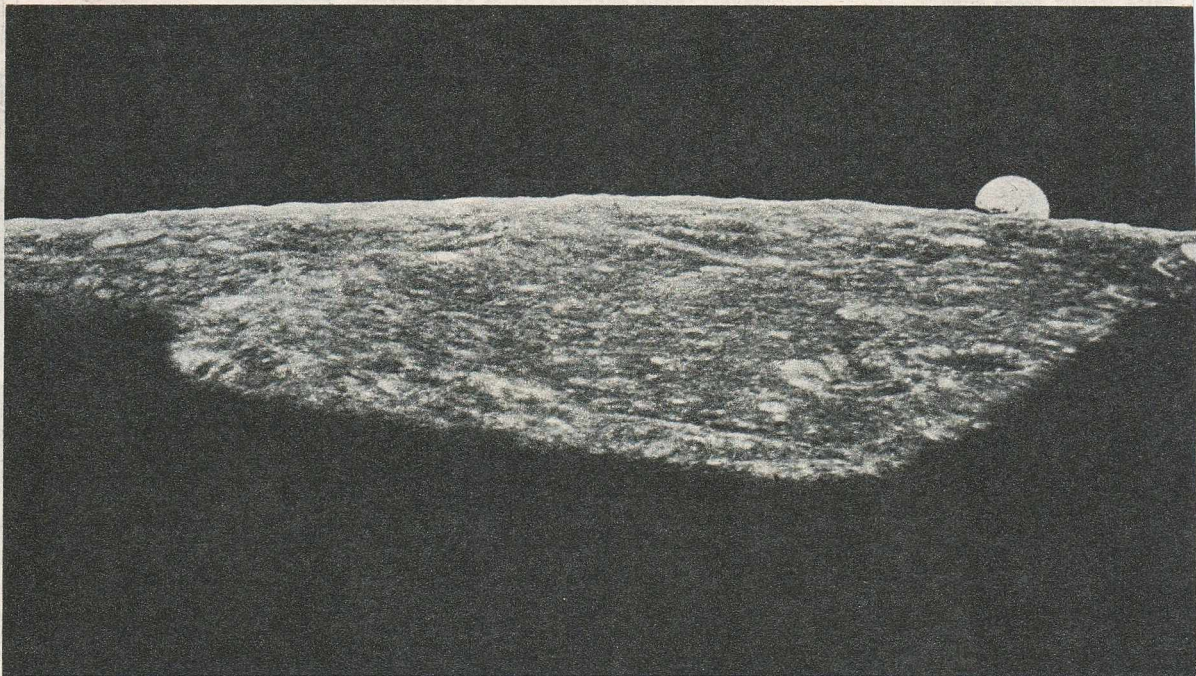
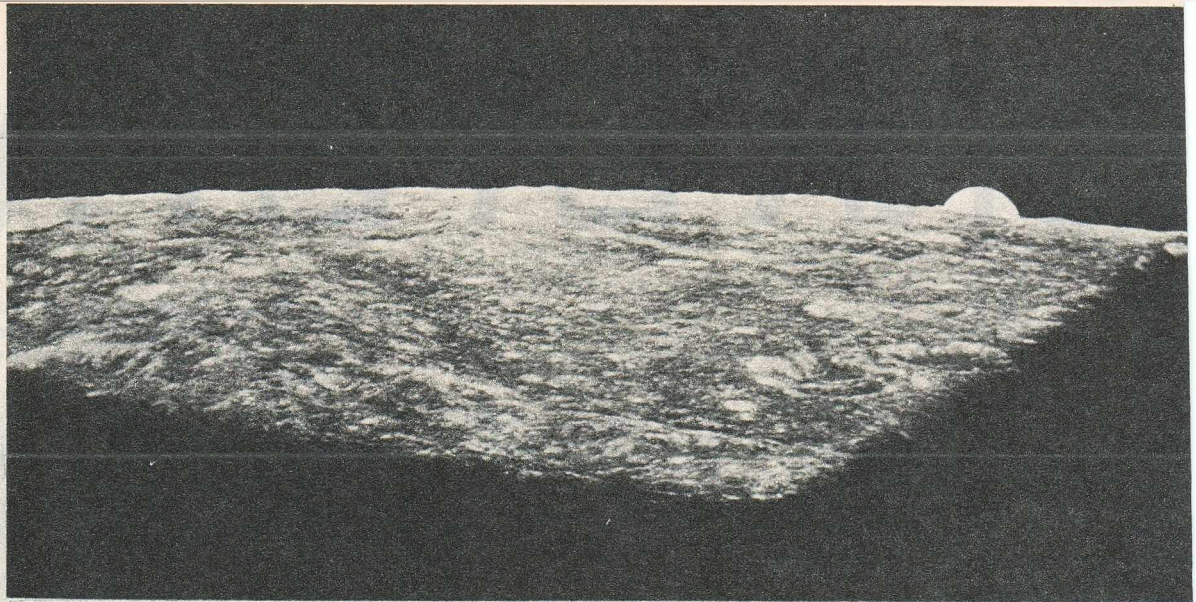
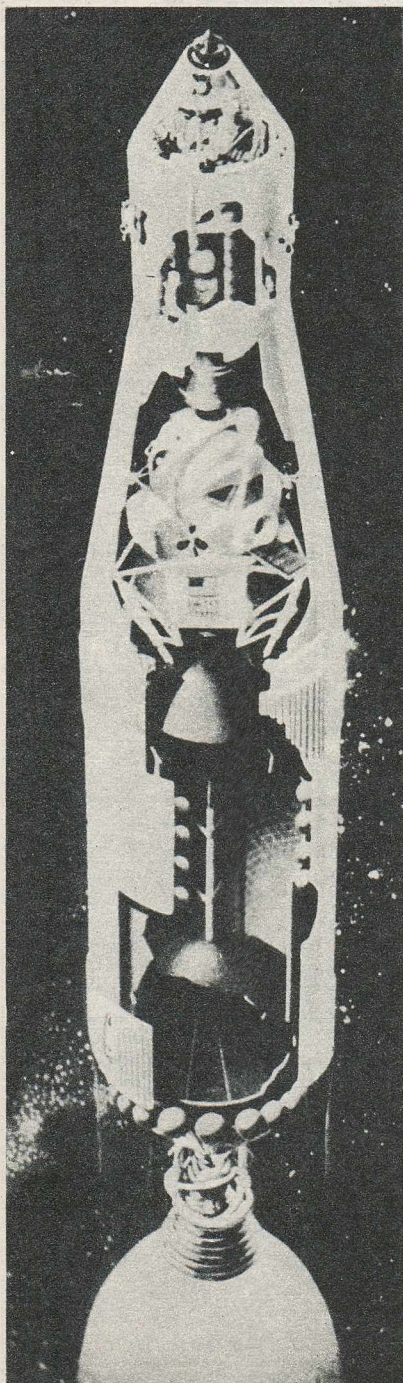
gere mai largă, de neimaginat în trecut, a ceea ce înseamnă vecina noastră cosmică. Borman, Anders și Lovell contemplau cu un fior de admirație poetică, de pe «cărarea» lor circumlunară, un straniu «răsărit de Pământ», nemaivăzut de nici un alt muritor pînă la ei.

Cît despre poeți, deși nu avem de fel calitatea de a vorbi în numele lor, nu credem totuși hazardată afirmația că nici ei nu sînt străini astăzi de problemele pur științifice. Mai concret, că în aceste zile îi preocupă la fel ca și pe restul muritorilor expediția «Apollo» și asaltul «împotriva» Lunii. Și tot în acest cadru nu considerăm o pură întîmplare faptul că faimosul modul lunar, LEM-ul, predestinat să servească drept prim vehicul exploratorilor Selenei, a fost comparat cu o sculptură de Picasso.

În paginile de față ne propunem să înfățișăm cititorilor noștri cîteva imagini «lunare», cărora experiența «Apollo-9» (în curs de desfășurare la data apariției materialului) le conferă o arzătoare actualitate. Unele dintre fotografiile color apar pentru prima dată în presa românească.

Așadar... spre Lună. Spre astrul pe care poetul romantic o vedea deasupra turlei ca un punct pe i, și pe care oamenii zilelor noastre, nerenunțînd — sperăm — la încărcătura afectivă tradițională, au învățat s-o privească și alt fel. Căci în urechile lor răsună impasibil glasul tehnicianului de la rampa de lansare: 5... 4... 3... 2... 1... 0.

L. NIȚESCU

◀ Modulul lunar, cu «labele» strînse, este situat în virful celei de-a treia treptă rachetei Saturn-V.

▲ Răsare... Pămîntul pe Lună. Ce vor gîndi, peste ani, astronautii și astronatele care vor privi de la stația lor lunară un asemenea răsărit? Îi va indemna la visare, la lirism... sau doar la simple observații astronomice? Să sperăm că acolo serile cu Pămînt nu vor fi nici ele lipsite de acel fior tainic care ne cuprinde, pe bătrîna noastră planetă, cînd contemplăm luna plină.

ei oameni în-
urați se întâl-
noaptea tir-
Intr-o stație
ramvai (Euge-
Popovici, Leo-
ina Bălănuță,
itru Furdul în
tarea»),

„IERTAREA“ (la Teatrul Mic)

de Sanda FAUR

Să nu ne lăsăm înșelați de titlul blînd și estinesc al piesei lui Băieșu. Iertarea nu cu puțință — ne spune autorul — nu e cu intință atunci cînd răul e săvîrșit cu luciditate premeditare. Și nu poate fi acordată atenție pămînteană nici binelui înfăptuit cu a, împotriva voinței individului, binelui strivește — cu sau fără voie — libertatea terioară a omului și ucide ultima fărîmă de personalitate. Are dreptate Băieșu cînd explică în «program»: piesa aceasta care u iartă neomenia e o piesă despre omenie. Toate acestea ne sînt comunicate cu un or al tragicului pe care puțini l-ar fi putut anui la un scriitor cu vocația umorului ca Băieșu. Timp de aproape trei ceasuri, «Iertarea» — cu de fapt două personaje straniu imensionate psihic — te ține strîns în mînă, te uimește, te deconcertează, te neliniștește, te răscolește, ca să teaducă pînă la urmă exact acolo unde dorește autorul. La neîndurare. Băieșu poartă de mult în el povestea ceasta, a mai istorisit-o grăbit într-o nuvelă mai veche a sa, «Acceleratorul». Tot ce era acolo aglomerare epică pe orizontală a fost purat fără milă, piesa rămîne acum o incur-

siune în adîncurile, abisale uneori, ale unor psihologii fie traumatizate de o întimplare tragică (o nedreaptă detențiune), fie deformate de așa-zise «principii», nu mai puțin dezumanizante (în numele cărora Lia l-a denunțat cîndva pe colegul ei de studenție, George). Monoloage lungi te conduc prin hățișul acestor suflete ciudate și nu poți să nu recunoști că fără o mînă regizorală foarte sigură, fără o știință a portretizării scenice, fără capacitatea de a doza ritmurile, pulsațiile acțiunii, piesa ar fi ajuns mult mai greu și poate denaturată la spectator. Seara aceasta de bun teatru psihologic i-o datorăm în egală măsură regizorului Ion Cojar și grațitudinea noastră se cuvine a-i fi adresată din capul locului.

Cine l-a văzut pe Dumitru Furdul în acel tragic «one man show» gogolian, «Jurnalul unui nebun», putea bănui că pentru rolul lui George alegerea regizorului se va îndrepta direct spre el. Nu pentru că ar fi distribuția cea mai la îndemînă și mai verificată, ci pentru că realmente puțini actori știu, ca Furdul, să se instaleze atît de confortabil pe muchia tăioasă dintre normal și

patologic, să arate cît e de vecină deseperarea cu nebunia, puțini știu ca el să scoată fiorul omenesc autentic la un personaj care frizează cazul clinic. Pleci de la spectacol știind că George a fugit în pădure și și-a oferit, nebunește, pieptul dezgolit lupilor, i-ai ascultat teoria demențială asupra «acceleratorului», descoperit de el (mecanism psihic care îl izolează de lume și dă timpului alte dimensiuni decît cele reale), ai cunoscut prietenia ciudată a lui George cu un greiere și o pisică, l-ai văzut opunîndu-se feroce eforturilor Liei de a-l «salva», de a-l însănătoși, și totuși păstrezi convingerea că ambiguitatea personajului nu a fost alterată nici o clipă. Nebunia e material de studiu clinic, nu pretext de exhibiție scenică, aici interese evoluția unui psihic traumatizat, cauzele sociale ale traumatismului, și nu spectaculosul în sine al unei dereglări nevrotice. Cojar l-a ținut tot timpul pe Dumitru Furdul în picioare pe acel subțire fir de sîrmă legat între două acoperișuri înalte, nu l-a lăsat să alunece în jos nici o clipă, iar Furdul a făcut acolo salturi de artist, nu de acrobat, a trăit o dramă reală, drama alie-

nării, a împăcării cu însingurarea, drama refuzului de a trăi o existență falsă.

Față în față cu Lia Pogonat, Leopoldina Bălănuță a trebuit să dea răspunsuri limpezi unor întrebări tulburi: este această Lia o forță demoniacă, o întruchipare a răului, ori un soi de fanatic de tip iacobin care crede orbește în chemarea sa justițiar-politică? Are ea cu adevărat o rară capacitate de devoțiune (se căsătorește cu un orb, se hotărăște să-l însănătoșească pe George) sau săvîrșește toate aceste acte de misionară numai pentru a-și potoli orgoliul nemăsurat, pentru a afla pînă unde o pot duce puterile? Impresia mea e că Băieșu nu și-a conceput personajul doar pe una din aceste dimensiuni, că a urmărit să aducă în piesă toate ipostazele posibile ale unei astfel de psihologii, la rîndul ei alienate. Dar Leopoldina Bălănuță a optat, se pare, doar pentru una din fațetele personajului: fanatismul ei este rău, binele pe care ea îl face duce la rău, forța ei e, uneori, lucid destructivă. Pe scenă, Lia are, temperamental, vocație de călău — chiar dacă, să zicem, intențiile îi sînt, din punctul ei de vedere, binevoitoare. Lia Leopoldinei Bălănuță nu crede decît în adevărul ei, e gata să facă crime în numele lui, și le și face cu conștiința liniștită. Firește, actrița formulează această *posibilitate* de interpretare a rolului cu excelențe, inatacabile mijloace artistice; gestul, vorba, mișcarea îi sînt uneori tăioase și de o răceală de gheață care-ți strecoară fiori. Luminile lui Titu Constantinescu îi transformă uneori chipul într-o mască de ceară cu umbre negre în loc de ochi, cu umbre negre ce-i încremenesc pe față. Vinovat de drama lui George, de ratarea, de alienarea lui, este acest personaj structural diabolic și nu principiile în numele și în spatele cărora el a acționat — spune pînă la urmă spectacolul lui Ion Cojar.

Există în piesa lui Băieșu un personaj ce mi s-a părut născut din cea mai dezinteresată iubire, din cea mai pură voluptate scriitoricească, un personaj pe care nu-l cereau, de fapt, nici acțiunea, nici relațiile dintre eroi, nici măcar momentul respectiv, un personaj căruia i-aș fi spus gratuit dacă nu m-aș fi temut să nu-l ating cu sonoritatea zgîrietoare a acestui cuvînt. Personajul acesta — o bătrînică volubilă și insomniacă, ce se plimbă noaptea cu tramvaiul să-i treacă de urît — apare doar în actul I, își spune monologul și dispăre: e de ajuns ca Eugenia Popovici să scrie, cu vocea ei micuță, legănată, cu nesfîrșita ei candoare interioară, cu dulceața neasemuită a gesturilor, a privirilor ei, o pagină de strălucită antologie scenică. În fața unui asemenea moment de teatru te cuprinde iar acel simțămînt de adîncă recunoștință omenească față de artă, acea recunoștință care ne face să ne reîntoarcem mereu la ea, credincioși, po-căiți, chiar dacă vreodată ne-am simțit trași pe sfoară...

SUGESTII PENTRU UN NOU ÎNSEM HERALDIC

o fabrică de biciclete, de geamuri etc.). În prezent, municipiul posedă 21 întreprinderi, dintre care 15 de interes republican. Valoarea producției-marfă va fi în acest an de aproximativ 3 miliarde lei... Dau aceste cifre, fiindcă am sentimentul că laconismul lor posedă forță de convingere mai mare decât comentariul cel mai inspirat. Mediașul, Mediașul agrarian, cunoscut numai prin celebrele pivnițe ale lui Ambrozie, în care licoarea vinurilor de Tîrnave căpăta tărie și vechime, a ajuns în aproximativ două decenii nu numai să cunoască industria dar să și ciștige galoane în cursa industrializării, titluri de invidiat. «Vitrometanul», întreprinderea cea mai caracteristică, cred, a orașului, produce aproximativ 1 200 articole de sticlărie.

În 1922, când a fost înființată, se prezenta sub atrăgă-

toarea formă a citorva... barăci în care o mină de oame sub focul neiertător al verii sau al frigului ce pătrund peste tot în șubreda înjghebare de lemn, creau minun transparente și fragile. Astăzi, talentul perpetuat pe secole al medieșenilor și-a găsit confirmarea. Noul «Vitu metan», complet reutilat și în continuă dezvoltare, produce grație celor 3 200 de lucrători ai săi, pocale grațioase («hare» ar fi prea banal...) de-o delicatețe de petală, canelabre demne de festinurile celor 1 001 de nopți.

...Am fost martorul emoționat al clipei când braț deopotrivă de puternic și agil al sticlărilor, culege în vîrtice metalice para incandescentă de sticlă. Mișcări de precizie micronică, o întreagă «gestică», un adevărat ritual care cere ani și ani de ucenicie sînt finalizate

înconjurător aflîndu-se în situația paradoxală de a dispune de toate atuurile morale și fizice, ca să zic așa, ale industrializării și-a fi incapabile să le pună-n mișcare: o tradiție meșteșugărească de prim ordin și un combustibil cu calități extraordinare. A fost necesar ca socialismul să declanșeze și pe acest perimetru un vast proces de înnoire, a fost necesar ca industria, cu tot ce cuprinde această noțiune, progres, civilizație, să-și anunțe prezența... Cum a reacționat vechiul Mediaș? Din turnul înclinat, acoperit cu țiglă smălțuită policrom, al bisericii Sf. Margareta, orașul își dezvoltă noua zestre. Peste Tîrnava, un întreg cartier nou a crescut în cîțiva ani. Din turnurile sau de pe zidul care odinioară încadra vechea intrare în cetate, și se relevă masivele clădiri ale «Vitrometanului» sau «Emailului roșu». O casă din piață, cu fațada ritmată prin pilaștri și cornișe baroce, cu ferestrele parterului acoperite de grilaje cu motive florale, se învecinează cu clădiri de o arhitectură modernă și funcțională...

Cum a reacționat vechiul Mediaș în fața impetuozității industriei?

A fost o logodnă mult așteptată, a fost confirmarea supremă a unei mari vocații.

CÎTEVA TITLURI DE GLORIE...

În 1938 la Mediaș existau 9 întreprinderi industriale (folosesc termenul «întreprinderi» pentru a le înobiliza imaginea, de fapt fiind vorba de câteva ateliere de sticlărie,

Tandrețe...

Mediașul agrarian ține din cînd în cînd la rememorări nostalgice. Să recunoaștem că apariția, ușor vetustă, nu-i lipsită de farmec.

transparente potire ce n-au întîrziat să cucerească lumea «Vitrometan» exportă în țări ca S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., Austria, avînd contracte cu unii dintre acești beneficiari de mai bine de 15 ani, cum cu nedisimulată mîndrie ține să precizeze directorul fabricii, Emil Bărbat.

* — Lucrătorii noștri sînt adevărați artiști. A modela sticla, a încrusta flori ca filigranul, cere nu numai aplicații și muncă, ci și talent...

Cu adevărat, mîinile harnice ale muncitorilor de-aici valorează aur.

«Emailul roșu», cea mai mare fabrică de produse emailate din țară, avea la înființare, în 1921, 480 lucrători. De la fosta întreprindere «Westen», care producea 1 540 tone vase emailate în 1938, la producția de 14 112 tone cit se vor realiza în acest an, distanța este semnificativă. Este distanță de la manufactură la productivitate și eficiență, de la produsul rudimentar la cel lansat pe piață după investigații atente, pentru a se cunoaște gustul și preferințele consumatorului.

Cele 133 milioane, alocate începînd din 1966 pentru modernizarea fabricii, încep să-și facă efectul: o nouă secție de email, dotată cu cinci linii, emailare mecanică, cuptoare-tunel etc.

Peste 3 000 de muncitori medieșeni asigură, practic întreaga producție de vase emailate românești, creînd totodată mari disponibilități de export. Amănunt simpatic, anual aici se produc, de asemenea, circa... 130 000 cărucioare pentru copii.

Și alte întreprinderi din oraș cunosc o dezvoltare pe măsură.

Uzina «Automecanica» a trecut la producția de caroserii, Fabrica de geamuri și-a mărit considerabil sortimentele și

itate» produselor. La fel uzinele textile «Tirnavă» și «alconserv». Pe întregul oraș, în 1969 valoarea producției marfă va fi cu 55% mai mare decât în 1965, iar productivitatea muncii va crește în același interval de timp 40%. Orașul Mediaș beneficiază în actualul cincinal investiții ce se ridică la aproximativ 520 milioane lei. Un institut («Chimigaz»), înființat la Mediaș în 1955 reține de ani de zile studii sistematice asupra chimiei cîrăi cît mai complete a acestui element. De aici, de la Mediaș, iriază pe întregul teritoriu național rezultatele cercetărilor celor 450 de ingineri și tehnicieni.

IN HONOREM BACCHI...

Numai pentru motivul că însemnul heraldic al orașului reclamă (pe fond albastru, o mină întinsă, ținînd între degetul mare și arătător o viță de vie, împodobită cu trei orchi roșii) și tot ar trebui să amintesc despre vechea inimă a podgoriilor Mediașului. E sigur că dealurile caluroase din jur, soarele verii și curgerea leneșă a Tirnavei ascund secretul făcător de licori unici. Pentru că, cu riscul de a fi considerat iremediabil «local-patriot», consider că nu numai eu, ci oameni competenți în materie, în fine, specialiști... Rieslingul de Tirnavă imbatabil în galeria așa faimoasă a vinurilor românești. Și zicînd «Tirnavă», mă gîndesc deopotrivă la Mediaș, Așel, Richiș, Biertan, Căpățene, Sente Sever, și mai departe, Tirnăveni, Blaj, Crăciunel. În celebrele pivnițe din Mediaș mi-a fost dat să cunosc altă componentă a vieții locale, cea a dragostei pentru obila viță de vie. Ceea ce nu trebuie confundat cu excesiva ei preamărire... Neconținut mărte, pivnițele (depozitare și recondiționare) pot «suporta» actualmente 140 milioane de vin.

Își dau întâlnire aici regele Riesling și Feteasca de Tirnavă, Traminerul și Neuburgerul. Medaliiile de aur, cu care diversele concursuri internaționale au onorat podgoriile locale, ar necesita o trecere în revistă, oboseală pentru cititor. Anual pleacă de aici circa 200 vagoane în toate colțurile lumii. În fizionomia maistrului pivnicer Hermann Hoher am regăsit ceva din jovialitatea și fastuozitatea unor anumite personaje flamande... Și mi-am mai amintit o dată de extraordinara fecunditate a teritoriilor peste care tronează de șapte ori centenara «civitas Mediensis»...

DISCUȚIE DESPRE NONFIGURATIV...

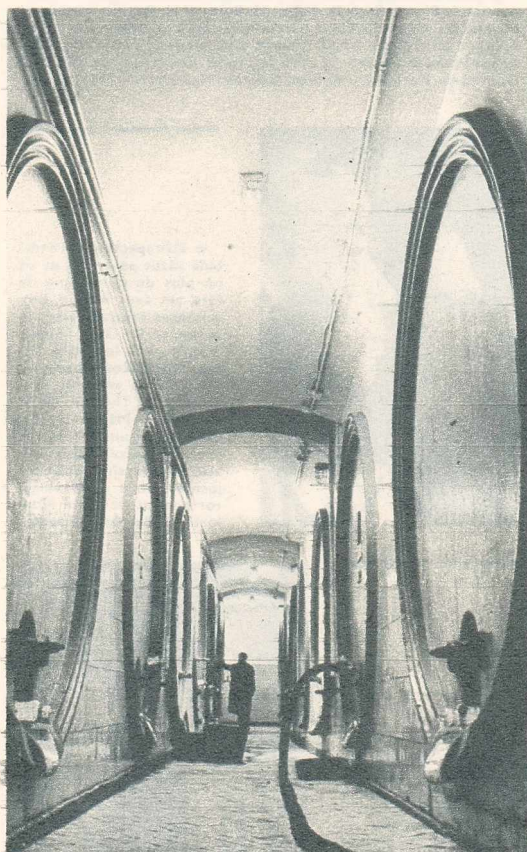
— Vă rog să-mi permiteți, dar înainte de a afirma cu tărie un lucru trebuie să prezentați argumente pe măsură...

Sincer să fiu, ale mele îmi erau suficiente (opacitate și lipsă de interes pentru plastică, de care mă rușinez...), dar tînărul nostru conlocutor ținea cu tot dinadinsul să-și afirme și să ne convingă de niște «realități». Personal, nu m-am convins de victoria nonfigurativului (și încă o dată îmi recunosc, cu rușine, incompetența și spiritul retrograd în materie) dar am avut revelația unor oameni foarte informați, punînd pasiune în tot ce fac, de o cultură invidiabilă, «la zi», cum, după părerea mea, găsești mai rar în București (printre tineri, mai ales...). Am avut revelația și confirmarea unui climat de adevărată efervescentă intelectuală, care la urma-urmei n-ar trebui să mire într-un oraș al cărui nume este legat de un Axente Sever, Stephan Ludwig Roth sau Ștefan Moldovan, eroii de la 1848. În Mediaș au trăit și creat poetul Christian Schaesaeus, autorul cunoscutului poem istoric «Ruinae Pannonicae», și savantul Iacob Piso, prieten al cunoscutului umanist Erasmus din Rotterdam.

În dorința lor fierbinte de a demonstra noblețea de sine și de spirit a poporului nostru, cronicarii Miron Costin și Constantin Cantacuzino-stolnicul s-au aplecat și asupra operei «Origines et occasus Transsylvanorum» a istoricului medieșean Laurențiu Toppeltin. În fond, ce dovezi mai grăitoare despre sensibilitatea și aspirația spre construcția, dacă se poate definitivă, a locuitorilor acestei urbe, decît cutare galerie în stil renascentist a unor vechi clădiri medieșene, corul și absida bisericii Sf. Margareta, potirele sculptate în spiritul unui gotic tîrziu (prefigurare a unei munci rafinate, ce avea să strălucească deplin peste cîteva secole...?), ancadramentul mănăstirii Franciscanilor, în fine, străzile și zidurile impunătoare. Tradiția de cultură

▲ Flori de sticlă la proporții industriale. Transparențe și fragilități călătorite-n toată lumea. «Vitrometanul» își onorează cum se cuvine faima...

Vă rugăm să ne credeți pe cuvînt: zecile de budoane ale «Vinalcoolului»-Mediaș conțin o licoare demnă de luat în considerare...

a acestui oraș s-a perpetuat și a căpătat în timpurile noastre noi semnificații. Unui indice demografic în continuă creștere (1910: 8 626 locuitori; 1930: 15 505; 1941-19 907; 1948: 23 247; 1968: 51 000), care în ultimele două decenii a făcut un adevărat salt, populația dublîndu-se și mai bine, grație pătrunderii masive a industriei și a vieții civilizate pe care ea o impune pretutindeni, s-a adăugat un «asalt» spre cultură pe măsură. Importante fonduri alocate de stat asigură locuitorilor orașului, celor 9 000 de tineri, în special, condiții de studii optime. Liceele, școlile profesionale, școlile tehnice, pentru care s-au cheltuit în ultimii ani fonduri în valoare de 40 milioane lei, sînt o mărturie a grijii statului socialist pentru păstrarea și perpetuarea în tineri a celor mai înalte valori umane. O casă de cultură și un teatru popular, al cărui nivel de interpretare i-a atras nu o dată elogiile specialiștilor (martore fiind premiile de prestigiu, cîștigate la ultimele ediții ale concursurilor republicane de amatori), întregesc, cred, o imagine a unui oraș făuritor nu numai de bunuri materiale vestite-n lumea largă.

Un tineret exuberant dar setos și de cultură, sintetizînd armonios temeritatea specifică vârstei cu o bună-creștere la fel de specifică, aici. O conviețuire armonioasă, un transfer continuu și liber de valori între români, germani și maghiari care permit dezvoltarea deplină a tuturor.

Da, de bună seamă, seara aceea, cu disputa aprinsă despre artă și viitorul ei, dispută, vă rog să mă credeți,

lipsită de orice diletantism, în care doi medieșeni au strălucit, spune infinit de mult. La fel ca și pasiunea cu care se citește și se comentează aici literatură, politică, artă.

«Civitas Mediensis», un oraș în care spiritul este la înălțime...

UN MUNICIPIU DEMN DE ACEST NUME

Contemporanul, civilizația care au irumput și în perimetrul Mediașului sînt mai evidente decît oriunde în cartierul de peste Tirnavă Mare, cartier cu mai bine de 2 500 apartamente. În special aici vitalitatea noului oraș și-a spus cuvîntul, și dacă obiecții privind o oarecare monotonie a construcțiilor s-ar putea face, prefer să le trec cu vederea, gîndindu-mă la prezența lor, cu adevărat revoluționară. Dacă voi mai adăuga cele circa 1 600 apartamente, proprietate individuală, cu confortul pe care ele îl antrenează, construite numai în ultimii ani, vom absolvi pe arhitecți și constructori de capitolul fantezie, măcar pentru elementul acesta inedit în burgul medieval: confort.

Din stampe și chiar mai aproape de noi, Mediașul zîmbea atrăgător și nostalgic. În schimb nu avea canalizare... Eforturile din ultimii ani au marcat un mare progres și în acest domeniu. S-au cheltuit 24 milioane lei pentru canalizări, conducte de apă și asfaltări, orașul fiind actualmente la un nivel de curățenie și igienă demn de invidiat. Pentru acțiuni social-culturale, doar în ultimii trei ani s-au cheltuit peste 115 milioane lei. O gară nouă de călători, un palat al telefoanelor, o casă de cultură cu 600 de locuri etc. sînt cele mai proeminente construcții ale ultimilor ani, de care medieșenii sînt pe drept cuvînt mîndri. Ca urmare a creșterii generale a veniturilor locuitorilor, în orașul Mediaș s-au desfășurat în 1968, față de anul precedent, mărfuri suplimentare în valoare de 14 milioane lei.

Planuri? Perspective?

Factorii de răspundere, edilii, sînt optimiști. S-au alocat în acest an fonduri de peste 34 milioane în vederea unor noi și importante lucrări edilitaro-gospodărești, învățămînt, sănătate, construcții.

Aș vrea să mai adaug acestor însemnări, fatal incomplete, despre un oraș străvechi ce-și trăiește în acești ani a doua tinerețe, incomparabil mai bogată și dinamică decît oricare dintre perioadele sale anterioare, știința și dragostea cu care medieșenii au știut să încadreze noul, fără a violenta valorile istorice. Este aici o iubire față de orașul natal care impresionează, iubire și sentiment al istoricului, a evoluției în timp, care probează, în fond, sau descalifică o vocație de cetățeni. Nici o stridență în concurența pe care noile hale ale «Vitrometanului» o fac vechilor turnuri ale breslelor. De fapt, cum am mai spus, o înțelegere peste veacuri și o perpetuă aspirație spre mai bine.

*

Doar două decenii și ceva au fost suficiente pentru ca vechiistemele a Mediașului (pe fond albastru, o mină întinsă, ținînd între degetul mare și arătător o viță de vie, împodobită cu trei ciorchini de struguri) să i se adauge noi valori, noi bogății.

de Teodor MAZILU

ȚARA NIMĂNUI

E un adevăr psihologic indiscutabil că în tren și, în general, în mijloace de transport rapide oamenii mint mai ușor. Beția vitezei aduce beția grandoarei. În tren nimeni nu te cunoaște, poți să-ți iei zborul. Poți să susții că ești Napoleon sau Balzac. În general însă lăudăroșenia debutează mai totdeauna cu o tentativă de modestie. Așa se petrec lucrurile în țara nimănu.

— Nu c-aș vrea să mă laud, dar am o sănătate de fier...

Bineînțeles că vrea să se laude și tocmai de aceea ține să dezmință cu nonșalanță evidentă.

Apoi începe beția grandoarei; de aici încolo e greu s-o curmi.

— Nu că sînt la un pahar de vin, dar...

Or, e evident că viteza amestecată cu alcool mărește sentimentul grandoarei. E limpede ca lumina zilei că individul vorbește așa tocmai fiindcă se află sub influența vitezei și a alcoolului. Dar el ține să precizeze că minciuna lui nu vine din alcool ci din sinceritate.

Evident, nu-i adevărat. Lucrurile se întimplă așa tocmai fiindcă se află cu un pahar de vin în mînă.

Încetul cu încetul se desfășoară o întreagă bătălie pentru negarea evidenței.

— Nu c-ar fi vorba de bani...

Zile întregi s-a luptat să facă rost de acești nefericiți de bani, și-acum cînd afacerea s-a încheiat bine, cînd se poate bea într-o atmosferă de entuziasm aldămașul, ține să precizeze că nu despre bani e vorba. Tocmai fiindcă despre bani e vorba, și numai despre bani, el ține să precizeze că nu despre bani e vorba.

Dar grandoarea nu rămîne multă vreme în această stare strict concretă. Cu cit trenul merge mai repede, e știut că de la Predeal rapidul nu mai are oprire și capătă o viteză amețitoare, grandoarea se mărește în proporție directă cu kilometrii parcurși pe oră. Crește viteza, crește și grandoarea. Crește viteza, crește și părerea bună a individului despre sine. Cînd trenul, în mod cu totul întimplător, face o oprire neprevăzută în program, individul nostru începe să se clatine, să devină buimac. Liniștea și nemișcarea îl silesc să se întoarcă la realitate. De-abia așteaptă ca trenul să pornească, ca să poată iarăși minți.

— Nu că m-aș gîndi la mine. Nu că ar fi vorba de mine...

Vrea să sugereze că la el nu se gîndește niciodată, că toată durerea lui e interesul general.

Trenul însă a intrat în stație și amicul nostru s-a făcut palid.

Ar vrea ca trenul să fugă și mai repede.

Dacă ar putea să alerge cu viteza luminii, amicul nostru ar putea minți o viață întregă. Dar așa sînt păcătoasele de trenuri. Oricît de rapide ar fi, tot se mai opresc din cînd în cînd.

● Încă un Faust (al cîtelea?) a văzut lumina rampei, de data aceasta la Piccola Scala de Milan. M. Butor și H. Ponsser semnează libretul, iar Mauricio Kagel partea muzicală a unei fantezii gen operă, compusă din colaje literare și muzicale și care a fost intitulată *Faustul vostru*. În acest fel, cu autorii trecuți pe afiș «colaborează» Marlowe, Petrarca, Goethe, Monteverdi, Stokhausen.

● «Un spectacol tare trebuie văzut pentru că ne dă un plus de clarviziune de care am avea nevoie dacă asemenea in Justiției s-ar repeta», scrie Guy Dumur despre piesa lui Alain Decaux *Soții Rosenberg nu trebuie să moară*, prezentată la Théâtre de la Porte-Saint-Martin din Paris. Mențiuni speciale în acest spectacol, reușit prin acuratețea sa, sînt decernate jocului sobru și convingător prestat de Silvie Monfort și Bernard Roussel.

● Cu ocazia centenarului nașterii lui Stanislaw Wyspianski, Teatrul de dramă din Varsovia a montat *cronicile regale*, ciclu format din piesele istorice ale lui Wyspianski despre regii Poloniei.

● *Hedda Gabler* de Ibsen, de la a cărei premieră au trecut aproape 80 de ani, reîntră în repertoriul lui Teatro Stabile din Torino. Regia lui Giorgio de Lullo e curajoasă și profundă, tinzînd să dea mult discutatei lucrări ibseniene sensurile ei adevărate, caracterul ei general de critică a unei societăți și a mentalității ei. În fotografie, Giulia Lazzarini și Rossella Falk în *Hedda Gabler*.

● *Ajutor, vin globolink-ii* e un spectacol științifico-fantastic, prezentat pe scena operii din Hamburg, prin colaborarea a trei nume prestigioase: coreograful Alwin Nikolais, compozitorul Gian Carlo Menotti și sculptorul Nicolas Schöffer. «Am dorit să scriu o poveste pentru copiii secolului XX — spune Menotti — globolink-ii simbolizînd o mașinărie fără suflet care amenință această lume, punîndu-i existența sub semnul întrebării».

de Pop SIMION

AVE CASTRUM TEMESIENSIS!

Istoricii nu s-au decis asupra datei, o mai dispută încă. O cum, cetatea de la Banat împlinște în aceste luni, săptămîni zile vîrsta de opt secole. Plonjez în timpul trecut cu o plăcere regească și văd imediat desfășurarea aceea de energii pe care Pop Iuliu, profesorul meu de istorie, mi-o reînviase de atî ori, narînd-o cu geniu evocator și un lux al amănuntului esențial și învață. Nu repovestesc felia de lecție liceală din resp pentru dascălul care m-a făcut să văd cetatea Timișoarei în lumina de miracol; și anume cum? Era vorba de o desprindere din veacul patrusprezece, deceniul patru, și de siliianul Robert de Anjou, rigă imperial, acel «om în nios și foarte ambițios», care pornește expediție de pedepsă contra lui Alexandru Basarab pentru că voievodul îl pedepsește pentru că nu voise să-i fie slugă. Oastea ambițiosului a fost făcută să se pășăiească valahă a stîrniț uimirea continentului. Împăunat rigă și-a pierdut, zice Pop Iuliu, nu numai sulitașii călări; el și-a pierdut tezaurul, sigiliul regal, coiful-coronă și pelerina fir. L-au scăpat fuga rușinoasă și straietele unui mărunț slujb în care s-a îmbrăcat iute în mijlocul dezastrului.

Facem parte din constelația acelor națiuni civilizate care pot omagia vechimea de vatră, certificată în ochii umanității prin vîrsta orașelor. Am serbat jumătatea de mileniu a cetății lui Bucur. Alte așezări române, cum sînt Mediașul, Brăila, și Sibiu, sărbătorit vîrsta de multe secole. Cel mai mare oraș situat pe poarta Daciei Felix, Timișoara, se află în situația acelor nemuritoare pomeniți bătrîni care și-au pierdut pur și simplu numărul anilor lor. Aceștia se cifrează în jurul a opt sute. Prin 1212, regele Andrei al II-lea descrie *Castrum Temesiensis* ca un loc gata fortificat, de genăza lui trebuie căutat anterior acestei date, în izvoare despre Zurobara, Zambara sau Tibiscum, cum e numită cetatea care se presupune a fi leagănul orașului. Dar gloriosul bătrîn i se pot îngădui — cu un suris omagial — unele aproximații de memorie de ordinul anilor (sau, de ce nu?, de ordinul secolelor!). Importantă ni se pare substanța de civilizație înscrisă în timpul îngrămădit, falie peste falie.

Spunem adesea că istoria doarme în cetăți; mai nimerit ar fi să zicem că istoria reînvie în cetăți. Pentru că ce altceva decât o reînviere, o energică retrăire, o fabuloasă retrospectivă în timpul dens populat este această perpetuă contemplare a vîrstei orașelor? Vîrsta e lentila unui miraculos ochean de privit în vreme. Privind Timișoara înspre origini, privești una dintre acele vetre românești, cărora li s-a spus dintotdeauna cetate cetate la propriu și la figurat. Cetate de apărare militară și cetate de ocrotire a ființei naționale pe teritoriile întinsei cîmpii bălănețene. Tradițiile-i de glorie se diseminează în oceanul timpului. Habsburgii n-au putut face din așezarea aceasta un îndesturat bastion al feudalismului, cum înclinau a crede, deși aici sînt stîns mindrul Doja, pe tron de foc și sub coronă de foc, iar războiul popular dus contra nobilimii aci a apus, sub zidurile cetății. (Timișoara de azi evocă prin cîteva semne contemporane în piatră și lemn, zguduitorul eveniment) Pașoptismul a avut în acest oraș intensități și arderi pe care memoria generațiilor le vor perinda în viitorime. În jumătatea primă a acestui secol proletariatul bănățean a făcut din Timișoara teatrul unor acțiuni de amploare, înscrise în istoria mișcării revoluționare românești.

Cetatea Timișoarei, acest oraș temeinic construit, aerat, cu multă verdeață, oferă azi imaginea unei așezări cu personalitate distinctă. Vîrsta lui veche și foarte veche s-a încuibat în unicul edificiu al cetății de altădată, castelul Huniadi, bătrîn soldat aflat în soldă ca ghid și memorie vie, un reușit muzeu de istorie bănățeană. Înnoirile timpului au diversificat augusta cetate în alte multe cetăți. Timișoara e o cetate de industrie; o suită de uzine și fabrici care fac chimie, construiesc mașini și produc bunuri de largă utilitate activează aici. Orașul de pe Bega e o cetate de agricultură și horticultură; capitală a celui de-al doilea grînar al țării și orașul cu cele mai multe parcuri, grădini, flori. E, apoi, o cetate de cultură; așezămintele sale de învățură, artă, cultură au «voce» distinctă în viața spirituală a țării...

La matusalemica vîrstă a Timișoarei să rostim vorbele cu care ne-am salutat dintotdeauna: *Ave Castrum Temesiensis!*

de Romulus RUSAN

de Lucian RAICU

UMBRE ȘI TÎRNĂCOAPE

Am fost și eu în strada Plantelor, locul de unde a plecat acum opt decenii duhul înstrăinat al lui Eminescu. Am văzut și eu îndurările, gata de a apune și ele, în zarea cărora a apus lumina ulbure a Luceafărului. Am simțit și eu o strângere de inimă răzind peste drum un bloc neobișnuit de înalt spărgând armonia rechiștrăzii bucureștene. Am presimțit și eu că tîrnăcopul a dat încă o lovitură uneia dintre gingașele, neapăratele și — vai! — tit de puținele vitrine cu umbre din muzeul literelor românești.

Dar unde n-am fost, cite n-am văzut, cite n-am simțit și cite n-am presimțit în ultimii ani cu privire la soarta acestui năpăsit muzeu?

Am citit cuvîntul unui mare scriitor, rostit în 1956 de la tribuna unui congres, și prin care cerea pentru Eminescu un măsușoleu pe țărnul mării, potrivit testamentului său liric din «Mai im un singur dor».

Pe litoral a apărut de atunci o întregă civilizație — în rîndurile căreia și foarte frumoase lucrări statuare — dar nimănui nu i-a dat prin cap să ia măcar în discuție acest gînd, aplaudat minute în șir, și apoi ani de-a rîndul, de mii de oameni.

Am auzit aceeași voce, doisprezece ani mai târziu, propunînd la un alt congres al scriitorilor ca statuia lui Eminescu din fața Ateneului să se transforme cu timpul, prin mărunte dar stăruitoare gesturi ale ficării, sau ale cit mai multora din noi, într-un loc de reculegere, într-un punct de *rendez-vous-uri* spirituale, pe care, pentru început, și pentru a ne obișnui cu această nobilă prejudecată, să-l împodobim cu cit mai multe flori.

Au trecut cîteva luni de atunci, buchete anonime au și început să se aștearnă la picioarele descolte ale statuii, dar măturile editare, atît de absente uneori, au început și ele, prompt, să-și facă o datorie zilnică tocmai din a le înlătura.

Am mai văzut în Piața Amzei o tablă comemorativă, semidoct redactată, cu privire la șederea aici a «marelui poet Eminescu» și a «scriitorului Slavici». Am citit cîteva note critice la adresa improprietății formulării, am admirat chiar un venerabil lingvist alăturîndu-și și el dezacordul.

Dar tablita de marmură a rămas netulburată pe peretele său. Am citit numeroase proteste împotriva demolării (numai în ultima vreme) a caselor lui Macedonski și Eliade.

Dar nimic nu a tulburat liniștea fapturilor acestor impietăți contra memoriei culturii.

Nici un răspuns. Nici o aluzie. Nici o dezmințire. Nici o explicație. Nici un petic de ziar, cerut dacă nu de obligația, atunci de pudoarea celor obligați să răspundă. Nimic nu s-a petrecut, de cele mai multe ori, cînd un glas responsabil a pretins ceva pentru muzeul imaginar.

Să fie considerate aceste voci scriitoricești drept elucbrații ale unor spirite exaltate, încît să merite jignitoarea tăcere care se așterne în urma lor?

Sau (nu cumva?) s-a instăpînit prin anumite locuri credința că tot ce ține de cultură e trecător, și prin urmare neimportant, și prin urmare naiv atunci cînd își cere dreptul la existență!

Sau (Doamne ferește!) se va fi crezut necesar să se înlătorească acea superstiție după care scriitorul român s-ar bucura *abia dînapă moarte* de onorurile cuvenite?

Oricum ar fi, îmi amintesc fără voie, întrebîndu-mă ce e de făcut, mărunta dar elocventă pătanie a unui prieten. După ce alergase un an pe la administrații pentru a reclama lipsa din casă a căldurii, a observat cu stupeoare că, reușind să i se repare propriul calorifer, a fost defectat acela al vecinului. Speriat că fericirea sa va costa pe vecin tot atîta alergătură, cunoscătorul-pățit s-a dus înapoi să dea alarma la administrație. A fost privit cam curios, a fost lăsat să se consume și, aproape de altruismul său suspect, i-a fost dat să audă: «Dumneata ai căldură, lasă-l acuma pe vecin să urle!»

Cam acesta se pare că e cuvîntul la modă pe undeva și cam așa cred că stau lucrurile și cu biete drepturi ale umbrelor. Ele sînt tăcute, iar vocile noastre sînt poate prea timide. Prea altruiste. Prea patetice. Prea sentimentale.

Atunci să strigăm, tovarași! Atunci să ne conformăm preferinței acestor urechi groase care nu aud decît ce e brutal, descedent și imperativ!

Atunci să transformăm această primăvară, sfințită de aniversări și comemorări culturale, într-un anotimp al memoriei, în care corul nostru unit să spargă timpanele nesimțitoare.

Radu Cossașu: MAIMUȚELE PERSONALE

Noul roman al lui Radu Cossașu, valorificînd întreaga experiență literară de pînă acum a scriitorului, este și tentativa plină de interes de a se opune acesteia, de a-i rezista, cu o îndrjire imediat bănuită și căreia îi datorăm nota de veritabilă tensiune, de participare subiectivă intensă, refuzul cursivității, culoarea mai «închisă» a textului, atmosfera deseori apăsătoare ca sub puterea unei ciudate amenințări, a unor stranii pericole. Cartea înregistrează cu un evident scrupul realist, caracteristic prozatorului, un anume climat istoric, o epocă strict *datată*, căreia i se reconstituie adevărul fără menajamente. Nu-i lipsesc însă nici intențiile mai profunde, încercarea de a capta un sens mai ascuns, existențial în genere, de a extrage din haosul real sau aparent al situațiilor foarte complicate (uneori pînă la obscuritate) o «înțelegere» exactă, dură, situată dincolo de categoriile explicite ale eticii. Este de fapt o carte a *obstacolelor* despre care nu știm dacă au fost cu adevărat sau nu învinse; nu știm dacă eroul s-a «ales» sau nu cu ceva din înfruntarea lor, dacă a devenit sau nu mai «bun» decît fusese inițial. Biografia *externă* a lui Paul Ruscescu, plină de false eșecuri dar și de foarte discutabile victorii, se află mereu într-o relație imprevizibilă cu biografia sa *interioară*; în tensiunea și conflictul prelungit cu obstinație între aceste două biografii, reală și secretă, găsim miezul autentic al precipitatului și atît de complexe naratum. De aici și dificultatea de a «povesti» ce se întîmplă, ce s-a întîmplat; operația, în forma sa cursivă, confortabilă, ar presupune existența unui punct de vedere consolidat. Dar acesta lipsește în momentul cînd începe confesiunea; și absența sa amenință să se permanentizeze, de aici tensiunea surdă a relatării, în continuă căutare a punctului de sprijin posibil. În ciuda aerului «firesc», ostentativ «firesc» al situațiilor străbătute, proiecția interioară a acestora, reflexul lor în conștiința eroului sînt de o natură neobișnuită, uneori (dacă păstrăm criteriile acceptate) pînă la derută și ininteligibil. Cartea se constituie totuși pe nesimțite, în partea ei totuși limpezită, ca o exaltare (uneori amară, sau ironică, sau sarcastică) a individului, a reacțiilor individuale în fața mediului și a istoriei, ca o patetică justificare a drepturilor ființei în ce are aceasta mai diferențiat, mai «personal» și ireductibil. Contrariat de «ceilalți», în continuă, istovitoare delimitare față de ei, neacceptînd nici o clipă să abandoneze, să lase lucrurile în voia lor, mînat de un demon al *intervenției*, al implicării lucide, eroul ajunge de la un punct anume să se descopere, de fapt, pe sine. Paradoxul este că această descoperire nu apare ca un rezultat al examenului voit, al tentativei de introspecție; de ceea ce este el cu adevărat, de marile limite lăuntrice, eroul se izbește aproape în chip neașteptat din clipa în care ajunge la o exactă și acută delimitare de ceilalți; abia de aici înainte începe pasionata luptă cu sine însuși, dramatica luare în posesiune a datelor ființei intime.

Acest început e numai prefigurată în carte; e de presupus că adîncirea acestui «conflict», mai chinuitor ca oricare altul, dar și mai capabil să reveleze un sens spiritual superior, va constitui substanța unei alte cărți, în fireasca și necesara consecuție a «Maimuțelor personale».

Se simte că această problematică *privește* și angajează foarte îndeaproape pe scriitor, mobilizîndu-l centrii nervoși, vitalitatea, talentul și inteligența. Împrejurare care explică îndeajuns autenticitatea confesiunii, accentul de participare și intensitatea auto-divulgării.

poate că o dată va trebui să scriem mai mult — și nu neapărat în cadrul acestei rubrici — despre arta dialogului. Capacitatea de a discuta civilizată cu un interlocutor, văzut sau nevăzut, de a asculta cu răbdare argumentele și punctele sale de vedere, de a-ți expune cît mai convingător propria ta părere, de a fi fermi în promovarea și apărarea principiilor, dar comprehensiv față de întrebările, nedumeririle, sugestiile, originalitatea celui cu care discuți, de a nu evita ironia sau chiar tonul polemic - cînd e cazul - dar fără a jigni pe interlocutor, fără a trișa mutînd discuția în domenii străine, fără nervi și fără ton de comandă sau amenințări, această capacitate, într-un cuvînt, ni se pare unul dintre indicii cei mai semnificativi ai nivelului de cultură, de conștiință la care a ajuns un om al zilelor noastre și în același timp o excelentă școală a relațiilor socialiste, a spiritului democratic.

Nu o dată am fost nevoiți să ne plîngem de faptul că unii cititori — nu prea mulți, ce-i drept — manifestă o intoleranță totală față de părerile colaboratorilor sau altor cititori ai noștri, care nu coincid, sută la sută, cu propriile lor păreri sau prejudecăți. Și, ceea ce este mai interesant, asemenea intoleranță, asemenea refuz total al dialogului, se exprimă mai ales nu în legătură cu cine știe ce probleme fundamentale ale existenței sau ale vieții sociale, ci, așa cum am mai amintit, în legătură cu fotbalul sau cu muzica ușoară. Nu vrem să fim răutăcioși și să spunem că de la oameni care au făcut din asemenea pasiuni idealul lor de viață nici nu ne putem aștepta la o ținută intelectuală mai ridicată; ar fi și nedrept, pentru că sînt destui asemenea «microbiști» care nu-și pierd controlul nervilor și știu să discute civilizată. În orice caz, considerăm că ar merita ca sociologia și psihologia să se aplece asupra acestui fenomen.

Rîndurile de mai sus ar voi să se adreseze și celor cîțiva cititori enervați, care n-au avut nici măcar răbdarea de a aștepta începutul festivalului de la Brașov pentru a profera anateme și injurii și pentru a țintui la stîlpul infamiei pe cei care au avut îndrăzneala să emită alte păreri decît ale dumnealor. Dar pentru că despre criteriile de selecție la festival am mai scris și pentru că, oricum, festivalul e pe terminate, să ne oprim aici.

În schimb, nu putem să nu salutăm scrisoarea tov. D.F. Codrin din Gherla, jud. Cluj, care polemizează cu noi și ne critică într-un asemenea mod urban, încît impune respectul. Ceea ce nu înseamnă, desigur, că sîntem de acord cu tot ce susține tov. Codrin deși, ținem să-l asigurăm de la început, criteriile educative pe care le evocă ne sînt tot atît de scumpe ca și dumisale, ele constituind una dintre rațiunile esențiale ale activității noastre publicistice. Tov. Codrin este îngrijorat de faptul că anumite fotografii apărute în publicațiile noastre ar putea exercita o influență negativă asupra tinerilor; vinovatul principal ar fi — după cîte am înțeles — moda actuală a fustelor scurte. Ne permitem să credem că reducînd problema la acest aspect simplificăm prea mult lucrurile și nu realizăm nimic eficient. Moda își are tribulațiile ei, ale căror cauze nu e cazul să le analizăm aici și a te opune ei cu forța (nu discutăm aici despre exagerări și extravagante condamnabile) nu duce de obicei la nici un rezultat. De altfel, ne îndoiim că există o relație direct proporțională între cantitatea de textile folosite pentru îmbrăcăminte și simțul moral al societății respective. Secolul al XVIII-lea a intrat în istorie ca un secol al moravurilor libertine și imorale, deși rochiile erau cît se poate de lungi, în timp ce Sparta, de pildă, este considerată ca un monument de severitate morală extremă, deși vestmintele purtate atunci erau destul de sumare. Nu lungimea rochiilor determină direct anumite reacții morale, ci felul în care oamenii gîndesc și judecă. Scurtarea actuală cu cîțiva centimetri a fustelor nici nu se poate compara cu intensitatea și «forța de șoc», cu «revoluția» survenită în modă după primul război cînd, deodată, după secole, picioarele femeilor au fost dezvelite pînă la genunchi și chiar mai sus. Or, stimate tovarășe Codrin, veți ține de acord cu noi că: 1) moda aceasta nu vi se pare, astăzi, de loc curioasă și că 2) profundeze zguduiri sociale, politice și morale pe care le-a cunoscut lumea din deceniul al patrulea și al cincilea nu se datoresc scurtării rochiilor, ci unor cauze incomparabil mai profunde. În concluzie, deci, cred că trebuie să ne îndreptăm preocupările educative spre direcții realmente esențiale. Și, mai ales, să nu exagerăm și să nu absolutizăm anumite fenomene secundare.

Antrenat de bunele dumneavoastră intenții, tovarășe Codrin, faceți praf, printre altele, și toate filmele western, «școală a violenței și a pistolului». Nu e chiar așa. În nici un western — și am văzut destule — nu există atîta violență cît în unele tragedii shakespeariene. În westernuri există violență — e drept — așa cum există în toate epopeile istorice, dar esențială este, dimpotrivă, tocmai moralitatea perfectă a acestor filme, în care totdeauna cei buni și drepti îi înving pe cei răi. Dar, despre toate aceste teme cred că va mai trebui să discutăm cîndva.

PE PLATOURILE LUMII

în CO ...SUS p

● Documentaristul polonez Wladyslaw Slesicki realizează primul său lung-metraj: *Tată, unde ești*, film care, în ciuda titlului său cam melodramatic, se anunță a fi deosebit de aspru.

● Emmanuèle Riva este protagonista filmului *5 000 de km spre glorie* al cineastului japonez Koreyoski Kurahara.

● Lindsay Anderson, reprezentant de frunte al mișcării «free-cinema» (autorul filmului *Viață sportivă*), dar care n-a mai pus demult piciorul pe un platou, va fi prezent la cel de-al XII-lea Festival al filmului de la Londra cu o nouă creație: *Dacă*. Interpreții tinerilor eroi sint cu toții neprofesioniști.

● Johanna Shimkus este partenera lui Sidney Poitier în filmul *Omul pierdut*.

● Charlton Heston va avea chipul unui bătrîn jucător de rugbi într-o nouă peliculă, *Pro*, a cărei regie o semnează Tom Gries, cineast cu care marele actor american a mai colaborat anul trecut la realizarea lui *Will Penny*.

● În toamna acestui an, Audrey Hepburn și Peter O'Toole vor fi din nou parteneri într-o ecranizare după povestirea lui Somerset Maugham, *Willie*.

● Jean Marais, care nu se împacă prea bine cu televiziunea, a acceptat să apară într-un spectacol după piesa lui Cocteau *Renard și Armide*, în semn de omagiu adus distinsului artist dispărut.

● *Văd un nud* este titlul unei comedii la care lucrează în prezent cineastul italian Dino Risi. În rolurile principale: Monica Vitti și Sylva Koscina.

● O nouă versiune a *Damei cu camelii* este pe cale să se infăptuiască. Autor: regizorul francez Georges Franju. Interpreți: celebrii dansatori Margot Fonteyn și Rudolf Nureiev.

nuare hyber

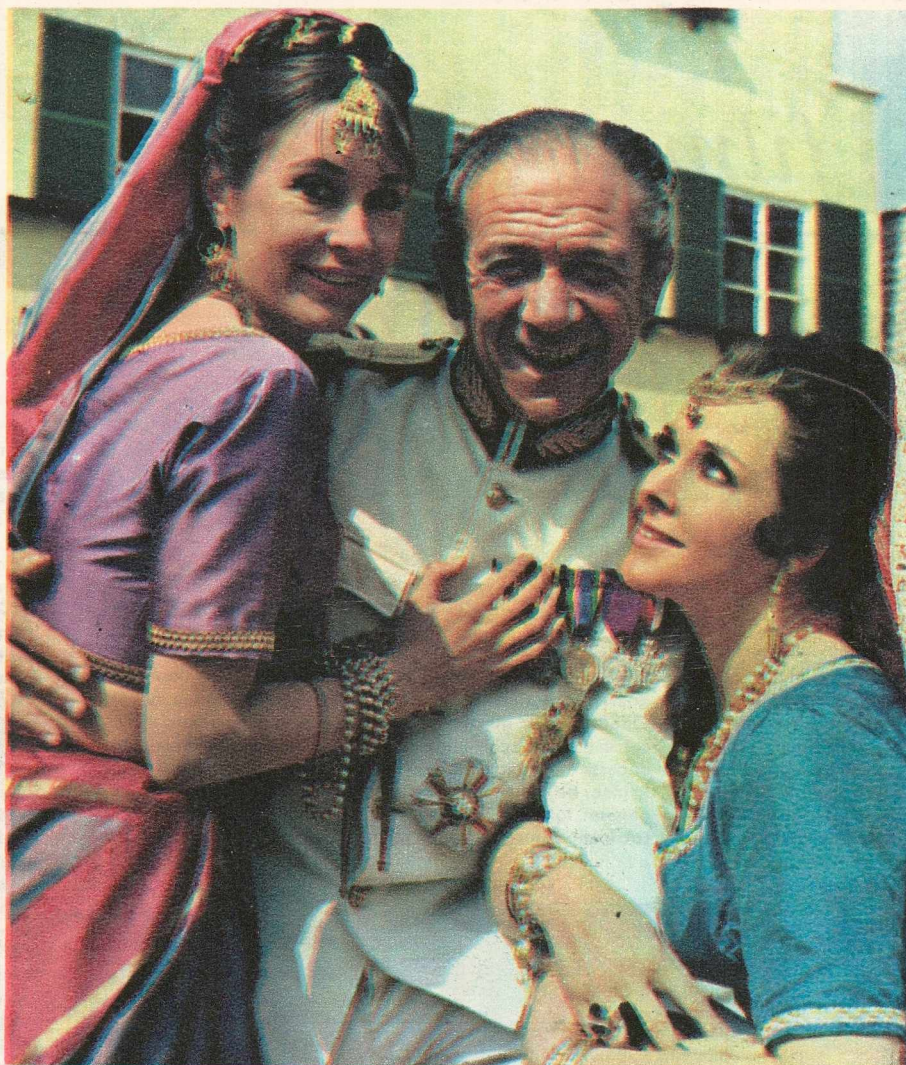

Foto RANK ORGANISATION

Casa Rank ne informează că regizorul Gerald Thomas, care cu numai câteva săptămâni în urmă a terminat una din multele serii ale «Continuărilor», s-a și apucat de una nouă: *În continuare... sus pe Khyber*. Bineînțeles, este vorba tot despre o comedie și încă una burlască, după câte se pare. Ca de obicei, nu are nici în clin, nici în mînecă cu seria precedentă, în afara unor actori care se plimbă în pielea unor personaje diferite de la un film la altul.

De data aceasta Gerald Thomas istorisește avaturile unei armate de scoțieni, «temuții diavoli în fuste», obligați să păzească trecătoarea indiană Khyber, la sfîrșitul secolului al 19-lea.

Întrucît am anunțat că ne aflăm pe teritoriile comediei, nu facem nici un rău nimănui dacă spunem de la bun început că pe parcursul filmului dușmanii nu se bat singeros ci fac haz unii de alții, iar din cînd în cînd se înfrățesc întru petreceri cu făpturi coborîte direct din «O mie și una de nopți» (a se vedea fotografiile). Interpreții principali sînt veterani ai acestui serial, început în 1957: Sidney James, Kenneth Williams, Charles Hawtrey, Bernard Bresslaw, Angela Douglas, Terry Scott, cărora li se mai adaugă acum Roy Castle, Cardew Robinson și Julian Holloway.

Producătorul tuturor celor 13 serii ale «Continuărilor» este Peter Rogers, fost scenarist al emisiunilor de teatru ale B.B.C.

▼ *Sus pe Khyber: o cochetărie năstrușnică cu istoria.*

Pe ecrane

...APOI S-A NĂSCUT LEGENDA

Ne întoarcem la o dragoste care n-a știut să facă față decât foarte rar: filmul românesc de actualitate. Tot așteptându-i promisiunile, unii dintre noi am dat între timp sfaturi peste sfaturi. Atât de multe încât tare mi-e teamă ca acum să nu cerem primului sosit cam tot ce-am vrea noi să aflăm în vreo zece filme bune la un loc.

...Apoi s-a născut *legenda*, realizat de Andrei Blăier și Constantin Stoiciu, ne astîmpără un prim dor al nostru

după adevăr, după un adevăr pe care nu trebuie să-l opunem doar minciunii strigătoare ca să-i înțelegem dimensiunile. Operația ar fi nu numai lipsită de demnitate prin absența oricărui efort, ci și simplificatoare, căci filmul țintește mai departe: adevărurile sale sînt cele care se lasă mai greu prinse, fie pentru că trecem pe lângă ele în grabă, ca niște oameni foarte ocupați ce sîntem, fie pentru că nu avem totdeauna puterea să le spunem pe nume ori pentru că

pur și simplu le-am pierdut din buzunare. Și cine poate să ni le restituie mai bine decît un aparat de filmat? Bine, este unul dintre puținii noștri regizori cărora nu le dă această forță a cinematografului de a culege viața de pe tot și de a o întoarce cu fața spre noi. În ultimele două filme i-a ieșit în întîmpinare un alt neliniștit, tînărul scriitor Constantin Stoiciu, înzestrat cu un acut simț a ceea ce suportă și nu suportă ecranul.

Dacă în prima lor colaborare, *Diminețile unui tînăr cuminte*, exista o zonă de maximă concentrare a atenției asupra adevărului unei tinere, a aderării lui la datorii rosturile maturității, celelalte personaje semnificative și țările eroului Vive cu lumea în... *Legenda* cîmpul obsesiei s-a lărgit; autorii explorează de data asta un moment de viață, ei coboară la o oră H în mijlocul oamenilor dintr-un șantier, merg o bucată de drum cot la cot, și îi întîlnesc și spună, *tot din mers*, adevărul despre neîmpăcarea împăcarea cu sine, despre liniște și neastîmpăr, despre mulțumirea confortabilă sau nemulțumirea silită, despre trăirea cu picioarele pe pămînt dar și cu un dram de dor întors către visul cel de toate zilele. Aparatul aleargă după un personaj la altul, vrînd parcă să ne încredințeze că — dacă știm să vedem — în fiecare putem deperi o pulsație a vieții; maestrul Redea, cel care în decursul de zeci de ani de șantier nu s-a gândit o clipă să se așeze care acum strigă «cînd terminăm», și noi știm că de niciodată nu-i va surîde ideea statorniciei; nepotolitul Mitu, veșnic în căutarea celui «ce este mai important», Bombă și ai lui, dezarmant de sinceri în alergătura după un colțor mai bun, bărbatul plecat de acasă pentru că l-a înșelat nevasta cu un milițian, băiatul alungat asprimea unei mame vitrege, bătrînul administrator, meia împietrită în așteptare și alții sînt tipuri sugestive.

Peste toate aceste singurătăți, strîns la un loc, trînsă aripa uneia din frumoasele obsesii ale lui Blăier, acasă la prieteniei, a nevoii de a simți căldura apropielii și a vieții între oameni, a comunicării, dacă vrem să-i spunem așa. De aici nu numai atașamentul morocănos al lui Redea pentru gazda lui, Neta Crișu, și al lui Mitu pentru bărbatul cu mai multă experiență, ci și acea aglomerare a severilor lor de grup: nunta, chermesea, plimbarea la oraș, cîntecul întoarcerea lui Bombă — primită ca o adevărată sărbătoare.

Efortul cinstit al autorilor de a croi un drum fir de adevăr, ca și celorlalte adevăruri pe care le poartă cu ei eroii, de a fugi de scheme și rețete prestabilite, însă efectul nescontat de a răpi filmului fluiditatea, de a crea impresia unei fărîmițări a faptelor esențiale și a unei aglomerări de felii de viață nu imperios necesare (scindemolării, bunăoară, în ciuda sensului ei metaforic și ca și alte momente de cinema-adevăr, este printre cele mai bune din film, nu-și găsește o strictă justificare, ci vizualizarea lirismului în care eroul principal îi învîlă pe cei doi tineri îndrăgostiți). Se simte aici nu numai fragilitatea construcției personajelor și a așezării, ci și păcate artificioase a relațiilor dintre ele, dar și tribu plătit faptului că cinema-adevărul este, în acest film, ciuda intențiilor autorilor, mai curînd accidental de întîm necesar, mai curînd dorit de regizor decît obiect de poveste.

Actorii (cu excepția Sidoniei Manolache, în rolul unei fete fără prea multă treabă în film), bine conduși de tinuta lui Blăier, au știut să umple golurile din alcătuirii eroilor și să încarce cuvîntul măcar cu încă o semnificație peste ceea ce se așteaptă.

Mă gîndesc în primul rînd la Margareta Pogonat, cu nobilitatea liniștii ei care niciodată nu atinge apele placidității, ci în brață de fiecare dată haina demnității, mă mai gîndesc, și în primul rînd — dacă se poate — la Dan Nutu, actor despicare scriind acum îmi iau inima în dinți și spun că face parte din familia foarte restrînsă a lui James Dean și Cybulski, băiat enigmatic, care în orice clipă pare că a venit de undeva, de departe, dintr-o lume pe care nu ne dă voie să pricepem pînă la capăt. Mai sînt apoi Ilarion Ciobanu, care de la *Răscoala* încoace nu l-am mai văzut atît de masiv și în tăceri, și Virgil Ogășanu pe al cărui chip demonul intelligenței scapără tot timpul scînteii.

Doar o anumită neîncredere personală în restul elogiilor prea de multe ori repetate, mă oprește să alcătuiesc fraze pentru omenia personificată strălucit de Ștefan Ciobotaru, tîrășu ori Mihai Mereuța ca și pentru toți ceilalți întreprinși, mai mult sau mai puțin celebri. Nu știu cît îi încălzește sau nu ce-am să spun eu acum, dar mi se pare că în acest concert scris pentru toate viorile, ei au materializat o vorbă înțeleaptă pe care cinematografia noastră o călăuzită: aceea că frumosul este servitorul adevărului.

▲ Margareta Pogonat, actrița pe care nu avem voie s-o uităm. Nouă, spectatorilor, nu ne este greu. Cineaștii ar trebui să se străduiască mai mult.

▶ Dialogul de la generație la generație este posibil.

SPRE UN MILIARD CĂLĂTORI-KILOMETRI

▲ Noutăți... noutăți. Agenția TAROM-București dispune de un nou și modern local amenajat în blocul Athénée Palace (fotografia de sus)...

...iar stewardesele TAROM-ului de noi și elegante uniforme, parcă «asortate» cu modernele turboreactoare BAC 1-11 (fotografia de jos).

În fiecare domeniu de activitate există, pe lângă unitățile de măsurare general cunoscute, etaloane proprii, mai puțin familiare marelui public. Fotografii și operatorii cinematografici măsoară în «grade Din» sau în «Asa» sensibilitatea peliculelor; textiliștii apreciază în denier-grosimea (mai precis subțirimea) firului textil; specialiștii în acustică socotesc în foni intensitatea sunetelor dintr-un spațiu dat... Și așa mai departe. Specialiștii în transporturile aeriene au și ei propria lor unitate de măsură: călător-kilometru. Am aflat-o dintr-o convorbire purtată cu tov. DUMITRU BALAUR, director al TAROM-ului. Și tot cu ajutorul interlocutorului nostru am descifrat și conținutul acestei noțiuni: totalul ce rezultă din operația de adunare a kilometrilor pe care au fost transportați, într-o perioadă dată, pe o linie, pe unele linii sau pe toate liniile aeriene ale unei companii, toți călătorii ce au recurs la serviciile acelei companii.

— Cum s-ar traduce acest calcul în activitatea TAROM-ului?

— Să vă dau câteva cifre. În anul 1967 am transportat pe liniile noastre regulate peste 570 000 călători (dintre care 287 021 pe liniile interne și 284 142 pe liniile externe). La un loc, acești călători au totalizat aproape 600 milioane călători-kilometri (dintre care aproape 400 milioane în traficul extern). În anul 1968 numărul călătorilor transportați a fost de circa 700 000 (respectiv 311 828 interni și 356 714 externi), totalizând peste 770 milioane călători-kilometri (dintre care aproape 655 milioane externi).

— Cât veți realiza anul acesta?

— Ne-am propus ca în 1969 să atingem cifrele inițial planificate pentru anul 1970: cca 800 000 călători transportați (dintre care cca 477 000 pe liniile externe), totalizând 1 miliard călători-kilometri (88% în trafic extern).

— TAROM-ul va deveni deci... miliardar...

— În felul său, desigur.

— Aceasta obligă, ne închipuim, la luarea unor măsuri speciale. Ne-ați putea cita unele din ele?

Bineînțeles. Să ne referim în primul rând la dotarea noastră cu aparate de zbor. În prezent utilizăm pe liniile interne trei tipuri de aeronave: aparatele de mare capacitate IL-18 (cu până la 100 de locuri) pe liniile cele mai solicitate; avioane de capacitate medie AN-24, cu 40 de locuri, și IL-14 (până la 36 locuri) pe liniile cu solicitare medie; și avioanele de capacitate mai redusă LI-2 (până la 21 locuri) pe liniile mai puțin aglomerate. În traficul extern utilizăm avioanele de mare capacitate IL-18 și BAC 1-11, un avion cu reacție de fabricație britanică, ce poate transporta 84 pasageri, cu o viteză de 815 km/oră. Primele două avioane de acest fel le-am primit în 1968; până în iunie, numărul avioanelor BAC de care vom dispune se va dubla, iar până la sfârșitul anului se va tripla, astfel că o treime din totalul avioanelor de mare capacitate pe care le vom avea la finele lui 1969 vor fi de acest tip.

— Alte noutăți în ceea ce privește creșterea posibilităților TAROM-ului de a-și deservi publicul?

— Anul acesta va fi dat în funcțiune aeroportul internațional Otopeni, despre a cărui capacitate și dotare tehnică s-a scris în presă, așa că nu mai e cazul să repetăm. De asemenea, a crescut numărul de aeroporturi din țară care dispun de piste betonate (Iași, Tg. Mureș).

Pentru deservirea solicitanților de bilete pe liniile internaționale s-a dat în funcțiune o nouă agenție, cea amenajată în blocul Athénée Palace de pe Calea Victoriei, un local modern, original decorat și bine utilat.

— Cite linii aeriene deserviți în traficul intern și extern și pe ce distanță?

— De la București avioanele noastre pleacă în curse regulate spre 15 orașe din țară, liniile respective atingând 7 780 km; în traficul extern, cursele regulate TAROM aterizează și decolează în și din 19 orașe din tot atâtea țări din Europa, Asia și Africa, pe linii ce totalizează 41 120 km. Anul acesta vom mări numărul curselor interne, organizând și curse între diferite orașe ale țării (ca, de pildă, Cluj—Timișoara sau Cluj—Constanța).

— Dar în afara acestor curse de pasageri pe liniile regulate, nu mai aveți și altele, ocazionale?

— Desigur — și încă foarte multe. Sînt așa-numitele chartere — cursele, să le spunem «ad-hoc», speciale pentru transportarea în sau din România a unor grupuri organizate: turiști, ansambluri artistice, formații sportive etc. Asemenea curse se organizează mai ales în și din țările scandinave, R.F. a Germaniei, Anglia, Franța, Belgia, Italia, Austria etc. Am efectuat uneori asemenea curse și în America, Asia, Africa.

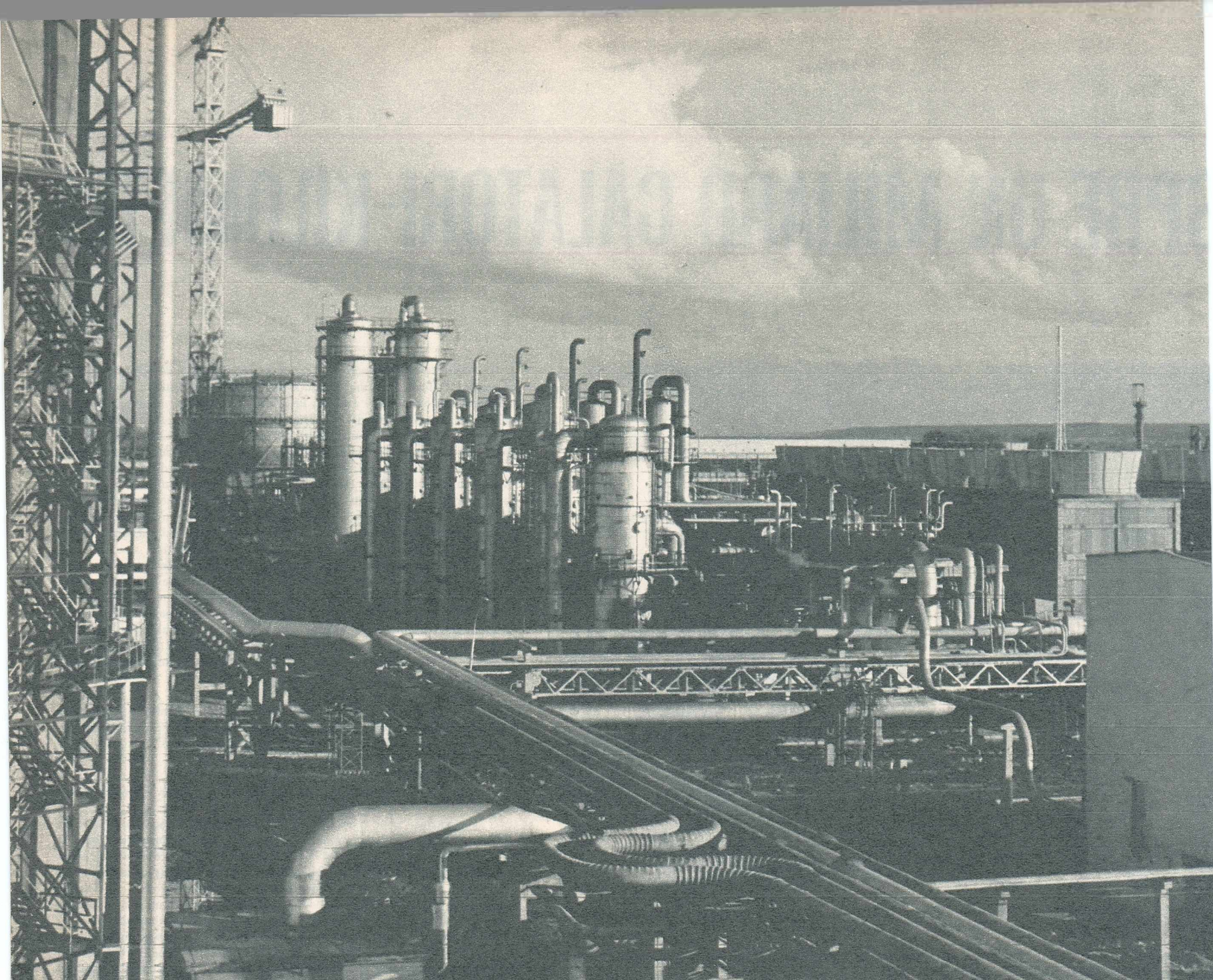
— Dar în traficul intern?

— Există ceva similar și în traficul intern: cursele organizate în colaborare cu O.N.T., în sezonul estival, menite a duce în zonele turistice montane cele mai solicitate (Suceava, Sibiu etc.) pe turiștii aflați la odihnă pe litoral și care vor să cunoască mai multe dintre frumusețile țării noastre.

— În încheiere încă o întrebare: cum explicați o atît de rapidă creștere a numărului de pasageri — mai ales în traficul extern — care apelează la serviciile TAROM-ului?

— În primul rând datorită nivelului superior al dotării tehnice și al pregătirii personalului navigant de care dispunem. Continuînd vechea tradiție a aviației comerciale românești (prima companie aeriană pentru curse regulate din lume fiind «Compania franco-română de navigație aeriană», ce a luat ființă în 1920), TAROM-ul și-a creat un binemeritat renume prin siguranța zborurilor ce le efectuează, prin faptul că oferă pasagerilor săi posibilitățile unor călătorii agreabile, însoțite de un serviciu ireproșabil la bord, cu confortul corespunzător celor mai moderne avioane.

V. SAVIN

ÎN CETATEA BANILOR

Timpul a operat aici vertiginos. Numai cu câțiva ani în urmă, un câmp cu ciulini și câteva case răzlețe. Astăzi, pe o întindere de 95 ha se află unul dintre obiectivele principale ale industriei chimice românești — Combinatul chimic din Craiova.

Din tren sau din avion, ochiul este surprins de grandioza construcției, de forfota ce domnește zi și noapte în această cetate a chimiei.

Anul 1964 și-a marcat aici prezența prin darea în folosință a primei platforme care cuprindea 2 grupuri distincte — o linie de îngrășăminte azotoase și o linie destinată produselor organice de sinteză.

În curând, prin intrarea în funcțiune a celei de-a doua platforme, destinată îngrășămintelor din azot, producția globală a combinatului va crește simțitor: de la circa 8 milioane, la aproape 2 miliarde lei, cifră cu care combinatul participă la producția globală a industriei chimice românești.

Din categoria produselor reprezentative amintim azotatul de amoniu și ureea, iar din categoria produselor organice amintim butanolul, acidul acetic și poliacetatul de vinil.

Din producția totală a combinatului, 30% e destinată exportului. În Iugoslavia, Cehoslovacia, U.R.S.S., Pakistan, Sudan, Israel, R.F. a Germaniei, Franța, Austria, Danemarca, Ceylon, emblema combinatului craiovean nu mai constituie o noutate.

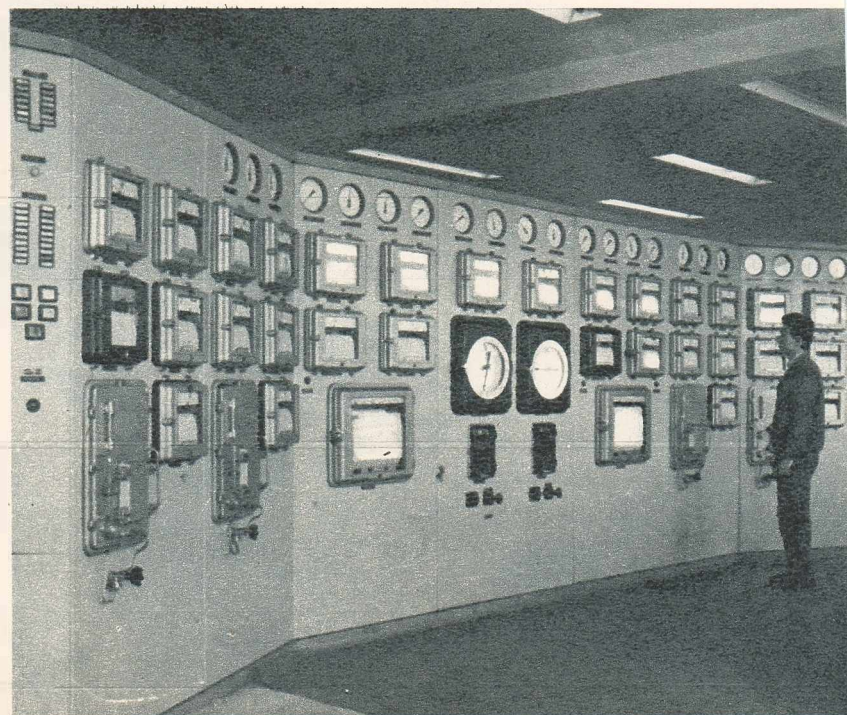
Pentru prima oară în istoria sa, combinatul va livra în acest an peste hotare un nou produs: poliacetat de vinil prin fabricarea acetatului de vinil monomer.

În țară și în străinătate, produsele C.C.C. (cum e denumit combinatul prin inițialele emblemei) poartă girul seriozității și conștiințiozității oamenilor care le produc.

Și pentru că a venit vorba de ei, am vrea să menționăm remarcă inginerului Iustin Rogoz, directorul general al combinatului, făcută într-o discuție purtată recent: «Oamenii de aici au știut să răspundă la chemarea colectivului de conducere a combinatului, a conducerii de partid și de stat, fără a-și precupeți eforturile care au trebuit depuse pentru a înfrunta greutățile, fără a căuta justificări. Sfidând intemperii capricioase ierni, pe viscol și ger, dând dovada unei superioare înțelegeri morale, conștiințe de răspunderile lor, ei au fost tot timpul prezenți la datorie. Răsplata strădaniilor lor e însăși depășirea planului pe lunile ianuarie și februarie, la toate produsele».

Peste Craiova se lasă înserarea, dar acolo, la marginea ei, silueta impunătoare a combinatului chimic își profilează dimensiunile în lumina puternică a lămpilor de neon care ard aici în preajma cuptoarelor, agregatelor și instalațiilor uneia dintre cele mai mari și mai puternice cetăți ale chimiei noastre.

«FLACĂRA» PUBLICITATE

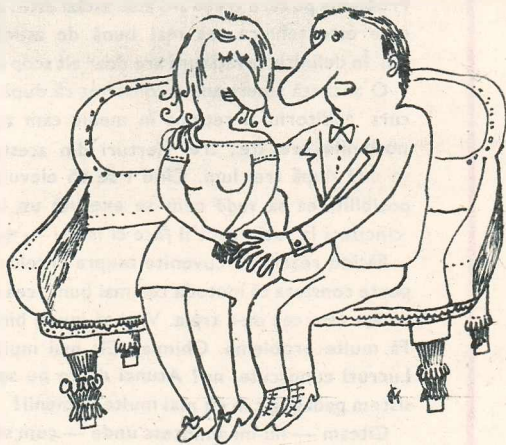
varietăți

UMOR

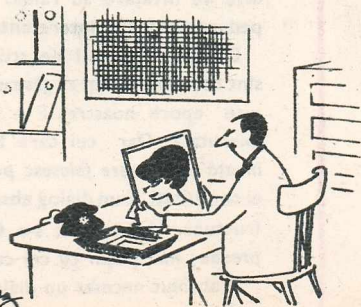
-Va să zică struț nu e, cămilă nu, crocodil nu. Ce-o fi?...

Cezar PAVELESCU

—...și am divorțat pentru că-mi spunea mereu că am nasul mare...

Vasile CRĂIȚĂ MÎNDRĂ

MOREZ

MOREZ

Omagiu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
1	O	P	T	M	A	R	T	I	E					
2	P	E	N	E	L	O	P	A				S		
3	A	N	A		B	I			R					
4		E		C	A	R	G	O			E	T	S	
5	A	S	P	A	S	I	A		R	O	R	A		
6	F		A	T	T			A		M			J	
7	R	S		A	R	T		M		S		B	U	
8	O	F	E	L	I	A		O	C		V	A	L	
9	D	O	L	I		M	A	R		M	E	L	I	
10	I	R	E	N	E		F	A	T	A			I	E
11	T	A	N	A	S	E		T	U	M	U	L	T	
12	A	R	A		I	L	E	A	N	A			A	A

ORIZONTAL: 1) Eroinele temei de față. 2) Credincioasa soție a lui Ulise, care l-a așteptat să se întoarcă din călătorie timp de 20 de ani, devenind astfel simbolul fidelității conjugale — Pictor și grafician român, autorul multor tablouri având ca subiect balerine, odalisce etc. 3) Lugojana lui Filaret Barbu — Pentru... două — Divinități, de obicei în număr de trei (Aglia, Italia și Eufrosina), care personificau frumusețea și gingașia feminină; fără ele nici chiar zeii nu se puteau bucura de fericire deplină, darmite noi, bieți muritorii... 4) Navă pentru transportul mărfurilor — Localitate în Austria. 5) L-a fermecat pe Pericle prin nespusa-i frumusețe și prin strălucita ei inteligență — Profesie prin excelență feminină, datorită blindeții, căldurii, devotamentului și omenescului pe care le solicită. 6) Fruct din Antile — Eroină a unui cunoscut film din R.A.U. 7) Eres! — Fiica lui Iupiter și a Latonei, zeita pădurilor și ocrotitoarea vinătorilor — La pătrat, este o madonă după care a fost botezat un sat din județul Ilfov. 8) Nefericit personaj feminin din «Hamlet» de Shakespeare — Un petec de rochie — Purtat, pentru a le ascunde fața, de vechile femei din Turcia. 9) Nume de alint feminin — Fructul discordiei, aruncat de Eris mesenilor, pe care era scris: «Celei mai frumoase», iscind celebra dispută feminină din Olimp Diminutiv de la Melania. 10) Personaj feminin central din romanul foileton «Forsyte Saga» — Eva în devenire — Bluza țărănuțelor. 11) Regretată și foarte talentată cântăreață de muzică populară românească — Avalanșă zgo-

motoasă. 12) A răscoli pământul — Prea frumoasa basmelor noastre, iubită și salvată de atâtea ori de Făt-Frumos — Anca fără consoane!

VERTICAL: 1) Interjecție — Întruchiparea frumuseții feminine în Grecia antică, zeița născută din spuma mării. 2) Sportivă româncă de renume mondial, care a adus țării noastre două medalii olimpice — Trage sforile. 3) Riu în U.R.S.S. — La revedere, între prietene — Frumoasa soție a lui Menelau, răpită de către Paris, datorită căreia s-a iscat celebrul război troian. 4) La mijloc femeia! — Personaj feminin din «Lucaferul» lui Eminescu. 5) Culoarea ochilor îndrăgiți de Mihail Eminescu, cîntați în auita poezii — Fluviu de coastă în Italia. 6) Zborul în grup al albinelor (pl.) — Onomatopee la toabă — Iubitul ei. 7) Teț! — Vorbe nesocotite — Aflată la început! 8) Perfidul personaj din «Othello», din pricina căruia Desdemona și-a pierdut viața — Îndrăgostită. 9) Sătesc — Armă grea. 10) Prinde — Organizația Mondială a Sănătății (abr. uz.) — Cea mai iubită femeie din lume. 11) Titlul și eroina principală a unei tragedii de Racine — Capul zeiței Venus! 12) Identică — L-a trădat pe Samson, tâindu-i părul în care-i stătea toată puterea, devenind, în felul acesta, simbolul perfidiei feminine. 13) Zeița discordiei care, nefiind invitată la nunta lui Peleu cu Tetis, a aruncat mărul de aur pe care scria «Celei mai frumoase» — Marea, unica iubire a lui Romeo.

Dr. Aurelia PETRESCU
Dicționar: ETS, ATT, INA, ESI.

Dezlegarea jocului «MĂRȚIȘOR», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CORD — ANCORA. 2) AMIRAL — ODOR. 3) RAM — TARC — ZC. 4) ETATE — OALA. 5) UU — ARMURA — G. 6) TARI — ADICA. 7) MELANA — ATOL. 8) A — INELE — ALB. 9) RACI — COC — IE. 10) TIE — SO — TREN. 11) IA — ICRE — ORE.

EMOȚII, URALE, TIMBRE FISCALE

cronică nesportivă

de Sergiu ANDON

Într-o atmosferă fremătătoare, cu tribunele arhipline, a început a 17-a repriză a finalei campionatului interzonal de mahalagism profesionist pe echipe. La Făgăraș. Meciu se desfășoară pe terenul special amenajat din Piața Mihai Viteazul nr. 19. Confirmând toate calculele specialiștilor, s-au calificat echipele net detașate încă din preliminarii, adică din fața comisiilor de împăciuire: «Găleatasăreai» și «Real Mardit». Timpul de joc regulamentar este de opt ani, iar numărul reprizelor — nelimitat, ca în boxul profesionist. Aflindu-ne la jumătatea partidei, găsim util a face un scurt istoric al primilor ei ani de desfășurare. S-au disputat 16 reprize.

1.

25 mai 1964. Fanfara intonează «Marșul procesomanilor duoși». Cele două echipe își fac apariția la bară. Leabu Radu Nicolae cheamă în judecată pe chirișul său, Comănici Ioan, pentru că i-a stricat poarta și când i-a spus, l-a injurat. Deși are inițiativa atacului, L.R.N. comite o primă greșeală tactică: prin aceeași acțiune revindică și o datorie mai veche a pîrîtului, în sumă de... 17 lei. Pierzînd posibilitatea de a forma un dosar aparte, reclamantul a ratat două puncte prețioase. Aceasta a demoralizat jucătorii și, spre surprinderea generală, părțile s-au împăcat la 9 iunie același an, repriza terminîndu-se la egalitate: 1/2—1/2.

2.

Penalti. L.R.N. este amendat de Inspekția sanitară pentru lipsa lăzii de gunoi. Contravenientul se plînge tribunalului. Pe bună dreptate: ce să faci el cu ladă de gunoi, cînd aruncă toate spanacurile în fața judecății?

3.

Repriza începe în ritm alert. Printr-un atac impetuos, Comănici Ioan stropește ferestrele echipei adverse cu întreg conținutul unui lighean de spălat vase, apoi, epuizat, cu un ultim efort de voință, smulge și cirilgul de la ușa lui Leabu. Jocul se mută în careul de pedeapsă, L.R.N. plîngîndu-se de tentativă de omor și «dărîmarea de clădiri». Nu uită să adauge că este în pericol de a se refugia «din oraș, din centrul orașului, pe cîmp».

4.

La «Real» se produce o schimbare: în locul lui Comănici Ioan, accidentat, este introdusă Brumbea Nicoloița, vedetă transferată cu mari sacrificii de la clubul «Penalrol». Jocul este la început confuz, nu se observă exact ce se întîmplă, pînă la 12 martie 1966, cînd L.R.N. se plînge tribunalului că «l-au lovit cu harșeul și lopata», făcîndu-l să fugă pe stradă pînă la al patrulea vecin. Oștinînd condamnarea și a noii jucătoare, echipa «Găleatasăreai» majorează scorul la 2½—1.

5.

Repriză anostă. Preocupați de menținerea rezultatului, găleatasăreii abandonează spectaculozitatea, nemulțumindu-și microbiștii. Cu greu se obține o jumătate de punct, printr-un biet dosar de validarea poprii pe salariul lui Comănici Ioan, pînă la concurența sumei de 78 lei. 3—1.

6.

Ambele echipe își împospătează forțele. În «Găleatasăreai» intră, alături de tatăl său, juniorul Leabu Nicolae II, iar în «R.M.» cuplu Comănici este înlocuit cu tinerete speranțe Cristea Ioan, de 40 de ani, și soția sa, Anica. De la început, void parcă să justifice încrederea ce li s-a acordat, aceștia atacă impetuos și, fără prea multe artificii, Cristea Ioan înscrie spectaculos două puncte dintr-odată: 3—3. Tribunele sînt electrizate. De mult nu s-a mai văzut o fază atît de simplă și eficientă: a chemat în judecată pe cei doi adversari, cînd în ziua de 7 mai 1966 i-au dat cu un băț peste mină și i-au stricat ceasul.

7, 8, 9.

Egalarea aduce o notă dramatică în desfășurarea partidei. Cele trei reprize următoare au fost numite de întreaga presă sportivă «Caruselul autogolurilor». Trecut din atac în apărare, Leabu I încearcă să inițieze trei mari contraofensive. Dar jocul desfășurîndu-se prea în apropierea porții sale și, mai ales, datorită prestigiului neîntreput al acestui formidabil Cristea Ioan, Leabu înscrie, unul după altul, goluri în propria-i poartă și doar o jumătate de punct în cea adversă. Astfel, la numai cinci zile după ce adversarul său depusese acțiunea la tribunal (ceea ce, în maratonul nostru, înseamnă, practic, din volé), L.R.N. cheamă în judecată pe soții Cristea pentru lovire și amenințare, dar tribunalul îi achită. Leabu I repetă desperat șutul, de la distanță, dar și recursul îi este respins. Nicu L. nu se descurajează, deschide un nou dosar, de data aceasta pentru evacuare, dar și acesta fără prea mult succes. Răsturnările amețitoare de scor nu fac însă decît să-l încinească pe L.R.N., care luptă, luptă,

luptă cu ghearele și cu dinții, trimițîndu-și întreaga echipă, mult înainte, în atac. În acea vară fierbinte, la fiecare cîteva zile se înregistra la tribunalul Făgăraș o nouă cerere de chemare în judecată din partea lui Leabu Radu Nicolae.

Marele luft a fost însă dosarul 1 597/1966, cu trei inculpați dați în judecată, dar toți trei achitați de instanța de fond și abia unul condamnat, cu chiu cu vai, în recurs. Păcat. Acțiunile fuseseră redactate de-a dreptul emoționant. L.R.N. se plîngea că în ziua de 7 mai, venind «cu vacile de la ciurdă» și ajungînd acasă, inculpații i-au «dat una cu piciorul în dos»; el s-ar fi refugiat într-un coridor, dar cei trei l-au ajuns și bătut, încît și-a scos «certificatu» de 9 zile dar și acum a mai rămas «cu hibă la partia stîină a capului înlăuntru urechii», încît îi «cîrșie cînd cascu gura».

10.

Întreaga presă sportivă scrie sub titluri uriașe despre meciul secolului. Chioșcurile de ziare sînt devastate. Pentru urmași, abia se mai păstrează, la Banca Angliei, un exemplar din ziarul regional «Drum nou» nr. 6747 din 11 septembrie 1966, cu o cronică intitulată semnificativ «Profesiunea... procesoman». Intervievat de postul de radio asupra acestui titlu acordat de ziar, Leabu Radu Nicolae a răspuns cu modestie: «procesoman, procesoman, dar copt!»

L.R.N. nu-și pierde capul, nu cade în vedetism. Adoptă o nouă tactică, mai puțin spectaculoasă: atac metodico-prudent, cu amplasarea jucătorilor după schema 4-W-1969, fără măturător, cu mătură. Îl derutează puțin o nouă contravenție, semnalată, după părerea noastră, cu ușurință de către arbitrul de tușă — aceeași inspekție sanitară. Îl amendează că «a circulat cu vacile pe scările casei de cultură!» Dar cine, dragă Doamne, ar fi vrut organele municipalității să meargă la casa de cultură, dacă nu vacile lui Leabu, cînd el era doar atît de ocupat...

11.

3 august 1967. L.R.N. cheamă în judecată «țivilă, țivilă» pe un nou adversar, Crempăt Andrei, că nu i-a plătit contravaloarea a patru care gunoi de grajd. Repriză sobră, scor 4½—7½, remarcăm doar că mărul discordiei a fost tot... bălegar.

12.

Din nou, luptă corp la corp între lideri — dosar 1 521/1967. L.N. se plînge că Cristea Ioan i-a dat o palmă și i-a risipit bagajul. Nu uită, bineînțeles, să ceară cheltuieli de judecată și despăgubiri pentru — uraa! — ...zilele pierdute. Handicapul se mai reduce cu un punct.

13.

Pe «teren» se desfășoară, fără succes, judecata dosarului 1 950/1967, dintre Leabu R. și două pîrîte, găsite nevinovate de instanță.

14, 15, 16.

Duelurile preferate rămîn tot cele Leabu-Cristea. Mai ales cînd sînt simultane, ca dosarele judecătorei Făgăraș nr. 1 610, 1 823 și 2 153 din 1968. Leabu dă în judecată pe Cristea că l-a lovit cu o scîndură de cosciug, tot Leabu pe Cristea și pe un necunoscut — Oprea Vintilă — că l-au fugărit cu bolovani în mină, iar Cristea pe Leabu I și Leabu II că au aruncat în el cu o lingură ruginită.

Repriza, aflată acum pe rolul instanței, constă în reclamația lui L.R.N. că în ziua de 10 septembrie 1968, Cristea i-a dat un picior pe cînd ieșea din curte «cu două corfe de pere».

Este greu de făcut un pronostic pentru viitoarea desfășurare a meciului. L.R.N. este încă în plină formă, în ciuda celor 76 de ani de cînd trăiește și se ceartă (gurile rele spun că, sugar fiind, și-ar fi dat în judecată moașa pentru că, scuzați, i-a tăiat ombilicul). Nu trebuie trecute cu vederea nici calitățile afirmate de Cristea Ioan și nici speranțele pe care selecționerii și le pun în el. Acest pierde-vară dovedește multă combativitate, este preocupat de tehnica modernă de joc și se antrenează foarte conștiințios. De fapt, numai cu numele este angajat la Combinatul chimic Făgăraș, majoritatea timpului pierzîndu-și-l pe sălile tribunalelor.

Surse ce se pretind bine informate au divulgat cîte ceva din viitoarele scheme de joc ale beligeranților. Se așteaptă ca L.R.N. să se dezlănțuie într-o ofensivă de 24 de procese, dintre care 11 pentru lovire (6 în cot, 4 peste șapcă și una cu acoperișul), 5 pentru fugărire în jurul popului și 8 pentru că adversarul s-ar uita chiorși la el. Se pare că C.I. va adopta mai întîi o tactică defensivă, de uzură. Printr-o gamă de 7 procese civile, el ar preconiza să-i ceară lui L.R.N. despăgubiri pentru cele 7 cutii conserve de bame în care acesta a pus pămînt de flori. «O dovedim cu martori». Ar urma trei «directe» decisive: că i-a injurat capra, că în fața ușii lui ploaia mai mult și — în sfîrșit — că circulă prin curte cu bocancii nefăcuți.

Așadar, pronostic: Y.

CUM SĂ ÎNVĂȚĂM

Cred că cititorii m-ar pedepsi, trecînd cu o privire plictisită peste această coloană, dacă aș încerca să le mai demonstrez cît de important este să înveți, să te ții la zi cu noile descoperiri și perfecționări din domeniul în care activezi. Problema pe care vreau s-o atac astăzi este: cum să învățăm care este tehnica cea mai bună de asimilat cunoștințe noi. În definitiv învățătura are doar alt scop decît diploma...

O anchetă americană a constatat că după o oră, două de curs auditoriu a reținut în medie cam zece la sută din noțiunile predate; trei sferturi din aceste zece fa sută se uită după trei luni. Cînd i se dă elevului, studentului posibilitatea să vadă cum se execută un lucru el reține cincizeci la sută; dacă îl face el însuși — nouăzeci la sută.

Făcînd rezervele cuvenite asupra cifrelor de mai sus se poate constata că metoda cea mai bună, cea mai activă de a învăța este cea de-a treia. Vrei să înveți bine matematica? Fă multe probleme. Chimia? Cit mai mult în laborator. Lucruri cunoscute, nu? Atunci de ce nu se extinde acest sistem pedagogic în cît mai multe domenii?

Citeam — nu-mi amintesc unde — cum se fac seminarii, sau lucrări de control, sau examene la disciplina conducerii întreprinderilor într-o universitate occidentală. Grupe de trei-patru studenți în birouri, pe etaje, cu telefoane la îndemină. Tema: lansarea unui produs nou pe piață, în condițiile știute ale concurenței. Deci: organizarea producției, cantitatea optimă care trebuie produsă, metodele de producție, de reclamă, problemele de aprovizionare, prețul optim de desfacere, rentabilitatea. Lucrarea, colectivă, durează nu două-trei ore, ci două-trei zile. Ei, cine face asemenea lucrări — și i se analizează apoi critic imperfecțiunile — apoi acela știe că învață!

Mutatis mutandis, în învățămîntul nostru economic. — și nu numai economic — cite nu se pot îmbunătăți în ce privește sistemul pedagogic!

Tineretul, tineretul acesta pe care îl iubesc pentru că este critic, pentru că este nonconformist, pentru că spune uneori că «nu e bine» fiindcă vrea mai bine, tineretul studios n-ar trebui oare întebat, cu toată in experiența lui, cum ar vrea să învețe?

Un student de la politehnică îmi spunea: Îngurgitez cantități considerabile de formule, pe care trebuie să le memorez. La examen trebuie să apelez la memorie pentru a aplica formula potrivită cu ajutorul căreia să rezolv problema dată. Nici un inginer nu va recurge la memorie, ci la tratat (sau la tabele) cînd îi este necesară formula respectivă. De ce nu se procedează și cu studenții la fel? De ce trebuie să-mi încarc mintea cu date pe care le uit după examen, dar care sînt o condiție pentru trecerea lui?

S-a schimbat lumea, s-au transformat condițiile de viață, s-au acumulat cunoștințe considerabile în toate domeniile, știința și tehnica sînt într-un proces de revoluție, dar metodele de învățare au rămas aceleași. Se fac experimente pedagogice foarte interesante, foarte utile, dar mai departe?

Desigur, oamenii de știință din domeniul pedagogiei sînt cei mai abilitați să găsească metodele de învățare potrivite epocii noastre. E o comandă socială care trebuie executată. Dar cei care fac această comandă, cei care învață și cei care folosesc pe absolvenții școlilor trebuie și ei consultați. E un dialog absolut necesar și, nu mă îndoiesc, fructuos. Un început s-a făcut: discuția dintre cei care predau; mai puțin cu cei care învață.

E absolut necesar un dialog. Dar nu între surzi...

AȘTEPTÎND CERBII METALICI

lu, nu sînt la Brașov. Am rămas, ca și dv., acasă și urmăresc toarea cerbilor pe micul ecran. Telecronicarul nu e doar eva decît un telespectator care are posibilitatea de a-și une public opiniile. Ceea ce scrie el are șanse de a fi cît de util și concludent numai în măsura în care nu-și părăsește tul de telespectator. Cu multă vreme în urmă, un scriitor se supărase că nu lăudam așa cum ar fi vrut el talentul de nic sportiv al unui amic al său, mă apostrofa într-o revistă și își deschidea pe atunci coloanele tuturor răfuielilor: «Mă eb pe ce stadioane își petrece această tovarășă după-amie- de duminică». Lipsa de logică a admonestării era evidentă: stadioane nu se aud comentariile crainicilor televiziunii. șadar, săptămîna viitoare, muzica ușoară va fi în mod ne- ar singura vedetă a acestei rubrici. Pînă atunci, cîteva ob- vații pe marginea altor programe:

• Chiar dacă sîntem dispuși să înțelegem că televiziunea nu poate oferi numai filme de prima mină, i-am cere, cel pu- să respecte criteriile de apreciere pe care singură și le-a us. Unui film nu i se pot atribui «trei stele», adică cel mai t calificativ, numai pentru că eroina este o actriță dragăla- Cred că producătorii filmului «Moștenitoarea trebuie să ce» ar fi primii care s-ar mira dacă ar afla de ce onoruri s-a urat la televiziunea română banala lor comedioară.

• Bravo, de trei ori bravo realizatorilor emisiunii «A fost itat oare Pămîntul de ființe extraterestre?» Din nou, re- ția științifică își face datoria de a clarifica o problemă în ju- căreia s-au ținut atîtea fantasmagorii și povești de adormit iiii. Personalități ale vieții științifice, la curent cu cele mai cercetări, au explicat pe înțelesul tuturor că ipoteza unor itatori extraterestri — în trecutul îndepărtat, în prezent în viitorii zece mii de ani — a fost categoric respinsă de nță. Să sperăm că emisiunile tip magazin nu vor recădea greșeala de a prezenta necritic, de dragul senzaționalului, irii înrudite cu credința în posibilitatea unui perpetuum ibile.

• Succesul emisiunii de varietăți «Telefantezie la Constan- » prilejuiește cîteva reflecții. Mai întii este clar că meritul vine integral regizorului Iulian Mișu, care a știut să facă cel puțin trei lucruri: să sugereze, fără inhibiții estetizante dar și ră a cădea nici o clipă în vulgaritate, atmosfera vie, caldă, ulticoloră a bilciului popular; să pună în scenă momente tirice cu adresă mai îndrăzneță și cu o remarcabilă putere : sugestie — «Vinerea neagră a Reflectorului» (după păre- a mea cel mai izbutit), scena din «Mielul turbat» jucată în istume definitorii, cupletul cu «măgarii care mîncă lei»; sfîrșit, să monteze admirabilul joc cu fotografiile de epocă.

• Al doilea rînd, să nu uităm că regizorul n-ar fi izbutit să-și alizeze intențiile fără concursul nelimitat al televiziunii. Sportantele înlesniri materiale care i-au fost puse la dispo- ție sînt la fel de necesare pentru turnarea unui asemenea m ca și deplina încredere anticipată în ceea ce va face regi- orul. Experiența ar trebui deci repetată și cu alții, mai ales u cei ce au demonstrat că au ceva propriu de spus în domeniul imului muzical de televiziune: Valeriu Lazarov, Cornel To- ea, Andrei Șerban și cel mai nou venit, Tudor Eliad.

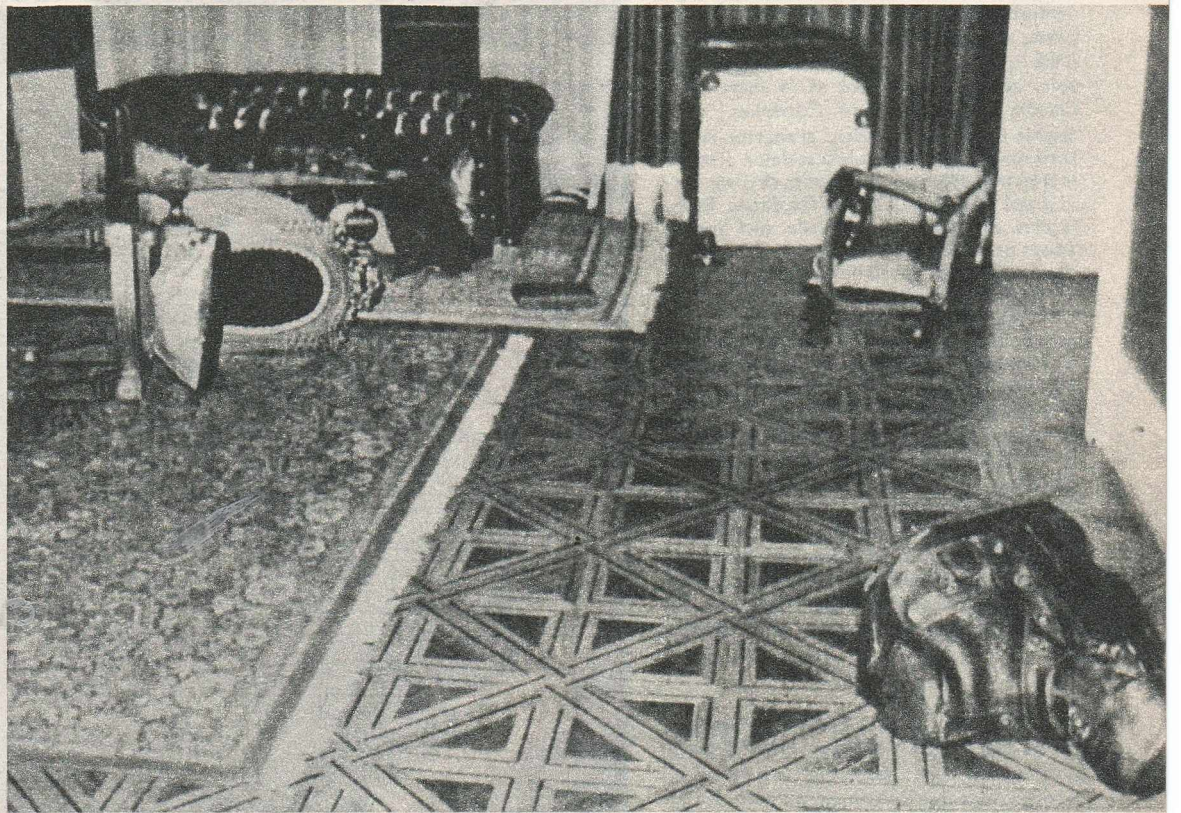
• Cei enumerați mai sus absentează cam de mult dintre alizatorii semnați pe generice. Să presupunem deci că sînt cupați cu pregătirea unor filme de varietăți de toată frumu- șea. Între timp însă, Magazinul duminical, singura emisiu- e avînd oarecare contingență cu acest tip de spectacole, evo- ează într-o zonă lipsită de voioșie, de antren. Sînt în el mul- e lucruri bune, are prezentatori simpatici, dar îi lipsesc sarea, azul ritmul pe care știe să i le dea Titi Acs. O fi poate în con- ediu, dar ar fi timpul să se întoarcă pentru ca «Magazinul» să e învioroze din nou.

• Dacă se întîmplă să cunoașteți atît de bine un domeniu l vieții spiritului cum cunoaște doctorul Speranța muzica imfonică, evitați să participați la concursul cu nume schimbă- or. E prezentat nu de Dan Deșliu, care știe să-i facă să se sim- ă bine pe tinerii emoționați, aspiranți la titlul de «stea muzi- ală», ci de Ion Mustață. Riscați deci să fiți repeziți, puși la unct, jigniți chiar. Riscați, de asemenea, să găsiți în plicuri ntrebări-încuietoare cărora le poate face față numai un ju- ător de popice, nu și un iubitor al muzicii. E mai bine deci, ntru dv., să vă abțineți. Televiziunea nu-i încă pregătită să ă primească.

Felicia ANTIP

PUERTA DEL SOL

de Teodor MAZILU

Bustul lui Fran- co aruncat pe podea în biroul rectoratului din Barcelona. Un preludiu?

E știut: cuvintele au desigur o putere magică, și cînd te gîndești la Spania îți apar în fața ochilor coride, toreadori, dansuri andaluze și pictura lui Goya. E ceea ce știm despre Spania și ceea ce încercăm să verificăm îndată ce am ajuns la Madrid. Desigur, Spania nu poate fi înțeleasă în afara sărbătorii morții pe care o sugerează coridele, nici în afara exploziei de lumină și spontaneitate a dansurilor, dar Spania, Spania nu înseamnă numai coride, toreadori și pictura lui Goya. Îngîndurata Spanie înseamnă desigur mult mai mult.

O dată ajuns la Calle Zurbano mă duc la circumsa unde am fost și acum trei luni de

zile, dornic să întîlnesc un univers cît de cît cunoscut. Patronul e același, clienții — de asemenea. Cunoscutul îți dă puterea de a porni în căutarea necunoscutului.

Puerta del Sol, Poarta Soarelui — toate denumirile spaniole au o muzicalitate fascinantă — e locul unde începe Madridul, intrarea, poarta, deschiderea. Ministerul securității e și el așezat la Puerta del Sol, la kilometrul 1; de aici începe Spania. Străbat încă o dată Plaza Mayor, amfiteatrul unde aveau loc coridele pe vremea întunecatului și îngînduratului Goya. Cînd mă gîndesc la Spania, înainte de coride, înainte chiar de cerul Madridului, îmi apar tablourile

PUERTA DEL SOL

lui Goya. Aici, în Plaza Mayor, se înșiră una după alta taverne sumbre și pitorești din evul mediu. Dar se cîntă mult în tavernele din Plaza Mayor și cine intră înăuntru trebuie — aproape obligatoriu — să ia un pahar și să cînte împreună cu comeseții mai vechi. E o larmă totală, și tocmai în acest anonimat al veseliei, găsim noi, e farmecul și noutatea. Dar era o veselie îngîndurată... grea. Aici ai impresia că fiecare zîmbet, fiecare cîntec se plătește cu ceva îngrozitor de greu, un tribut straniu, neștiut de nimeni, nici măcar de cei care cîntă.

Străzile Madridului sînt pline de chete pentru cei săraci; ca în nici un oraș din lume mereu se organizează «zile ale carității» — filantropia poate fi emoționantă, dar în nici un caz nu poate fi o soluție

Țară turistică, de un turism aproape desperat, așa după cum există și o frumusețe desperată — vă amintiți superba expresie «ferchezuit» a deznădejde? — încearcă să transforme în valută sîngele coridelor și zîmbetele dansatoarelor. Celebritatea altora e pentru unii un motiv de a fi fericiți, de parcă gloria și fericirea altora ar putea să devină gloria și fericirea ta. E desigur o iluzie. Dar asta n-o împiedică să existe.

Am fost la Cabo Peco, un local cu aparență modestă, dar care este beneficiarul unei faime teribile. Ni se comunică cu multă sfială în glas, o sfială cînd lirică, cînd comercială, că aici obișnuiește să ia masa cînd Claudia Cardinale, cînd Cordobes, cînd Sophia Loren și alți fericiți ai soartei. Amatorii de a mîncă în preajma stelelor pîndesc mereu o masă liberă în speranța că o vor privi drept în ochi pe Claudia Cardinale. Bineînțeles, nici Claudia Cardinale, nici Sophia Loren nu mîncă în fiecare zi la Cabo Peco, dar există această posibilitate și amăgirea e la fel de puternică ca însăși realitatea, dacă nu chiar mai puternică. De altfel întreg restaurantul, destul de înghesuit, cu un spațiu comercial folosit fără milă, e plin de fotografii care reprezintă diverse vedete strîngîndu-l afectuos în brațe pe patron. De la toate aceste celebrități patronul colecționează autografe și astfel lirismul se convertește în peșetas. Patronul, despre care legenda spune că însuși Hemingway l-a ajutat să-și întemeieze negustoria, ne face semn încă din bucătărie, unde avea de lucru cu o halcă de carne. Ni se servește o specialitate spaniolă, un fel de friptură la început aproape crudă, care se prăjește în tigaie încă în timp ce o mîncîci.

La Madrid, fotbalul e socotit aproape un fel de stat în stat. Desigur, s-ar crede că plăcerea cea mare a spaniolilor ar fi corida. Această supoziție romantică nu este adevărată, ca multe alte iluzii romantice. Un meci în care joacă Real-Madrid atrage mai multă lume decît cea mai teribilă coridă. Stadionul Real-Madridului e așezat în plin centrul orașului — o poziție foarte bună, cu care însă autoritățile municipale nu sînt de acord. Stadionul, care a costat o avere, va trebui să fie în curînd dărîmat. Real-Madrid este un adevărat imperiu, o afacere bine organizată, care editează pînă și o publicație proprie. Am văzut sala de trofee, fascinantă, ca o scenă de basm din «O mie și una de nopți», încărcată de cupe și trofee; am putut distinge printre atîtea trofee și unul din partea clubului Dinamo-București. Clubul Real-Madrid este de fapt o societate comercială foarte bine pusă la punct. Fiecare efort este plătit prompt, tot așa cum fiecare greșală este la fel de prompt pedepsită. Un antrenor

(Continuare în pag. 26)

◀ Cînd studenții universității din capitala Spaniei se ridică în apărarea libertăților democratice.

▲ Plaza Mayo

▼ Flamenco-ul și corida, devenite atracție turistică și deci afaceri

varietăți

ZĂPADA MIEILOR

Sub semnul incertitudinilor atmosferice de sezon se va relua mîine Campionatul divizionar de fotbal. Meteorologii ne-au avertizat: procurați-vă umbrele; simțul conservării ne previne: nu urcați încă șosonii în pod; soțiile și mamele fac rezerve de aspirină și Rinosept, pentru că atunci cînd este vorba despre fotbal devenim foarte vulnerabili. Reflexul autoconservării se... auroanhibilează.

Geometria volumelor, aplicată sferei de piele cu care se joacă fotbalul, înregistrează răsturnări de principii și axiome. de postulate și echități ce păreau exprimate pentru vecie, ceea ce ne face să nu mai fim de loc surprinși în prezența unor nevinovate negări ale altor valori, mai puțin universale decît cele invocate. Poate de aceea un șut trimis pe o altă traiectorie decît cea cit de cit previzibilă de către oricine ne apare drept o rezolvare aparținînd mai cuînd zonei superioare a gândirii decît o greșală elementară. Cînd Dobrin injuriază un ziarist se și găsește avocați care, pornind de aici, îl readuc la porțile echipei naționale (care l uitau); cînd Iancu lovește o necunoscută este trimis în Bulgaria să-și cearnă necazurile; cînd Sorin Avram și D-tru (Ticu) Popescu uită de obligațiile lor sportive fac cunoștință cu rigorile vieții de cazarmă (ca orice om care s-a hotărît să poarte uniformă) și așa mai departe...

Fotbalul și-a făcut, de mult și pretutindeni, o suprastructură deasă, capabilă să justifice orice acțiune, considerată de către muritorii de rînd drept nejustă, incredibilă, ilogică. Este poate tocmai acesta deliciul pe care fotbalul îl oferă multimilor care l-au îmbrățișat, încoronîndu-l cu o unanimă preferință. El își răspîndește publicul cu delicii accesibile altfel doar zeilor, cum sînt: inconsecvența, răsfățul, iresponsabilitatea, absurditatea. Numai astfel se poate înțelege cum aceeași fază poate fi văzută diferit de doi spectatori aflați unul alături de altul, dar simpatizînd fiecare cu una dintre cele două echipe care se înfruntă pe teren (diferențe care n-au nici o legătură cu virtua sau pregătirea respectivilor spectatori, ci purtînd fi elevii sau miniștrii adjucați). Tot numai astfel se poate înțelege cum delegatul formației X cere, cu argumentele de bază ale eticii, sancționarea jucătorului clubului advers și cum același ins invocă, atunci cînd în culpă s-a aflat omul lui, versetele cele mai lacrimogene ale Bibliei.

Dar înșirarea, fie și rezumativă, a prerogativelor afective promulgate de forumul pasiunii pentru fotbal ar necesita, credem, un amplu volum, astfel încît abandonăm act. În ciuda inconsecvențelor universului afectiv al fotbalului, el se organizează continuu pretutindeni, căutînd soluții noi sau readoptîndu-le pe cele la care renunțase cîndva. Dar se preocupă de propria-i structură fiindcă îl obligă popularitatea sa mereu în creștere, fluxul combinat al valorilor umane, tehnice și tactice, necesitățile sale administrative (construcții, angajări de intilniri, deplasări, planificări ale antrenamentelor, încasări și cheltuieli diverse etc.).

Elementul de organizare, în oricare din formele alese, prevede activitatea sportivă propriu-zisă, îi conferă cadrul fix (în sensul fermității necesare). La noi însă acest adevăr pare a nu fi cunoscut ori acceptat, deși se joacă fotbal de multă vreme. Federația se pregătește de-abia să se organizeze și așteaptă parcă reînnoirea rîndunilor cu crampoane spre a se dezmoști. Vești optimiste ne informează că la 10 martie va fi o ședință de comitet federal. Dar faptul trebuie tratat cu rezervă — ba chiar cu... rezerve — deoarece, după un an și ceva, reînnoirea activității acestuia for va trebui să depășească un prag de scleroză. Agenda fotbalului este foarte încărcată și cei care aveau sarcina s-o desearcă au așteptat noul sezon cu noile sale sarcini impuse de campionat. Membrii Comitetului federal și ai biroului fac declarații publice din care reiese că nu li se dă de lucru. Simpatice, nu? Altă ciudățenie a fotbalului, de data asta cu o tentă locală: secretarul general, Ion Sîclovan, își dovedește pasiunea pentru fotbal (pe care l-a și practicat cu talent) lucrînd voluntar într-un post în care obligațiile sale sînt cam aceleași cu ale bălfului de margine din vremea gloriei sale sportive: să scopere tot terenul, să care mingile de la apărare în atac, să fugă înapoi cînd adversarii le trimit în carcul său și s-o ia iar de la început...

Dar, după cum s-a văzut, jucînd de unul singur și încă «în particular», Ion Sîclovan nu poate duce în atac echipei federale (mai ales că survin și unele deplasări peste hotare pe care, neavînd cine să le facă, sarcina se cere îndeplinită tot de secretarul general!).

Cînd într-o instituție oarecare nu se prea execută obligațiile de serviciu se zice, cu drept, firește, că lucrurile sînt fotbalizate, adică pasate de la unul la altul, fără eficacitate. De ce să ne mire că în însuși forul tehnic de specialitate se procedează întocmai?

Ce legătură au toate acestea cu zăpada mieilor, care este, după cum se știe, ninsoarea ultimă a iernii ori cea dintîi a primăverii? Au, pentru că fulgii acestei zăpezi, cei mai efemeri, sînt sortiți, fără cruțare, dispației, iar mieii devin un sacrificiul tradițional al sărbătorilor de primăvară. Nu s-ar putea oare ca și în fotbal să se facă oarecare sacrificii, mai ales cu ceea ce s-a dovedit efemer?

Em. VALERIU

ESTE ORA 19,05

Faimosul institut Gallup a publicat recent câteva concluzii interesante ale cercetărilor sale la o anchetă cu privire la popularitatea unor programe televizate. Referindu-se la televiziunea britanică, concluziile anchetei au fost astfel rezumate de un ziar londonez: «Întreaga Mare Britanie se află duminica la orele 19,05 gmt în fața televizoarelor». Este ora cînd se transmite «Forsyte Saga».

Serialul este, precum se știe, deopotrivă de familiar și în România. El mai este gustat acum și în Australia, Noua Zeelandă, R.F. a Germaniei, Olanda, Norvegia, Suedia, Finlanda, Zambia, Malta, Hong Kong etc. Cînd Susan Hampshire, adică Fleur, născută Forsyte, a vizitat Oslo, 20 000 de norvegieni au întîmpinat-o pe străzi și au ovacionat-o.

Un fotoreporter englez a avut inspirația să adune la un loc, aidoma ca într-o fotografie de familie, pe cîțiva dintre membrii clanului Forsyte în timpul nefericitei logodne a lui June Forsyte cu arhitectul Bosinney. În fotografie pot fi recunoscuți George, Soames, Jolyon senior și junior, Timothy, James, Swithin și alții.

După mijloacele chimice precum Atropa belladonna și cele cosmetice precum vopsele, rimeluri etc., iată că și optica sare în ajutorul femeilor cu veleități de ochi mari la propriu. Monsieur Marly, vestit optician din Paris, s-a specializat în montarea lentilelor de ochelari în scopuri estetice.

GASTRONOMICĂ

STICLĂ LA CUPTOR

Dacă vă hotărîți într-o zi să puneți la încercare capacitatea de împopotare a unor prieteni de gabaritul căpitanului Mihalis — vajnicul erou al lui Kazantzakis — nimic mai simplu: invitați-i la o sticlă la cuptor.

Tirgul trebuie făcut o dată cu propunerea: cine nu crede sau nu va fi mulțumit de festin suportă cheltuielile.

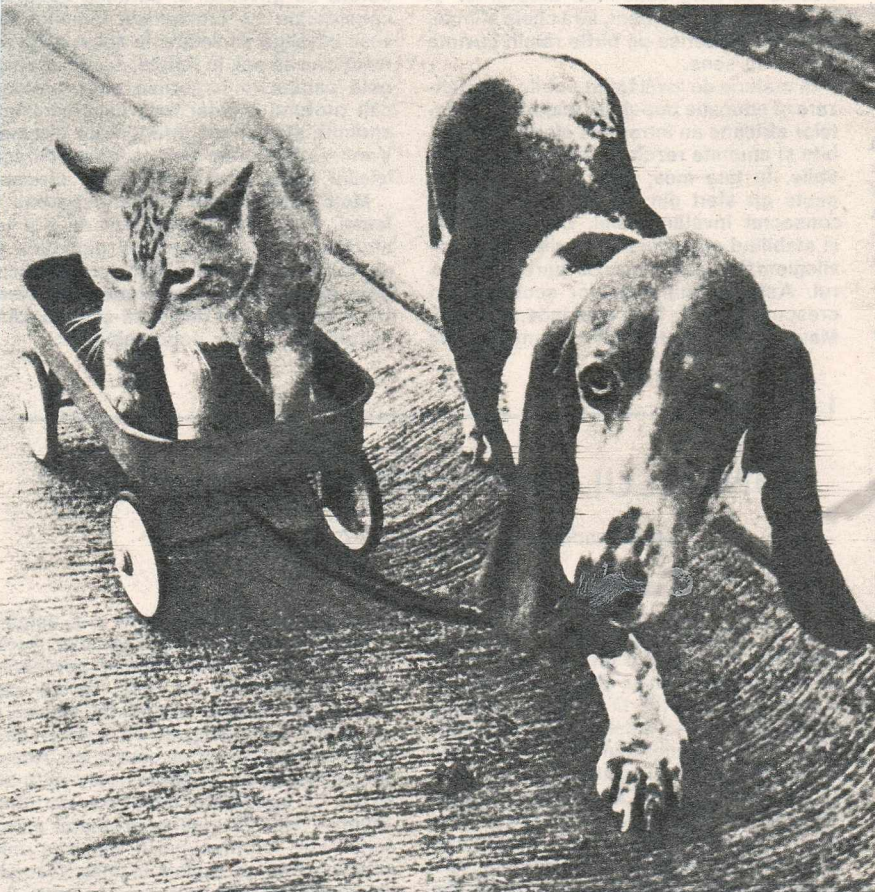
Operația de pregătire a mesei trebuie începută cam cu două ore înainte de sosirea oaspeților. În primul rînd trebuie găsită sticla, ceea ce nu-i prea greu dacă ținem seama că nu există om cinstit care să nu aibă prin vreun colțisor al cămării cîteva sticle goale. Așadar, se caută o sticlă goală cam de tipul celei de coniac Dunărea sau Milcov. Se spală bine-bine, atît în interior cît și în exterior, și se usucă cu un prosop curat. Cînd este perfect uscată se freacă pe dinafară cu unt, apoi se rulează pe un amestec de cimbru cu foi de pătrunjel uscate peste care s-a presărat sare și piper. Astfel pregătită, sticla se introduce într-un curcan (bineînțeles tăiat și curățat, care la rîndul său a fost frecat cu unt și sare). Totul se introduce la cuptor într-o tavă cu apă. Apoi lucrurile devin simple. Se ține curcanul la cuptor la foc potrivit pînă se coace bine pe o parte, apoi se întoarce.

Cam cu o jumătate de oră înainte de a fi gata, oaspeții trebuie să fie prezenți în stare flămîndă, în jurul mesei. Li se servește imediat cîte o măsliță de cap de om fără piine și 0,50 grame spumă de drojdie.

După acest aperitiv mignon, în restul de 20-25 minute se poate discuta despre superioritatea sticlei la cuptor față de oricare alt meniu. Apoi se aduce sticla și se servește «ambalajul».

Restul rămîne la inițiativa dv. și fantezia oaspeților.

P.P. NASU

PRIETENUL LA NEVOIE SE CUNOAȘTE

...S-au născut și au crescut împreună. Cu timpul s-au împrietenit. Și iată că într-o zi, pisoiul Nicky și-a frînt o lăbuță care a fost pusă în ghips. Pînă la reluarea vieții pe... patru picioare, cătelul Huck îndeplinește cu plăcere rolul de companion și infirmier al pisoiului prieten.

CONDIȚIA UMANĂ A FEMEII AFRICANĂ

Corespondentă specială pentru «Flacăra» de la T. Ould DADDAH
de la misiunea diplomatică a Mauritaniei la Națiunile Unite

PARIS

Un sondaj efectuat de Institutul francez al opiniei publice în legătură cu apropiatul referendum asupra reformei regionale și a Senatului a stabilit că 39% dintre cetățenii consultați s-au declarat împotriva principiului referendumului și 38% în favoarea sa.

SANTIAGO DE CHILE

«Firmele japoneze au început o campanie asiduă de pătrundere pe continentul latino-american» — scrie ziarul chilian «Ersilla». Doar în ultimii trei ani Japonia a investit în America Latină 55 000 000 dolari.

RANGOON

Au fost naționalizate 24 agenții de transport, care funcționează pe baza investițiilor unor mari companii străine de marină comercială, printre care «United Liner», «Mac Kinon», «Finley Fleming».

TRIPOLI

În regiunea de deșert Kufra au fost descoperite uriașe rezerve de apă subterană, tot atât de prețioasă în aceste ținuturi ca și țiftul. Cu ajutorul lor întreaga regiune va putea fi transformată într-o zonă cultivabilă.

NEW DELHI

Apariție senzațională în librării — an «Who's Who» al CIA, cuprinzând lista a 7 000 de colaboratori ai respectivei instituții aflați în S.U.A. și în străinătate. 20 dintre aceștia sînt lucrători ai ambasadei americane din capitala indiană.

LONDRA

Contraofensivă a industriei britanice de automobile. British Leyland, născută din fuziunea grupelor British Motor Holding și Leyland Triumph, are azi o producție comparabilă cu a Fiat-ului, oferind Angliei un argument în favoarea admiterii ei în Piața comună.

STOCKHOLM

A luat ființă Asociația pentru apărarea drepturilor bărbaților. «Deși teoretic egali cu femeile — au declarat fondatorii — situația bărbaților este în realitate disperată, legile în vigoare pedepsind totdeauna bărbatul și acordînd femeii tot felul de avantaje și prerogative.

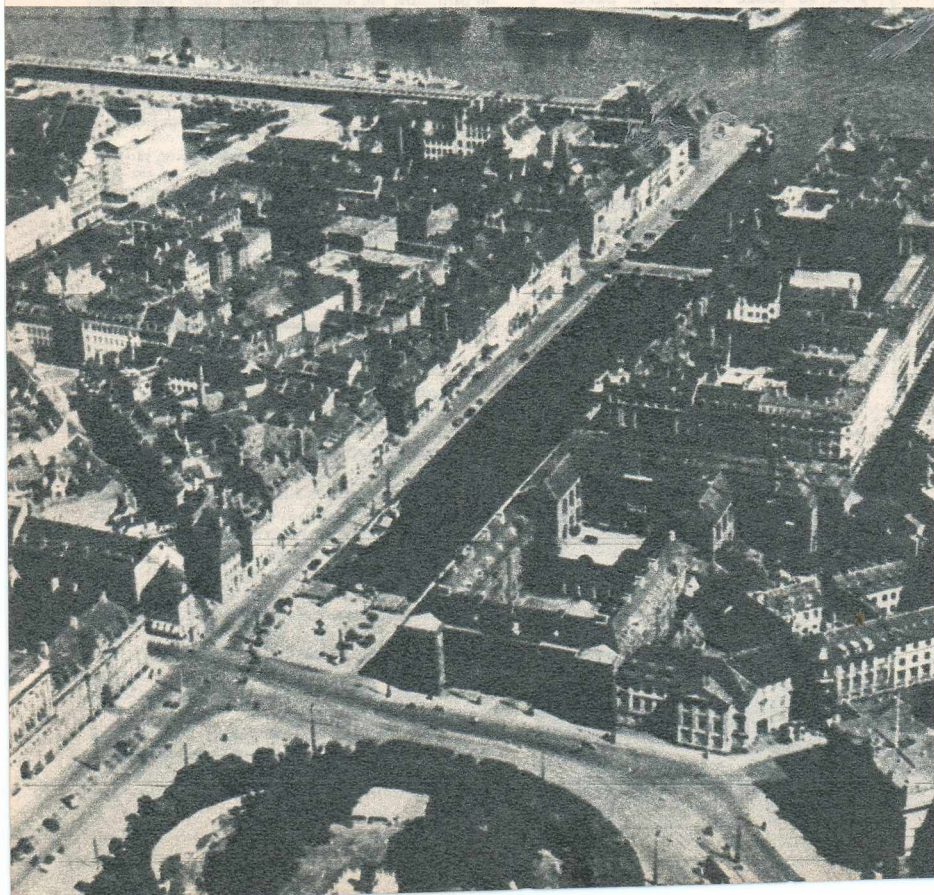
NAIROBI

Mwai Kibaki, ministrul comerțului și industriei din Kenya, a cerut «africanizarea» cadrelor companiilor internaționale din țară. O altă lege recent promulgată stabilește 25 branșe comerciale în care pot lucra numai kenyoții. Nu este vorba de «rasism pe dos», ci de o tendință legitimă a conducătorilor Kenyei de a stimula și impune în economie cadrele naționale.

CANBERRA

Exact în momentul cînd în capitala australiană se discută problema limitării investițiilor străine, «Bank of America» și «Bank of Tokyo» au creat, în colaborare cu «Bank of New South Wales», o societate pe acțiuni. «Noutatea» constă — după unele aprecieri — în faptul că businessul bancar era printre puținele domenii în care capitalul străin nu pătrunsese încă.

La 11 martie este sărbătoarea națională a Danemarcei. În fotografie: o imagine a capitalei daneze — orașul Copenhaga.

Un grup de participante din Africa, Asia, America la Conferința O.N. pentru drepturile omului. (A doua dreapta, doamna T. Ould Daddah, de gata Mauritaniei la conferință.)

insuficiența rezultatelor actuale și de necesitatea de a extinde eforturile noastre

Azi, surorile mele mauritane își une eforturile în cadrul unei mișcări unice sub conducerea forurilor de guvern și partid. Un consiliu superior, format de 15 membre, are înalta răspundere a adunării femeilor din țara mea la lumea modernă, a angajării lor în slujba națiunii. Consiliul femeilor lucrează în strînsă colaborare cu guvernul și partidul, deoarece considerăm că problemele femeilor părăsesc întreaga societate. În acest sens poartăm mențiunea că noi, în Africa, ducem o susținută campanie împotriva unor prejudecăți profunde înrădăcinate cu privire la anumite și pretinsă inferioritate a femeii. Vrem să înlăturăm treptat toate obstacolele din calea promovării femeii africane.

Mulți conducători africani, bărbați și femei, au înțeles necesitatea de a-și une eforturile în cadrul sarcinii gigantice de dezvoltare națională. Ei sînt decizi să lichideze prejudecățile ancestrale și moștenirea colonială, sînt decizi să-și unească eforturile în slujba popoarelor lor.

Problemele femeilor africane nu au nimic specific în sine și ele sînt pur și simplu legate de problemele generale ale dezvoltării țărilor continentului nostru. Și aceasta explică desigur de ce în Africa există încă un număr restrîns de femei angajate în procesul producției materiale sau exercitînd diferite profesii în domeniul educației sau al sănătății. În ce privește drepturile politice și cetățenești, femeia africană nu poate spune astăzi că ar avea de înviat de surorile ei din țările dezvoltate. Explicația acestui fenomen constă în tinerețea majorității națiunilor africane. Într-adevăr, deoarece statele noastre au dobîndit recent independența, constituțiile și legislațiile respective sînt inspirate în mare măsură de Carta Națiunilor Unite, cit și de Declarația universală a drepturilor omului, proclamată de O.N.U.

Ținînd seama de o atare realitate se poate oare afirma că femeia africană nu mai are de depus nici un efort, nu mai are de dat nici o luptă pentru a-și realiza propria ei condiție umană? Firește, o asemenea întrebare nu poate primi decît un răspuns negativ. Nu se mai pune problema luptei de a dobîndi drepturi, ci de a le putea folosi integral, pentru a le da o semnificație reală și o influență deplină.

Pentru a participa la greua dar măreață sarcină de construcție națională, pentru a juca pe deplin rolul ce le revine în societate ca soții, mame și cetățene, femeile trebuie să aibă conștiința drepturilor și îndatoririlor lor. Evident, fără cheia științei, drepturile înscrise pe hirtie rămîn cuvinte lipsite de sens.

În materie de învățămînt public, alfabetizare și educație populară, majoritatea statelor africane au întreprins eforturi deosebite și anumite rezultate sînt deja perceptibile. În țara mea, Mauritania, de pildă, peste un sfert din bugetul statului este consacrat învățămîntului. De asemenea, și stabilînd o ordine de prioritate, noi privilegiam tineretul deoarece reprezintă viitorul. Astfel, numărul fetelor școlarizate a crescut rapid din 1960, anul independenței Mauritaniei. Firește, sîntem conștienți de

LONDRA

FUNDALUL CONFLICTULUI IRLANDEZ

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

La 24 februarie populația Irlandei de Nord s-a prezentat în fața urnelor — alegerile fiind, precum se știe, soluția la care a recurs premierul O'Neill în căutarea unei ieșiri dintr-o îndelungată criză politică, care a degenerat în lupte sîngeroase între demonstrații pentru libertăți civile și poliție. Conflictetele ar rezulta din rivalitatea dintre catolici și protestanți — vor să ne facă să credem unii comentatori de presă și televiziune. Amprenta religioasă e dată de faptul că autoritățile din Irlanda de Nord au folosit discriminarea împotriva catolicilor ca o armă atât politică cît și economică. Cînd Irlanda a fost împărțită în 1920 în Statul Irlandez liber și Irlanda de Nord, regiuni unde populația simpatiza cu sudul au fost arbitrar incluse în nord. Majoritatea locuitorilor acestor regiuni o formau catolicii. «Crima» lor, în ochii guvernului din nord, era aceea că se pronunțau pentru o Irlandă unită. Pentru a înăbuși această opoziție, Irlanda de Nord a fost transformată de la început într-un stat polițist. În 1924 guvernul Irlandei de Nord a promulgat o lege specială care stabilea virtual dictatura — lege în vigoare și în prezent.

Bizuindu-se pe aceste forțe polițienești,

guvernul Irlandei de Nord s-a asigurat împotriva oricărei opoziții efective. Astfel în alegeri, de pildă, numai persoanele care au locuință pot vota, iar cei care dispun de diverse birouri de afaceri, cît și soțiile acestora, pot să voteze după numărul încăperilor pe care le au. Aceasta înseamnă că și acolo unde ar putea exista o majoritate împotriva partidului unionist aflat la putere, rezultatul scrutinului este întotdeauna în favoarea unioniștilor. Așa se explică lozincă scandată de demonstrații: «*un om, un vot!*» E o cerere politică, fără caracter religios, cu toate că în condițiile concrete din Irlanda de Nord mulți dintre cei care n-au voie să voteze sînt catolici. Doar în Newry unioniștii au trebuit să accepte înfrîngerea pentru că majoritatea opoziției a fost zdrobitoare. Dar în Derry, Armagh City, în orașele Enniskillen și Omagh — deși majoritatea antiguvernamentală e evidentă — sistemul electoral ține pe unioniști la putere. E vreo mirare deci că mulțimea a ieșit în stradă?

Fundalul acestei lupte are și un caracter vădit economic. De la separare, Irlanda de Nord a fost consistent subvenționată de Anglia, totuși aici șomajul e mult mai mare decît în orice parte a Regatului Unit.

COMENTARIU

Turneul vest-european

de Silviu BRUCAN

Turneul vest-european al președintelui Nixon s-a încheiat și prima constatare care se impune este aceea că anturajul său a procedat înțelept atunci când a prevenit că este vorba de o «călătorie de informare și consultare» și nu de negocieri, și deci nimeni să nu se aștepte la rezultate spectaculoase de pe urma ei. Este o subtilă cerință a artei diplomatice pe care oamenii de stat o realizează cu atât mai dificil cu cât tentația de a atribui efecte miraculoase acțiunilor lor personale este aproape irezistibilă.

Noua Administrație americană a primit o moștenire împovăraătoare atât pe plan intern cât și pe plan extern. Despre problemele sociale ale Americii (criza aglomerării urbane, mișcarea negrilor, protestul studențimii, condiția de substandard a unei treimi din populație) Walter Lippmann remarcă pe drept cuvânt că va fi nevoie de mai multe administrații pentru a fi rezolvate. Pe plan extern, războiul din Vietnam, care se dovedește o «groapă fără fund» pentru S.U.A., contestarea hegemoniei americane și tendințele centrifuge din sinul alianței atlantice, criza sistemului monetar, supraangajarea militară pe continente îndepărtate, conflictul din Orientul Apropiat — pentru a menționa doar problemele cele mai presante — justifică pe deplin aprecierea că situația noii Administrații nu este de loc de invidiat. Asaltul de probleme atât de copleșitoare, Richard Nixon a adoptat tehnica politică a reangajării, ferindu-se de poziții categorice care apoi trebuie retractate, lăsându-și opțiunile deschise, străduindu-se să câștige timp până la elaborarea unei politici și a unor soluții, deoarece — evident — cele vechi nu mai corespund. Numeroși comentatori au apreciat pozitiv această precauție; alții au observat că, atunci când ești confruntat cu prea multe probleme, cel mai bun lucru este să nu ieși poziție față de nici una, deoarece altfel crezi probleme noi.

În acest context se situează și turneul vest-european. Din comentariile observatorilor avertizați se desprind trei obiective majore ale acestui turneu: restabilirea priorității europene în ansamblul strategiei americane, consolidarea pactului nord-atlantic — și, pe această bază, pregătirea unor negocieri cu Uniunea Sovietică. Înăptuirea primelor două premise nu pare de loc ușoară. Restabilirea priorității europene cere cel puțin dezangajarea militară în Vietnam și stabilirea unui modus vivendi cu Republica Populară Chineză. Iar consolidarea pactului nord-atlantic se lovește de tendințele centrifuge din sinul său (află în raporturile americano-vest-europene cât și între puterile vest-europene

inseși) și de faptul că Europa vrea altceva decât blocuri militare, înarmări și manevre militare. Iar aceste lucruri, președintele Nixon le-a aflat de la interlocutorii săi și de la alții pe care i-a auzit de la distanță mai mare. Faptul că el a spus în fiecare capitală vizitată — Bruxelles, Londra, Bonn, Roma și Paris — cîte ceva care să placă gazdelor, nu schimbă datele fundamentale ale problemei, ci amintește doar că n-a trecut prea mult timp de la campania electorală americană.

«New York Times», care s-a învățat și el să se mulțumească cu puțin, scrie: «Desigur, s-a făcut doar un început în ce privește discuțiile între aliați. S-a pus totuși capăt înstrăinării treptate a Statelor Unite față de partenerii europeni». Până la urmă și președintele Nixon a subliniat că restabilirea încrederii între S.U.A. și aliații vest-europeni a fost obiectivul său imediat. Iar Michel Debré, comentînd rezultatele întrevederilor Nixon-De Gaulle, remarcă: Se pot stabili relații de încredere și fără aliniere politică. Tot ministrul de externe francez arată că zonele de dezacord dintre S.U.A. și Franța rămîn: structura atlantică, Vietnamul și reforma sistemului monetar internațional.

Oricum, se pare că Richard Nixon înțelege că Europa occidentală nu mai poate fi condusă de la Washington ca acum 15-20 de ani, ceea ce nu-i puțin pentru un președinte al Statelor Unite. Accentul repetat pe care l-a pus pe necesitatea consultării aliaților, critica greșelilor săvîrșite în această privință de Washington (desigur în trecut!) constituie indicii semnificative. Revista americană «Business Week» (Insuși titlul arată că știe ceva) comentează: «Ceea ce este mai important, el dă asigurări vest-europenilor că Statele Unite se vor consulta strîns cu ei în legătură cu viitoarele tratative cu sovieticii. Acesta este de fapt motivul real al călătoriei sale».

Nimeni nu afirmă cu certitudine că noua Administrație americană va trage concluziile logice care se impun în urma vizitei președintelui Nixon și că va proceda la ceea ce mult așteptată «tragică reevaluare» a politicii externe americane în conformitate cu noile realități din lumea contemporană. Se poate totuși remarca pentru moment că restabilirea încrederii și practica consultării sînt idei care au o valoare pozitivă atunci cînd sînt aplicate pe întreaga scară a relațiilor internaționale contemporane și cu scopul de a servi cauza păcii și a colaborării între popoare și state.

În acest timp, în ciuda considerabilei străluciri pe care a moștenit-o, sudul — Republica Irlanda — a făcut mari progrese atât în industrie cât și în agricultură. Înlanda de Nord există suficiente resurse, ar ele stau nefolosite pentru a se evita ciocnire cu interesele monopolurilor engleze.

Față de situația creată, cercurile guvernamentale pretind că primul ministru O'Neill, fiind un liberal, va introduce reforme. De fapt în felul acesta se aruncă

praf în ochii alegătorilor. Lucru de care aceștia s-au arătat de altfel conștienți — alegerea soldîndu-se cu victoria la limită a unioniștilor.

În orice caz, mișcarea de protest din Irlanda de Nord, suportul puternic dat acțiunilor protestatate de către studenți, evidențierea clară a faptului că determinante sînt aspectele politico-economice și nu diferențele religioase și-au pus puternic amprenta asupra actualei situații irlandeze.

țara, prilejuind manifestări deschise de ostilitate din partea opiniei publice. Ziarele sud-coreene nu ascund faptul că rezistența populară capătă tot mai frecvent forma luptei armate și că «partizanii mișună peste tot». Prezența celor peste 60 000 de militari americani, ca și sporirea efectivelor armatei regulate sud-coreene la 630 000 de oameni nu întimidează forțele patriotice. De asemenea, manevrele militare

comune americano-sud-coreene, care încep miine cu caracter demonstrativ, ca și cele aproape 11 000 acte de provocare săvîrșite împotriva R.P.D. Coreene de la încheierea armistițiului și pînă azi apar ca tot altele dovezi ale neputinței regimului Pak Cijan Hi de a ieși din impasul total în care a eșuat.

Dic. BABOIAN

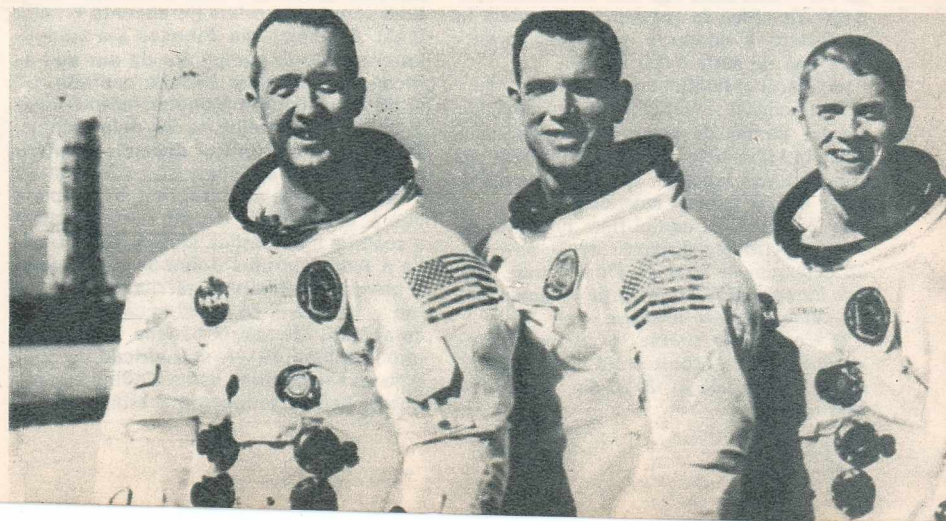
SEUL: ORBITA TEROAREI

Accesele de febră politică sînt frecvente la Seul. Criza regimului antipopular al lui Pak Cijan Hi are — se știe — o cronicitate notorie, cu forme acute de asemenea binecunoscute. Ceea ce se petrece însă în ultima vreme în Coreea de sud depășește, atât prin caracterul său exploziv cât și prin amploarea desfășurării dramatice, limitele «stării de urgență» decretate de guvernul sud-coreean în speranța lor deșartă de a stăvili puternica mișcare populară de rezistență în plină ascensiune.

Regimul din Seul se angajează cu disperare pe orbita teroarei. Itinerarul represivilor, deși mai vechi, este reluat cu o cruzime sporită. Anul trecut se chema «operațiunea surpriză» și se solda cu arestarea unui număr de aproape 11 000 de «suspecți». Misiunea celor 50 000 de militari și polițiști lansați de Pak Cijan Hi într-o adevărată vinătoare de oameni era aceea de a contracara acțiunile Partidului Revoluționar Unit care activează în ilegalitate din 1964 și mobilizează în jurul obiectivelor sale un mare număr de patrioți. Acțiunile detașamentelor de partizani ce cuprindeau la început doar zona muntelui Baikoan și vreo două provincii s-au extins în ultimele luni în jurul bazelor americane

și chiar înăuntrul cazarmilor militare sud-coreene. Numărul actelor de sabotaj a luat proporții fără precedent. Recent, partizanii și-au făcut simțită prezența mai activă la Seul, ceea ce a alarmat la culme guvernul marionetă. S-au luat măsuri draconice, s-au făcut destituirii în conducerea armatei și poliției secrete și, în virtutea așazisei legi a securității statului și a luptei împotriva comunismului, a fost declanșat un nou val de teroare sub semnul «stării de urgență». Temnițele sînt din nou tixite de arestați. Seria de înscenări judiciare, începută anul trecut cu procesele succesive intentate unor grupuri de intelectuali, printre care și cei 34 răpiți de agenții lui Pak Cijan Hi din R.F.G. și Franța, continuă acum cu alte asemenea acte samavolnice. Tribunalele pronunță sentințe grele împotriva oricărui cetățean suspectat de simpatii față de comuniști sau de legături cu frații din Coreea de nord. Printre cei întemnițați se află președintele Asociației studenților de la Universitatea Yonse. Recent, condamnarea la moarte a profesorului universitar Kim Ciong The, conducătorul organizației din Seul a Partidului Revoluționar Unit, a soției și a tovarășilor săi, a stîrnit o puternică reacție în toată

Luni 3 martie a început repetiția generală a aselenizării. La bordul navei cosmice «Apollo-9», cei trei cosmonauți americani, James McDivitt, David Scott și Russell Schweickart execută, în cadrul misiunii lor temerare de zece zile (zborul fiind considerat de specialiștii N.A.S.A. drept cel mai riscant dintre ieșirile americane în spațiu), programul experimentării complexe a modulului lunar LEM (Lunar Excursion Module). Principalele obiective ale operațiunii sînt următoarele: încercarea primei nave cosmice cu modul lunar; controlul instalației de propulsie a treptei de decolare; studierea eficienței activității cosmonauților în afara cabinei spațiale; verificarea aparatului în cursul repetatelor manevre de cuplare și decuplare; asigurarea recuperării modulului lunar la cabina de comandă (vezi fotoreportajul din paginile 8, 9, 10).

PÎNĂ CÎND RĂMÎNE «SENTINELA» ÎN POST?

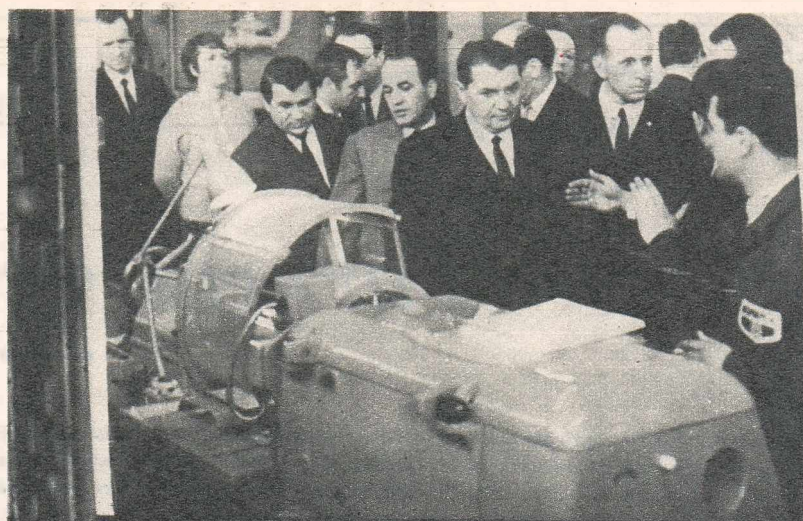
DOI ÎNVINȘI

12 și 14 martie 1932 — zile în care se înregistrează două dintre cele mai senzaționale fapte diverse ale epocii, în apogeul crizei economice. La Rochester, în S.U.A., se impușcă multimilionarul George Eastman (foto 1), iar la Paris se sinucide în același fel regele chibriturilor, miliardarul Ivan Kreuger (foto 2). Eastman a început să urce treptele succesului în 1878, cînd înființează un atelier de produse fotografice în care realizează primele plăci cu gelatină, apoi pelicula pe hîrtie și filmul transparent. Atelierul se va numi cu începere din 1880 KODAK. La moartea sa, Eastman lasă un bilet pe care scrie: *Prieteni — opera mea e încheiată — pentru ce să mai aștept?* Avea 78 de ani. Avea să a fost evaluată la trei miliarde de franci, dintre care mai mult de o jumătate de miliard investiți în opere de binefacere. Al doilea învins — Ivan Kreuger, a fost unul dintre cei mai mari industriași ai timpului. Fabricile sale de chibrituri, instalate în 18 țări, acopereau consumul mondial într-o proporție de 75%. În perioada 1925—1931 el ocupă locul numărul unu printre magnații financiari ai lumii. Acordă împrumuturi în valoare de opt miliarde de franci guvernelor din douăzeci de țări. Cu toate acestea, în 1932, cînd criza economică mondială roade din temelii lumea capitalistă, el trece în rîndurile învinșilor.

Ion MUNTEANU

Printre capitolele bugetului militar al Statelor Unite se află unul căruia i se dedică resurse importante și care poartă denumirea «Sentinel». Este vorba de construirea unui sistem «subțire» de rachete anti-rachetă. Proiectul, lansat încă de McNamara, a întâmpinat diferite obiecții de ordin politic, tehnic, financiar etc. În ultimul timp Pentagonul, sub noua Administrație, a venit în întâmpinarea obiecțiilor anunțînd la 9 februarie că a ordonat «o revizuire extrem de profundă și critică» a oportunității sistemului «Sentinel». Dar la 20 februarie, cînd a fost chemat în fața Comisiei senatoriale a afacerilor externe, șeful Pentagonului, Melvin Laird, a declarat că are intenția de a continua construirea rețelei «Sentinel». Unii senatori și-au pus întrebarea: oare așa de repede s-a încheiat analiza «critică și profundă» a unui proiect care va înghiți între 5 și 10 miliarde dolari? Senatorul Kennedy, replicînd Administrației, a recurs la actul, calificat de «Washington Post» drept «neobișnuit», de a însărcina un grup de consilieri particulari să procedeze ei la o asemenea revizuire. Kennedy a declarat Senatului că pozițiile exprimate de exponenții Pentagonului indică «în mod cert că se va proceda la înfăptuirea sistemului antirachetă doar cu unele schimbări formale și deci promisa reanalizare substanțială a oportunității sale nu va avea loc. De aceea Senatul trebuie să-și caute informații în altă parte». Ziarele arată că fratele fostului președinte speră să coaleză majoritatea democrată împotriva proiectului, care dacă ar fi extins ar putea să ajungă la 50 miliarde dolari, creînd în același timp pericol de accidente nucleare în zone populate. Nu se poate ști dacă acțiunea lui Edward Kennedy va scoate «Sentinelă» din bugetul militar american, dar mai mult ca sigur că va oferi senatorului un prilej nimerit pentru a reface rîndurile partidului democrat, care deține majoritatea în Congres, și de a înfăptui primii pași spre... postul de președinte.

Nicolae LUPU

La Leipzig s-a deschis la 2 martie ediția 1969, de primăvară, a tradiționalului Tîrg internațional, la care participă 10 000 de firme din 65 de țări, dintre care 4 500 din țara gazdă, 250 din 11 țări socialiste, — printre care și din țara noastră — 3 000 firme din 26 state capitaliste și 600 din 25 țări în curs de dezvoltare. La deschidere a participat și o delegație guvernamentală din România, condusă de tovarășul Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.

la valoarea parității aur-dolar (35 dolari uncia de aur) — guvernul de la Pretoria a continuat să considere aceasta o atitudine neconformă acordurilor de la Bretton-Woods și să ceară completa libertate de acțiune în relațiile cu băncile centrale. Iar turneul lui Diederichs pare să se fi soldat cu rezultate pozitive pentru poziția sud-africană, dovădindu-se astfel eșecul presiunilor exercitate de Washington asupra celorlalte țări pentru a-și impune punctul de vedere — care, precum sublinia «Le Monde», dacă ar fi fost acceptat «ar fi avut ca efect automat scăderea cu timpul a proporțiilor aurului în raport cu ansamblul lichidităților internaționale», cu alte cuvinte o «demonetizare» a acestui metal prețios. Și astfel, ceea ce a circulat mai întîi sub formă de zvonuri în diverse capitale occidentale s-a transformat în declarația făcută în parlament de ministrul de finanțe sud-african, în sensul că vînzările de aur

sud-african băncilor centrale străine vor face obiectul unor acorduri «imnente». Declarație căreia în ultimele zile i s-a adăugat o altă, și anume că «o reevaluare a prețului oficial al aurului este inevitabilă într-un termen mai mult sau mai puțin lung». Rămîne de văzut dacă aceste afirmații sînt sau nu menite să ducă doar la o întărire a cursului aurului — fapt de altfel constatînd în ultimele zile la bursă dintr-o serie de capitale occidentale. Observatorii socot însă nu lipsită de semnificație omisiunea președintelui Nixon de a vorbi — în cuvîntarea consacrată problemei monetare — despre intangibilitatea parității aur-dolar. Iar cert este că, potrivit unui comunicat al Băncii centrale din Pretoria, Fondul Monetar Internațional achiziționat aur sud-african în valoare de cel puțin 10 milioane dolari.

I. CIOARĂ

COMPUTER

● Potrivit unui comunicat U.N.E.S.C.O. din 1958 pînă în 1965 numărul celor care urmează cursurile unei școli a crescut cu 86%: de la 9 328 000 la 29 861 000 în Africa, de la 72 201 000 la 148 301 000 în Asia, de la 50 966 000 la 99 630 000 în America și de la 56 966 000 la 80 677 000 în Europa. Procentul analfabeților — anacronică și tristă realitate contemporană — nu s-a redus însă decît de la 44 la 39% din populația globului.

● Autodefinindu-se drept cea mai mare producătoare de țigări a lumii, firma British American Tobacco a anunțat că, în ciuda campaniei mondiale antitutun, a realizat în ultimele 12 luni profituri-record mondial: peste 1 300 000 000 lire sterline.

● Lungimea conductelor pentru petrol și gaze, a căror construcție a început în Siberia de vest acum cinci ani, este actualmente de 5 000 km. Pînă în prezent au fost date în exploatare 8 conducte principale, printre care una de peste 1 000 km.

● Ziarul «Mainiți» anunță că bazele militare americane — amplasate conform așa-zisului «tratat de securitate» japoano-american în 148 puncte — ocupă 366 000 000 mp din teritoriul Japoniei. Ele sînt deservite de circa 41 000 militari americani.

● La începutul anului flota iugoslavă de tancuri petroliere dispunea de 31 nave, cu un deplasament total de 470 000 tone. Navele întreprinderii de navigație «Iugotanker» fac curse în lumea întreagă.

● Companiile străine — în majoritatea lor americane — controlează 10% din producția industrială și 20% din exporturile Marii Britanii.

AURUL SUD-AFRICAN

Ca principală producătoare de aur (alături de Australia) în lumea capitalistă, Republica Sud-Africană face, în ultima vreme mai ales, obiectul unei atenții deosebite din partea observatorilor economici, știut fiind rolul metalului galben în «piesa din ce în ce mai confuză care se joacă de mai mulți ani pe scena monetară internațională» («Le Monde»). În această lumină apare explicabil interesul cu care a fost urmărit recentul turneu vest-european al ministrului de finanțe sud-african, Nickolas Diederichs. Turneul a fost consacrat în esență vînzărilor de aur sud-african către băncile centrale occidentale și reevaluării prețului aurului — chestiuni rămase în suspensie după întrunirea din martie 1968 de la Washington a guvernatorilor băncilor centrale, membre ale așa-numitului «pool al aurului» (în absența Franței însă). Administrația Johnson s-a opus atunci categoric cumpărării de aur sud-african, atît de către băncile centrale, cît și de către Fondul Monetar Internațional — chiar și la prețul de 35 dolari uncia, stabilit în urmă cu trei decenii — pentru a determina Republica Sud-Africană să vîndă totalitatea stocurilor de aur pe piața liberă, unde în felul acesta se va produce o scădere a cursurilor. Deși această poziție a Administrației Johnson s-a atenuat în preajma «schimbării gîrzii» la Washington — în sensul că a fost acceptată ideea cumpărării de către băncile centrale a unor cantități de aur sud-african cu condiția ca alte cantități să fie vîndute la piața liberă, pentru reducerea prețului aurului

CRONICA DE TREI SECADE

PAC, PAC, PAC!

«O scenă este lumea, și noi, actorii ei»... Foarte bine zice mărețul Shakespeare, dar nouă, ca de obicei, pe o ureche ne intră și pe alta ne ies cuvintele lui. Nouă ni se par că sînt bune la școală, la «lucru manual», la gimnastică, la birou în loc de un oftac, poate chiar la teatru — dar nimeni nu se crede actor la teatrul lumii și nu vede în ce comedie joacă. Eu nu fac această greșală. Eu joc de citva timp — cu puțina imaginație care-mi este proprie — la teatrul din Rennes (Franța), figurant în opereta «Cîntărețul mexican». Nimeni nu mă întreabă dacă-mi place sau nu. Joc, trebuie să trăiesc, n-am nici un rol, sînt figurant. N-ar fi grav — dar de la 18 februarie încoace nu mai știu unde mi-e capul. În seara aceea, la sfîrșitul celui de-al 17-lea tablou — supliciu pe ruinele templului indian — regizorul de culise trebuia să tragă ca de obicei cele trei gloanțe oarbe într-un cilindru de metal, pac, pac, pac, după care — cortina! În seara aceea — ca să nu mai lungesc vorba — gloanțele n-au fost oarbe, nici chioare, nici mioape, nici presbite, ci adevărate; nimeni n-a știut, nici el, nici eu, nici noi, puteam să murim figuranți sau vedete, electricieni sau doamne din rîndul întîii. A fost chemat armurierul, dar explicația lui m-a înnebunit și mai rău: eroarea lui venea din faptul că între gloanțele oarbe și cele cu doi ochi nu e aparent nici o diferență, la magazie. Oricine le poate confunda. Și atunci eu, fiindcă o scenă este lumea, asta e indis-

cutabil, mă zbat să părăsesc teatrul din Rennes, să caut o altă operetă, fără iluzii în ce privește rolul dar un teatru în care să am o mini-mă siguranță că armurierul și regizorul de culise — azi, oameni cei mai importanți într-un spectacol — sînt cît de cît capabili să deosebească gloanțele oarbe de cele mioape.

SOCOTELI

În sfîrșit, cred că în domeniul grefelor s-a obținut un rezultat ceva-ceva mai acceptabil. Pînă a cum, socoteala mi se părea proastă: ca un om să trăiască trebuia ca unul să moară. Nu ajungeam presdeparte. Problema se schimbă însă — așa cum s-a întîmplat recent la New York — dacă de la un singur donator se transplantează 6 organe pentru 6 persoane diferite (4 can ceroși și 2 orbi). În 24 de ore s-au grefat ficatul, inima, rinichii și corneele de la un singur om — ajungîndu-se la relatări în presă uluitoare: «echipa de la «Memorial House» propune celei de la «New York Hospital» o inimă... «inima e transportată în pas alergător prin tunelul care leagă cele două spitale»... Spectacolul e grotesc, dar eficacitatea e prea mare ca să ne încurcăm în nuanțe, mai ales dacă ne gîndim că, teoretic, de la un om mort se pot extrage pentru grefe 17 organe vitale — fără a mai socoti corneele. E adevărat că matematic — zic specialiștii — e imposibil ca în 24 de ore să se găsească într-un oraș un donator cu o grupă sanguină compatibilă cu 17 oameni grav bolnavi. Dar eu zic că la un om mort contra 6 vii încă mai putem sta de vorbă și să nu ne mai tîrguim.

Radu COSAȘU

carte

● În vitrinele librăriilor se află valoroasa monografie **Viața lui I.L. Caragiale** (ediția a II-a revizuită) de Șerban Cioculescu. Sînt introduse în această nouă ediție capitolele: Revizor școlar, Un moment sentimental din tinerețe, Reporter judiciar ocazional (Editura pentru literatură).

● Sociologul și omul de cultură Petre Andrei (1891-1940), personalitate marcantă a gândirii sociale și a luptei pentru progres, e cu competență prezentat în cartea lui Mircea Măciuc: **Sociologia lui Petre Andrei** (Editura politică).

● Document de omenie, puțintel cam lacrimogen pentru zilele noastre, **Cartea de la San Michele** a blîndului medic suedez Axel Munthe, lucrare ce a cunoscut în momentul apariției, acum aproape cincizeci de ani, un răsărit succes mondial, a apărut într-o nouă traducere semnată de Teodora Sadoveanu (Editura pentru literatură universală).

● Spre deosebire de proza sa de până acum, **Drept și eglote** în romanul, recent apărut, **Camera 210** folosește, mai accentuat, mijloacele introspecției psihologice. Relatare a unui eveniment trăit de autor, romanul se citește cu interes (Editura pentru literatură).

● H. Grămescu în cartea lui de poeme **Elegii și eglote** nu se străduie de a ne vorbi limpede și cu simplitate despre emoțiile și sentimentele sale (Editura pentru literatură).

● Fantezie, umor, interesante meandre (sînt enumerate aici cîteva din calitățile scrisului pentru copii și tineret al lui Octav Păncuș) se găsesc cu prisosință și în noua sa carte de povestiri: **Tartine cu vară și vin** (Editura tineretului).

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut romanul **Casa blestemată** de Vicente Blasco Ibañez (1867-1928).

● A apărut cartea a treia din așteptatele memorii ale lui Ilya Ehrenburg: **Oameni, ani, viață**. Traducere: Tatiana Nicolescu (colecția Meridiane, E.L.U.).

● Tot în aceeași colecție a apărut și romanul **Centaurul** de John Updike, una dintre cele mai interesante personalități ale prozei americane de azi.

cinema

Shirley McLaine

● **Viața lui Mateus**. Refugiul în singurătate analizat cu înfinită delicatete și totală lipsă de aderență la scheme mai mult sau mai puțin moderne de către un cineast polonez debutant. Să-i reținem numele: Witold Leszczyński. Unele voci îl apropie de Bergman. Scenariul este realizat după cartea «Păsările» a scriitorului norvegian Tarjei Vesaas. Interpreți: Franciszek Pieczka, Anna Milewska, Wiriłius Gryn, Aleksander Fogiel, Joanna Szczepic. Operator: Andrzej Kostenko.

● **Pașa**. Georges Lautner (Franța) compune un film polișt după rezumate învățate de la mulți alții. Centrul de atracție: Jean Gabin. Parteneri: Danny Carel, André Pousse, Jean Gaven, Robert Dalban, Felix Marten.

● Mari actori pe ecranele noastre: **Jeanne Moreau**, **Ingrid Bergman**, **Shirley McLaine**, **Rex Harrison** (Rolls Royce-ul galben), **Paul Scofield**, **Orson Welles** (Un om pentru eternitate), **Ida Kaminska** (Magazinul de pe strada mare), **Charlton Heston** (Planeta maimuțelor).

● **Colina**, încrincentatul film al lui Sidney Lumet este programat din nou. Cine nu l-a văzut, să alerge!

● **Claude Chabrol** intenționează să ecranizeze **Vicarul**, celebra piesă a lui Rolf Hochhuth.

● **Ingrid Bergman** și **Anthony Quinn** vor fi din nou parteneri în filmul **O plimbare într-o zi ploioasă de primăvară**.

● După marele succes obținut de Oliver, versiune cinematografică — muzicală a cărții lui Dickens, studiourile americane vor să ecranizeze, în același stil, și **David Copperfield**.

● **Jerzy Kawalerowicz**, autorul filmelor **Mai-ca Ioana a ingerilor** și **Faraonul**, realizează un film de actualitate intitulat **Jecul**. În rolurile principale: **Lucyna Winnicka** și **Gustav Holoubek**.

disc

● Recenta imprimare realizată la casa noastră de discuri și intitulată **Muzică populară transilvăneană** cuprinde variate și valoroase fațete ale folclorului românesc din părțile de nord și apus ale țării. Cînteca a căror faimă s-a făcut cunoscută în toată țara, datorită ce-i drept și Radioteleviziunii, ca «Trage bobii și ghiceste», «Cine-o făcut crîsma-n drum», «Mîndra mea poartă mîrgele» sau dansuri și jocuri pline de ritm și nerv precum: «Apu-ca-m-aș de jucat», «Fetele de la Căpîlna», «Mîndruțiță cu cercei», au fost înregistrate în interpretarea unor soliști foarte populari precum **Petre Săbădeanu**, **Maria Peter**, **Ilie Muștiu**, **Angela Buciu**, **Vlad Dionisie**, **Lucretia Ciobanu**, **Emil Gavriș** (EPE-0383).

● **Tiberiu Geia**, însoțit de orchestra lui **Stan Simion Bănățeanu**, îmbogățește discoteca noastră cu patru cînteca oarecum mai puțin cunoscute: «Umbli noaptea ca și-un lotru», «De ce, mîndro, n-ai venit», «Ochi ca mîndra nimeni n-are» și «Busuioc de prin Banat» (EPC-10025).

● Un rar prilej de-a asculta muzică populară sîrbească în execuția unor formații autentice nu este oferit de orchestra de tamburași din Timișoara și de cvartetul instrumental al Casei de cultură timișorene. Voce: **Nada Dabici** (EPC-10031).

● Cunoscuta orchestră **Varga Lajos** împreună cu solista **Ferencz Maria** realizează un remarcabil disc de muzică populară maghiară (EPC-10029).

plastică

● **Anatolie Ciudinoff** — gravură și desen. Cu mijloace tehnice diverse și bine stăpînite, A. Ciudinoff (n. 1910) își dă măsura maturității sale artistice. El este un iubitor al realului și sensibilitatea sa se îndreaptă spre peisajul cu apă, spre Delhă, în care omul joacă un rol definitoriu. Multe dintre compozițiile sale sînt mici momente de viață, ca excelențele lino-gravuri «În gara Cernavodă», «La Sulina», «Colțul micilor pescari» sau la «Marginea unui tîrg». Ciudinoff evocă și alte evenimente, ca un adevărat cronicar al realității, dintre care rețin atenția serialul «Pe șantierul patriei» (Roznov) (Galeriile de artă, Mihail Vodă 2).

● Ateneul tineretului găzduiește expoziția cuplului **Simona și Horia Pop**, absolvenți ai Institutului. Cu un desen elevat, expresiv, adeseori laborios, **Simona Pop** creează portrete («Copiii»), «Două fete») cu reale virtuți psihologice sau scene dintr-o care remarcabile pentru atmosfera lor poetică sînt «Caii sălbatici» și «Pescarii». Pînzele lui **Horia Pop** vădesc un tînr pictor în căutarea unei personalități. Artistul își organizează armonios suprafața pinzei, dîndu-i uneori un accentuat sens decorativ («Floarea-soarelui», «Chimie») într-o manieră monumentală, iar alții, tratînd, printr-un subtil dialog al planurilor, echivalente plastice («Bilciul», «Flori» etc.).

● **H. Schweitzer-Cumpănă** (n. 1888) este unul dintre acei pictori și graficieni prologici în a cărui operă, întînsă pe parcursul unei jumătăți de veac, se desfășoară o vastă galerie de chipuri umane, de scene ale vieții sociale și peisaje. Monografia lui Gh. Poenaru este un documentar minuțios despre omul și artistul **Schweitzer-Cumpănă**, o readucere în actualitate a unui valoros pictor român (Ed. Meridiane).

muzică

● Cerbii de la Brașov așteaptă să fie distribuți. Competitori, destui. Ei și-au făcut datoria, acum să și-o facă și membrii juriului. Nu ni se pare că misiunea lor ar fi mult mai ușoară.

● Aflșul săptămînal al Filarmonicii este consistent atît prin locul pe care operele in-

terpretate îl ocupă în literatura simfonică universală cît și prin calitatea artistică a interpretărilor. Sub bagheta unui remarcabil dirijor francez — **Louis Fremaux** — și cu concursul apreciatei pianiste sovietice **Nina Lecluc**, prima noastră formație simfonică va interpreta Uvertura la opera «Freischütz» de **Karl Maria von Weber**; Rapsodia pe o temă de **Paganini** pentru pian și orchestră de **Sergei Rahmaninov**; Simfonia nr. 29 de **Wolfgang Amadeus Mozart**; «Valsul» de **Maurice Ravel** (8 martie, sala Ateneu).

Anda Călugăreanu

● **Irina Loghin**, **Georgeta Anghel**, **Vlad Dionisie**, **Emil Gavriș**, **Benone Sinulescu** — soliștii concertului de muzică populară românească al orchestrei «Barbu Lăutaru» condusă de **Ionel Budișeanu** (9 martie, sala Ateneu).

● Am mai avut prilejul, în rubrica de față, să ne exprimăm laudativ la adresa organizării concertelor educative de duminică dimineața. Semnalăm din nou o asemenea manifestare, cu tema «Viața și creația lui Beethoven»; conferențiar, **Suzana Zupperman** și cu concursul sopranei **Maria Slătinaru**, pianistilor **Corneliu Gheorghiu** și **Luminița Ghencea**, violonistei **Mariana Sirbu**, violoncelistului **Iosef Celef**, orchestrei «Academice» a Conservatorului (dirijor **Al. Sumski**) și corului Liceului «Mihai Viteazul». Considerăm însă util să ne exprimăm și unele rezerve: nu cumva aria tematică a acestor concerte școlare este cam strîmtă, iar subiectele abordate cam prea generale? (9 martie, sala Ateneu).

● A încetat din viață venerabilul dirijor elvețian **Ernest Ansermet** (născut în anul 1893, una din cele mai strălucite figuri ale artei interpretative muzicale contemporane, întemeietor (1918) al faimoasei formații simfonice Suisse Romande, pe care a condus-o pînă în ultimele zile ale vieții. Marele și regretatul artist a concertat în anul 1939 și în România, unde — ca pretutindeni — a cules lauri binemeritați ai succesului).

● Un program de muzică exclusiv contemporană ne propune Orchestra simfonică a RIV dirijată de **Emanuel Filipescu** (13 martie); Simfonia nr. 2 de **Zeno Vancea**; Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de **Maurice Ravel** (solistă **Paola Caffarella** — Italia); variațiunile «Enigma» ale compozitorului britanic **Sir Edwar Elgar** (1867-1934).

teatru

● După foarte mulți ani piesa lui **Camil Petrescu** — **Bălcescu**, a revenit în București cu prilejul turneului Teatrului de stat din Pitești. Am reținut efortul creator al unui tînr interpret: **Sorin Gheorghiu** în rolul titular alături de **Mihaela Dumbrăvă** și **Ion Focea**. Meritorie e mai ales intenționalitatea spectacolului și mai puțin atmosfera sa scenică.

● La Arad — o nouă premieră absolută: **Jara fericii** de **Tudor Mușatescu**, comedie amară, cu implicații melodramatice — acțiunea petrecîndu-se în cadrul unui ospiciu. Regizorul spectacolului e actorul **Ion Borzi**, iar dintre interpreți fac parte **Dan Buculici**, **Olimpia Didulescu**, **Mișu Drăgoi**, **Zoe Muscan** și **Liviu Mărtinuș**. Același teatru arădean prezintă o revistă plină de haz: **Farfurii zburătoare** la revistă, semnată de **Radu Mircea Bătescu**, **Florin Ghenea** și **George Didulescu**.

● **Dibuk** de **L. Anski** — premieră la Teatrul evreiesc din București, cunoscută dramă de inspirație populară, cu accente de un patetism zguduitor. În regia lui **Franz Auerbach**, scenografia lui **Jules Perahim** și coregrafia lui

Trixy Checais, se rețin cîteva inspirate compoziții: **Samuel Fischer**, **Monu Grün**, **Leonie Waldman-Eliad**.

televiziune

● Ce ne aduce programul săptămîinii? În primul rînd, melancolia despărțirilor: de «Carbul de aur», de «Sfîntul», de numeroșii membri ai familiei **Forsythe...** Vom viziona primele meciuri ale campionatului mondial de hochei (seria A) de la Stockholm și primul meci de fotbal din returul campionatului republican al Diviziei A. Din program nu lipsăste mica surpriză a **Telecinematecii** și nici spectacole de teatru cu promisiuni. Prin urmare:

DUMINICĂ 9 MARTIE. Pr. I. **Duminica sportivă** programează meciul de fotbal **Dinamo-București-A.S.A.** și (pe tele-recording) meciul de hochei **România-Austria** (15.15) ● **Un Magazin dominical** închinat «Zilei femeii»: **Mioara Cremene**, formația feminină «Venus 5» etc. (18.15) ● Pr. I și II. **Final la Brașov**: Concertul de gală al laureatilor și recitalurile **Mie Nakao** (Japonia) și **Juliette Greco** (Franța) (20.00).

LUNI 10 MARTIE. Reținem emisiunea **Prim plan** care ne prilejuieste o întîlnire cu acad. **George Oprescu**. Prezintă **Toma George Mărorescu** (21.10).

MARȚI 11 MARTIE. O **Interviziune** de la Sofia: **Pagini din opere** (20.30). ● **Seara de teatru** reia «Om cu mîrșoaga» de **G. Ciprian** în cunoscuta adaptare pentru TV cu: **Const. Codrescu**, **Dana Comea**, **Oct. Cotescu**, **Fory Etterle**, **Draga Olteanu**, **Dorin Varga**, **Corneliu Dumitreaș** (20.50).

MERCURI 12 MARTIE. Acum să vă dezvoltăm și surpriza de la **Telecinematecia**: «Văduva veselă» cu **Jeanette McDonald** și **Maurice Chevalier** (20.15) ● **Admirabila** — emisiune girată de **Dan Hăulică** — **Itinerar european** — își continuă dezbaterile, de astă dată în jurul themei intitulate «Geometrie și natură» (22.20) ● Pe aflșul altei rubrici de prestigiu — **Mari interpreți** — o pianistă cu adevărat mare: **Clara Haskil** (22.35).

JOI 13 MARTIE. Pr. I. **Colectivul Teatrului «Al. Davila»** din Pitești este invitat în studio cu «Yerma» de **Federico Garcia Lorca** (19.50). ● **Iată și temele emisiunii-concurs** între **metronom** și **cronometru**: «Nicolae Grigorescu» și «Olimpiadele» (21.20) ● Un film de muzică și joc popular românesc — «Ca la Cluj» — realizat de TV cu concursul cîtorva runtași ai genului: **Maria Marcu**, **Angela Buciu**, **Dumitru Sopon**, formații instrumentale și de dansuri etc. ● Pr. II. **Filmul cehoslovac «Zidul înalt»** — o pagină de poezie cinematografică de o rară frumusețe (21.00).

Juliette Greco

VINERI 14 MARTIE. O emisiune pentru tineret care atrage, de obicei, și mulți maturi: **La porțile cunoașterii** (18.30) ● **Tot tineretului** se adresează, în primul rînd, filmul polonez «Intrăgostii din Marona» (20.00).

SIMBATA 15 MARTIE. Pr. I. **Scenariul biografic** **Ciprian Porumbescu** se bucură de aportul unor actori buni: **Emil Hossu**, **Fory Etterle**, **Mihai Mereuță** ș.a. (18.30) ● **Ne atrag atenția**: un titlu — «Pygmalion», o definiție — emisiune muzical-literară și o excelentă echipă de interpreți: **Ion Dacian**, **Coca Andronescu**, **Martha Kessler**, **Mircielle Constantin**, **Cleopatra Melidoneanu**, **Vally Niculescu**, **Mircea Anghelescu**, **George Groner**, **Ion Stoian** ș.a. (22.45) ● Pr. II. **Recitalul de simfă** seară ne oferă un program de muzică de cameră în interpretarea cvartetului «Musica» și recitalul la două pian — **Hilda Jerea** și **Suzana Szöröny** (20.45).

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** la concursul **Pronosport** nr. 10, etapa din **9 martie 1969**

I. U.T.A. «U» Craiova	1
II. F.C. Argeș-Steaua	x
III. Petrolul-Rapid	1
IV. Jiul-Vagonul	1
V. «U» Cluj-Dinamo Bacău	1
VI. Farol-Crișul	1
VII. Dinamo Buc-A.S.A.	1
VIII. Fiorentina-Lanerossi	1
IX. Napoli-Bologna	1
X. Pisa-Verona	x
XI. Roma-Inter	x
XII. Torino-Palermo	1
XIII. Varese-Sampdoria	1

F

Prezentarea artistică:

Vlad MUȘATESCU

COPERTA NOASTRĂ:

Portret de sportivă.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Șteiei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Șteiei».

FLACĂRA-ALBUM

«Iertarea» lui Ion Băiesu pe scena
Teatrului maghiar de stat din Cluj. În
rolurile principale, actorii Sebök Klári
și Péterffy Gyula.
Fotografie de Csomafay Francisc